

A BUDAPESTI VÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1916

X. ÉVFOLYAM 1-3. SZÁM

TARTALOM:

Jelentés az 1915. évről	1	Pénz. Hitelügy	86
A Központi Könyvtár új szerze- ményei 1916 jan.—jún.	61	Biztosításügy	87
Általános munkák	61	Pénzügy	88
Könyvészet	61	Néprajz	89
Bölcsélet	62	Nyelvészet	90
Vallás. Egyház	64	Természettudomány	90
Társadalomtudomány	66	Alkalmazott tudományok ..	90
Statisztika. Népszámtan ..	68	Közegészségügy	91
Államtudomány	69	Művészet. Városerépítés ..	91
Társadalmi kérdés	70	Irodalom	92
Jogtudomány	72	Történelem	92
Közigazgatás	77	Földrajz	94
Jótekonyság	79	Életrajzok. Emlékiratok ..	94
Közügy	79	Folyóiratok jegyzéke	96
Közügy	81	Az 1. sz. fiók folyóiratainak jegyzéke	117
Östermelés	84	Adományozók jegyzéke ..	120
Iparpolitika	85	Hírek és közlések	121
Közlekedés	85	Betűrendes név- és címmutató	125
Kereskedelem	83		

E szám ára 40 fillér

BULLETIN DER
STADTBIBLIOTHEK
VON BUDAPEST

1916 10. JAHRG. Nr 1-3

BULLETIN OF THE
BUDAPEST
PUBLIC LIBRARY

1916 10th YEAR No 1-3

LEZÁRATOTT 1916 AUGUSZTUS 10-ÉN

Betűrendes tárgymutató a szerzemények jegyzékéhez

Sachregister — Subject index

Alkalmazott tudományok	90b	Jogtudomány	72b	Női munka	71a
Állami adók és illetékek	88b	Jótekonyság	79a	Nőkérdés	72b
Államtudomány	69a			Nyelvészet	90a
Általános munkák	61a				
		Kartellek	83b	Okkult tudományok	63b
Bankügy	87a	Katonai büntetőjog	75a	Orvostudomány	90b
Belpolitika	70a	Kereskedelem	86a	Ostermelés	84a
Biztosítástügy	87b	Kereskedelmi jog	76a		
Bölcsélet	62b	Keresztény felekezetek	65a	Paraszttság	72a
Büntetőjog	73b	Könyvészet	61a	Pénzügy	86b, 88b
		Könyvtárügy	61b	Perrendtartás	77a
Civilizáció	66b	Közegészségügy	91a		
Család	66b	Közélelmezés	84a	Részvénytársaságok	76a
Csődjog	76b	Középiskola	80b		
		Közgazdaság	81b	Statisztika	68a
Demokrácia	69b	Közgazdaság	77b	Szabadközművesség	79b
Drágaság	84a	Közjog	72b	Szakszervezetek	71a
		Közlekedés	85b	Szegényügy	79a
Egyetemek	81a	Közügy	79b	Szociálizmus	72a
Egyház	64b	Közügy igazgatás	78b	Szociográfia	67b
Egyházjog	77b	Közügyi üzemek	89a	Szövetkezés	71b
Eletrajzok	94a	Köztisztviselők	78a	Születések korlátozása	69a
Elméleti pedagógia	80a	Kultúra	66b		
Emlékiratok	94a			Társadalmi biztosítás	88a
Erkölcsbölcsélet	64a	Lakáskérdés	71a	Társadalmi kérdés	70a
		Lélektan	63b	Társadalmi lélektan	67b
Fajszociológia	66b			Társadalomtörténet	68a
Földbirtok	84b	Magánjog	75a	Társadalomtudomány	66a
Földrajz	94a	Magyar történelem	93a	Természettudomány	90a
		Megyei igazgatás	79a	Történelem	92b
Gazdasági leírás	82a	Mozaikfényképek	92a	Trösztök	83b
Gazdaságtörténet	82b	Művészet	91b		
Gyermekhalandóság	69a	Munkabér	71a	Ujságírás	62b
Gyermekmunka	71a	Munkáskérdés	70a	Utópiák	72a
		Művészeti tulajdonjog	76b	Üzemtan	83a
Hitel	87b				
Hitelügy	86b	Német történelem	93b	Vallás	64b
		Nemi élet	66b	Vallásos elméletek	64b
Iparpolitika	85a	Nemkeresztény vallások	66a	Vallástudomány	65b
Irodalmi tulajdonjog	76b	Népesség	68b	Városépítés	91b
Irodalom	92b	Népességtan	68a		
		Néprajz	89b		

2121/205

A BUDAPESTI VÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1916
10. ÉVFOLYAM

BULLETIN DER
STADTBIBLIOTHEK
VON BUDAPEST
10. JAHRG. 1916

BULLETIN OF THE
BUDAPEST
PUBLIC LIBRARY
10th YEAR 1916

A BUDAPESTI
VÁROSI KÖNYVTÁR
ÉRTESÍTŐJE

RK Gy (Klinds)

(előbb: 0171/205

7058 - költés)

TARTALOMJEGYZÉK

A Városi Nyilvános Könyvtár 9. jelentése, az 1915. évről	1	A csereképen járt folyóiratok jegyzéke	55
A könyvtár és a háború	1	Az egész nyilvános szolgálat áttekintése	56
Helyiségek	3	Az összes forgalom kimutatása 1914—15.	58
Könyvtári bizottság	4	A fiókkönyvtárak könyvforgalma szakok és az olvasók kora szerint, 1915.	59
Pénzügyek	4	A kölcsönzők megoszlása foglalkozás szerint, 1915.	60
Szervezeti és személyzeti ügyek	5	A Városi Könyvtár szerzeményeinek jegy- zéke 1916-ban	68, 129
Gyarapodás	7	A Budapesti Városi Könyvtár kurrens folyó- iratainak jegyzéke. 1916.	96
Különggyűjtemények	10	Az 1. sz. fiók folyóirat-jegyzéke	117
Katalógus	12	A Budapesti gyűjtemény gyarapodása az 1916. évben	162
Könyvkötés	12	A Kézikönyvtár gyarapodása az 1916. évben	166
Bibliográfiai munkák. Kiadványok	13	A Városi Nyilvános Könyvtár adományozói- nak jegyzéke az 1916. évben	120, 171
Forgalom	14	Hírek és közlések	
Függelékek :		Dr. Benze Adolf emlékezete	121
Az O. H. B. könyvosztálya	18	A könyvtári bizottság ülése	122
A rendelőosztály	18	A katonák olvasmánnyal való ellátása	122, 172
Budapesti gyűjtemény	22	A könyvtár forgalma az 1916. év első felében	123
A kézikönyvtár	24	Előadások a könyvtár gyakorlokai részére	124
A röpiratgyűjtemény	24	Új kiadványok	124, 174
A katalogizáló-osztály és könyvkötészet	25	A fiókkönyvtárak új jegyzékei	124
A központi nyilvános szolgálat	27	Tanácsi könyvtár felállítás	124
A fiók-központ működése	31	Személyzeti hírek	125, 174
Az 1. számú fiók	35	A könyvtár 1917. évi költségvetése	173
A 2. számú fiók (Deák Ferenc-könyvtár)	39	Thallóczy Lajos könyvtára	173
A 3. számú fiók	42	Adomány kőbányai fiókunk részére	173
Az 5. számú fiók (Állatkerti mozgókönyvtár)	44	1. sz. fiókunk új helyisége	173
A könyvtár költségvetése 1914—15.	45	A könyvtár új szervező-szabályrende- lete	174
A könyvtár 1915. évi zárszámadása	46	Könyvismertető előadások	174
Kimutatás a könyvtár 1915. évi házi be- vételeiről	47	Név- és címmutató	174
A mulasztott munkanapok kimutatása	47	Tárgymutató	181
A könyvtár személyzetének szakirodalmi működése 1915-ben	48		
A gyarapodás kimutatása származás szerint, 1914—15.	49		
A gyarapodás kimutatása jelleg szerint, 1914—15.	50		
A gyarapodás megoszlása nyelvek szerint, 1914—15.	50		
A gyarapodás megoszlása szakok szerint, 1914—15.	51		
A gyarapodás és állomány kimutatása gyűjte- ményenként 1914—15.	52		
Jelentékenyebb és külön említésre méltó beszerzések	53		
Az ajándékképpen járt folyóiratok jegyzéke	54		

INHALTSVERZEICHNIS

CONTENTS

9. Jahresbericht der Budapester Stadtbibliothek über ihre Tätigkeit i. J. 1915.	1
Die Bibliothek und der Krieg	1
Räumlichkeiten	3
Bibliothekskommission	4
Finanzen	4
Organisation und Personal	5
Zuwachs	7
Spezialsammlungen	10
Katalog	12
Buchbinderei	12
Bibliographische Arbeiten, Veröffentlichungen	13
Verkehr	14

Anlagen:

Abteilung f. Lazarethbibliotheken	18
Bestellabteilung	18
Budapester Sammlung	22
Handbibliothek des Lesesaales	24
Flugschriftensammlung	24
Katalog und Buchbinderei-Abteilung	25
Öffentlicher Dienst der Zentrale	27
Zentrale der Zweigstellen	31
Zweigstelle Nr. 1	35
Zweigstelle Nr. 2	39
Zweigstelle Nr. 3	42
Zweigstelle Nr. 5	44
Bibliotheksvoranschlag 1914 und 1915	45
Schlussrechnung, 1915	46
Ausweis u. d. Einnahmen	47
Personals	47
Fachliterarische Tätigkeit des Personals	48
Zuwachsstatistik nach Herkunft der Bücher	49
Zuwachsstatistik n. d. Charakter der Drucksachen	50
Zuwachsstatistik nach Sprachen	50
Statistik des Zuwachses nach Klassen	51
Ausweis des Zuwachses und Bestandes nach Sammlungen	52
Bedeutendere Anschaffungen	53
Verzeichnis der geschenksweise überlassenen Zeitschriften	54
Verzeichnis der in Tausch überlassenen Zeitschriften	55
Übersicht des gesamten öffentlichen Dienstes	56
Gesamtverkehr im Lesesaal und in der Ausleihe	58
Bücherverkehr der Zweigstellen nach Fächern u. dem Alter der Benützer	59
Verteilung der Leser nach Beruf	60
Verzeichnis ausgewählter Zugänge	66, 129
Verzeichnis der laufenden Zeitschriften	96
Zeitschriftenverzeichnis der Zweigstelle Nr. 1	117
Zugangsverzeichnis der Budapester Sammlung	162
Zugangsverzeichnis der Handbibliothek des Lesesaales	166
Verzeichnis der Spender	120, 171
Nachrichten und Mitteilungen	121, 173
Autoren- und Titelregister	174
Sachregister	181

9th Annual report of the Budapest Public Library for the year 1915.	1
The library and the war	1
Rooms	3
Library committee	4
Finances	4
Organisation and staff	5
Accession	7
Special collections	10
Catalogue	12
Binding	12
Bibliographical work. Publications	13
Circulation	14

Supplements:]

Military hospital libraries	18
Order and accessions department	18
Budapest division	22
Reference library	24
Pamphlets division	24
Cataloguing and binding department	25
Central reading and reference department	27
Circulation department	31
1st Branch	35
2nd Branch	39
3rd Branch	42
5th Branch	44
Library estimate, 1914 and 1915	45
Account 1915	46
Income account 1915	47
Statistics of absences of the staff	47
Bibliographical literary work of the staff	48
Statistics of accession by origin of the books	49
Statistics of accession by character	50
Statistics of accession by languages	50
Accession by classes	51
Statistics of accession and stock by divisions	52
Purchases of importance	53
List of periodicals received as gifts	54
List of periodicals received on exchange	55
Statistics of public service	56
Total reading-room consultation and circulation	58
Total branch circulation by classes and age of readers	59
Distribution of card holders by profession	60
Select list of new books	66, 129
List of periodicals currently received in the Library	96
List of periodicals in the 1st Branch	117
List of works added to the Budapest Collection	162
List of works added to the Reference Library	166
List of donors	120, 171
News and communications	121, 173
Index of authors and titles	174
Index of materials	181

A Városi Nyilvános Könyvtár 9. jelentése, az 1915. évről

9. Jahresbericht der Budapester Stadtbibliothek über ihre Tätigkeit im Jahre 1915

9th Annual report of the Budapest Public Library for the year 1915

A KÖNYVTÁR ÉS A HÁBORÚ

Die Bibliothek und der Krieg — The Library and the war

(Lásd az 1. sz. függelékét)

Amerikai könyvtári folyóiratok gyakran foglalkoztak azzal a kérdéssel, van-e a könyvtáraknak a háborúval szemben különleges egyéni állásfoglalásra alapjuk. A vonatkozó cikkek végkövetkeztetése mindig az volt, hogy tekintet nélkül arra, hogy a könyvtárosnak egyénileg mi a meggyőződése, harcias vagy békés világnézetet vall-e, mint könyvtárosnak csak egy álláspontja lehet — és pedig csak háborúellenes. Mert még Amerikában is, amelynek közvetlenül a háborúban része nincsen, sőt gazdaságilag mindenesetre csak haszna van belőle, megérezték a háború kedvezőtlen hatását a közvéleményre, mert figyelme a kulturális kérdésekről és feladatokról elterelődött. És Angliában, a modern könyvtárpolitika hazájában éppenséggel azon kezdtek kormány és községek a nemzeti takarékossgot, hogy az iskolák és a könyvtárak költségvetését nyirbálták meg.

Ha még ezekben az országokban is, amelyekben a kulturális szükségletek sokkal nagyobb erővel érvényesülnek és az állami és községi pénzügyeket sokkal nagyobb arányban veszik igénybe, ily visszahatása van a háborúnak, milyen hatását várhatjuk minálunk, ahol a könyvtárügy a társadalmi szükségletkielégítések sorában szinte utolsó helyet foglal el?

A mi könyvtárunk is, amely a háború előtti utolsó években a magyar könyvtárak történetében talán példátlan fejlődési lehetőségekkel rendelkezett, a háború óta viszonylag visszafejlődött. Míg 1911 óta a Könyvtár költségvetése évről-évre 40—60, sőt 80 %-kal emelkedett, addig első háborús költségvetésünk csak 6-7, az 1916-iki meg éppen csak 1-3 %-nyi emelkedést mutat. A valóságban azonban még ez az emelkedés is csak színleges, mert a személyzeti kiadásokat a költségvetésbe oly összegben állították be, amelyek az elhatározott szervezéseknek felelnek meg, holott a kormány azokat eddig jóvá nem hagyta: ilyenformán a két utolsó évi zárszámadás ténylegesen nem hogy emelkedést, hanem abszolút csökkenést eredményez.

Ha teljesítéseink az előző évvel szemben mégis jelentékenyen javultak, ez egyrészt azt jelenti, hogy a korábbi befektetések most kezdtek gyümölcsözni, de

azt is mutatja, mily nagy jövőbeli lehetőségek előkészítésében és kiaknázásában gátolt meg a háború.

Ebből a szempontból kevés vigaszt meríthetünk abból, hogy könyvtárunknak a jelentés évében is folytatott akciója a *sebesültek könyvekkel ellátására*, a könyvek és füzetek százezreit szórta széjjel az egész országban és az Ausztriában és Németországban sínylődő beteg magyar katonák körében és bizonyára sok olyan kezébe is juttatott olvasmányt, aki különben talán sohasem barátkozott volna meg vele. E munka méreteiről fogalmat adnak a következő adatok.

Kaptunk a mozgalom kezdetétől az év végéig

a közönség köréből: 81,300 kötetet és 401,700 folyóirat-számot és füzetet ;

a kiadóktól 131,500 kötetet és 539,000 folyóirat-számot és füzetet ;

összesen 212,800 kötetet és 940,700 füzetet, vagyis együtt kereken 1.150,000 db-ot.

Ennek a tömegnek aránylag kis hányada volt teljességgel hasznavehetetlen, s ezért bizvást mondhatjuk, hogy legalább 1.000,000-ra rúg az ötnegyed év alatt a sebesültek között szétszortott olvasmány darabszáma. És pedig jutott ebből az anyagból :

Budapesten 120, a vidéken 337, Ausztriában 577 és Németországban 7, összesen tehát 1041 hadikórháznak egyenkint több-kevesebb, kisebb-nagyobb küldemény.

Bár kétségtelennek tartjuk, hogy az ezúton elvetett mag csirát is fog hajtani, mégis hangsúlyoznunk kell, hogy amúgy is megcsappant erőforrásainkból ez a munka is sokat elvett : személyzetet, helyiséget, költséget. Pedig második esztendejében sem kímélt meg a háború újabb veszteségektől. Már január 15-én önként hadba-vonult titkárunk, majd a nyár elején főkönyvtárosunk, akit azonban három hónap multával szabadságoltak ; ugyancsak bevonult a tavasszal kapusunk, majd a nyáron egy gyakornok. Mindezek közül csak titkárunkat pótolhattuk heti néhány órára és a begyakorlott gyakornok helyét tölthettük be. A már 1914-ben bevonult alkalmazottaink eddigelé egészségesen folytatják szolgálatukat, egyedül *Trummer* gyakornok sebesült meg kétszer.

Egyebekben is a Könyvtár működésében erős nyomokat hagyott a háború. A gyarapodás számai ugyan 1914-gyel, az első ijedelem és a dezorganizáltság évével szemben erős emelkedést mutatnak, azonban mily küzdelembe és mennyi munkába került, hogy fölbomlott kapcsolataink helyett újakat fűzzünk és hogy a helybeli és a németországi könyvkereskedelem szállítási és személyzeti nehézségeinek hát-rányait kiegyenlítsük. Az ellenséges államok politikai és gazdasági irodalmának ismeretéhez a had viselés szempontjából is fűződő érdekek ellenére is igen soká tartott, amíg a háború kitörésekor kibocsátott vonatkozó rendelkezések módosításával, illetve új értelmezésével a miniszterelnökség sajtóosztálya végre nagyobb szabadságot engedett azok behozatalára. De így is hónapokig tartott a semleges, sőt a szövetséges országokba irányított rendelések lebonyolítása is. És ugyanígy sínylettük nemzetközi kapcsolataink megszakadását, mert az 1913-ban még 654 drb-ot kitevő cserepéldányunk száma 1915-ben 311-re süllyedt.

A könyvek földolgozása és terjesztése is mind újabb akadályokba ütközött. Különösen sok bajunk volt a könyvkötőkkel és bár az árszabást lényegesen fölemeltük és annyi műhelyben köttettünk, ahány csak vállalkozott, mégis sokszor hónapok teltek el, míg egy-egy szállítmányt visszakaptunk. Ugyanígy mindazok a tervek, amelyek fiókhálózatunk kiterjesztése irányában foglalkoztattak, végrehajthatatlan maradtak. Hogy az új könyvtárepület ügye sem haladt, szinte fölösleges említenünk.

HELYISÉGEK

Räumlichkeiten — Rooms

Alig egy évvel az új helyiségbe költözés után lépten-nyomon érezni kezdtük az ideiglenes helyiség hiányosságait és szűkösségeit. Bár személyzetünk egy része hiányzott, mégis a legnagyobb nehézségekbe ütközött oly elhelyezése, amely az észszerűbb munkamegosztás és tagolás követelményeinek megfelel. Ugyanígy a Raktár és nyilvános helyiségek is elégtelennek bizonyultak. A Raktár jórészt azért is, mert a régi képviselőházban volt helyiségünket ki kellett ürítenünk és ott volt, még földolgozatlan anyagunkat itt elhelyeznünk. Ezért is már most kénytelenek voltunk a Raktár összes folyosóin is állványokat felszerelni, sőt összekötő ajtókat is állványokkal kétoldalt eltorlaszolni; végül a nyilvános folyosó egyrészét is hozzákapcsoltuk.

Teljességgel szűkeknek bizonyultak az 1. sz. fióknak a felnőttek forgalmát szolgáló helyiségei. Ha a földszinti helyiségek nem is kellenének mihamarabb a központi könyvtár számára, már ezért is kénytelenek leszünk a fiók számára minél előbb más helyiség után nézni. A 2. sz. fiók állandó zsúfoltságán úgy segítettünk, hogy az ifjúsági kölcsönzés lebonyolítására egyik szomszédos házban nagyobb üzlethelyiséget béreltünk; a magának a fióképületnek csendjét és nyugalmaát biztosítani hivatott kerítés fölállítására vállalkozó nem akadt. A 3. sz. fiók számára állhatatosan kért művészházat ugyancsak a háború miatt nem kaphattuk meg és így kénytelenek voltunk beérni azzal, hogy egy szomszédos szobát csatoltunk hozzá és a könyvraktárt és a könyvtáros dolgozó helyiségét abban helyeztük el.

Mindezek a tények eléggé bizonyítják, hogy könyvtári politikánk eredményes folytatása a központi könyvtár végleges hajlékának megteremtése és eleve is városszerte sűrűbben elosztott és nagyobb helyiségekben elhelyezkedő fiókok nélkül nem folytatható; azonkívül arra is int, hogy mindaddig, amíg a gazdasági és pénzügyi viszonyok gyökeresen jobbra nem fordulnak, inkább mondjunk le az olvasótermek létesítéséről — amelyek pedig a budapesti lakásviszonyok között lényeges előfeltételei és eszközei a könyvtár hatékonyságának — és érzjük be szükség esetén kölcsönző állomások létesítésével.

KÖNYVTÁRI BIZOTTSÁG

Bibliothekscommission — Library committee

A Bizottság tagjai az elmúlt évben ugyanazok voltak. Helyettes elnöke, *Rózsa-völgyi* alpolgármester úr, nyugalomba vonulván, benne a Könyvtár mindenkor szíves és jóindulatú barátját vesztette el. Helyét mint helyettes elnök dr. *Wildner* tanácsnok úr foglalta el.

A Bizottság a jelentés évében két ülést tartott.

Július 19-én az igazgató évi jelentését tárgyalta és elismerését fejezte ki a forgalom emelkedése fölött; megállapította az 1916-ik évi költségvetés tervezetét, amikoris először esett meg, hogy a háború követelte takarékoság okából a könyvtár-igazgató javaslatával szemben alacsonyabb hitelösszegeket javasolt; végül letárgyalta a Könyvtári szabályrendelet-tervezet 1–9. §§-át.

December 9-én végig letárgyalta a szabályrendelet tervezetét és azt további tárgyalás végett áttette a jogügyi bizottsághoz; hozzájárult ahhoz, hogy a Neumann Miksa-könyvtár számára a Városligetben, az Aréna-út és István-út sarkán volt régi vendéglő helye jelöltessék ki.

A Deák Ferenc-könyvtár bizottsága március 29-én *Székács* Antal úr elnöklete alatt tartott ülést, amikor a fiók jelentését tárgyalta és a helyiség kérdésével foglalkozott.

PÉNZÜGYEK

Finanzen — Finances

(Lásd a 13–15. sz. függelékeket.)

Mint már említettük, költségvetésünk emelkedési aránya a háború óta lényegesen elmaradt az előző évekével szemben. 1913-ban az előirányzat végösszege 193,855 K volt, 1914-ben 284,634 K, vagyis 90,000 K-val több, míg a jelentés évében csak 19,000 K-val több, vagyis 303,450 K, ami 6·7 %-nyi emelkedésnek felel meg. Ez emelkedésben a személyi kiadások előirányzata 11·3 %-kal, a könyvbeszerzési és kötési előirányzat 9·2 %-kal vesz részt. Tényleg azonban a személyi kiadások zárszámadásszerű eredménye lényegesen alacsonyabb lesz, mert a szervezések végre nem hajtottak, minek folytán már 1913-ban 91,000 K személyi előirányzattal szemben a valóságos kiadás csak 80,000, 1914-ben 110,000-rel szemben csak 91,000 K volt. Bátran mondhatjuk tehát, hogy az elmúlt évben is a Könyvtár valamennyi hitele emelkedett, csupán a személyzeti csökkent.

Egyebekben lényeges eltolódások alig voltak. A házbér hitelét a valóságos bérértékre való tekintettel 24,000 K-ról 15,000-re szállították le, a könyvbeszerzés

rendes hitele 6,000 K-val, a könyvkötése 2,000 K-val emelkedett. Ugyancsak lényegesebben emelkedett a nyomdai hitel, amelyet azonban a háborúnak előre nem látott hosszú tartama miatt nem használhattunk ki.

Az 1916. évre megállapított költségvetési tervezet végösszege 307,876 K.

A jelentés évében először számolhatott be a Könyvtár nagyobb bevételekről, bár nem olyanokról, mint békeidőben tehetne volna. Kölesönződíjak címén befolyt 2273·40, intődíjak és portóköltségek megtérítése címén 1110·70, kiadványokért 352·41, egyéb címeken 286·08, összesen 4022·59 K.

A Könyvtár pénztári forgalma volt :

bevételi tételekben	175,324·04 K
kiadási „	173,144·03 „
Összesen	348,468·07 K

SZERVEZETI ÉS SZEMÉLYZETI ÜGYEK

Organisation und Personalangelegenheiten — Organisation and Staff

(Lásd a 16. és 17. sz. függelékeket.)

Minthogy a régen várt szervezés végrehajtása elmaradt, más jelentékenyebb változásról, mint hogy az ügyosztályok átcsoportosítása folytán a Könyvtár ügyei novembertől kezdve a VII. tanácsi ügyosztály hatáskörébe utaltattak, e fejezet alatt nem számolhatunk be. Azon voltunk, hogy a megcsappant személyzet és a megnövekedett munka ellenére belső ügykezelési rendünket épségben megtartsuk és tökéletesítsük. A Könyvtár szervezeti szabályzatának tervezete ismételt tárgyalások anyagát szolgáltatva úgy az érdekelt ügyosztályokkal, mint a Könyvtári bizottsággal. Maga a szabályzat lényegesen nem változtatott az 1903-ik évi szabályrendelettel megállapított szervezeten. Számolt a Statisztikai hivattal fennállott viszony megszüntetésével és egyszerűsödött az által, hogy részletkérdések szabályozását a készítenő ügykezelő szabályzatra bízta. Bár az új tervezet még nem jogérvényes, annak szellemében igyekeztünk belső ügykezelésünk rendjét is fokozatosan szabályba foglalni, mely törekvés nyomról-nyomra magának az ügykezelésnek is többrendbeli módosítását vonta maga után. Új kezelőrend lépett életbe a számlák nyilvántartása és a szállítások ellenőrzése, az ügyiratok kezelése, a nyomtatványok és anyagszerek megrendelése és kiszolgáltatása tekintetében. Mindez, bár sok tekintetben egyszerűsítette, de a szabatosabb és pontosabb szervezés folytán lényegesen gyarapította is az Iroda munkáját. Ennek forgalma egyébként a következő volt :

iktatott ügydarabok száma	939
tanácsi előterjesztés	217
nyomtatványrendelés	182
portómentes levélküldemény	13,117
portóköteles „	1,026

A személyzet létszámában a jelentés évében a következő változások történtek :

Dr. *Benze* január 16-án önkéntes jelentkezés folytán tényleges népfőlkelői szolgálatra bevonult*, március 15-én *Vörös* kapus vonult be ; augusztus 15-én *Handler* gyakornok. Dr. *Madzsar* június 19-étől szeptember 19-éig teljesített katonai szolgálatot, amikor nem tényleges állományba helyezték vissza. *C. Toperczer* Valéria id. hivatalnokunk, aki 1910 június óta állott a Könyvtár szolgálatában, polgári iskolai tanárrá neveztetván ki, szeptember végével a Könyvtár kötelékéből őszinte sajnálatunkra kilépett. Az előző évben fölvelt gyakornokok közül hárman hagyták el szolgálatukat.

Az eltávozottak pótlásáról a következőkben történt gondoskodás :

A számviteli teendők ellátására a Polgármester úr *Czike* Ferenc számvéveségi tisztet osztotta be hetenkint három délutánra. Dr. *Kremmer* Dezső id. hivatalnokot a Fővárosi Múzeumból a Könyvtárhoz helyezte át szeptember 27-étől s egyúttal az id. könyvtárosi címmel ruházta föl ; *Szauder* Erzsébetet október 1-től kiegészítő id. hivatalnoknak kinevezte ; a Szerbiában elesett *Peinits* György hivatalszolgálat helyébe *Csiky* Imrét nevezte ki.

A december 21-én tartott tanácsi választások alkalmával dr. *Madzsar* főkönyvtáros aligazgatóvá, dr. *Braun* könyvtáros főkönyvtárossá, dr. *Kremmer* id. könyvtáros könyvtárossá, *Váradi* Irma id. könyvtári tiszt könyvtári tisztté választott meg ; a megüresedett I. o. könyvtárosi állásra dr. *Dienes* II. o. könyvtáros lépett elő.

Dr. *Krisztics* id. hivatalnokot a Polgármester úr id. könyvtárosi, dr. *Benzét* id. titkári címmel ruházta fel ;

Kolozsvári I. o. szolgát II. o. altisztté léptette elő.

Az alkalmazottak mulasztásairól szokásos kimutatásomat a 16. függelékben közlöm. Kitűnik belőle a női hivatalnokok mulasztási arányának további állandósága. Ezt szemlélteti különben a következő összeállítás is, amely immár 5 éves adatokat tartalmaz.

Betegség miatt mulasztott napok kimutatása

Év	Férfi hivatalnokok		Nő-hivatalnokok	
	Betegnapok átlagos száma	Az összes munkanapok %-a	Betegnapok átlagos száma	Az összes munkanapok %-a
1911.....	7.0	2.0	28.0	7.8
1912.....	8.2	2.3	24.0	6.6
1913.....	5.8	1.7	20.2	6.0
1914.....	3.8	1.1	27.5	7.6
1915.....	4.9	1.4	26.2	7.3

* Mely sajnálattal kell beszámolnunk azóta arról, hogy kitűnő társunk 1916. évi május hó 10-én az orosz harctéren elesett.

Az egész személyzet betegnapjainak átlagos száma 11·9 volt ; ez átlagon felül ismét csak nő-hivatalnokok mulasztottak és pedig

12 naptól 30-ig	2 hivatalnok
31 „ 60-ig	3 „
61 „ 90-ig	1 „
90 napon felül	1 „

13 hivatalnok 1—11 napig volt beteg ; betegség miatt egy napot sem mulasztott 6.

A személyzet szakképzése tekintetében a mult évben még kevesebbet tehetünk, mint azelőtt, annál kevesebbet, mert a könyvtári vizsga eltörlése folytán hiányzott némelyeknél a szükséges erkölcsi kényszer az önképzésre. Az itthonmaradottak hivatali munkájának szaporodása, valamint a közlés lehetőségeinek csökkenése is hozzájárult ahhoz, hogy a személyzet irodalmi termelése is kisebb volt, mint azelőtt. Örvendetes tényül említhetjük fel a Szabad Lyceum alelnökének, Pályi Sándor úrnak kezdeményezésére megindult Könyvismertető előadásokat, amelyek keretében Könyvtárunk hivatalnokai tartottak úgy a Szabad Lyceum, mint a Könyvtár fiókjaiban előadásokat. Reméljük, hogy ez a kezdés, amelyről részletesebben más helyütt számolunk be, üdvös hatással lesz egyformán az olvasóközönség nevelésére és a személyzet szakképzettségének mélyítésére.

GYARAPODÁS

Zuwachs — Accession

(Lásd a 2, 8, 18—25. sz. függelékeket.)

A jelentés évében sikerült szerzeményeink számát ismét fölemelnünk 21,428 db-ra, ami az előző évvel szemben közel 5500-zal több. A gyarapodás javarésze ezúttal a fiókokra esik, az 1914. évi 7606-tal szemben most 12,136 drb, míg a Központ gyarapodása 8336 db-ról 9292-re emelkedett.

A Központ beszerzéseiben ismét lényeges csökkenést mutatnak a köteles és a cserepéldányok. Érdekesen szemlélteti a háború e hatását a következő összeállítás :

	1913	1914	1915
Cserepéldány	654	317	311
Kötelesspéldány	350	176	133

Külföldi beszerzéseinkben is igyekeztünk a koronaárfolyam kedvezőtlen állása miatt lehetőleg mértéket tartani és bár természetesen nem mondhattunk le az aktuális irodalom fontosabb termékeiről és kivált arról, hogy folyóiratainknak és gyűjteményes munkáinknak a háború által megszakított sorozatait kiegészítsük, mégis

inkább azon voltunk, hogy néhány nagy antikváriussal a fizetési feltételek tekintetében létesített kedvező megegyezés alapján Könyvtárunk régi nagy hiányait pótoljuk, különösen némely alapvető történeti és politikai forrásmunka és fontosabb folyóirat korábbi sorozataival. Ezért a vétel útján történt gyarapodásnak ezúttal majdnem fele antikváriusoktól származik; nevezetesen vásároltunk darabot:

	1914	1915
új állapotban.....	3132	3589
régi állapotban	1394	2822
összesen	5026	6383

A Központ összes gyarapodásából száz oldalon alul (füzet) volt 3917 db, azon felül 5375; kötve szereztünk be 4187 drb-ot, fűzve 5105-öt; másodpéldány volt 175 db. A Rendelő nem kevesebb mint kereken száz céggel vagy egyéb eladóval állt összeköttetésben.

Az új irodalom háborús hangsúlyozottsága természetesen kifejezésre jutott a központi könyvtár gyarapodásának szakok szerinti megoszlásában is. Lényeges emelkedés mutatkozott a megelőző évvel szemben a politika és a haditudomány irodalmában. 1914-ben a politika körébe tartozott 519 drb, az összes gyarapodás 6·2%-a; 1915-ben 1434, ami az összes gyarapodásnak 15·4%-a. Még jelentékenyebb a hadi tudomány gyarapodása. Osztályozásunk szerint ez a közigazgatásba tartozik, amelynek gyarapodása 1914-ben 692 (8·3%), 1915-ben 1404 (15·3%). Minthogy a sajátképpen közigazgatási irodalmi termelés 1914-gyel szemben számszerűleg is inkább csökkent, semmint emelkedett, e többlet túlnyomó nagy részét a hadi tudományok javára írhatjuk.

Ezzel szemben a közigazgatás háborús feladatainak következménye, hogy a legnagyobb arányú csökkenés az irodalom azon ágaiban mutatkozott, amelyek termelői naggyobbára hivatalok, intézetek és hivatalos állásban levő írók. Nevezetesen a statisztika köréből való gyarapodás 3·8%-ról 1·8%-ra, a szociálpolitikai 7·4-ről 4·9-re, a jogtudományi meg éppen 8·9-ről 4·1-re szállt alá.

A központi könyvtár legértékesebb gyarapodása ismét nagyobb adomány. Néhai *Heltai Ferenc* főpolgármester özvegye, *Klee Erzsébet* úrnő, férje, a Könyvtár mindenkor egyik legintenzívebb használója könyvtárának nagyobbik részét a fővárosnak adományozta. A kb. 2000 kötetnyi adomány legértékesebb részét az angol kék könyveknek nagy és esetenként ritka sorozatai teszik, amelyek Könyvtárunknak e téren már meglévő gazdag anyagát egészítik ki.

Hálásan emlékezünk ezenfelül néhai dr. *Kassowitz Tivadar* főv. id. levéltárnok édesanyjának fia könyvtárából nekünk juttatott 90 kötetnyi adományáról.

Külön említésre méltó két nagyobb vétel. Az egyik *Schmall Lajos* nyug. fővárosi allevéltárnok kb. 800 drb-ot számláló budapesti könyvtára, amelyet 2800 K-ért vásároltunk. Benne több értékes kéziratot szereztünk meg, és bár könyvanyagának túlnyomó része számunkra duplum, sértetlen állapotban lévő és gondosan kötött példányaival sok elnyűtt példányunkat cserélhettük ki. A másik nagyobb vétel

Friedmann Bernátnak, a Zion-egylet néhai titkárának az állam és egyház viszonyára és a zsidókérdésre vonatkozó irodalomban gazdag könyvtára, amelyért 1500 K-t fizettünk. E könyvtár több mint 4500 drb-ból állott, ebből azonban több mint 2000 darab olyan anyag volt, amit a sebesültek közt osztottunk szét; földolgozásra vár kereken 2400 drb.

A Fiókközpont illetve a fiókok gyarapodása lényegesen fölülmúlta az előző évit. A gyarapodás jellegének lényeges változása mutatkozott az ismeretterjesztő irodalom arányának jelentékeny csökkenésében és pedig 45·3%-ról 19·8%-ra, aminek magyarázata az, hogy most szereztük be az 1. sz. fiók német és francia nyelvű szép-irodalmi anyagának nagyobb részét.

Ez is és a háború lényegesen hozzájárult ahhoz az eltolódáshoz, amely úgy a Központ, mint a Fiókok, mint az egész Könyvtár gyarapodásának nyelvek szerinti százalékos eloszlásában mutatkozott. Ezt szemlélteti a következő összeállítás:

	Központ			Fiókok			Összesen		
	1913	1914	1915	1913	1914	1915	1913	1914	1915
Magyar	37·8	32·2	23·7	87·4	93·6	80·1	68·6	61·5	55·8
Német	35·7	41·1	52·8	12·6	6·4	15·5	21·4	24·6	31·8
Francia	11·0	8·9	8·4	—·—	—·—	3·1	4·2	4·7	5·4
Angol	12·1	12·0	10·1	—·—	—·—	1·1	4·6	6·3	5·0

Az 1915-ben járt folyóiratok és hírlapok összes száma 848 volt, ami a következőképp oszlott meg:

Központ	1. sz. f.	2. sz. f.	3. sz. f.
651	123	48	26

Mindezek után a *Könyvtár állományának* kb. 130 ezer darabra kellene rúgnia. A Függelékben közölt részletes kimutatásban azonban csak 126,283 drb szerepel végösszeg gyanánt, aminek magyarázata néhány újabb becslés eltérése az azelőttitől, valamint az a körülmény, hogy a fiókok anyagának nagyrészét iktathattuk ugyan, tehát a gyarapodás számaiban kimutathattuk, azonban a könyvkötés nehézségei miatt az egyes fiókok között szét nem oszthattuk és így ez az állományok kimutatásában nem szerepel. Az összes állományból a Központban van 101,242 db (1914-ben 87,683), a fiókoké 25,041 db (1914-ben 21,128).

A Központ anyagából még kereken 42,250 drb nem ment át a revízió, vagyis csak a régi katalógusokban van lajstromozva. Az egész évben átvittünk a revízió 1835 művet, javarészt a Raktárból, valamint a Strausz, Szüry és Zichy könyvtárából. Ebből megtartottunk a Központ számára 1120-at, ezen felül a Szüry Könyvtár számára 56-ot, a fiókok számára 505-öt, más városi hivatali könyvtáraknak, főként a statisztikainak átadtunk 23-at, végleg kiselejteztünk 323-at.

Hálás köszönettel emlékezünk meg végül azokról, akik Könyvtárunkat az az elmúlt évben is gyarapították *adományaikkal*. Az adományozott kötetek száma 2100 volt, vagyis az összes gyarapodás 9·8%-a, ami mindenesetre arra vall, hogy nyomós érdekünk, hogy minél több barátot igyekezzünk szerezni Könyvtárunknak.

Az adományozók névsorát az alábbiakban közöljük:

TIZNÉL TÖBB DARABOT ADOMÁNYOZTAK:

<i>Magánosok</i>		<i>Hatóságok, intézetek stb.</i>	
Ferenczi Imre f. sz. előadó.....	28	Budapesti szf. cipészpartestület	28
Kóhalmi Béla f. könyvtartiszt	20	Fővárosi közmunkák tanácsa.....	14
Madzsar József könyvt. aligazgató	18	Honvédelmi minisztérium	59
Redlich Artur magánzó.....	275	Központi statiszt. hivatal	48
Stier József könyvt. gyakornok.....	63	Magyar Általános hitelbank.....	31
Szabó Ervin könyvt. igazgató.....	37		*
Vadász Ede bankfőhivatalnok	17	Konstantinápoly. Minist. d. finances ..	13
Wildner Ödön f. tanácsnok	21	New-York. Russell Sage foundation .	13

Egyéb adományozók voltak: Barcza Imre (1), Baumann Gustav, München (1), Becsey Antal (1), Bernauer Izidor (5), Bodányi Ödön (1), Braun Róbertné (10), Csákányi-Marx János (1), Csúppay Ferenc (1), Dabrowski János (1), Dalmady Sándor (1), Dienes László (1), Dobján László (2), Enyvvári Jenő (1), Epstein László (2), Fleischl Pál (1), Friedreich Endre (2), Gergelyffy Géza, Szolnok (1), Goldberger Izidor, Tata (1), Goldziher Károly (1), Grünbaum József, Balászfalva (1), Gyulai Ágost (1), Halmi Gyula (1), Harsányi Sándor, Homestead (1), Havass Rezső (1), Herczeg Zsigmond (6), Kadosa Marcel (1), Kemény Hugó (1), Kindlovits Pál (1), Körösy Kornél (2), Kremmer Dezső (2), Krisztics Sándor (1), Lantos A. (2), Lesskó Béla (3), Lollok Lénárd (1), Löherer Andor (1), Mandello Gyula (5), Moesz Gusztáv (1), Ortway Tivadar (1), Petrik Géza (2), Pikler Blanka (1), Popper Camilla (2), Rábel János (1), Rechnitz Alexander, Teplitz-Schönau (5), Ruibal Angel Amor, Santiago de Compostella (1), Rudnickij István, Lemberg (1), Ságody Ottmár (1), Sarlós Lajos (7), Schein Mór (2), Schoen Arnold (7), Sipos Kamilló (4), Strasser Frigyes (10), Szalai Emil (1), Székely Artur (2), Szeless Adrienne (1), Toroczkoí Wigand Ede (1), Vadász Imre (1), Van der Leeuw, H. J., Rotterdam (1), Vedres Márk (5), Verbir Béla (1), Vihar Károly (1), Wlassics Gyula (2), Zambra Alajos (3).

KÜLÖNGYÜJTEMÉNYEK

Spezialsammlungen — Special collections

(Lásd a 3—5. és 22. sz. függelékeket.)

A különgyűjteményekbe beiktatott darabok száma igen jelentékenyen emelkedett: 1253-ról 2287-re. Ez azt mutatja, hogy a különgyűjtemények valóban reprezentatív szervei Könyvtárunknak, hogy azokban a központi Könyvtár erős irányzatai jutnak kifejezésre. Pedig ebben az évben még kevésbé viselhettük gondjukat, mint az előzőben. A korlátolt forgalmi könyvek gyűjteménye és a kézikönyvtár ismét gazdát cserélt, amennyiben azokat dr. Krisztics vette át az év folyamán, míg a Keleti gyűjtemény gondját dr. Benze bevonulása után alulírott volt kénytelen vállalni.

Sajnos, semmiképpen sem volt lehetséges előkészülnünk arra, hogy *Keleti gyűjteményünk* ne csak a messze jövőben feleljen meg a keleti testvéresülés

és expanzív törekvések nyomában bizonyára fölébredő érdeklődésnek a keleti tudományok iránt, hanem lehetőleg meg is előzze azokat. Az ezirányban az érdekelt társadalmi szervezetekkel megindított eszmecsere is több gyakorlati eredménnyel jártak volna, ha a gyűjteménynek külön és természetesen a keleti nyelvekben és tudományokban jártas kezelője és megfelelő helyisége volna. Egyelőre alig történetet egyéb, mint hogy különösebb figyelemmel kísértük ezt az irodalmat és a revízió során előkerült idevonatkozó anyagot földolgoztuk; ezenkívül a Vámbéry- és Zichy-könyvtárak még földolgozatlan anyagát *Halász Antal* és *Hallóssy István* urak, a Keleti Akadémia végzett növendékei szíveségből előzetesen rendezték és selejtezték.

A *Kézikönyvtár* a múlt évben nemcsak megtartotta, de meg is erősítette fontos helyzetét Könyvtárunk szervezetében, annak ellenére, hogy fejlesztésére bizony kevés gondot fordíthattunk; összesen 198 művel gyarapodott, 370 kötetben. Míg 1914-ben a központi olvasóterem látogatóinak $\frac{3}{4}$ -e érte be a Kézikönyvtárral és a Folyóiratteremmel, 1915-ben az 51,913 látogató közül nem kevesebb mint 40,600, vagyis a helyben olvasók majdnem $\frac{4}{5}$ -e nem vette igénybe a Raktárt, vagyis nem igényelte a személyzet közreműködését és munkáját. Ezzel az előnnyel szemben valóban elviselhető az eltulajdonítások által okozott kár, amely a novemberben megejtett revízió szerint másfél év alatt az anyagnak majdnem 5%-ára emelkedett. Bízunk azonban benne, hogy az ellenőrzésnek az idővel fokozódó rendszeressége csökkenteni fogja ezt az arányt is, anélkül, hogy a Kézikönyvtár könnyű hozzáférhetősége és a közönség szabadsága csorbát szenvedne.

Fejlődéssel biztató helyzetbe került végre a *Budapesti gyűjtemény*. Harmad éve mellékhivatalban kezelője, dr. *Kremmer* ősszel a Könyvtárhoz helyeztetett át, majd december végén könyvtárossá választatván, állandó kapcsolatokkal fűződött ehhez a fontos intézményhez. Legelső feladata az volt, hogy az évek során annyi kézen átment helynaplókat és katalógusokat felülvizsgálja és hibáikat kijavítsa, hogy a még revízió alatt nem ment anyagot végleges földolgozásra előkészítse, hogy a meglévő anyag legérezhetőbb hiányait megállapítsa és kiegészítse, hogy a rohamosan gyarapodó ujságszelvény-gyűjtemény megfelelő földolgozását előkészítse és hogy a háborús gyűjteményt az osztály keretén belül megszervezze. Mindez oly nagy feladat, hogy a rendelkezésre volt rövid idő alatt természetesen be nem fejeződhetett, azonban mindenesetre igen jelentékenyen előrehaladt. A Budapesti gyűjtemény az év végén 6599 db-ot számlált, de ebbe nincsen beleértve a 13,705 db-ra rúgó ujságszelvény és egy lapos nyomtatvány, valamint a Budapesti háborús nyomtatványoknak az év végéig 3456 db-ra rúgó, ugyancsak jórészt földolgozatlan anyaga. Mindazonáltal ráértünk arra, hogy a Schmall-könyvtáron kívül néhány fontos kéziratot, valamint Buda bevételére vonatkozó több egykorú nyomtatványt szerezzünk, végül arra is, hogy a berlini Königl. Bibliothek háborús gyűjteményét is gyarapítsuk 558 db magyar nyomtatvánnyal.

KATALÓGUSOK

Kataloge — Catalogues

(Lásd a 6. és 7. sz. függelékeket.)

A személyzet csökkenése lehetetlenné tette, hogy a katalógusok végleges berendezésén dolgozó ideiglenes különítményt tovább is fenntartsuk. Kőhalmi úr az év közepétől teljesen a titkári és pénztárosi teendőknek kellett hogy szentelje idejét. A munkák javarészét ezért az ez alkalomból újjászervezett Katalógizáló osztály vette át és csupán a nyilvános szak- és földrajzi katalógusba való, már megfelelően megjelölt és szétosztott anyag folytatólagos behelyezése háramlott a kézikönyvtárosra. Minden egyéb idetartozó munka, tehát maga a lajstromozás, a sokszorosítás, a szétosztás, valamint a betűrendes katalógusokba behelyezés, végül a készlet kezelése a Katalógizáló ügykörébe tartozott. Hogy ezt a munkát semmi-képpen sem hanyagoltuk el és nem kevesebb fontosságot tulajdonítottunk ennek, mint akkor, amikor külön osztály foglalkozott vele, mutatják a következő adatok.

A Katalógizáló osztályba beérkezett közvetlenül a Rendelőből vagy közvetve az Osztályozótól 7011 mű 9099 drb-ban, amiből 6201 mű került lajstromozásra. Az előző évből maradt hátralékokkal együtt elkészült összesen 7382 címmásolat, ami az egyes katalógusok számára sokszorosítva és szétosztva a következő gyarapodást jelentette :

betűrendes katalógusok	18,240
szakkatalógusok	25,346
budapesti gyűjtemény külön katalógusa	2,582
földrajzi katalógus	9,369
egyéb külön katalógusok	2,816
összesen	58,353 cédula ;

vagyis egy címről átlag 8 másolat készült a különböző katalógusok számára.

E gyarapodásból a már kész és a közönség rendelkezésére álló katalógusokat 38,720 cédulával gyarapítottuk ; ezenkívül 7670 új vezérlapot helyeztünk el, minek folytán a katalógusokban lévő cédulaanyag még jobban differenciálódott. 1914-ben egy vezérlapra átlag 14, 1915-ben ellenben csak 11 cédula jutott.

E számokba nincsenek beleértve a főkkönyvtárak katalógizáló munkái és katalógusai, amelyek részben más megítélés alá esnek és a mult évben statisztikailag nyilván sem tartattak.

KÖNYVKÖTÉS

Buchbinderei — Binding

(Lásd a 6. és 8. sz. függelékeket.)

Ugyancsak a Katalógizáló osztály körébe tartozott a könyvkötés. Miután ez a munka is új szervezetet nyert és sikerült végre új összeköttetések létesítése — és természetesen az árszabás fölemelése — révén valamennyire biztosítani is, az osztály a következő eredményeket érte el :

Átvett kötésre és javításra a Központtól 11,453, a Fiókközponttól 11,954, összesen 23,407 drb-ot. Ebből különböző mestereknek kiadott 6613 drb-ot és visszakapott 5363 drb-ot; a Fiókközpont kiadott közvetlenül további 3670 drb-ot és visszakapott 1470 drb-ot. Minthogy a vállalkozók csak a kötést és az aranyozás egy részét végzik, míg az aranyozás bizonyos része, valamint a könyvtáskával felszerelés, a javítások és kartonozások Házi könyvkötészetünk dolga, ennek teljesítményei és adatai részben magukban foglalják a vállalkozók munkájáról szóló adatokat is. Volt pedig ilyenformán a Házi könyvkötészet teljesítménye:

A munka minősége	A Központ részére	A Fiókok részére
	db	db
Új kötés	842	89
Kartonozás és téka	1,719	87
Aranyozás	6,035	246
Táskázás	3,175	8,551
Javítás	552	2,981
Összesen	12,323	11,954
		12,323
	Együtt	24,277

Háziműhelyünk összes üzemköltsége oly csekély, hogy alig hisszük, hogy e munka végzésének bármily más módja a Könyvtárra pénzügyileg ne volna kedvezőtlenebb.

A Katalógizáló ezen felül 10,935 kötetet látott el könyvkártyával.

BIBLIOGRÁFIAI MUNKÁK. KIADVÁNYOK

Veröffentlichungen — Publications

(Lásd a 7. és 8. sz. függelékeket.)

E téren munkánk valamelyes lendületet mutat föl, ha ugyan távolról sem éri el a korábbi évek eredményeit. Legfontosabb és legsürgősebb feladatunk lett volna: a *tizedes osztályozás sémájának* revíziója és kiadása. De ez csak az év első felében haladhatott, ameddig dr. *Kriszticsre* nem háramlottak az osztályvezetés és a nyilvános katalógusok karbantartásának dolgai, és ő a szakkatalógus revíziójával foglalkozhatott. Ilyenformán elkészült a 30, 31 és 32 szakok végleges és részletes sémája, és kövön sokszorosítva is lett. Ugyancsak elkészült a 34 is, azonban sokszorosításához eddig nem juthattunk hozzá.

Az *Értesítőből* a jelentés évében megjelent az 1914. évi 3/6. és az 1915. évi 1/2. és 3/4. szám, összesen 248 oldalon, míg az 1915. évi 5/6. szám már csak a folyó évben készült el, 48 oldalnyi terjedelemben. Így az *Értesítő* 1915. évi folyama 208 oldalt számlál, szemben az 1914. évi folyam 188 oldalával. Az új gyarapodás nagy részét azonban nem az *Értesítőben*, hanem *A Világháború újabb irodalma* c. külön kiadványunkban közzeltük. Ennek első két sorozata csak különnyomat volt az

Értesítőből, harmadik sorozatát azonban a kiadvány könyvkereskedői sikere folytán már közvetlenül adtuk ki és nagyobb példányszámban, 400 helyett 800-ban. A három első sorozat 56 oldalon kb. 1660 címet tartalmazott, de még a múlt évben készült el a július—októberi gyarapodást tartalmazó negyedik sorozat is 29 oldalon kb. 620 címmel, azonban nyomda-technikai akadályok miatt csak a folyó évben jelenhetett meg. Ezzel együtt és november—december hónapokat nem számítva, háborús irodalmi jegyzékeinkben kb. 2300 címet közöltünk.

A központi könyvtár kiadványai közül meg kell még említenünk *A Kurrens folyóiratok jegyzéke 1915* címűt; 22 hasábon, 200 példányban készült, mint különnyomat az Értesítőből. Tartalmazza a Központ és az 1. sz. fiók folyóiratainak betűrendes és szakszerű jegyzékét; ára 10 fillér.

Megjelent ezenfelül az *Utmutató a központi könyvtár használói számára* 2. átdolgozott kiadása, 47 oldalon, 1000 példányban; ára 10 fillér.

Végül ugyancsak különnyomat az Értesítőből *A Könyvtár 8. évi jelentése*, 48 oldalon, 7 oldal képmelléklettel, 100 példányban.

A Fiókközpont sajnos nem jutott hozzá, hogy bármit is sajtó alá bocsásson. Egyedül *Az 1. sz. fiók magyar szépirodalmi katalógusa* jelent meg könyomatban, 25 példányban; terjedelme 127 oldal, kb 2000 címmel.

FORGALOM

Bücherausgabe — Circulation

(Lásd a 7—12. és 26—29. sz. függelékeket.)

A Könyvtár összforgalma a kézikönyvtárak és folyóiratok használatának számbavétele nélkül az 1914. évi 189,850 kötetről 286,009-re emelkedett. Ha egyéb nem, ez az 50%-os emelkedés maga bizonyítja, hogy szinte alig van egyébre szükség, mint éppen csak könyveknek hozzáférhetővé tételére, hogy Budapesten is annyit olvassanak az emberek, mint Nyugaton. Mert bár a Központi könyvtár olvasóinak épp azon kategóriáit tizedelte meg a háború, amelyek a háború előtt is a legnagyobb kontingenst szolgáltatták és bár a Fiókközpont vezetésében történt változások és az egyéb, főntebb már említett nehézségek, amelyekhez járult még az a körülmény is, hogy az újonnan megnyílt és a legnagyobb forgalmat lebonyolító 1. sz. fiók katalógusát sem tudtuk kinyomtatni, mégis mindegyik könyvtár megnyitásának első napjától kezdve teljesítőképeségének szinte maximumát szolgáltatta. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a körülmény, hogy 2. sz. fiókunk 10 %-nál alig többel fokozta forgalmát, ami megerősíti már múlt évi jelentésünkben kifejezett azt a véleményünket, hogy a meglévő helyiségben már akkor elérte volt maximumát.

Ha ilyenformán semmiképpen sem mondhatjuk érdemünknek a forgalom

emelkedését, mert hiszen az automatikusan követi az olvasóalkalmak nyújtását — bár ehhez is lényegesen hozzájárult az a körülmény, hogy a Könyvtár különböző osztályai az 1914-ik évi 1378 nappal szemben 1723 napon át voltak nyitva — arra merünk hivatkozni, hogy az olvasmányok minőségi javítása tekintetében értünk el eredményeket. Sajnos, e téren is igen sok előfeltétel hiányzik. Legelőször a kellő számú és kellően iskolázott személyzet, a megfelelő katalógusok, de leggyakrabban épen a legfontosabb kellék: a java könyvek. Mindazonáltal így is sok tekintetben javult a minőség úgy központi tudományos könyvtárunkban, mint a fiókokban. A *Központi könyvtár* összforgalma 20,636-ról 42,734-re, vagyis 107·1%-kal emelkedett; ebből a helybenolvasás 53·2, a központi olvasóterem látogatottsága 88·8, végül a kölcsönzés nem kevesebb mint 230·9%-kal. A *fiókkönyvtárak* összes forgalma 169,214-ről 243,275-re vagyis 43·7%-kal emelkedett; de míg az olvasóban használt kötetek száma itt abszolút is csökkent, 125,707-ről 105,871-re, addig a kölcsönzés itt is rendkívüli mértékben, 43,507-ről 137,394-re, vagyis 215·8%-kal emelkedett.

Mindenesetre korai volna ezekből a számokból, amelyek csak két és teljességgel abnormális évnél jelenségeit tüntetik föl, messzebbmenő következtetéseket vonni. Mégis talán figyelemreméltó az a megállapítás, hogy a fiókok forgalmából 1914-ben a helyi használatra még 74·3% esett, míg 1915-ben csak 43·6%; viszont a kölcsönzésre esett 25·7, illetve 56·4%, és hogy az ismeretterjesztő olvasmány átlaga 14·7%-ról 15·2%-ra emelkedett. Mindez egészséges fejlődés kezdeteivel bíztat, annál inkább, mert úgy látszik, sikerült olvasóink egy részét állandóan megtartani, amit abból az adatból következtethetünk, hogy a felnőttek arányszáma 43·9%-ról 48·9%-ra emelkedett, vagyis a legfelső, a múlt évben még ifjúságnak számított évréteg mint felnőtt is híve maradt a Könyvtárnak. Hogy ennek csak kedvező hatása lehet az olvasmányok minőségére, abból a magától értődő tényből is következik, hogy a gyermekek inkább a szórakoztató olvasmányt kedvelik; erre vall az a tény, hogy a felnőttek olvasmányából 1914-ben 15·8, míg 1915-ben már 19·4 % volt ismeretterjesztő, ellenben az ifjúságéból csak 10·5 illetve 10·8%. Ha pedig egész könyvtárunkat tekintjük ebből a szempontból és a központi könyvtárnak 100% erejéig tudományos könyvforgalmát is ideszámítjuk, akkor az ismeretterjesztő aránya 24·0%-ról 27·9-re emelkedett; abszolút számokban 45,633-ról 79,999-re, vagyis nem kevesebb, mint 75·3%-kal.

Szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a helybenolvasásnak abszolút és relatív csökkenése annak a céltudatos törekvésnek is eredménye, hogy azt a felnőttekre nézve lehetőleg korlátozni igyekszünk. Csakis a budapesti lakásviszonyok indokolják egyáltalán, hogy a Könyvtár oly nagy súlyt helyez olvasótermek létesítésére; egyébként alig igényel magyarázatot, hogy a kölcsön vett és az otthoni nyugalomban nagyobb elmélyedéssel és figyelemmel olvasott könyv hasonlíthatatlanul több hasznot hajt, mint a nyilvános olvasóhelyiségben olvasott. Ezért mindinkább arra törekszünk, hogy olvasótermeink elsősorban a napilapok és folyóiratok olvasására szolgáljanak és könyvekből csak a kézikönyvtárt kapják az olvasók. Ezért már a múlt évben is lényegesen szaporítottuk a napi- és hetilapokat, az 1. sz.

fiókban pedig attól kezdve, hogy a kölcsönzés megindult, a felnőtteknek helyben-olvasásra egyáltalán nem adtunk ki könyvet.

Csakis így sikerült a személyzetet arra képesíteni, hogy a megnövekedett forgalmat lebonyolítsa. Hogy ez a növekedés milyen arányú és egyáltalán mit jelent ma a Könyvtár a székesfőváros szellemi életében, azt talán legjobban szemlélteti az az adat, hogy míg 1910-ben átlag 51, 1912-ben 57 kötetet adtunk ki naponként, addig 1914-ben már 520-at, 1915-ben pedig 783-at.

Annak megítélésére, hogy a meglévő könyvanyag kihasználásának intenzitása elég nagy volt-e, csak annak a két fióknak adatain indulhatunk, amelyek egész évben működtek; ezek a 2. és a 3. sz. fiók. Mindkettő megközelítőleg egyforma forgalmi intenzitást mutat, nevezetesen a 2. sz. fiók kötetenként 13·6, a 3. sz. 12·5 használatot. Összevetve ezt a nyugateurópai és amerikai könyvtárak megfelelő adataival, amelyek a mieinknek sokszor felét sem érik el, azt kell mondanunk, hogy könyvanyagunk még mindig túlonként kevés. Sajnos, alig remélhető, hogy e tekintetben mihamar változás állana be. Maga a magyar irodalom mennyiségileg annyival kisebb a nyugati nagy nemzetekénél, hogy tulajdonképpen mindig ugyanannak a néhány tucat szerzőnek néhány száz könyvét olvassák. És akárhány példányban is állítjuk be könyvtárainkba — némely író, például Jókait oly példányszámokban, amilyeneket külföldön sehol sem engednek meg — mégis mindig szinte ugyanazok a könyvek forognak. Ez az oka részben annak is, hogy kötéseink oly gyorsan rongálódnak, hogy oly sűrűn kell javítani és oly korán a forgalomból kivonni azokat. Nem hallgathatjuk el azonban ehelyt, hogy a magyar könyvek javarészenek és pedig főként legnagyobb könyvkiadó cégeink különlegességének, az ifjúsági irodalomnak, könyvtechnikai kiállítása: papírja, fűzése, nyomása, kötése oly silány, hogy már ezért is a magyar könyv élettartama szükségképpen rövidebb mint az idegené.

Fontos adatként jegyezzük föl azt is, hogy fiókjainkban egy kölcsönző átlag 20·5 kötetet kölcsönzött; és pedig a felnőttek átlag 35·6, a gyermekek 15·6 kötetet. Ezek a számok nagyjából egyeznek a német könyvtárak megfelelő arányszámaival, és különösen a gyermekek olvasmánya tekintetében elejét veszik annak az imittamott tanügyi körökből fölhangzott aggodalomnak, hogy a Könyvtár elvonhatná a gyermekeket a tanulástól. Évi 15, negyedévenként 4 kötet aligha haladja meg az átlagos gyermek befogadóképességét.

Nem lehet messzemenő következtetést vonni azokból a változásokból sem, amelyek a Könyvtár kölcsönzőinek összetételében állottak be. Ezek a változások kétségtelenül a legszorosabban függenek össze a háborúval. De e háborús hatásokra mindenesetre jellemző, hogy lényeges csökkenés mutatkozott a szabadfoglalkozásúaknál, a köztisztviselőknél, az alsóbbfokú közigazgatási alkalmazottaknál, a bér munkásoknál, a főiskolai hallgatóknál és az iparos- és kereskedőtanulóknál, lényeges emelkedés a közép- és szakiskolai tanulóknál és a háztartásbeli nőknél. Általában azonban a nők száma a vártnál kisebb mértékben, az összes kölcsönzők százalékában 25·1-ről csak 25·4-re emelkedett.

Általánosságban a forgalom mindez adatait tovább is biztató kezdet, de csak

kezdet jelének tekinthetjük. És kötelességünk újra megmondani e helyen, hogy ez eredmények jórészt köszönhetjük az érdekelt iskolák igazgatói és tanszemélyzete helyenként szinte kitüntető jóindulatú támogatásának. Két esetben kellett ezt nélkülöznünk, hozzá az egyikben a VIII. ker. községi főreáliskola igazgatója részéről, aki egyenesen megtiltotta iskolája növendékeinek a Könyvtár látogatását, sőt még az úgy megbeszélésére irányuló udvarias kérésünket is válasz nélkül hagyta.

Ettől eltekintve alig volt az évben komolyabb pedagógiai kifogás vagy javaslat, amelyben könnyűszerrel megegyezésre ne jutottunk volna, sem olyan fegyelmi és rendvétség, amelyért liberális könyvtárpolitikai elveinket módosítani kellett volna. Ha sikerül a jövőben elsősorban fiókjaink számát szaporítani, biztosan hisszük, hogy könnyen elérhetjük a forgalomnak azt a napi legkisebb átlagát, kb. 3000 drb-ot, amelynél elmondhatjuk, hogy a székesfőváros közönségének a Könyvtárba fektetett áldozatai immár teljesen gyümölcsözőkké váltak.

Nem fejezhetem be jelentésemet anélkül, hogy meg ne mondjam: ennyit sem értünk volna el, ha nélkülöznünk kellett volna a székesfőváros Tanácsának állandó jóindulatát és a könyvtári személyzet túlnyomó nagy részének valóban kitűnő munkáját. Kevés kivétellel valamennyien — osztályvezetők és egyéb alkalmazottak — egész éven át megfeszített erővel és szívvel és lelki odaadással vették ki részüket a közös munkából, amelyért pedig ez évben sem az anyagi, sem az erkölcsi elismerés nem jutott — bár talán nem is juthatott — ki oly mértékben, mint más években.

Budapesten, 1916 május elején.

Dr. Szabó Ervin
könyvtárigazgató

1. Függelék

AZ O. H. B. KÖNYVOSZTÁLYA 1915. ÉVI JELENTÉSE

Abteilung für Lazarettbibliotheken — Military hospital libraries

A Városi Nyilvános Könyvtár, mint az Orsz. Hadsegélyező Bizottság könyvosztálya, ez évben is gondoskodott, hogy sebesült katonáink minél többen és könnyebben jussanak olvasmányhoz. Nemcsak a fővárosban, hanem az egész Monarchia kórházaiban fekvő magyar és magyarországi más nemzetiségű sebesülteket láttuk el. Figyelmünk kiterjedt azonfelül a Németországban fekvő magyar sebesültekre is.

A szétosztásra került olvasmányt részben a közönség, részben pedig a kiadók adományozták. Nagy áldozatkészségükről tanuszkodnak a következő adatok. A közönség részéről 1915-ben 84,700 drb könyv és körülbelül 101,500 folyóirat-példány érkezett be hozzánk; a kiadóktól 71,600 drb könyv és 39,500 folyóirat-példány.

Az év elején oly kis mértékben folytak be az adományok, hogy a kórházak részéről tömegesen beérkező kérelmeknek alig voltunk képesek eleget tenni. Hogy a sebesülteknek olvasmánnyal való ellátása fennakadást ne szenvedjen, szükségessé vált újabb adakozásra szólítani fel a közönséget. Március közepén «Olvasmányt a sebesülteknek» cím alatt újabb falragasz jelent meg.

E felhívásnak jóval kisebb eredménye volt, mint az akció kezdetén közzétettnek, úgy hogy alig 2—3 héttel rá könyvkészleteinkben újból hiányok mutatkoztak.

Közben megalakult a Vöröskereszt-Egylet Szeretetadomány-osztálya, mely azt határozta, hogy a begyűlt olvasmányokat mi kapjuk meg. Ezzel akciónk biztosítva volt. 26,000 könyvet és 89,000 folyóirat-példányt kaptunk e révén. A fővárosban és a környéken rendezett gyűjtőjáratokon állandóan nagyszámú könyv gyűlt össze; és ha időnként itt-ott mutatkoztak is hiányok, nagyobb fennakadás nem történt.

A közönség részéről befolyt könyvadományok nagyobb része német nyelvű volt. Magyar könyvekből sajnos kevesebbet kaptunk. A könyvek irodalmi értéke nagyon különböző. Jó könyvek mellett nagy számban kaptunk ponyvairodalmi termékeket és oly könyveket, melyek tendenciájuk miatt használhatatlanok. A beérkezett könyvek egy hányada hiányossága miatt volt használhatatlan. Ebben leli magyarázatát a beérkezett és kiadott könyvek száma közötti különbséget.

A rendelkezésünkre álló könyvkészletekből 101 helybeli kórháznak összesen 24,350 drb könyvet adtunk. E kórházak közül több másod-, sőt harmadízben kapott könyvet. A vidéki kórházak közül 271-nek 2060, Ausztriába 290-nek 1639 drb tíz kilós csomagot küldtünk, Németországba 7 kórháznak 71 csomagot. Végül kórházvonatok számára 1250 drb könyvet adtunk ki és közvetlenül is, osztályunkat személyesen fölkereső sebesülteknek igen sokat.

A sebesültek olvasmánnyal való ellátásánál a tanács által hosszabb-rövidebb időre kirendelt özv. Wonaszek Antalné, Szederkényi Anikó, özv. Dózsa Györgyné és Rózsay Hermina szaktanítónőkön kívül önként segítségünkre voltak hosszabb ideig a következő hölgyek és urak: Bedenek Stefi, Fischhoff Izsóné, Gaál Lily, Redlich Benőné, Sárközy György, dr. Szabó Sándorné és Weil Anny.

Enyvvári Jenő

2. Függelék

A RENDELŐOSZTÁLY 1915-BEN

Bestellabteilung — Order and accessions department

(Lásd még a 18—25. sz. függelékeket)

Az 1915. év szeptemberéig a Rendelő a Katalógizálóval egyesítve működött vezetésem alatt. A Rendelőnek már meg volt a maga szilárd szervezete és az ott végzett munkának a megalapozott menete. A Katalógizálóban azonban az ügymenetet újjá kellett szervezni és a még 1914 augusztusában átvett hátralék földolgozását kellett főleg siettetni,

miért is az első hónapokban a két egyesített osztály személyzete munkaerejének jóval nagyobb részét a Katalógizáló felé irányította, amit a Rendelő természetesen megcsinált. A későbbi hónapokban és főleg a két osztály szétválása óta sikerült a Rendelő ügyeit újból fellendíteni, úgy, hogy a második félévi gyarapodás az első félévivel szemben emelkedést mutat és az ügymenet mindenkor szükséges javításával is újólág többet foglalkozhattunk.

A Rendelő munkáját, főleg a könyvbeszerzésnél, igen nagy mértékben megnehezítette a háborús állapot. Minthogy a könyvkereskedők is erősen megfogyott személyzettel dolgoznak — sok helyen a legjobb vezető munkaerőket kell nélkülözniök — a szállítások körül sok volt a késedelem, zavar és pontatlanság. A megszábotott szállítási határidőt a közlekedés és csomagszállítás nehézségei miatt nem tudták betartani, s így a gyakran szükségessé váló sürgetések is szaporították az osztály munkáját. Többször jutottunk az olvasókkal szemben kellemetlen helyzetbe, akik nem igen akarták elhinni és megérteni, hogy pl. német könyvet 4, sokszor 6 hét alatt tudtunk csak beszerezni. E miatt több ízben folytattunk tárgyalásokat a szállítókkal, sürgősebb esetekben a szállítási költségek megtérítését is vállaltuk. De bár az év végéig a dolgok némileg javultak is, a szállítások tökéletes, minden zökkenés nélkül való menete csak a normális állapotok helyreálltával várható.

A hágai Nijhoff céggel a háború kitörése után már 1914-ben létesített összeköttetésünket továbbra is fönntartottuk és igyekeztünk olvasóinkat amerikai, angol és francia könyvekkel — amennyire a cenzura engedte — ellátni. Novemberben végre megkaptuk a többször kérelmezett engedélyt az ellenséges államokból származó irodalom behozatalára és az összes addig visszatartott könyveket és folyóiratokat is kiadták; azóta ez irodalmat rendesen és hiánytalanul megkapjuk.

Ugyanez volt a helyzet az olasz irodalommal szemben is. Novembertől aztán a német származású és az olasz háború kitörésekor Genfben letelepedett flórenci Leo S. Olschki antikvárius útján szerzünk be francia és olasz irodalmat.

Bár a külföldi cégek páratlan gondossága és lelkiismeretessége munkánkat sok tekintetben megkönnyíti, mégis a rendelések továbbításának, a számlázásnak nagyobb bonyolódottsága, a külföldi összeköttetéssel járó nagyobb levelezés munkatöbbletet jelent.

Vásárolt könyveink 41.5%-a antikváriusvétel, főleg németektől. Mindenkor azon vagyunk, hogy könyveinket lehetőleg olcsón szerezzük be, szem előtt tartva természetesen azt, hogy ennek nem szabad az olvasók gyors kielégítésének rovására menni. Antikvárikatalógusok alapján történő rendeléseken kívül a revízió alatt és azóta is állandóan felvett hiányokat lassanként beszerezzük. E tekintetben hasznosnak bizonyult desideratumaink jegyzékeinek levelezőlapra nyomtatása és sok címre küldése. Kevés fáradsággal és költséggel módunkban volt így 30—35 antikváriust figyelmessé tenni hiányainkra, míg eddig gépelt jegyzékeinket csak 3—4 helyre juttattuk el. Két ízben küldöttünk szét ilyen levelezőlapot, melyeken 150 cím szerepelt.

Ugyancsak sok munkát okozott a kíváncskönyv elintézése. Bár az olvasók konkrét kívánságainak pontos és friss teljesítése elsőrendű fontosságú, a megcsökkent személyzeti létszám és az állandó túlterheltség következtében éppen ezt a munkát többször elhanyagoltuk; az év utolsó hónapjaiban igyekeztünk e téren is hibáinkat helyrehozni.

Az új könyvek rendszeres szállítását öt budapesti és egy külföldi könyvkereskedő látta el.

Két nagyobb magánkönyvtárt is vásároltunk az év folyamán. Az egyik Schmall Lajos nyug. főv. allevéltáros Budapestre vonatkozó gyűjteménye, mely 24 drb kéziratból, 799 drb könyvből, 103 drb nyomtatványból állt. Részletesebb beszámolót róla a Budapesti gyűjtemény vezetője ad. E gyűjtemény révén lehetővé vált, hogy fontosabb és értékeesebb budapestinensékből másodpéldányt iktassunk be; 38 drb-ot átadtunk a szföv. Levéltárnak. E könyvtárnak eddig körülbelül felét dolgoztuk fel.

A másik néhai Friedmann Bernátnak, a Zion egyesület titkárának 4492 kötetből álló könyvtára, melyet 1500 koronáért vettünk. Becsesebb része a zsidókérdésre, az állam és egyház viszonyára és a felekezetek harcára vonatkozó irodalom. Ebből 2100 kötetet a sebesülteknek adtunk át. Földolgozását még nem kezdtük meg.

Ájándék- és cserepéldányok révén csaknem ugyanannyival gyarapodott állományunk, mint az előző évben. Azon országokkal, melyekkel háborúban állunk, természetesen tel-

jesen megszűnt az összeköttetés, de a közlekedési és egyéb zavarok következtében a semleges országokból is sokkal kevesebbet kapunk.

Míg az elmúlt években az egyesületi és hatósági kiadványok, jelentések terén észlelt régebbi hiányaink pótlásáról állandóan gondoskodtunk, most ezt ritkábban tesszük, mert a mai viszonyok között kéréseinktől nem várhatunk sok eredményt. Beérjük tehát azzal, ha újonnan megjelent dolgok birtokába juthatunk ily módon.

Az osztrák, német és svájci egyetemek és főiskolák disszertációinak és más kiadványaiknak hiányát már régen éreztük. Eddig csak kevéssel álltunk összeköttetésben, miért is szeptemberben 33 intézetnek ajánlottuk föl a csereviszonyt. Ennek eredményeképpen 9 a csereviszonyt elfogadta, 7, nem állván fölösleges példány rendelkezésére, vagy azzal az indoklással, hogy több magyarországi könyvtárnak már küld disszertációkat, visszautasította, a többi vagy nem ad ki disszertációt, vagy nem válaszolt.

Három nagyobb magánadományról is be kell számolnom. Ezek között a legszámottevőbb néhai Heltai Ferenc főpolgármester özvegyének úgy nagyságánál, mint tartalmánál fogva rendkívül értékes adománya. Ennek földolgozásához csak 1916-ban fogtunk, úgy hogy 1915. évi gyarapodásunk számadataiban még nem szerepel.

Redlich Artur magánzó úr háborús gyűjteményünket gyarapította 275 drb új füzettel és kötettel.

Végül az Egyetemi Könyvtár néhai dr. Kassovitz Tivadar szfőv. levéltárosnak édesanyja által neki adományozott könyvtárából 90 drb, főleg vallástudományi másodpéldányt utalt át.

A székesfővárosi hivataloktól és ügyosztályoktól átutalt könyvek és folyóiratok a gyarapodási statisztikában áthelyezés címen szerepelnek. Minthogy azonban ezeknek nagyobb része már a könyvtárban meglévő könyv és folyóirat, ezen az úton tényleg csak 187 darabbal gyarapodott állományunk, noha az átadott kötetek száma legalább háromszor ennyi.

Duplumraktárunkból a m. kir. Kereskedelmi múzeum könyvtára cserébe 189 kötetet elvitt, de ezt még nem viszonzotta.

A Műegyetem közgazdasági szemináriumából cserébe 118 kötet ellenében 100 kötetet kaptunk; ebből főleg folyóiratsorozatainkat egészítettük ki.

Duplumainkból 270 kötetet 2 budapesti antikváriusnak eladtunk.

Az egész gyarapodás és a földolgozás munkájáról a következő adatok adnak képet:

Rendelés elment:	Cédula	(Hozzávetőleges K ár)
könyvkereskedőkhöz.....	2431	11,455
antikváriusokhoz.....	569	13,795
Összesen ..	3000	25,250
Beérkezett:		mű
könyvkereskedőktől		7830
ajándék, csere és áthelyezés		2422
revízióból		1080
Összesen		11,332
Ebből iktatásra nem került:		mű
könyvkereskedőknek vissza.....		3170
duplum és selejt.....		323
fiókközpontnak átadva		682
más városi hivatalnak átadva.....		64
Összesen		4239
Beiktatott anyag:		mű
Raktár		4298
A Keleti gyűjtemény		304
B Budapesti gyűjtemény		606
E Korlátolt forgalmú könyvek		13

K Kézi könyvtár.....	182
P Külföldi röpiratgyűjtemény.....	638
R Magyar röpiratgyűjtemény.....	296
T Térképek.....	30
01 Könyvészeti gyűjtemény.....	221
02 Könyvtártani gyűjtemény.....	
09 Ritkaságok.....	29
Szüry-könyvtár.....	4
Revízióhoz.....	28
Összesen.....	6649

A helyszámozást a Raktár, az *A*, *E* és *T* gyűjtemények, valamint októberig a *B* gyűjtemény számára is ez az osztály végezte. A régebben gyakran előforduló helyszámozavarokat részben új munkaeljárás alkalmazása által sikerült kiküszöbölnünk; tökéletesítette munkánkat az is, hogy a folytatásos munkák és folyóiratok minden újonnan iktatott kötete a helykönyvekbe, darabszám feltüntetése által be lett vezetve. A munka menetében egész évben fennakadás és nagyobb hátralék nem volt. Az adatok itt következnek:

	mű
helyszámozáshoz érkezett.....	4843
tovább adatott.....	4787
helyszámozáshoz javításra érkezett.....	176
javítás elvégeztetett.....	84

A még revízió alá nem került anyagnak előkészítését szintén ez az osztály végezte. Noha, elegendő munkaerő híján, ezt a munkát nem siettethettük, így is közel 2000 mű került revízió alá és pedig:

	mű
Raktárból.....	831
Ballagi könyvtárból.....	69
Desseffy.....	1
Diener.....	23
Hentaller.....	11
Lóránt.....	12
Pedagógiai.....	115
Strausz.....	285
Szüry.....	224
Trefort.....	19
Vámbéry.....	58
Zichy.....	159
Egyéb.....	22
Összesen.....	1835
Megtartva	
a Központ számára.....	1120
a fiókok számára.....	505
a Szüry-gyűjtemény számára.....	56
Duplum és selejt.....	323
Áthelyezve más városi hivatalba.....	23

A jelentés évében a fiókok folyóiratelőfizetési munkálatait is a Rendelő végezte. Ez szükségessé tette, hogy ezt a munkaeljárást egészen újonnan megalapozzuk és újjászervezzük. Azelőtt folyóirataink nagy részét is könyvkereskedőtől szereztük be, igen sok folyóiratot fizettünk elő közvetlenül és egyrészüket a Posta Külföldi hírlaposztályánál. A könyvkereskedőkkel való összeköttetés e téren célszerűtlennek bizonyult, mert nagy késedelmet jelentett és sokszor megesett, hogy valamely folyóirat több számát egyszerre vagy nem is a megjelenés sorrendjében kaptuk; a kiadóknál való előfizetés pedig túlságos munkaszaporítást jelentett a könyvtárnak. Ezért a külföldi hírlaposztályánál előfizethetők kivételével valamennyi folyóiratot Kunstädter hírlapelőfizető irodájánál rendeltük, amely

azokat a kiadó által közvetlenül hozzánk küldeti, a márkát ma is régi árfolyamán számlázza, az évközből elvesztett folyóiratszámokat ingyen pótolja, a mutatványszámokat, hiányokat beszerzi stb. Mindez, már a központosítás folytán is, lényeges idő- és munkamegtakarítást jelent.

A folyóiratelőfizetések nyilvántartását is új alapokra helyeztük. Az év közben lejáró folyóiratokról külön nyilvántartó készült, valamint a központ és minden egyes fiók számára is. A francia, angol, olasz és belga lapokat is előfizettük mind — amennyiben megjelennek — részben Nijhoffnál, részben Ölschkinál. Az 1916. évre szóló előfizetésekkel 1915 november végén készen voltunk.

A folyóirat- és napilap-előfizetések statisztikáját következőkben közlöm:

Osztály	Szármarzás					Összesen
	Előfizetés		Ajándék	Csere	Köteles példány.	
	ár K	db				
Központ	9.521	436	92	98	13	639
1. sz. fiók	2.503	131	26	3	4	164
2. sz. fiók	1.481	82	—	—	4	86
3. sz. fiók	430	24	—	—	4	28
4. sz. fiók	700	34	—	—	2	36
Összesen ...	14.635	707	118	101	27	953*

Az állandóan beosztott személyzetén kívül az év folyamán több gyakornok fordult meg a két osztályban betanítás céljából. Igyekeztünk arra irányult, hogy a tanulásra beosztott gyakornokokat — a lehetőség szerint — a munka minden ágával megismertessük.

Pikler Blanka

3. Függelék

BUDAPESTI GYŰJTEMÉNY

Budapester Sammlung — Budapest division

(Lásd még a 22. és 23. sz. függelékeket.)

Ez a mind nagyobb jelentőségre emelkedő külön gyűjtemény ebben az évben kapta meg végleges kereteit. Szigorú kritikával iparkodtunk megvonni azokat a határokat, melyek e kereteket alkotják, miután kialakultak azok az elvek, melyek alapján művet Budapesti-nensis-jellegűnek minősítünk. Csak ezután foghattunk nagy lendülettel a főcél megvalósításához, hogy t. i. a fővárosunk multjára s jelenére vonatkozó irodalom minél teljesebb gyűjteményét hordjuk egybe.

Az önállóan megjelent munkák mellett iparkodtunk a folyóiratok nagyobb jelentőségű tanulmányait is bedolgozni.

A Budapesti Gyűjtemény történeti jellegének megfelelően különös gondot fordítottunk a város legrégebb életéből való, s arra vonatkozó, ma ritka művek megszerzésére. Habár Budapestnek kulturális élete, újjászületése után (1686), csak a 18. század elején lendül ki s kezd némi halvány önállóságra szert tenni, a reá vonatkozó irodalmi termékek már jóval előbb, a török uralom utolsó évtizede alatt kezdenek sűrűbben napvilágot látni — külföldön. A német, olasz, holland, latin s angol krónikáskönyvek, időszaki rölapok újságszerű jelentések nagy tömegére gondolunk. Ez az anyag nagyrészt ritka ma már,

* Ezenkívül, főleg a Központ folyóiratai közül, háború alatt nem jelenik meg 38.

csak nagyobb könyvaukción vagy könyvtárvétellel kerül piacra; így összegyűjtése türelmet, várást és időt igényel.

A rendes könyvanyagon s az imént említett ritka könyvek csoportján kívül két új csoport kiépítése van folyamatban. Az ujságszelvények s a nyomtatványok csoportja.

Az ujságszelvénygyűjtemény a napisajtóban megjelenő, s fővárosunk életére vonatkozó olyan közlemények megőrzésére van hivatva, amelyek a *ma* életében jelentéktelenséget annak köszönhetik, hogy közismert tényekre, eseményekre vonatkoznak. De idővel e látszólag jelentéktelen cikkek gyűjteménye értékes kulturális forrás lesz a főváros élete után kutató nemzedék számára. A napisajtó a hírszerzés gyorsítása dacára — ami az adatbeli tévedések számát csak növeli — nem egy oly friss elevenséggel megírt közleményt termel szinte napról-napra, mely a benne lévő adatokon kívül jól megérzett korhangulatot őriz meg; ez adja meg annak benső, igazi értékét, s teszi méltóvá a megőrzésre.

Nagyobb keretek közt gyűjtjük a falragaszok, hirdetések, reklámlapok azon részét, mely különösképpen kapcsolódik Budapest mai életébe. Ezért, hogy a kiragasztásra kerülő nyomtatványokat minél nagyobb pontossággal gyűjthessük egybe, a Házinyomda és a szűz. Hirdetővállalat, a Tanács intézkedésére minden nyomtatványból 2—2 példányt küld meg a Gyűjtemény számára.

Az egész nyomtatványgyűjtemény anyaga szerint három főcsoportra oszlik. A történeti jellegű 17—19. századból 1—2 lapos nyomtatványok, azután a korunkban napvilágra kerülő nyomtatványok, s végül a világháborúnak fővárosunk életére kiható eseményeivel kapcsolatos nyomtatványok csoportjára.

A nyomtatványok kezelésére, megőrzésére stb. vonatkozólag új utakra tért a Gyűjtemény. Alapelve az, hogy a nyomtatványt nem tartjuk összehajtogatva, hanem természetes méreteiben kiterítve, kisimítva, fektetve, megfelelő nagyságú könyvtokokban. Ez az anyag, a háborús anyaggal együtt ez évben kerül feldolgozásra. Ezideig a gyűjtés kérdésének helyes megoldása s a technikai kezelés, konzerválás alapvető munkálatai foglalták le az osztály munkaerőjét.

Az olvasóterem forgalmi statisztikájából azt az örömdetes megfigyelést tettük, hogy a Budapesti Gyűjtemény anyaga iránt mindjobban fokozódó érdeklődés nyilvánul. Ez okulás alapján — egyelőre csak szakembereknek s kutatóknak — ki is kölcsönöztünk *B* könyveket. A forgalom, melyről a *B* osztály külön forgalmi statisztikát vezetett, aránytalanul és váratlanul nagynak bizonyult, úgy hogy a kikölcsönzést mind szélesebb alapokra fektettük.

Ez idő szerint pedig előkészítés alatt áll egy kézikönyvtár jellegű *B* kölcsönkönyvtár felállítása, hogy a kikölcsönzés minden különösebb akadékoskodás nélkül történhessen.

Az alábbi táblázat képet ad a gyűjtemény minden csoportjáról:

Jelleg	Állomány 1914 végén	Gyarapodás 1915-ben	Állomány 1915 végén
Ujságszelvény	5.420	915	6.335
Nyomtatvány:			
17—19. századi egy lapos	312	114	426
Közigazgatási vonatk.	486	210	696
Társadalmi vonatk.	525	307	832
Üzemek s magánosok reklámlapjai, illusztr. plakátok...	1.140	820	1.960
Háborús nyomtatvány	2.700	756	3.456
Összesen	10.583	3122	13.705

A budapesti háborús nyomtatványok gyűjtésével és feldolgozásával, habár ez egyébként a Nemz. Múzeum könyvtárának feladata, célunk az, hogy azokat aránylag gyorsan

mégközelíthessék a kutatók. Úgy ennél a gyűjteménynél, mint általában a nyomtatványoknál az anyag történeti jellegének megfelelően a tárgyi és időrendi csoportosítást alkalmazzuk.

A berlini Königl. Bibliothek avval a kéréssel kereste föl könyvtárunkat, hogy minden, a háborúval kapcsolatos nyomtatványterméket küldjünk meg, amelyek fővárosunk életével kapcsolódnak. Könyvtárunk az év végéig 538 db nyomtatványterméket küldött el a nevezett könyvtárnak.

Dr. Kremmer Dezső

4. Függelék

A KÉZIKÖNYVTÁR 1915-BEN

Handbibliothek des Lesesaales — Reference library

(Lásd még a 7, 22 és 26. sz. függelékeket.)

A kézikönyvtárba 1915 folyamán 198 új munka került, míg 27 évkönyvet újabb évfolyamával cseréltünk ki; anyaga ezzel 1915 végén 1042 művet tett ki, 2934 kötetben. November havában helynaplóját átvizsgáltuk és újra lemásoltuk. Az ez alkalommal meg-ejtett revízió szerint a könyvtár megnyitása, vagyis 1914 májusa óta eltűnt 87 mű, 152 kötetben, azaz a kézikönyvtári könyvanyag 5%-a. Ez a szám minden esetre a közvagyonnak nem nagy tiszteletére mutat. A könyvlopások nehezebbé tételére a kézikönyvtári könyvek kötéseire is rányomtuk könyvtári jegyünket.

1915 folyamán elkészült a Kézikönyvtár betűrendes katalógusa, mely az év végén 1870 cédulát és 160 vezérlapot tartalmazott.

Dr. Krisztics Sándor

5. Függelék

A RÖPIRATGYŰJTEMÉNY 1915-BEN

Flugschriftensammlung — Pamphlets division

A különálló helyiségben ugyan, de felszerelés tekintetében még korántsem a célnak megfelelően elhelyezett magyar és külföldi röpiratgyűjtemény a múlt évben tetemesen meggyarapodott, úgy, hogy új vasszekrény beállítása, mely a folyó év elején várhatólag bekövetkezik, égető szükséglet volt. A nagy gyarapodás a háborús röpiratok s főleg a német röpiratok nagy számából állt össze, úgy, hogy teljesen megfordította a magyar és külföldi röpiratok gyarapodásának szokott arányát. Míg előző években a magyar röpiratok száma jelentékenyen nagyobb volt a külföldiekénél, addig 1915-ben az utóbbiak kerekedtek felül.

	Gyarapodás		
	1913	1914	1915
P Külföldi röpirat	106	54	628
R Magyar röpirat.....	575	137	231

Vasszekrényünkben, mint ismeretes, röpiratgyűjteményünk feldolgozott része a decimális szakrendszer szerint van elhelyezve. Az 1915. évben

628 külföldi röpirat	997
231 magyar "	417

szakbeosztást kapott.

Kóhalmi Béla

6. Függelék

A KATALOGIZÁLÓ-OSZTÁLY ÉS KÖNYVKÖTÉSNET 1915-BEN

Katalog- und Buchbinderei-Abteilung — Cataloguing and Binding department

(Lásd még a 7. és 8. sz. függelékeket.)

Az év első 8 hónapjában a Katalogizáló osztályt *Pikler* Blanka könyvtártiszt vezette, azontúl alulírott, ki azonban a Könyvkötészet vezetését egész évben látta el.

Katalogizáló. A Betürendes katalógus körüli munkálatok osztályunk hatáskörébe lettek sorozva. A Betürendes katalógus rendezése tulajdonképpen szerves járuléka a lajstromozás körüli egyéb munkálatoknak, de külön kellett választani a megelőző évben azért, mert a Revizióból kifolyólag olyan arányokat öltött, hogy osztályunk keretén belül a vele járó feladatokat megoldani nem lehetett. Miután a háború folytán a Revíziót nagyobb mérvben nem folytathattuk, a Betürendes katalógus rendezését újra osztályunk látta el.

Az új cédulakatalógus továbbbépítése és folytonos javítása volt a feladat. Egyéb fontos ágánál a katalógusok körüli munkálatoknak: a kész cédulakatalógusok kéllően nem rendezett vagy hirtelen felszaporodott csoportjainak a vezérlapok sűrítésével való tovább tagolásánál a háború annyiban vált érezhetővé, hogy a rekvirálások következtében a vezérlapok celluloiddal való bevonásáról le kellett mondani s a lakkozással megelégedni.

Másik fontos munkálat: a betürendes cédulakatalógusok felülvizsgálása azon szempontból, hogy jó helyre vannak-e besorozva a cédulák, az év nyarán befejeződött.

A katalógus-céduláinkkal párhuzamosan készülő cédula-készletünk teljesen rendezett állapotba jutott, úgy, hogy ha elrongálódott vagy elpiszkolt cédulát újjal kell kicserélni, vagy szakkatalógusunkat bővíteni kívánjuk, a pontos betürendben tartott készletből a pótlás bármely pillanatban végrehajtható.

Az osztály rendes munkájának lényeges részét képezték az ez évben is kiadott könyvtári értesítők és aktuális jegyzékek körüli munkálatok. Megjelent az Értesítőnek 3 kettős száma, s a Világháború újabb irodalma c. kiadvány 3. sorozata.

A háború okozta személyzeti zavarokon kívül nagy nehézséget okozott, hogy 1914-ből az osztály igen nagy hátralékot vett át a katalógus-cédulák másolása és az említett készlet rendezése terén, mely hátralék feldolgozása átnyúlt az 1915. év első negyedébe.

Könnnyítésül szolgált az az újítás, hogy az elkészült levonatokat a különböző katalógusok részére való szétosztás előtt szedjük betürendbe, miáltal a két betürendes katalógus és a készlet szétosztás után rögtön készen áll az állományba való besorozásra, míg azelőtt mindkét katalógus anyaga és a készlet is külön-külön lett betürendbe szedve.

A másolatok javarésze könyomdai úton készült, mert a Roneó-levonatok készítése, részben személyzeti okokból, részben a betük és egyéb kellékek a háború okozta hiánya folytán, nagy akadályokba ütközött.

A könyomatos levonatok körüli munkát teljesen újra kellett szervezni.

Sok nehézséget okozott az osztálynak, hogy gyakornokai sűrűn változván, mindig újakat kellett betanítani. Az innen eredő munkatöbblet annál nagyobb volt, mert a más osztályokba felvett gyakornokokat is nekünk kellett a könyvtári munkákba bevezetni, mire egyébként mindig különös gondot fordítottunk.

Fő törekvésünk volt, hogy az új szerzemények címei mielőbb katalógusunkba jussanak. E tekintetben jó eredményről számolhatunk be, mert az új könyvcímek a beszerzés után többnyire már 6—8 hét alatt kerülnek betürendes katalógusainkba, mi a régebbi teljesítményhez képest nagy eredmény.

Az osztály működésének eredményéről a következő számadatok nyújtanak képet.

Beérkezett: 6201 katalogizált, 810 nem katalogizált, összesen 7011 mű, 9099 db.

Kiadatott:

	mű	db
Könyvkötőhöz	6025	7960
Raktárba	578	695
Hátralék	408	444

Elkészült 7382 cím, ebből sokszorosításhoz ment 6848 ; hátralék 534.

Beérkezett 6668 sokszorosított cím ; hátralék 180.

Szétosztott 6461 cím ; hátralék 207.

Betűrendes katalógusokhoz tovább adatott 18,240 cédula, betűrendes katalógusokba behelyeztetett 15,800 cédula ; hátralék 2440.

Egyéb katalógusok részére tovább adott cédula :

Szakkatalógus	25,346
Budapesti katalógus	2,582
Kézikönyvtár-katalógus.....	818
Földrajzi katalógus	9,369
Röpirat-katalógus.....	1,164
Egyéb katalógusok.....	834
Összesen	40,113

Elkészült és katalógusokba helyezett vezérlap :

Betűrendes katalógusok	3,200
Szakkatalógus	1,840
Index	770
Földrajzi katalógus	100
Budapesti katalógus.....	346
Összesen	6,256

A nyilvános és kész katalógusok terjedelmét a következő adatok világítják meg:

	Cédula		Vezérlap			
	1914	1915	összesen	átlag hány cédulára ?	1914	1915
Szakkatalógus	68,200	80,500	3,900	6,800	17	12
Földrajzi katalógus	36,500	46,200	2,400	3,200	15	14
Index	8,200	8,700	—	770	—	11
Betűrendes katalógus	66,000	81,800	6,000	9,200	10	9
Kézikönyvtári katalógus	1,450	1,870	260	260	5	6
Összesen	180,350	219,070	12,560	20,230	14	11

Könyvkötészet. A könyvkötészetbe új rendszert vezettünk be. A könyvkötő-mestereket kötési utasítással nem könyvben látjuk el, hanem cédulákon, amelyek másolatait betűrendbe sorozva őrizzük meg mindaddig, míg a könyv vissza nem érkezik. Minden mester más színű cédulákat kap. A visszaérkezett könyvek cédulái második betűrendbe soroztatnak, melyben addig maradnak, míg a könyvkötő számláját be nem nyújtja. Ezek alapján történik a számlák ellenőrzése. A folytatásos művek kötési utasításait kartonlapokra vezetjük és ezeket megőrizzük, úgy hogy a későbbi kötetekre nézve a kötési utasítások készen vannak. Megkönnyíti a munkát a mintahatáknak most már következetesen végrehajtott rendszere is.

A könyvkötőmesterek működését illetőleg a háború okozta nehézségek folytonos fokozódását kellett szenvednünk. A műhelyek megcsökkent munkaslétszámmal dolgoznak, kötéshez való anyagot, különösen bőrt csak nehezen tudnak beszerezni s így a szállításokat pontosan eszközölni nem tudják. Csak egyes cégek képesek még műhelyüket fenntartani s így kevésbé közelíthettük meg célunkat, hogy a verseny által a munka minőségét emeljük. A kötés jó minőségén kívül súlyt helyeztünk arra is, hogy izléses kötések kerüljenek ki a munkából. Újfajta borító-papírokat választottunk, melyek a megfelelő bőr- vagy vászonkötéshez jól illenek, úgy színben, mint minőségben. Az év folyamán 11 mestert foglalkoztattunk, ezek közül állandó szállító azonban csak 6 lett.

Szükségesnek tartom itt megemlíteni, hogy végre sikerült a Leszik-céggel, mely állandóan óriási hátralékban volt, véglegesen szakítanunk. Pörrel való fenyegetés útján az 1913 óta (!) nála volt 77 folyóiratkötetet visszakaptuk kötetlenül, ezenkívül 233 kötetet

félíg kész állapotban. E hátralék megállapítása és feldolgozása sok időt vont el a folyó munkáktól.

A munka mennyiségéről a következő adatok adnak képet.

Érkezett :

katalogizált új beszerzés	7960 db
a raktárból kötésre és javításra.....	3181 «
Összesen	11,141 db

Mesterekhez ment 6613 db, melyek kötési ára 13,075 K-t tett ki; visszaérkezett 5363 db.

A Házikönyvkötészet munkateljesítménye a következő volt :

Munka minősége	Központ részére db	Fiókok részére db
Új kötés	842	89
Kartonozás és téka	1,719	87
Aranyozás	6,035	246
Táskázás	3,175	8,551
Javítás	552	2,981
összesen	12,323	11,954
		12,323
együtt		24,277

Műhelyünkben ezenkívül készültek dobozok, kusztoszok, olvasótermi helyszámok; a katalógus részére vezérlapokat lakkoztak, s végeztek még egyéb szakmába vágó munkát. Mindezt Varga István iparrajziskolai művezető vezetése alatt az év első 7 hónapjában 1 segéd és 1 segédmunkásnő s az év további 5 hónapjában 1 segéd és 3 segédmunkásnő végezte.

Minthogy ezek szerint a Házikönyvkötészet munkaeredménye rendkívül kedvező, nagyon ajánlatosnak tartanám a Házikönyvkötészet továbbfejlesztését, s ebből a célból a szükséges gépek s egyéb felszerelések mielőbbi beszerzését, mert ezáltal minden könyvkötői munka terén igen tetemes megtakarítást érhetnénk el.

A Könyvkötészet hatáskörébe tartozott továbbá a Raktárba menő, tehát kikölcsönzésre kerülő könyveknek könyvkártyákkal való ellátása. Az év folyamán 10,935 könyvkártyát írtunk. Kézikönyvtárbaadtunk továbbá 830 új vagy javított könyvet, melyek könyvkártyázva nem lettek s így a könyvkötőosztály összesen továbbított 11,453 kötetet.

A gyakornokok ideiglenesen, utolsó 4 hónapban már állandóan voltak beosztva. Az év folyamán az osztályban 11 új gyakornok fordult meg, ellenben a régi betanult gyakornokok közül csak 4. A gyakornokok nem fordíthatták munkaerejüket egészen az osztály javára, mert részben a Raktárban segítettek könyveket elrakni, részben nyilvános szolgálatra voltak beosztva s helyettesítéseket is végeztek.

Schein Józsefné

7. Függelék

A KÖZPONTI NYILVÁNOS SZOLGÁLAT 1915-BEN

Öffentlicher Dienst der Zentrale — Central reading and reference department

(Lásd még a 4, 6, 26, 27, és 29. sz. függelékeket.)

A reference szolgálatot szeptember végéig dr. Dienes László könyvtáros, szeptember 22-étől alulírott látta el. Kérdéseket, a legkülönbözőbb tartalommal, az egész év folyamán bőven intéztek hozzánk, és pedig úgy magánosok, mint közhivatalok, főképp városi hivatalok. A kérdésekre fáradságot nem ismervé igyekeztünk feleletet adni, ami a legtöbb esetben sikerült is.

A kölcsönzés felett való felügyelet, az intések naponkénti szétküldése, hátralékos olvasók perlésének előkészítése terhes munkái voltak a reference tisztviselőnek.

A kíváncskönyv elintézését — mintegy 592 speciális könyv megrendelése iránti kérést — dr. Dienes könyvtáros, majd alulirott végezte.

A reference szolgálat körében készültek el továbbá értesítőink és háborús jegyzékeink. A könyvtári Értesítő 1914. évi 5/6., 1915. évi 1/2. számát, valamint a háborús jegyzék 1—3. sorozatát dr. Dienes László könyvtáros állította össze, míg az Értesítő 3—4. számát, valamint a háborús jegyzék negyedik sorozatát alulirott.

A központi nyilvános szolgálat körébe az 1915. háborús esztendő számos szorosan vett könyvtári belső munkát is rótt. Így munkakörébe tartozott az év második felében a szak-katalógus és a földrajzi katalógus rendben tartása és tovább vezetése, a könyvek osztályozása, a Kézikönyvtár fejlesztése, a Folyóirat-terem és a Raktár rendbentartása.

1915 szeptember végéig a szakkatalógussal alulirott foglalkozott, helyezte el az új gyarapodást és végzett revíziót. Októbertől kezdve, amikor az osztály vezetését átvette, ezt is, mint a földrajzi katalógust az év elejétől, a beosztott hivatalnokok egészítették ki a gyarapodással. Revízió ez idő óta a katalógusokon nem történt, csak az ideiglenes vezérlapok pótolhattak jobb anyagúakkal.

Október folyamán új kartoték szekrényeket kaptunk, melyek révén a betűrendes, földrajzi és szakkatalógusra 90—90 fiók jutott, úgy hogy a központi olvasóterem katalógusai 270 fiókban nyertek elhelyezést.

Osztályozás. 1915 folyamán a könyvek tizedesrendszerű osztályozása majdnem teljes egészében a reference osztály munkakörébe tartozott. Beosztás alá került 4072 mű, melyekből elintézését nyert 3961 mű, összesen 8327 beosztással. Ezen könyvbeosztásokat majdnem teljes számban alulirott végezte.

A kézikönyvtárba kerülő új művek osztályozását (295 beosztás) a reference osztály előbbi vezetője dr. Dienes László könyvtáros, utóbb alulirott végezte.

Raktár. A raktárban a könyvek és a kikölcsönzött könyvek helyére kerülő nyilván-tartó táblák elrakása a könyvtári gyakornokok között volt megosztva úgy, hogy mindegyik néhány ezer könyv rendben tartásáért volt felelős. Az év folyamán egyszer állványrevíziót is tartottunk. A központi könyvtár raktára egyébként már 1915 folyamán szűknek bizonyult, új és új állványokat szereltünk föl, minek folytán több ízben jelentős munkával járó áthelyezéseket kellett végeztetnünk.

Olvasótermek. A központi olvasótermek látogatottsága a háborús esztendő férfiakat elvonó hatását élénken visszatükrözteti. 1915 márciusig a látogatottság normálisnak nevezhető, ezután azonban egyszerre a felére csökken, s az egész év folyamán nem éri el az első évnegyed hónapjainak magas látogatottságát.

Az olvasótermek 297 köznapon teljes óraszámmal, 61 vásár- és ünnepnapon 3 órán át, összesen 358 napon voltak nyitva. Legtöbb látogatónk volt márciusban : 7529, legkevesebb júliusban : 2372 olvasó. A látogatók összes száma 51,913 volt, kik közül 40,336 a kézikönyvtárban foglalt helyet, 11,577 pedig a folyóirat-termet használta. A látogatók számának havi átlaga 4326 volt, amely szám, tekintve a márciusi 7529 látogatót, a könyvtár nagyobb zsufoltságának veszedelme nélkül emelkedhetik.

A kézikönyvtár 40,336 látogatója csak 11,313 esetben kért könyveket a Raktárból, s számukra kiadtunk 22,039 kötetet helybeni olvasás céljából. Látogatóinknak nagy többsége : 29,023, ez évben is megelégedett a kézikönyvtárban szabad rendelkezésre álló könyvanyaggal, s így külön kiszolgálást nem igényelt.

Az olvasótermek látogatottsága napszakok szerint legnagyobb volt 10—12 óra között délelőtt és 4—6 óra között délután.

Az olvasótermek januártól szeptember végéig reggel 9-től este 1/2 9, októbertől kezdve 9-ig voltak nyitva, úgy hogy a háború dacára is visszatérhettünk a könyvtár eredetileg tervezett 12 órás egyfolytában való nyitvatartásához.

Az év folyamán a folyóirat-terembe további széket helyeztünk el. November óta pedig két személy számára kis külön dolgozó helyiséget is nyitottunk, melyben a helyfoglalás

a reference könyvtáros engedélye alapján történhet. Így a központi olvasóteremben összesen 62 olvasó számára áll ülőhely rendelkezésre.

Folyóíratrterem. 1915 elején 578 folyóírat, 1915 végén 651 folyóírat járt a központi folyóíratolvasó számára; így a gyarapodás 73 folyóírat.

A folyóíratok közül 103 ellenséges államokban jelenvén meg, vagy egyáltalán nem kaptuk, vagy egyes számokat olykor. Ezeken kívül 38 előfizetett folyóírat nem jelenik meg a háború tartama alatt, 12 folyóírat nem érkezett egyéb okok miatt.

651 folyóíratunk a különböző szempontok szerint a következőképp oszlik meg:

Nyelv szerint:

Német	257
Magyar	228
Angol	86
Francia	52
Olasz	19
Egyéb	8
Többnyelvű	1
Összesen	651

A német nyelvű folyóírataink száma növekedett az év folyamán legjobban. E körülmény főképp több háborús tartalmú német folyóírat járatásából következik.

Ha nyelv szerint a német nyelvű folyóíratok vezetnek is, származásuk szerint folyóírataink nagyobb része magyarországi.

Származásuk helye szerint folyóírataink megoszlása a következő:

Magyarország	234	Svájc	12
Németország	193	Belgium	11
Ausztria	50	Hollandia	2
Egyesült-Államok	47	Románia	2
Nagybritannia	38	Svédország	2
Franciaország	35	Dél-Amerika	2
Olaszország	22	Spanyolország	1

Szakok szerint következőképp csoportosulnak folyóírataink:

Közgazdaság	125	Nevelés. Köznevelés	16
Társadalmi kérdés	101	Történet. Földrajz	14
Közigazgatás	77	Társadalmi tevékenység	9
Pibliográfia. Könyvtartan	62	Bölcselet	8
Bolitika. Államtudomány	52	Vallás. Egyház	8
Jogtudomány	44	Természettudomány	8
Általános	40	Irodalom	8
Alkalmazott tudományok	36	Néprajz	6
Statisztika	17	Művészet	4
Társadalomtudomány. Szociológia	16		

Közgazdasági folyóírataink vannak viszonylag a legnagyobb számban, a társadalmi kérdéssel és közigazgatással foglalkozó folyóírataink azonban szintén erősen megszáporodtak, s külön kellett kimutatnunk — az Általánosaktól elkülönítve — könyvtárügyi folyóíratainkat is, azok nagy száma miatt.

A megjelenés gyakorisága szerint a folyóíratok megoszlása a következő:

Évente hány ?	szám
1—4	108
5—12	282
13—26	98
27—52	136
53—299	17
300-nál több	10

A megszaporodott folyóiratanyag elhelyezése két új állvány behelyezése által vált lehetővé.

Az új folyóiratok lajstromát havonta hoztuk a közönség tudomására a folyóiratteremben kifüggesztett hirdetéssel.

A folyóiratterem nagy látogatottsága mellett eltűnt 87 folyóirat szám, megcsontított 2 szám; 1914-ben az eltűnt folyóiratok száma 264 volt. E tekintetben is haladásról számolhatunk be, bár a közvagon tisztelete olvasó közönségünk részéről itt sem kifogástalan.

Kölcsönzés. Az otthoni olvasásra kiadott könyvek forgalma, szemben a látogatók számának fluktuálásával, hónapról hónapra erős fejlődést mutat. Míg 1915 január havában 1020 kötetet adtunk kölcsön, addig decemberben 2633 kötetet.

Míg 1915 első felében a kölcsönzési forgalom 8139 kötet volt, addig a második felében 12,556. Otthoni olvasásra tehát 1915-ben 20,695 kötetet kölcsönöztünk ki, ebből május és december közti időben 15,492-t. Viszonyítva ezt a számot az 1914. évi májustól decemberig terjedő nyolc hónap alatti 6250 kötetet kitevő kölcsönzési forgalomhoz, a központi tudományos könyvtár kölcsönzési forgalma 147%-kal emelkedett.

Míg 1914-ben a kölcsönzés havi átlaga 781 kötet, addig 1915-ben a megfelelő havi átlag az egész évre számítva 1724 kötet.

Ha az otthoni használatra kiadott kötetek számához (20,695) hozzáadjuk a helybeni olvasásra kiadott kötetek számát (22,039), úgy a központi olvasóterem összes forgalma 1915-ben 42,734 kötetet tett ki. 1914 májustól decemberig összes forgalmunk 20,636 kötet volt, 1915 megfelelő időszakában 28,027, vagyis az emelkedés itt is 35·8%, az egész évre számítva pedig 107%.

A nagy mértékben felfokozódott kölcsönzés olvasóinknak erős fegyelmezése mellett volt csak lebonyolítható. Részben kölcsönző rendszerünk világos egyszerűsége, részben a kölcsönző határidők pontos betartására való folytonos figyelmeztetés, napról-napra szétküldött intéseink a hátralékos olvasókhoz, eredményezték azt, hogy 1915 végén csak 111 kötet szerepel, mint kölcsönzési hátralék.

Ez a kölcsönzési forgalomnak 0·53%-át, az összes forgalomnak pedig 0·25%-át teszi ki. 1914-ben a vissza nem hozott kötetek százaléka 2·2%, illetve 0·65% volt. A helyzet tehát ez irányban is javult: olvasóink mindjobban megszokják a nagyszabású kölcsönző forgalomhoz megkívántató rendet.

A könyv kölcsönzéshez 1915-ben beiratkozott 930 új olvasó (1914-ben 877), kik közül 808 (820) férfi, 111 (57) nő és 11 közhivatal.

A kölcsönzők foglalkozás szerinti megoszlása a következő:

	1915	1914
1. Szabad foglalkozású	14·2%	19·3%
2. Tanszemélyzet	15·7%	11·5%
3. Köztisztviselő	17·6%	16·4%
4. Alsóbbfokú közigazgatási alkalmazott	1·3%	2·3%
5. Önálló iparos és kereskedő	1·7%	0·6%
6. Magánalkalmazott	13·8%	16·9%
7. Bér munkás	—	0·3%
8. Főiskolai hallgató	18·6%	21·1%
9. Középiskolai tanuló	10·7%	7·8%
10. Szakiskolai tanuló	1·3%	1·8%
11. Háztartásbeli	1·1%	0·6%
12. Közhivatal	1·2%	—
13. Egyéb	2·8%	1·5%
Összesen	100·0%	100·0%

1915 folyamán beiratkozott új olvasóink között ismét a főiskolai hallgatók csoportja a legnagyobb; érdekes a tanszemélyzeti és köztisztviselői csoport százalékanak emelkedése, ami túlnyomórészt ezen foglalkozási ágakban a hadi szolgálat alól való felmentésekkel kapcsolatos jelenség.

Szakkatalógus. A szakkatalógus 1914 végén 68,200 cédulát tartalmazott 3900 vezérlappal felosztva. Az 1915. évi fejlődés igen jelentős, amennyiben alapanyagunk az év folyamán 20 %-kal növekedett. 1915 folyamán érkezett ugyanis 12,339 új s a szakbeosztás szempontjából átjavított és más helyre áthelyezett 2868 szakcédula. Így a múlt év folyamán összesen 15,207 szakcédula nyert behelyezést a szakkatalógusba. Szakkatalógusunk 1915 végén kereken 80,500 szakcédulát foglal magában.

Az anyag növekedése a vezérlapok további szaporítását tette szükségessé. 1915 folyamán előíratott 2227 szakválasztó lap. Ezekből és még az 1914-ben előírt választó lapokból tényleg elkészült és végleges behelyezést nyert 1438 db. Viszont 1514 ideiglenes vezérlap is készült, melyek végleges feldolgozása 1916-ra maradt.

1915 folyamán ezek szerint behelyeztünk 1438 végleges szakválasztó lapot, s 1514 ideiglenes szakválasztó lapot. Összesen 2952 darabot. Ehhez járul az 1914. évi törzsanyag 3900 darabja, úgy hogy jelenleg szakkatalógusunk kereken 6800 vezérlappal van tagolva.

Ezzel el is értük a differenciálás határát, amennyiben egy-egy vezérlapra átlag 12 katalógus cédula esik, mely arány biztosítja a szakkatalógus további fejlődése esetére is az eredményes megkülönböztetést a szakok között.

A szakkatalógus revíziója 1915 szeptemberéig folyt, hogy mily mértékben, azt a 2868 szakcédula áthelyezése mutatja.

Az év folyamán megjelentek könyomatban a decimális osztályozásnak az alulírott osztályvezető által átdolgozott társadalomtudomány, szociológia, statisztika, politika szakjai.

Földrajzi katalógus. A földrajzi katalógus törzsanyaga 1914 végén 36,500 cédula volt. 1915 folyamán behelyezést nyert 9759 új cédula, vagyis a szaporodás közel 27%, a földrajzi katalógus állománya pedig kereken 46,200 cédula. A lefolytatott revízió folyamán javítás folytán áthelyezést nyert 446 cédula, úgy hogy összesen 10,207 cédula került behelyezésre.

1914 végén 2400 vezérlappal volt felosztva a földrajzi katalógus. Ehhez az év folyamán 819 végleges vezérlap behelyezése járult, úgy hogy 1915 végén kereken 3200 vezérlappal van földrajzi katalógusunk differenciálva, vagyis egy vezérlapra 14 cédula jut. Minthogy 1914-ről számos ideiglenes vezérlap volt a katalógusban, ezek előírásáról gondoskodtunk, s a revízió folyamán a szükséghez képest tovább is differenciáltuk az anyagot. Így 2786 vezérlap nyert előírást, melyek végleges elkészítése 1916-ra maradt.

Dr. Krisztics Sándor

8. Függelék

A FIÓK-KÖZPONT MŰKÖDÉSE 1915-BEN

Zentrale der Zweigstellen — Circulation department

(Lásd még a 2, 6, 9—12, 18—22, 26—29. sz. függelékeket.)

A Fiókok központja 1915. évi munkásságát erősen befolyásolta az a körülmény, hogy személyzet és vezetés tekintetében igen sok viszontagságon ment át. Mivel előbbi vezetője, dr. Madzsar aligazgató a háborús segélyezés ügyében elfoglaltsága miatt csak kevés időt szentelhetett ügyeinek, később pedig bevonulása egy időre egészen elszakította a könyvtártól, az osztály gyakran cserélt gazdát s nem ritkán gazdátlanul is volt. Az év első felében személyzete sem volt kielégítő, folytonosan változott s számban sem volt elégséges a szükséges munkák elvégzésére. Szeptemberben azonban állandó személyzetet nyert s ez idő óta munkateljesítménye jóval nagyobb és jobb lett.

Gyarázkodás. A Fiókközpont feladata mind azon fióktügyek ellátása, melyek valamennyi fiókra vonatkozólag egységesen intézhetők. A központi vezetés és irányítás mellett legfontosabb állandó feladata a fiókok könyvvél való ellátása. Ezek könyvszükséglete állandóan

emelkedik, könyvek elhasználnának, új könyvek jelennek meg, a Fiókközpont kötelessége ezek pótlásáról, illetőleg megszerzéséről gondoskodni. Míg 1914-ben a Fiókközpont 7606 kötetet vett át, ez év folyamán 8589 mű érkezett be 12,136 kötetben. Ebből vétel 7501, áthelyezés a Központból 811, ajándék 277 mű. E könyvanyag rendelése, feldolgozása és a fiókok között való szétosztása volt a Fiókközpont legnagyobb állandó feladata.

Az év folyamán 7800 munkát rendeltünk. E szerint 300 rendelés nem érkezett volna be. Ez a szám azonban sokkal magasabb, mivel december hó folyamán körülbelül kétezer rendelést adtunk ki, melyek legnagyobb része csak 1916 január hó folyamán érkezett be. Tehát a 7500 beérkezett vétel közül körülbelül csak 6000 érkezett rendelés útján, a maradék 1500 mű alkalmi vétel útján került hozzánk. A központból áthelyezett 811 mű legnagyobb-részt a Szűry és a Strauss-gyűjteményből, valamint a Fővárosi pedagógiai könyvtárból áthelyezett anyagból került ki.

A beszerzett könyvanyag jelentékeny részét az 1. sz. fiók felszerelésére fordítottuk. Külön említésre méltó ebből a modern német regényirodalom, melyet a lipcei könyvtáraknak Walter Hofmann által válogatott katalógusa alapján állítottunk össze. A központból áthelyezett anyag legnagyobb része szintén az 1. sz. fiókba került.

A beérkezett könyvanyag szakok szerint a következőképpen oszlik meg. A beérkezett 12,000 kötetnek valamivel kevesebb, mint háromötöde felnőttek szépirodalma, egy ötöde ifjúsági szépirodalom s a maradék egyötöd ismeretterjesztő irodalom. Ez az arány nagyjából megfelel a szépirodalmi és ismeretterjesztő művek átlagos kölcsönzési arányszámának. Fiókjainkban azonban ez az arány kedvezőtlenebb, mert a kölcsönzéseknek csak 15-20%-a esik az ismeretterjesztő irodalomra. Gyarapodási statisztikánk arra mutat, hogy nem a könyvanyag összeállításán nyugszik az ismeretterjesztő irodalom átlagon aluli kölcsönzési arányszáma. Úgy látszik, máshol kell keresnünk e jelenség okát. Annyi bizonyos, hogy a beszerzés elől jár s jó úton van arra, hogy a kölcsönzés színvonalát emelje.

Ami a szépirodalom további megoszlását illeti, természetesen a regényirodalom játssza a vezető szerepet. A felnőttek szépirodalmának 6400 kötetéből 5200 regény és elbeszélés, 327 költemény s csak 166 színmű. Az ismeretterjesztő irodalom az egyes szakok között igen különbözőképpen oszlik meg. Legtöbb esik a történelemre és földrajzra. Utána mindjárt s nem messze alatta a társadalomtudomány következik. A többi szak — 0, 1, 2 kivételével — körülbelül egyforma arányt mutat. Az ifjúsági ismeretterjesztő irodalomban a természettudomány vezet s a theológia, társadalomtudomány és nyelvészet teljesen hiányzik.

A gyarapodás nyelvek szerint való megoszlását tekintve, a 12,000 kötetből 1900 német (az 1. sz. fiók német regényirodalmát), 400 francia, 140 angol s van még néhány egyéb nyelvű. A többi 9700 magyar.

Könyvkötés. Nagyon megnehezítette a fiókok könyvellátását a könyvkötés nehézsége. 3670 kötetet adtunk kötésre s ebből az év végéig csak 1470-et kaptunk vissza. Könyvkötőink nem tudtak granitolt kapni, csaknem minden munkásuk bevonult, nem voltak képesek eleget tenni kötelezettségeiknek. Kénytelenek voltunk azon nem szívesen vett módon segíteni magunkon, hogy lehetőleg eredeti kötésben vásároltunk. Tekintve azonban az eredeti kötések silányságát, ez meglehetősen drágítja üzemünket, mivel hánha-rosan tönkre mennek s új kötéssel kell őket pótolni. Sajnos, legújabbban a kiadóknak is kezd elfogyni a kötött példányuk s mivel granitolt egyáltalában nem gyártanak, vásznat is igen keveset, talán rövid idő múlva képtelenek leszünk a fiókokat kötött könyvekkel ellátni. Kötetlen könyvet pedig nem lehet a közönség kezébe adni.

Kiselejteztünk az év folyamán 283 kötetet. Megkezdtük a kiselejtezett anyag statisztikai feldolgozását is a kötések tartóssága szempontjából. De túl kevés adatunk van még ahhoz, hogy számszerű következtetéseket vonjunk le. Kétségtelen azonban, hogy a magyar s pedig különösen az ifjúsági eredeti kötésű könyvek sokkal kevesebb használatot bírnak ki, mint a külföldi használati statisztikák átlagszámait mutatják. Ennek oka, igaz, lehet a közönség nagyobb fegyelmezetlensége is s biztos ítéletet csak akkor alkothatunk a magyar könyvek silányabb kötéséről, ha majd pontosan összehasonlíthatjuk saját kötéseink használati számaival.

Katalógusok. A Fiókközpont katalógus-munkálatai nem mutathatnak fe sok eredményt ez évben. Tervbe és munkába vett kiadványainkat az év végéig nem tudtuk befejezni,

úgy hogy azok kiadása a következő évre maradt. Készítettünk ugyan egy könyvnyomtatványt az 1. sz. fiók magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő anyagáról, de azt pár hónap alatt teljesebb nyomtatott jegyzékkel pótolni, mint terveztük, nem sikerült. Szintén elmaradt az 1. sz. fiók idegen nyelvű szépirodalmának katalógusa. Hozzá fogtunk a 2. sz. fiók pótkatalógusának elkészítéséhez is, de az anyag összegyűjtésével még nem készültünk el. Előrehaladottabb stádiumban van azonban a fiókok ifjúsági műveinek közös katalógusa. Ugyanis tekintettel arra, hogy a magyar ifjúsági irodalom úgyszólván kevés s területenként a gyermekek könyvszükséglete minőségben nem igen különbözik, elhatároztuk, hogy az ifjúsági irodalom katalógusát nem adjuk ki ezután fiókonként külön, hanem közös katalógust készítünk az összes fiókok számára, melybe minden jó magyar ifjúsági munkát felvesszünk. Ez ilyenformán mintajegyzékként fog szolgálni s legalább egy-egy példányt az összes felvett könyvekből beszerzünk minden fiókba. A többes példányok igazodnak azután a helyi szükségletekhez.

Helyiségek. A forgalom növekedése folytán csaknem minden fiókunkban szükségessé váltak átalakítások és bővítések. Az 1. sz. fiók ifjúsági könyvtára és olvasóterme új bútorzatot kapott, a 2. sz. fiók számára póthelyiséget béreltünk és rendeztünk be az Almássy-tér 10. sz. alatt az ifjúsági kölcsönzés sikeresebb lebonyolítására, a 3. sz. fiók helyiségéhez hozzacsatoltunk egy szomszédos szobát s ez által igyekeztünk segíteni zsúfoltságán. Ezen ideiglenes segítségen kívül, mint végleges megoldást a Százados-úti Művésztelep egyik két műtermes házát kértük a Tanácstól.

Új fiókok terve is felmerült az év folyamán. Az Aréna-útra tervezett Gelléri-Szabó sport- és üdülőtelepen a tervezet szerint fiókkönyvtár is nyerne elhelyezést. A háború miatt ez is halasztást szenvedett, de az év vége felé újból felvették tervét, úgy hogy valószínűleg a háború dacára is fel fog épülni. Egy teljes fiók számára igyekszünk itt megfelelő helyiséget szerezni. Ha kívánságunk szerint történik az építés, az új fiók tágas és kényelmes elhelyezést fog nyerni, amennyiben eleve külön választjuk az olvasótermet a kölcsönzőhelyiségtől.

Közel állott a megvalósításhoz egy fiók a Zuglóban. A Zuglói Társaskör felajánlotta könyveit, bútorzatát egy városi fiókkönyvtár céljaira. A Tanács már engedélyezte is a fiók felállítását, már helyiséget is béreltünk számára, mikor az újabb katonai behívások és általuk a könyvtár munkaerejének lényeges megcsappanása arra kényszerített, hogy jobb időkre halasszuk az újabb fiók felállítását.

December hó végén pedig megbízást kaptunk arra, hogy a Fővárosi Diákmenza helyiségében olvasótermet rendezzünk be egyetemi hallgatók számára. Ez a munka már 1916-ra maradt.

Belső ügykezelés. Nem akarjuk említés nélkül hagyni, mint munkánk minősége emelkedésének nem jelentéktelen tényezőjét, belső ügykezelésünk reformjait sem. Ezek legnagyobb részét a Könyvtár többi osztályával közösen a múlt év folyamán megindult központi ügykezelési szervezés eredményeként kaptuk. Legfontosabb ezek között a végzett belső munkálatokról vezetett heti statisztikai kimutatás, mely lehetővé teszi, hogy bármely pillanatban számszerűleg tájékozódjunk az ügyek állásáról. Ez év újítása még a könyvvásárlásról és a könyvkötésről vezetett hitelnyilvántartó. Állandóan dolgozunk továbbá a belső munkák normáléjának, frott utasításának elkészítésén.

Könyvismertető előadások. A Fiókközpont kifelé irányuló tevékenységének legjelentősebb momentuma a jelentés évében könyvismertető előadások rendezése volt. Az előadások kezdeményezése és elvi megszervezése azonban a Szabad Lyceum alelnökének és a Könyvtár igazgatójának volt közös munkája.

Pályi Sándor úr a Szabad Lyceum alelnöke azzal a tervvel fordult könyvtárunk igazgatójához, hogy a Könyvtár tisztviselői tartsanak könyvismertető előadásokat a Szabad Lyceum fiókjaiban, hogy ilyen módon e fiókok könyvtárainak forgalmát és az olvasmányok színvonalát emelni lehessen. A megtisztelő felhívásnak szívesen tettünk eleget s minthogy a kísérletet a Lyceum fiókjaiban a közönség jól fogadta, az előadásokat kiterjesztettük Almássy téri 2. sz. fiókunkra is. Az előadások első három turnusa december végén befejezést nyert s jó eredményről számolhatunk be. Mindenesetre kiemelendőnek tartjuk, hogy ez a második eredményes kooperáció a Könyvtár életében, melyben a könyvtár szabadtanító szervezettel működött össze (az elsőt a Népművelő Társasággal rendeztük). A múlt év végéig megtartott

12 előadásból tartatott: Erzsébetfalván 3, Kispesten 3, Újpesten 3, az Almássy-téri 2. sz. fiókban 3.

8 előadást Kőhalmi Béla könyvtartiszt, 4-et alulirott tartott. Mind a négy helyen a magyar irodalom újabb, kiválóbb termékeiről esett szó, 8–10 könyv bemutatása kapcsán. Az ismertetett könyvekről jegyzéket osztottunk szét a hallgatóság körében.

Az előadásokon szerzett tapasztalatokat értékesítendő, az előadássorozatok befejeztével értekezlet volt, amelyen az előadókon kívül résztvett Pályi Sándor, a Szabad Lyceum alelnöke, Reöthy Vladimir áll. polgári iskolai igazgató, a kispesti Szabad Lyceum, Szakonyi Géza áll. polgári iskolai igazgató, az erzsébetfalvai Szabad Lyceum ügyvezetője és dr. Hézsér Aurél tanár. Az értekezleten dr. Szabó Ervin, a Városi könyvtár igazgatója elnökölt. Az előadott megfigyelésekből és tapasztalatokból a következő kívánságok szűrődtek le:

1. Hogy 3–4 munkánál többről egy előadás keretében ne essék szó.
2. Hogy ne csak a legfrissebb irodalmi termelésből, hanem a magyar és világirodalom legjava magyar nyelvű termékeiből válogassunk.

3. Hogy a kiválasztott munkáknak lehetőleg mégis meglegyen a legjobb értelemben vett aktualitásuk.

4. Mindazonáltal az előadás egységes legyen, valamely közös szempont fűzze össze az ismertetett könyveket, mely a hallgatóság érdeklődését ébren tartja.

Forgalom. A fiókok forgalmára nézve a jelentés más helyén közlő táblázatok adataiból a következő fontosabb megállapításokat szűrhetjük le.

A fiókok megforgattak összesen 1914-ben 169,214, 1915-ben 242,982 kötetet. Az emelkedés tehát egy év alatt 73,768 kötet, azaz az 1914. évi forgalom 43%-a. Tehát a forgalom egy év alatt csaknem másfélszeresére emelkedett, dacára annak, hogy a háború miatt igen sok olvasót veszítettünk s a meglevő fiókokat sem fejleszthettük oly mértékben, mint szeretnénk volna. Így az 1. sz. fiók kölcsönzését csak november 1-én kezdhettük meg. Új fiókok felállításáról pedig szó sem lehetett.

Érdekes és biztató jelenség, hogy a felnőttek bevonulása dacára a felnőttekre eső forgalom valamivel jobban emelkedett, mint az ifjúságra eső forgalom. Mert míg 1914-ben a felnőttekre az összes forgalomnak csak 43·9%-a esett, addig 1915-ben már 48·9%-a. Az ifjúsági forgalom 5%-kal csökkent, de még így is az összes forgalom 51·1%-át teszi ki. A felnőttek nagyobb érdeklődését bizonyítja a kölcsönzők statisztikája is, mely szerint a felnőtt kölcsönzők száma 13%-kal jobban nőtt, mint az ifjúságiaké. E jelenség azzal magyarázható meg, hogy a múlt év folyamán már neveltünk magunknak egy évfolyam olvasót, akik 1914-ben még ifjúsági kölcsönzőkként szerepeltek, míg 1915-ben már átléptek a felnőttek sorába.

A kölcsönzők száma különben 110%-kal emelkedett; 3746-ról 1914-ben, 7696-ra 1915-ben. A felnőtt kölcsönzők száma 113%-kal, az ifjúsági kölcsönzők száma éppen 100%-kal nőtt az 1914. évi állapothoz képest.

Helyben használták az összes megforgatott könyvek 43·6%-át, kölcsönvették 56·4%-át.

Egy kölcsönző egy év alatt átlag 20·5 kötetet kölcsönzött; egy felnőtt 35·6, egy gyermek 15·6 kötetet. Németországi számokhoz viszonyítva a 20·5 kötet nem túl sok, mert Brémában 26, Elberfeldben 36 kötet esik egy olvasóra. Igaz, hogy az egyéni kölcsönzés elveinek hódoló dresden-plaueni Bienert-könyvtárban csak 14. Az egyes fiókok csak a gyermekekre eső kölcsönzés tekintetében mutatnak nagyobb különbségeket. A 2. sz. fiókban a gyermekek feltűnően keveset olvasnak: egy gyermekre csak 9·4 kötet esik. A 3. sz. fiókban 16·4 kötet. Az 1. sz. fiókban nagyon sokat olvasnak: 21 kötet esik egy gyermekre. De ez a szám nem egészen megbízható, mert nem teljes év eredménye.

A könyvtár könyvanyaga kihasználási mértékének megállapítása végett érdekes kimutatni az egy kötetre eső használatot. Az 1. sz. fiók csak két hónapig kölcsönzött és csak a jelentés évében, úgy hogy e tekintetben adatai még nem használhatók fel. A 2. és 3. sz. fiókban átlag 13-szor forgattak meg egy kötetet. Még pedig a 2. sz. fiókban kölcsön adták 8·3-szer és helyben kiadták 5·3-szer, összesen 13·6-szer. A 3. sz. fiókban kölcsön adták 10·2-szer és helyben kiadták 2·3-szer, összesen 12·5-szer. A 3. sz. fiók többször adja kölcsön, de kevesebbszer adja ki helyben a könyveket, mint a 2. sz. fiók s bár összesen kevesebbszer

forгатja meg egy százalékkal, a két százalékkal több kölcsönadás által legalább oly intenzíven kihasználja a könyveket, mint a 2. sz. fiók, mert egy kölcsönzés legalább két-három helybenolvasással ér fel.

November 1-je óta, mikor az 1. sz. fiók kölcsönzése megindult, naponta átlag 800 kötetet adunk a budapesti közönség kezébe, még pedig az 1. sz. fiók 326, a 2. sz. fiók 267, a 3. sz. fiók 122, az 5. sz. fiók 80 kötetet.

A forgalom megoszlása szépirodalom és ismeretterjesztő irodalom között, bár a mult évihez képest mutat valamelyes javulást, még ma sem elég kedvező. 1914-ben az összes forgalom 14·76%-a esett az ismeretterjesztő irodalomra, 1915-ben 15·2%-ra emelkedett. Jénában ez a szám 27·5, Pittsburgban a Carnegie-könyvtár egyik fiókjában 34·6; igaz, hogy az elberfeldi városi könyvtárban megint csak 17·47. De nálunk is a gyermekek nyomják le ily alacsonyra az ismeretterjesztő százalékát. Mert a felnőttek olvasmányainak nálunk is 19·4%-a ismeretterjesztő, míg a gyermekek olvasmányainak csak 11·1%-a az. Amerikában ez épen megfordítva van. Az idézett Carnegie-könyvtár fiókjában a gyermekek olvasmányának 40·5 %-a ismeretterjesztő és a felnőttekének csak 27·9%-a az. E feltűnő különbség oka azonban nemcsak közönségünkben és könyvtárpolitikánkban hanem bizonyára a statisztikai fölvétel elveinek másneműsége mellett, igen nagy mértékben ifjúsági ismeretterjesztő irodalmunk nagy szegénységében keresendő. Altalában ifjúsági irodalmunk kevés és jórészt selejtes, de ismeretterjesztő része még inkább az.

Az ismeretterjesztő irodalom használata a következőképen oszlik meg az egyes szakok között. A felnőttek, úgy mint a gyermekek legszívesebben olvassák a történelmet és földrajzt (útleírásokat). A gyermekek összes ismeretterjesztő olvasmányának 50%-a e két szakra esik, a felnőttekének is 32%-a. A gyermekeknek ezt az is magyarázza, hogy e két szak van még aránylag legjobban képviselve a magyar ifjúsági ismeretterjesztő irodalomban. A gyermekek e két szakon kívül úgyszólván csak a természettudományok köréből olvasnak (30%), mert ebben a szakban vannak a kísérletek s a technika (5%), ahol a felfedezések s találmányok leírását találják. A felnőtteknél a történelem és földrajz (32%) után, az egyes szakmák a használat arányában így következnek egymás után: természettudományok 23 %, társadalmi tudományok 15%, technika 10%, művészetek 7%, bölcsélet 4%, irodalomtörténet 4%; a többi két százalékon alul marad.

A nem magyar nyelvű irodalom használatára csak igen kis százalék esik, mindössze 3·27%. Ennek oka elsősorban az, hogy a jelentés évében még nagyon kevés idegennyelvű irodalmunk volt, mert az 1. sz. fiók számára vásárolt modern német szépirodalmi anyagot a könyvkötők nem tudták idejére bekötni. A 2. sz. fiók német anyaga is kevés, a 3. sz. fióknak pedig egyáltalában nincs. Legtöbb német könyvet az Állatkert mozgókönyvtára adott ki, mert forgalmának 8·4%-a német nyelvű irodalomra esik, míg az 1. sz. fiókban a megfelelő szám csak 3·5, a 2. sz. fiókban pedig 1·8.

Dr. Dienes László

9. Függelék

AZ 1. SZÁMÚ FIÓK 1915-BEN

Zweigstelle Nr. 1 — 1te Branch

(Lásd még a 8. és 26—29. sz. függelékeket.)

Ugyanaz a tényező — a háború — mely az 1. sz. fiók megnyitását sürgette, egyúttal késleltette fejlődését.

Az 1. sz. fióknak mintegy vezetőszeret szántunk fiókjaink között. Erre központi fekvése, helyiségeinek tágasabb volta, a központi könyvtárral való könnyebb kooperáció, a főiskolák és a székesfővárosi hivatalok közelsége, s végül a belvárosi közönség nagyobb igényei egyaránt predesztinálják. Azonban különféle okok, mint pl. a régebbi könyvállomány rendezetlen és rendszertelen volta, az új könyvek, főként idegennyelvűek nehéz beszerzése, a könyvkötők és szállítók lassúsága, a személyzet elégtelensége, nyomtatott katalógus hiánya megbénították működésünket és eltérítettek céljaink megvalósításától. Így történt azután, hogy a már régebben alakult és impozáns adatokkal dolgozó Deák Ferenc

könyvtár, továbbá a kis körben kis arányokkal, de intenzíven működő Százados-úti fiók sok tekintetben föléje kerültek könyvtárunknak.

Olvasóterem. A felnőttek olvasótermét 15 évtől fölfelé a ruhatári szám felmutatása mellett bárki szabadon látogathatja; a gyermekolvasót ellenben csak az, aki olvasójegyet váltott. A felnőttek olvasója jan. 1-től szept. végéig hétköznap reggel 8-tól este 8-ig, okt. 1-től kezdődőleg este 9-ig volt nyitva, ünnep és vasárnap pedig d. e. 10—1-ig, d. u. 3—6-ig. A gyermekek olvasótermét az év elején d. u. 2-től este 7-ig tartottuk nyitva, később célszerűbbnek látszott a nyitvatartás idejét este egy órával megrövidíteni. A nyári iskolai szünet tartama alatt a gyermekek d. e. 9—1-ig látogatták a könyvtárt, majd az iskolai év kezdetével ismét a régi rendet léptettük életbe.

Hírlapok és folyóiratok. Kézikönyvtár. Az év folyamán tetemesen bővült az 1. sz. fiók hírlap- és folyóiratanyaga. Míg a múlt esztendőben csak 16 napilap és 25 folyóirat állott a közönség rendelkezésére, addig az 1915 ápr. hó folyamán a Központi könyvtárral együttesen kiadott folyóiratjegyzék alapján 22 napilapról, 94 folyóiratról és 7 ifjúsági lapról számolhattunk be.

Az alább felsorolt 14 napilap 17 példányban, 15 folyóirat 17 példányban a kiadóhivatalok szíves ajándéka, amiért e helyen is köszönetet mondunk.

Hírlapok :

	példány		példány
Alkotmány	1	Népszava	1
Az Est	2	Pester Lloyd	1
A Nap	1	Pesti Hírlap	1
Az Újság	2	Pesti Napló	1
Buda pest	2	Rundschau	1
Buda pesti Hírlap	1	Világ	1
Magyar Hírlap	1	Volksstimme	1

Folyóiratok :

	példány		példány
Bazár	1	Nagy háború írásban és képen ...	1
Egészség	1	Néplap ...	1
Érdekes Újság	2	Népmívelés s.	1
Kertészet	1	Természettudományi közlöny	1
Kereskedelmi alkalmazott	1	Tolnai világlapja	1
Külügy hadügy	2	Új idők	1
Magyar figyelő	1	Én újságom	1

A kézikönyvtár 130 darabbal bővült. Jelenlegi állománya 325 kötet és 3 nagyobb atlasz. Ezeket forgatható térképtartón helyeztük el az olvasóteremben. Ez olvasóinknál nagyobb figyelemre talált, mint a kezdetben kifüggesztett háborús térképek. Hogy a közönségnek jobban kezére járjunk, az 1. sz. fiók folyosóján néhány általános érdekű tájékoztató könyvet (cím- és lakásjegyzék, különféle címtárak, menetrend) helyeztünk el mindenki által könnyen hozzáférhető módon, könyvrögzítő készülékkel. E kísérlet nem vált be; a könyveket megcsontkították, bepiszkolták, a rögzítő készüléket feltörték; nemsokára be kellett vennünk a könyveket. Amíg a közönség meg nem tanulja a közvagyon becsülését, ilyenféle berendezésekről le kell mondania.

Kölcsönző forgalom. Az év első tíz hónapjában mindkét helyiségünkben csak helybeni olvasás volt; a kölcsönzés megindulával, hogy elegendő hely álljon a hírlap- és folyóirat-olvasók rendelkezésére, a felnőttek olvasótermében a helybeni könyvolvasást megszüntettük, míg a gyermekekénél ez továbbra is megmaradt. A kölcsönzést a gyermekkönyvtárban március közepén kezdtük meg. Hogy a torlódást elkerüljük, s a gyermekeket iskolai tanulmányaiktól el ne vonjuk, már eleve bizonyos korlátozásokat léptettünk életbe. Így pl. a könyvtárt minden gyermek hetenkint háromszor, páros vagy páratlan napokon látogathatja s egy hónapban 4-mnél többet nem kölcsönözhet. A nagy szünetekben a kölcsönzött könyvek számát felemeltük 6-ra, de a látogatás korlátozása akkor is megmaradt. A vasárnap délelőtti kizárólag az iparos tanoncok számára tartottuk fenn; iskolás gyermekek

akkor nem kölcsönözhettek. Oly tanulók számára, kik délután jártak iskolába, külön könyvtári órát tartottunk 1—2-ig.

A beiratkozás az iskola ajánlatára és szülői jóállás mellett történt. A környékbeli iskolák igazgatói készséggel vállalkoztak az ajánlólapok aláírására és a gyermekek közt való szétozásra, sőt egyesek személyes látogatásukkal is meg-megtisztelték könyvtárunkat vagy egyébként is kifejezést adtak könyvtárunk iránt érzett jóindulatuknak. Annál sajnálatosabb, hogy az ellenkező esetre is volt példa; két iskolaigazgató nem vállalta az ajánlólap aláírását, sőt az egyik megtiltotta a tanulóifjúságnak a könyvtár látogatását. Ezeket a tanulókat szülői jóállás mellett írtuk be.

A felnőttek beiratását okt. 4-én kezdtük meg. Felnőttek közé soroztuk a tanulóifjúságot is 15 évtől felfelé. Az olvasni vágyó közönség oly nagy számmal jelentkezett, hogy négy hetet csupán a beiratkozásra kellett fordítanunk, úgy hogy a kölcsönzést csak nov. 2-án kezdhettük meg. A jelentkezők száma tovább is oly nagy volt, hogy a beiratkozást dec. 17-én úgy a gyermekeknel, mint a felnőtteknél be kellett szüntetnünk, mivel sem elegendő könyvtáruunk, sem elegendő személyzetünk nem volt a mindinkább növekvő forgalom lebonyolítására. A beírt kölcsönzők száma: felnőtt 1723, gyermek 1535, összesen 3258. Az 1535 gyermekkölcsönző közül csupán kölcsönzőjegye volt 818-nak, olvasó- és kölcsönzőjegye 717-nek; azonkívül 190 gyermek csupán olvasótermi jegyet váltott.

Az 1. sz. fiók olvasóinak foglalkozásáról tájékoztat a következő két táblázat.

334000 30
2
30
172300:24=

A felnőtt kölcsönzők foglalkozás szerinti megoszlása

Foglalkozási osztály és csoport	Férfi	Nő	Együtt	
			abszolút szám	az összes használók %-ában
1. Szabad foglalkozások	12	12	24	1.4
Ebből: a) Ügyvéd és ügyvédjelölt	4	—	4	—
b) Orvos és gyógyszerész	1	—	1	—
c) Mérnök és építész ...	2	—	2	—
d) Író és hírlapíró	2	—	2	—
e) Művész	2	—	2	—
f) Egyéb (magánzó, gazdálkodó stb.)	1	12	13	—
2. Tanszemélyzet (tanár és tanító) .	21	42	63	3.7
3. Köztisztviselő	62	28	90	5.2
4. Alsóbbfokú közigazgatási alkalm.	13	3	16	0.9
5. Önálló iparos és kereskedő	7	5	12	0.7
6. Magánalkalmazott	110	68	178	10.3
7. Bér munkás	—	—	—	—
8. Főiskolai hallgató	85	13	98	5.7
9. Középiskolai tanuló (gimnáziumi, reál, leánygimnázium és felső leányiskola)	534	139	673	39.1
10. Szakiskolai tanuló (ipari és kereskedelmi iskola, iparművészeti, tanítóképző stb.)	397	43	440	25.6
11. Iparos és kereskedő tanuló (tanoncok, tanfolyamhallgatók)	22	—	22	1.3
12. Polgári iskolai tanuló	20	1	21	1.2
13. Háztartásbeli nő	—	83	83	4.8
14. Egyéb	3	—	3	0.1
Összesen	1286	437	1723	—
%	74.6	25.4	—	100.0

Az ifjúsági könyvtár olvasóinak megoszlása

Csoport	Férfi	Nő	Együtt	
			abszolút szám	az összes használók %-ában
1. Középiskolai tanuló (gimnáziumi, reál, leánygimnázium és felső leányiskola)	521	19	540	35.2
2. Szakiskolai tanuló (ipari és kereskedelmiiskola, iparművészeti, tanítóképző stb.)	17	22	39	2.5
3. Iparos és kereskedő tanuló (tanoncok, tanfolyamhallgatók) ..	28	—	28	1.8
4. Polgári iskolai tanuló	286	271	557	36.3
5. Elemi iskolai tanuló	212	153	365	23.8
6. Háztartásbeli nő	—	6	6	0.4
Összesen	1064	471	1535	
%	69.3	30.7	—	100.0

Olvasótermeink átlagos látogatottságát két reprezentatív hónapban az alábbi táblázatok mutatják:

Az olvasótermek átlagos látogatottsága óránként

Hó	Felnőttek													Gyermekek									
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	1	2	3	4	5	6		
	órákor													órákor									
Május ...	12.8	26	34.3	34.1	23.2	15.9	19.4	25.6	28.3	24.3	21.1	12.8	—	vasárnap 1.5	1.8	0.6	—	15.8	21.9	15.3	9.5		
Október .	8.9	24.1	34.3	34.1	19.7	11.4	19.8	30.9	34.3	34.1	30.2	23.5	7.2	0.4	0.9	0.2	2.7	6.7	7.7	7.0	5.4		

Kölcsönzés hétköznap d. e. 10—1-ig, d. u. 1/2—8-ig volt, vasárnap pedig d. e. 10—1-ig. A tanulóifjúság kölcsönzésére vonatkozólag a következő elvek voltak irányadók: Mindenki korának és képzettségének megfelelő szigorúan válogatott olvasmányt kapott, természetesen figyelembe véve az illető tanuló személyes kívánságait és ízlését; tanári ajánlatra egyes művekkel kivételt is tettünk; havonta legfeljebb csak 4 művet kölcsönöztünk. Felnőttek a könyvtár anyagát minden válogatás és megszorítás nélkül használhatták.*

Könyvállományunk az év végén 10,394 kötet; ebből a felnőtteké 6385 mű, 8554 kötet; idei gyarapodás 3900 kötet, ifjúsági könyvállomány 1113 mű 1840 kötet; idei gyarapodás 1464 kötet.

* A rendelkezésünkre álló idő rövid volt arra, hogy közönségünk olvasókedvét és ízlését illető megfigyeléseinkből következtetéseket is vonjunk; ez majd a jövő évi jelentés feladata lesz. Egy tényt azonban nem hagyhatunk említés nélkül most sem: ez Jókai regényeinek kelendőse ifjúságnál és felnőtteknél egyaránt. Voltak napok, amikor a magyar nyelvű szépirodalmi kölcsönzés 50%-át tették Jókai regényei, s ha az arány később csökkent, csak annak tulajdonítható, hogy a keresett művek csak 6—8 példányban voltak meg, holott 15—20 példány is elkelne belőlük.

A szépirodalmi könyvek felállítása 3 nyelvcsoporton belül — magyar, német és egyébnyelvűek — betűrendes, az ismeretterjesztő műveké szakszerinti a decimális osztályozás alapján.

Ideiglenes könyvmatú katalógusainkban a szépirodalmi részt még műfajok szerint is tagoltuk; az ismeretterjesztő anyagot pedig alcímekkel, utalásokkal és gyakorlati megjegyzésekkel tettük áttekinthetőbbé.

Az 1. sz. fiók fennállásának második esztendeje sem volt teljes; működésünket nem fejthettük ki minden irányban és nem oly módon, mint kívánatos lett volna. De még ily körülmények közt is elmondhatjuk, hogy fiókkönyvtárunk a nagyvárosi közönség és a tanulóiifjúság nélkülözhetetlen kulturintézményévé vált.

Szabó Ferencné Neuberg Gizella fiókvezető helyett,
dr. Braun Róbertné

10. Függelék

A 2. SZÁMÚ FIÓK (DEÁK FERENC-KÖNYVTÁR) 1915-BEN

Zweigstelle Nr. 2 — 2nd Branch

(Lásd még a 8. és 26—29. sz. függelékeket.)

A könyvtár átalakítások és tatarozás (festés, villamos szellőztető bevezetése stb.) miatt csak január 11-én nyílt meg. A kölcsönzés pedig, mely 1914 augusztus eleje óta szünetelt, január 18-án indult meg újra.

A helyben olvasók érdekében az ülőhelyek számát a lehetőséghez képest fokoztuk. Az eredetileg 45 ülőhellyel berendezett könyvtárban ma 77 felnőtt és gyermek talál helyet.

Az olvasóközönség, mely eleinte a helyért való versengésben nem tanúsított nagy türelmet, most már nem tolakodik, a gyermekek sem várakoznak kinn óraszámra, hanem hajlanak a megkívánt rendre és nem zavarják egymást a helyben olvasásnál.

A kölcsönzők száma szintén növekedett. Pl. január havában 461, február havában 400 újabb kölcsönző iratkozott be, illetőleg újíttatta meg kölcsönzőjegyét. A későbbi hónapokban ugyan már csökkent ez a szám, de minthogy még a megnövelt könyvvállomány sem elégíthette volna ki a jelentkezőket, a magunk részéről is kénytelenek voltunk a beiratkozást időnként megszorítani. Ez évben ez kétszer történt, még pedig július végétől október elejéig, továbbá december elejétől, s a szünet még most is tart. A régi kölcsönzők jegyükét mindenkor megújíthatták. Más fiókkönyvtárak körzetében lakókat nem vettünk fel.

A kölcsönzők száma 1915 dec. 31-én így alakult:

A régiek közül jegyét megújította 753, újonnan beiratkozott 1848, összesen 2601; ebből tanuló 1496, felnőtt és nem tanuló 1105.

Könyvvállomány. Az olvasóterembe jár 10 napilap és 38 folyóirat, ezek közül 6 gyermeklap; a kézikönyvtár 123 kötetből áll, benne lexikonok, általánosan tájékoztató történelmi, földrajzi, statisztikai, művészeti munkák, továbbá térképek, szótárak és címjegyzékek állanak az olvasók szabad rendelkezésére.

Könyvvállományunk a megnyitáskor 3400 kötetre rúgott, az 1914. év végére 1073, 1915-ben 2376 kötetrel gyarapodott, tehát a könyvtár állománya a csekély selejtezéseket tekintetbe nem véve, 6849 kötet. Ebből felnőttek számára szépirodalmi és ismeretterjesztő 5300; ifjúsági 1549.

A könyvvállomány anyagáról nyomtatott és cédulakatalógus tájékoztatja az olvasót.

Nyitvatartás ideje hétköznap felnőttek részére 3— $\frac{1}{2}$ 9, gyermekeknek 3—7. Vasár- és ünnepnap, januártól májusig d. u. 3—6-ig; júniustól d. e. 10—1-ig. A könyvtár egész évben 348 napon volt nyitva.

Az olvasóterem átlagos látogatottsága volt óránként:

Hó	Felnőttek									Gyermekek								
	¹ / ₂ 11	¹ / ₂ 12	¹ / ₂ 1	¹ / ₂ 4	¹ / ₂ 5	¹ / ₂ 6	¹ / ₂ 7	¹ / ₂ 8	¹ / ₂ 9	¹ / ₂ 11	¹ / ₂ 12	¹ / ₂ 1	¹ / ₂ 4	¹ / ₂ 5	¹ / ₂ 6	¹ / ₂ 7	¹ / ₂ 8	
	órákor									órákor								
Január....	—	—	—	28·6	35·5	36·0	32·8	25·9	7·6	—	—	—	34·4	36·1	33·0	27·3	—	
Május....	—	—	—	15·6	20·2	19·6	21·3	18·7	8·4	—	—	—	25·6	22·1	15·5	11·1	4·0	
Szeptember	8·6	15·0	6·4	19·2	22·4	21·6	20·0	15·8	5·1	20·8	23·6	9·4	32·3	28·6	23·1	12·0	4·2	
December..	13·8	20·8	15·0	19·0	26·5	25·8	20·4	20·1	6·7	26·8	27·3	12·0	34·7	31·2	23·4	15·8	6·8	

Az olvasók foglalkozása. Az alábbi táblázat rövid áttekintése az olvasók foglalkozásának. A táblázatot június, július, augusztus és szeptember hónapokról állítottuk össze, mely idő alatt 9766 olvasó látogatta könyvtárunkat. Azonban nem mutatható ki olyan olvasók foglalkozása, akik kizárólag a kézikönyvtárt, napilapokat és folyóiratokat használták.

A 2. sz. fiók olvasóinak foglalkozása

Foglalkozási osztály és csoport	Férfi	Nő	Együtt	
			abszolút szám	az összes használók %-ában
1. Szabad foglalkozások	24	—	24	0·2
Ebből : a) Ügyvéd és ügyvédjelölt	4	—	4	0·04
b) Orvos és gyógyszerész	3	—	3	0·03
c) Mérnök és építész ...	4	—	4	0·04
d) Író és hírlapíró	6	—	6	0·06
e) Művész	4	—	4	0·04
f) Egyéb	3	—	3	0·03
2. Tanszemélyzet (tanár, tanító)...	—	2	2	0·02
3. Köztisztviselő	2	—	2	0·02
4. Önálló iparos és ipari alkalmazott (munkás)	124	8	132	1·3
5. Önálló kereskedő és kereskedelmi alkalmazott (munkás)	74	—	74	0·7
6. Magánalkalmazott	394	36	430	4·4
7. Főiskolai hallgató	101	7	108	1·1
8. Középiskolai tanuló	—	—	—	—
9. Szakiskolai tanuló (ipari, kereskedelmi iskola, iparművészeti tanítóképző stb.)	—	—	8752	89·6
10. Elemi és polgári iskolai tanuló	—	—	—	—
11. Iparos és kereskedőtanuló (tanonc)	96	—	96	1·0
12. Háztartásbeli nő	—	16	16	0·1
13. Egyéb	—	—	130	1·3
Összesen....	815	69	9766	100·0

A kölcsönzők foglalkozás szerint való megoszlását a következő táblázat szemlélteti.

Foglalkozási osztály és csoport	Férfi	Nő	Együtt	
			abszolút szám	az összes használók %-ában
1. Szabad foglalkozások.....	12	—	12	0·5
Ebből: a) Ügyvéd és ügyvédjelölt	3	—	—	—
b) Orvos és gyógyszerész	2	—	—	—
c) Mérnök és építész ...	4	—	—	—
d) Író és hírlapíró	3	—	—	—
2. Tanszemélyzet (tanár és tanító).	19	22	41	1·5
Ebből: fővárosi tanár és tanító.	14	9	—	—
3. Köztisztviselő	37	—	37	1·4
Ebből: fővárosi tisztviselő	18	—	—	—
4. Alsóbbfokú közigazgatási alkalmazott.....	9	—	9	0·3
5. Önálló iparos és kereskedő.....	7	3	10	0·4
6. Kereskedelmi alkalmazott	79	10	89	3·4
7. Magánalkalmazott	211	191	402	16·2
8. Bér munkás.....	53	18	71	2·6
9. Főiskolai hallgató.....	28	2	30	1·1
Ebből: a) egyetemi hallgató....	7	—	—	—
1. Joghallgató	3	—	—	—
2. Bölcsész	1	1	—	—
3. Orvostanhallgató	9	1	—	—
b) Műegyetemi hallgató.....	8	—	—	—
10. Középiskolai tanuló	238	19	357	13·6
11. Szakiskolai tanuló.....	272	51	323	12·3
12. Iparos és kereskedelmi tanuló...	109	—	109	4·2
13. Elemi iskolai tanuló	157	44	201	7·6
14. Polgári iskolai tanuló	454	107	561	21·5
15. Háztartásbeli nő.....	—	241	241	9·3
16. Egyéb.....	86	22	108	4·1
Összesen.....	1871	730	2601	100·0

Használat. Helyben olvastak az év folyamán 36,641 kötetet, még pedig gyermekek 21,857, felnőttek 14,764 kötetet. Kikölcsönöztünk összesen 56,723 kötetet, melyből gyermekekre 14,200, felnőttekre 42,523 esik. A gyermekek aránylag sokkal erősebben használják az olvasótermet, de viszont kevesebbet kölcsönöznek. A könyvforgalomról szakok és az olvasók kora szerint a 28. táblázat nyújt részletes áttekintést. Az ismeretterjesztő százaléka jobb, mint az 1. sz. fiókban, de rosszabb, mint a 3. sz. fiókban. Legtöbbet olvasnak a történelemből és földrajzból (40%). A társadalomtudományokból többet olvasnak, mint a többi fiókban, de a természettudományokból meglepően kevesebbet.

Helyiség. Mint a könyvtár fennállásának első évében, úgy most is zavaróan tapasztaltuk, hogy a könyvtár kis helyisége a nagy forgalom lebonyolítására elégtelen. Hogy a bajon segítsen, március havában a Deák-könyvtár bizottsága ülést tartott és a könyvtár ügyeit, különösen pedig a kölcsönzés körül felmerülő nehézségeket alaposan megbeszélte. Igéretet is kaptunk arra, hogy nehéz helyzetünkön segítenek. Azonban az ígért megvaló-

sítására nem került sor, valószínűleg a háborús állapotok miatt. A kölcsönzés rohamos emelkedése azonban aránytalanul megnehezítette egyrészt a kiszolgálást, másrészt pedig az olvasótermi közönség nyugalma zavarta. Ez okból, továbbá a tolongás elkerülése végett szükségesnek mutatkozott a kölcsönzők egy részének kiszolgálására alkalmas helyiség kibérlése. Ennek a célnak megfelelő helyiséget találtunk is a közelben az Almássy-tér 10 számú házban. A könyvtár itt egy terem nagyságú, két ajtóval és két ablakkal ellátott kölcsönző-helyiségből és egy kisebb, minden szükséges mellékhelyiséggel bíró dolgozószobából áll. A helyiség évi bére 1400 korona.

Az új könyvtár tisztán a tanulók kölcsönzésére szolgál. A kölcsönzés gyorsabb lebonyolítására a nyílt-polc rendszert vezettük be. A kölcsönzés a könyvtár egyéb helyiségeiben is szokásos kölcsönzőjegyre történik.

Gondoskodtunk arról, hogy a könyveket becsomagolva vigyék el. A csomagolásra külön kis asztalt állítottunk a kijáráshoz.

Hogy ennek a helyiségnek berendezése mennyire szükséges volt, bizonyítja az a körülmény, hogy a kölcsönzési forgalom felét itt bonyolítjuk le, dacára annak, hogy a helyiség csak hetenként négyszer délután és egyszer délelőtt van 2—2 óra hosszat nyitva.

Kopcsányi Adél

11. Függelék

A 3. SZÁMÚ FIÓK 1915-BEN

Zweigstelle Nr. 3 — 3^a Branch

(Lásd még a 8. és 26—29. sz. függelékeket.)

A könyvtár első teljes esztendeje, sajnos, háborús esztendő volt. Ez az oka annak, hogy az új helyiség égetően sürgős kérdése az 1915-ik év folyamán még nem jutott megvalósításhoz. A felnőttek forgalmát is lényegesen befolyásolták a behívások. Oly sűrűn lakott városrészekben elhelyezett könyvtárakban, mint az Almássy-téri és Gróf Károlyi-utcai fiókok, nem volt ez annyira érezhető, mint a Százados-úton, hol a lakosság sűrűsége a IV. kerülettel szemben 19-szer, a VII. kerülettel szemben 26-szor kisebb. Viszont a gyermekek számára megnőtt a könyvtár fontossága, épen a család fő behívása és az anya kenyérkereső munkája folytán.

A kölcsönzők száma 1837 volt, ebből 253 felnőtt, 1553 ifjúsági olvasó. 1914-ben 1264 volt a kölcsönzők száma, ebből 173 felnőtt, 1091 tanulóifjú. A kölcsönzők száma tehát 111 felnőttről és 462 tanulóval szaporodott. Az ifjúsági olvasók túlsúlya tehát körülbelül ugyanabban az arányban az idén is megmaradt.

A kölcsönzők jellegét az alábbi táblázat mutatja:

	Férfi	Nő	Együtt
Szabad foglalkozások	2	—	2
Tanszemélyzet	4	8	12
Köztisztviselő	26	3	29
Alsóbbfokú közigazgatási alkalmazott	6	2	8
Ónálló iparos és kereskedő	2	—	2
Magánalkalmazott	28	31	59
Bérmunkás	44	16	60
Főiskolai hallgató	3	—	3
Középiskolai tanuló	104	3	107
Szakiskolai tanuló	42	18	60
Iparos- és kereskedőtanuló	66	11	77
Elemi és polgári iskolai tanuló	976	333	1,309
Háztartásbeli nő	—	94	94
Egyéb	9	6	15
Összesen	1,312	525	1,837

Az összes forgalom 1915 május 1-től dec. 31-ig 27,990 kötet volt, 1914-ben ugyanazon 8 hónap alatt 26,218. Az összes forgalom tehát 1778 kötetrel emelkedett. Ez az emelkedés sokkal kisebb, mint a 2. sz. fióké. Oka a Könyvtár kedvezőtlen fekvésében keresendő. Beépítetlen telkek, kaszárnyák, temetők, a Városliget képezik a periferiákat és így az olvasókör, mely főleg a Kislakástelep, Mávtelep földszintes házaiból kerül ki, nem lehet oly expanszív, mint a többi fiókokban. Ehhez járul még a VII. ill. X. kerület kültelkének a IV. ill. VII. kerület beltelkéhez arányított sokkal kisebb lakottsági sűrűsége. A Budapest környékén lakókat pedig, akik a könyvtár közelében levő vicinális közlekedést használják, a könyvanyag biztonsága érdekében csak pesti lakos jótállásával vehettük fel. Sok a környéken lakó, pesti iskolába járó tanuló elmaradt emiatt. Továbbá figyelembe kell vennünk azt is, hogy a helybeni olvasás, a szűk helyiség miatt, a 2. sz. fiókkal szemben minimális volt.

A felnőttek olvastak 2278 kötetet az ismeretterjesztőből, 7577-et a szépirodalomból. A tanulók olvastak 34,349 kötetet, ebből ismeretterjesztő 4419, szépirodalom 29,930. Az összes ismeretterjesztő százaléka 1914-gyel szemben 3% emelkedést mutat.

Az ismeretterjesztő szakok szerint a következőképpen oszlott meg:

	Összesen	Az összes ismeretterjesztő arányában (%)	
		1915	1914
Történelem. Földrajz. Életrajzok. Útleírások.	3,253	48.6	53.0
Természettudományok	929	13.9	14.6
Alkalmazott tudományok	919	13.7	9.3
Társadalomtudományok	513	7.7	7.9
Sport. Művészet.	436	6.5	8.4
Irodalomtörténet.	243	3.6	2.2
Nyelvészet	138	2.1	0.9
Bölcsélet	113	1.6	1.4
Vallás. Mitológia.	100	1.5	1.8
Általános művek	51	0.8	0.5
Összesen	6,695	100.0	100.0

Helyben olvastak a felnőttek 135 kötetet, a gyermekek 8258 kötetet. A zsúfoltág azonban a szűk helyiségben oly nagyfokú volt, hogy a helybeni olvasást okt. 27-étől kezdve beszüntettük.

Az ifjúsági könyvtár nagy forgalmának megfelelően a könyvállományt is az ifjúsági részben erősebben gyarapítottuk, mint a felnőttekében. 1915 dec. 31-én a könyvtár állománya 2045 mű volt 3587 kötetben. Ebből ismeretterjesztő 716 mű 873 kötetben, szépirodalom 1214 mű 1526 kötetben, ifjúsági 1115 mű 1188 kötetben. A gyarapodás a tavalyi állománnyal szemben 1118 mű 1355 kötetben. Ebből:

Ifjúsági	566 mű	603 kötetben
Ismeretterjesztő	95 "	119 "
Szépirodalom	457 "	633 "

Az ismeretterjesztő gyarapodása főleg az ifjúságot is érdeklő útleírásokból és népszerű technikai művekből, a szépirodalomé pedig nagyjából a «fehér regényekből» és klasszikusokból állt.

Az olvasóterembe járt 26 hirlap és folyóirat, ebből 6 ifjúsági.

Nyitva volt a könyvtár hétköznapokon minden délután január elsejétől szeptember 20-ig 1/2 3—8-ig, azontúl 3—8-ig, vasár- és ünnepnapokon, a normanapok kivételével, eleinte délután 3—6-ig, majd délelőtt 10—1-ig, tehát összesen 297 hétköznapon, 61 ünnepnapon, 1789 órán át. Miután ünnepnapokon kölcsönzés nincs, egy napra átlag 147 kölcsönzés esik.

Végül be kell még számolnom a kölcsönzőjegyek megújításának eredményéről. Ez volt az első rendszeresen keresztülvitt revízió a könyvtár fennállása óta. A munka abból állott, hogy minden egyes kölcsönzőnek kikérte a kötelezvényét és megkérdeztük az annak idején megadott adatok helyessége felől és minden változást rávezettünk. Olyanok-

nak, kiknek kötelezvénye valamilyen okból (iskolaváltozás, iskolából való kimaradás, jótálló vidékre költözése stb.) érvénytelenné vált, új kötelezvényt állítottunk ki. Minden adatváltozást a kölcsönzőnaplóba is bevezettünk. A revízió módját nyújtott arra, hogy megállapíthassuk, kik a könyvtárnak a tényleges olvasói. (A kölcsönzők számánál ezt az adatot vettük fel és nem a beírt olvasók számát.) Az eredmény az volt, hogy az 1914 május 7-től dec. 31-ig beiratkozott 1264 olvasó közül 924 olvasó maradt el. Hogy milyen olvasó-kategóriákhoz tartozhatnak ezek, erre nézve felvilágosítást adhat egy 1915 márc. hó folyamán történt felvétel. Eszerint 1688 beírt olvasó közül március hó folyamán 964 használta a könyvtárt. Elmaradt 724 olvasó és pedig:

a) ifjúsági olvasó	
elemista	359
polgárista	240
iparostanonc	10
középiskolai tanuló	8
egyéb	50
b) felnőtt	57

Látjuk, hogy a legtöbb elemista. Ennek egyrészt az a magyarázata, hogy az általában nagyon szegényes ifjúsági irodalmunk különösen a legkisebbeknek adható könyvekben, főleg mesékben nagyon szegény, a gyerekek nagyon hamar kiolvassák az anyagot. Másrészt a szegényebb néposztályhoz tartozó szülő nem veszi jó néven, ha az elemista gyerek könyvet hoz a könyvtárból, mert arra vigyázni kell, azt állandóan dugdosni kell a kisebb testvérek elől, hogy össze ne tépjék. Gyakran jöttek be szülők a könyvtárból kapott intés után azzal, hogy «ne tessék a gyerekek több könyvet adni, nem való annak még könyv». És tényleg igen gyakori eset, hogy a gyerek elemista korában elmarad a könyvtárból és polgárista, vagy középiskolás korában újra látogatja. A fővárosi elemi iskolák kimutatása szerint a háborús év alatt igen nagy volt a vidékre költözött családok száma. A fővárosi nehéz megélhetési viszonyok között vidékre menekültek azok a családok, ahol a családfő bevonult és a gyermek iskoláztatása nem volt a fővároshoz kötve.

Gyakran előfordul az is, hogy a gyermek az iskolaév alatt nem használja a könyvtárt és a szünidőben újra látogatja.

A helyiség átalakítására, illetve annak az eredetileg orvosi rendelőszobának szánt szomszédos szobával való kibővítésére vonatkozó előkészületek még a jelentési év folyamán megtörténtek, a végrehajtás azonban a folyó esztendőre maradt. A szűk helyiség nemcsak közegészségügyi szempontból volt tarthatatlan, de a könyvtár továbbfejlesztését is egészen lehetetlenné tette. Oly kevés könyvet tudtunk csak elhelyezni, hogy még a Százados-úti kisebb igényű közönségnél is megtörtént, hogy egyesek az anyagot kiolvasták.

Az olvasókra vonatkozó tapasztalatok körülbelül ugyanazok voltak, mint arról tavalyi jelentésemben beszámoltam.

Váradi Irma

12. Függelék

AZ 5. SZÁMÚ FIÓK (ÁLLATKERTI MOZGÓKÖNYVTÁR) 1915-BEN

Zweigstelle Nr. 5 — 5th Branch

(Lásd még a 8. és 26—29. sz. függelékeket.)

Az állatkerti mozgókönyvtár 1915. évi működéséről beszámolva, kimutatást adhatunk az első teljes év forgalmáról, mert az előző évben csak május elején kezdtük meg először a könyvek kölcsönadását.

Könyvvállományunk az év folyamán újabb kötetekkel gyarapodott, melyeknek nagyobb részét a Városi Nyilvános Könyvtár engedte át. Ezzel szépirodalmi munkáink

száma 510 műre (612 kötet), természettudományi ismeretterjesztő könyveink száma 448 műre (536 kötet) emelkedett. A válogatott szépirodalmi, de főleg az ifjúsági könyvek nagy keresettségére találtak.

A könyvek kölcsönzését télen át és esős időben a könyvtári helyiségben, a szép tavaszi napok beálltával pedig a «mozgókönyvtár» útján fogantatosítottuk. A kis koci újból megjelenése láthatólag nagy örömet szerzett közönségünknek és gyakran 4—5-ször is körül kellett járni a kertben könyvekkel sűrűn megrakva. Az év folyamán 24,122 esetben kérték könyveinket; ebből 9266 kötet magyar ismeretterjesztő, 1924 kötet német és 2 francia és 1 angol ismeretterjesztő munka volt, 12,932 kötet pedig magyar és német szépirodalmi munka. A legnagyobb forgalom a nyári időszakra esik, amikor az állatkert látogatottsága is nagyobb, mint a többi hónapokban.

Légmán Irén

13. Függelék

A KÖNYVTÁR KÖLTSÉGVETÉSE 1914 ÉS 1915-BEN

Bibliotheksanschläge für die Jahre 1914 und 1915 — Library estimates for 1914 and 1915

I. KIADÁSOK <i>Ausgaben — Expenditure</i>	1915			1914		
	Központ <i>Zentrale Central</i>	Fiókok <i>Zweigstellen Branches</i>	Együtt <i>Zusammen Total</i>	Központ <i>Zentrale Central</i>	Fiókok <i>Zweigstellen Branches</i>	Együtt <i>Zusammen Total</i>
Személyi kiadások <i>Gehälter — Salaries</i>	120.361		120.361	107.352		107.352
Segélyek és utiköltségek <i>Unterstützungen, Reisegelder — Reliefs and travelling expenses</i>	3.500		3.500	2.500		2.500
Házbér <i>Miete — Rent</i>	15.000	800	15.800	24.200	2000	26.200
Épületfenntartás, fűtés, világítás stb. <i>Erhaltung der Gebäude, Heizung, Beleuchtung etc. — Building maintenance, heat, light etc.</i>	16.389	5.400	21.789	15.182	3.000	18.182
Könyveszerzés <i>Bücheranschaffung — Books and periodicals</i>	45.000	30.000	75.000	42.000	27.000	69.000
Könyvkötés <i>Buchbinder — Binding</i>	10.000	10.000	20.000	9.000	9.000	18.000
Katalógusok, Értesítő nyomása .. <i>Katalogdruck, Bulletin — Catalogues, Bulletin</i>	10.000	3.000	13.000	6.000	2.000	8.000
Különféle dologi kiadások <i>Verschiedene sachliche Ausgaben — Postage, stationery, supplies</i>	15.000	14.000	29.000	8.000	2.000	10.000
Rendkívüli szükséglet <i>Ausserordentliche Ausgaben — Extra- ordinary expenses</i>	5.000	—	5.000	12.000	15.400	27.400
Összesen <i>Insgesamt — Total</i>	—	—	303.450	—	—	284.634
II. BEVÉTELEK <i>Einnahmen — Incomes</i>	10.000	10.000	20.000	11.000	8.800	19.800

14. Függelék

A KÖNYVTÁR 1915. ÉVI ZÁRSZÁMADÁSA

Schlussrechnung 1915 — Account 1915

T á r g y	A költségvetés előirányzata	A zárszámadás eredménye	A zárszámadás eredménye az előirányzatnál több (+) vagy kevesebb (—)
	k o r o n a		
I. KIADÁSOK			
A) Központ			
1. Személyi kiadások.....	98.852.—	83.573-99	— 15.278-01
2. Segélyek, jutalmak, esti pótlékok...	5.000.—	5.210-27	+ 210-27
3. Házbér.....	24.200.—	24.200.—	—
4. Épületfenntartás.....	4.000.—	979-32	— 3.020-62
5. Fűtés.....	2.800.—	1.481-47	— 1.318-53
6. Világítás.....	1.800.—	1.823-07	+ 23 07
7. Tisztogatás.....	6.132.—	4.960-88	— 1.171-12
8. Vízdíj.....	450.—	—	— 450.—
9. Könyvbeszerzés.....	27.000.—	26.006-78	— 993-22
10. Könyvkötés.....	9.000.—	9.029-16	+ 29 16
11. Katalógusok és értesítők.....	6.000.—	5.066-73	— 933 27
12. Különfélék.....	8.000.—	8.047-33	+ 47-33
13. Rendkívüli szükséglet.....	27.000.—	24.816-10	— 8.183-84
B) Fiókok			
1. Esti pótlékok.....	6.000.—	2.025-30	— 3.974-61
2. Dologi kiadások.....	2.000.—	1.994-37	— 5-63
3. Fűtés, világítás, tisztogatás, vízdíj .	3.000.—	3.513-49	+ 513 49
4. Könyvbeszerzés.....	27.000.—	20.719-20	— 6.280-80
5. Könyvkötés.....	9.000.—	9.032-95	+ 32 95
6. Katalógusok.....	2.000.—	2.053-25	+ 53-25
7. Rendkívüli szükséglet.....	15.400.—	20.782-18	+ 5.382-11
Összesen....	284.634.—	255.315-99	
Fentartott hitelek az 1916-ik évre :			
LXXXIV. (A) 4..... 2.812-92			
(A) 9..... 993-22			
(A) 13..... 8.100.—			
(B) 4..... 6.280-80			
(B) 7..... 2.100-58			
Összesen....	284.634.—	275.603-51	
Megtakarítás 1915. évre az előiránnyal szemben			— 9.030-49
II. BEVÉTELEK			
1. Központi könyvtár.....	11.000.—	2.179-34	— 8.820-66
2. Fiókkönyvtárak.....	8 800.—	1 357 57	— 7.442-43
Összesen....	19.800.—	3.536-91	— 16.263-09

15. Függelék

KIMUTATÁS A KÖNYVTÁR 1915. ÉVI HÁZI BEVÉTELEIRŐL

Ausweis über die Einnahmen der Bibliothek 1915 — Income account 1915

	Kölcsöndíj		Intődíj és jótálló levél		Kiadványokért		Másod-példányokért		Kártérítés		Vegyesek		Összesen	
	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
Központ	929	—	175	55	124	01	16	—	3	30	108	70	1356	56
Fiókok :														
1. sz. fiók	261	20	339	30	20	—	—	—	24	85	2	60	647	85
2. » »	839	80	433	45	168	18	—	—	35	75	—	60	1477	78
3. » »	243	40	162	40	40	22	—	—	43	90	43	88	533	80
Fiókok összesen	1344	40	935	15	228	40	—	—	104	50	46	98	2659	43
Mindösszesen													4015	99

16. Függelék

A MULASZTOTT MUNKANAPOK KIMUTATÁSA 1915

Ausweis über die versäumten Arbeitstage des Personals — Statistics of absences of the staff

Hivatali kategória Beamtenkategorie Category	Átlagos létszám Durchschnittlicher Status Average number of employees	Munkanapok összes száma Summe der Arbeitstage Sum of working-days	Betegnapok száma Krankheitstage Sick-leaves			Egyéb mulasztás ¹⁾ Sonstige Versäumnisse ¹⁾ Other absences ¹⁾			Összes mulasztás Versäumnisse insgesamt Total absence		
			összesen zus. total	átlag egy emberre durchschnittlich per head	a munkanapok %-ában % der Arbeitstage % of working-days	összesen zus. total	átlag egy emberre durchschnittlich per head	a munkanapok %-ában % der Arbeitstage % of working-days	összesen zus. total	átlag egy emberre durchschnittlich per head	a munkanapok %-ában % der Arbeitstage % of working-days
Férfi hivatalnok... Männer — Men	10·5	3.669	52	4·9	1·4	101	9·6	2·7	153	14·6	4·2
Női hivatalnok... Frauen — Women	12·9	4.645	338	26·2	7·3	91	6·8	1·9	429	33·2	9·2
Gyakornok	13·5	4.852	77	5·7	1·6	78	5·7	1·6	155	11·5	3·2
Praktikanten — Pages											
Szolga	3·2	1.153	10	3·1	0·9	14	4·4	1·2	24	7·5	2·1
Diener — Janitors											
Valamennyi alkalmazott	40·1	14.327	477	11·9	3·3	284	7·1	1·9	761	18·9	5·3
Sämtliche Angestellte All employees											

¹⁾ Rendkívüli szabadság, családi ügyek st. eff. — *Ausserordentliche Urlaube, Familienangelegenheiten u. dgl. m.* — Absences on leave etc.

17. Függelék

A KÖNYVTÁR SZEMÉLYZETÉNEK SZAKIRODALMI MŰKÖDÉSE 1915-BEN

Fachliterarische Tätigkeit des Personals — Bibliological work of the staff

Dr. Dienes László

1. Könyvtári szakirodalom. *Könyvtári Szemle*. 1915 január—március, április—augusztus.
2. A budapesti könyvtárak orvosi és természettudományi folyóiratainak együttes katalógusa és egyéb kooperációs kérdések. *Könyvtári Szemle* 1915 április—augusztus.
3. Walter Hofmann népkönyvtári törekvései. *Könyvtári Szemle*. 1915 szeptember—december.
4. Könyvismertető előadásokat tartott a Szabad Lyceum fiókjaiban és Városi könyvtár 2. sz. fiókjában, összesen négy ízben 1915 november—december hónapokban.
5. Könyvismertetések a Huszadik Században és az Österreichische Zeitschrift für Bibliothekswesen-ben.

Ehrenhaftné Heller Margit

A német ifjúsági irodalom. *Könyvtári Szemle*. 1915 szeptember—december..

Enyvvári Jenő

1. Filozófiai bibliográfia (nemzetközi) (az *Athenaeum* c. folyóirat minden számában).
2. Magyar filozófiai bibliográfia. *Athenaeum*. 4. sz. 506—512. l.
3. A sebesültek olvasmányai. *A Bpesti közp. segítőbizottság közl.* 48. sz. 8—6. l.

Kőhalmi Béla

1. Szerkesztette Pikler Blankával a Magyar Könyvkereskedők Évkönyvének 1914. évi kötetét.
2. Összeállította Pikler Blankával a Corvina könyvészetét s annak Magyar Könyvészet c. évnegyedes mellékletét.
3. Szerkesztette a Könyvtári Szemlét.
4. Angol és francia háborús irodalom. *Könyvtári Szemle*. 1915 január—április.
5. Glück Frigyes könyvtára. *Könyvtári Szemle*. 1915 szeptember—december.
6. Hivatalos statisztikai forrásmunkák. *Közgazdasági Szemle*. 1915.
7. A Petrik (Magyar Könyvészet 1900—1910.) Népművelés. 1915 december.
8. Könyvismertetések a Városi Szemlében.
9. Tudományos folyóiratok ismertetése és irányának jellemzése. Előadás a Galilei körben 1915 október.
10. Könyvismertető előadásokat tartott a Szabad Lyceum fiókjaiban és a Városi Könyvtár 2. sz. fiókjában összesen nyolc ízben 1915 november—december hónapokban.

Dr. Kremmer Dezső

1. Horánszky Lajos könyvtára. *Könyvtári Szemle*. 1915 január—március.
2. Újságszelvények gyűjtése. *Könyvtári Szemle*. 1915 április—augusztus.

Dr. Krisztics Sándor

1. Szerkesztette a Városügyi Bibliográfiát, a Városi Szemle könyvészeti mellékletét.
2. Szerkesztette a Közgazdasági Bibliográfiát, a Közgazdasági Szemle Társadalomgazdaságtani Bibliográfia című könyvészeti mellékletét.
3. Társadalomgazdaságtani bibliográfia. *Közgazdasági Szemle*. 1915. 39. évf. p. 348—352.
4. Könyvismertetéseket írt a Városi Szemlébe.

Pikler Blanka

1. Összeállította Kóhalmi Bélával a *Corvina* könyvészetét s annak *Magyar Könyvészet* című évnegyedes mellékletét.
2. Szerkesztette Kóhalmi Bélával a *Magyar Könyvkereskedők Évkönyvének* 1914. évi kötetét.

Sárváry Dezső

A Deutsche Bücherei első jelentése. *Könyvtári Szemle*. 1915 április—augusztus.

Schein Józsefné

A könyvtár helye a városi közigazgatás szervezetében. *Városi Szemle*. 1915. 5—6. sz.

Dr. Szabó Ervin

1. Jelentés a Városi nyilvános könyvtár 1914. évi működéséről. Bp., 1915.
2. Debreceni könyvtári feladatok. *Debreceni Közlöny*. 1915 december 26.

18. Függelék

A GYARAPODÁS KIMUTATÁSA SZÁRMAZÁS SZERINT, 1914—1915

Zuwachsstatistik nach der Herkunft der Bücher — Statistics of accession by origin of the books

Származás Herkunft — Origin	1915			1914		
	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigbibl. Branches	Összesen Zusammen Total	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigbibl. Branches	Összesen Zusammen Total
	darab —	Stücke —	pieces	darab —	Stücke —	pieces
1. Köteles példány <i>Pflichtexemplare — Duty copies</i>	133	—	133	176	—	176
2. Csere <i>Tausch — Exchange</i>	311	—	311	317	—	317
3. Ajándék <i>Schenkung — Gifts</i>	1.846	263	2.109	1.898	86	1.984
4. Áthelyezés <i>Umstellung — Transferred</i>	187	1.090	1.277	378	543	921
5. Korábbi vételekből <i>Aus früheren Käufen — From earlier purchases</i>	432	—	432	541	—	541
6. Vétel <i>Kauf — Purchase</i>	6.383	10.783	17.166	5.026	6.977	12.003
Összesen <i>Zusammen — Total</i>	9.292	12.136	21.428	8.336	7.606	15.942

19. Függelék

A GYARAPODÁS KIMUTATÁSA JELLEG SZERINT, 1914—1915

Zuwachsstatistik nach dem Charakter der Drucksachen — Statistics of accession by character

Jelleg — Character	1915		1914	
	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches	Központ Zentrale Central	Fiókok Zweigstellen Branches
	darab — Stücke — pieces		darab — Stücke — pieces	
1. Monografikus..... <i>Einzelchriften — Monographical</i>	6.062	11.508	4.965	7.414
2. Gyűjtemény..... <i>Sammelwerke — Polygraphy</i>	1.889	628	2.326	170
3. Folyóirat..... <i>Zeitschriften — Periodicals</i>	1.049	—	1.018	3
4. Hírlap..... <i>Zeitungen — Newspapers</i>	137	—	4	—
5. Térkép..... <i>Landkarten — Maps</i>	52	—	23	19
6. Kézirat..... <i>Handschriften — Manuscripts</i>	2	—	—	—
7. Egylapos nyomtatvány..... <i>Einblattdrucke — One page prints</i>	1	—	—	—
Összesen..... <i>Zusammen — Total</i>	9.292	12.136	8.336	7.606
Főösszeg..... <i>Insgesamt — Grand total</i>	21.428		15.942	

20. Függelék

A GYARAPODÁS MEGOSZLÁSA NYELVEK SZERINT, 1914—1915

Zuwachsstatistik nach Sprachen — Statistics of accession by languages

Nyelv Sprache — Language	1915						1914					
	Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total		Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Összesen Zusammen Total	
	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%
1. Magyar..... <i>Ungarisch — Hungarian</i>	2.207	23·7	9.723	80·1	11.930	55·8	2.689	32·2	7.116	93·6	9.805	61·5
2. Német..... <i>Deutsch — German</i>	4.915	52·8	1.887	15·5	6.802	31·8	3.429	41·1	490	6·4	3.919	24·6
3. Francia..... <i>Französisch — French</i>	786	8·4	379	3·1	1.165	5·4	745	8·9	—	—	745	4·7
4. Angol..... <i>Englisch — English</i>	943	10·1	139	1·1	1.082	5·0	999	12·0	—	—	999	6·3
5. Olasz..... <i>Italienisch — Italian</i>	116	1·2	70	0·5	123	0·5	137	1·6	—	—	137	0·8
6. Egyéb..... <i>Sonstiges — Other</i>	214	2·2	—	—	214	1·0	201	2·4	—	—	201	1·2
7. Többnyelvű..... <i>Mehrsprachig — Polyglott</i>	111	1·1	1	0·008	112	0·5	136	1·6	—	—	136	0·8
Összesen..... <i>Zusammen — Total</i>	9.292	100·0	12.136	100·0	21.428	100·0	8.336	100·0	7.606	100·0	15.942	100·0

21. Függelék

A GYARAPODÁS MEGOSZLÁSA SZAKOK SZERINT, 1914—1915

Zuwachsstatistik nach Klassen (des Dezimalsystems) — Statistics of accession by classes

	1915						1914					
	Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Együtt Zusammen Total		Központ Zentrale Central		Fiókok Zweigstellen Branches		Együtt Zusammen Total	
	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%	darab	%
0 Általános művek	960	10·3	79	0·6	1.039	4·8	779	9·3	291	3·5	880	5·5
1 Bölselet	210	2·3	92	0·8	302	1·4	291	3·5	89	1·2	380	2·4
2 Vallás. Egyház	312	3·4	31	0·2	333	1·5	225	2·7	43	0·6	268	1·6
3 Társadalmi tudományok												
Ebből: 30 Szociológia	401	4·3	—	—	—	—	412	4·9	—	—	—	—
31 Statisztika, demo- lógia.....	165	1·8	—	—	—	—	314	3·8	—	—	—	—
32 Politika	1.434	15·4	—	—	—	—	519	6·2	—	—	—	—
33 Szociálpolitika	464	4·9	—	—	—	—	614	7·4	—	—	—	—
34 Jog	384	4·1	—	—	—	—	744	8·9	—	—	—	—
35 Közigazgatás.....	1.404	15·3	—	—	—	—	692	8·3	—	—	—	—
36 Társadalmi tevé- kenység	170	1·8	—	—	—	—	167	2·0	—	—	—	—
37 Nevelés, oktatás ..	275	2·9	—	—	—	—	203	2·4	—	—	—	—
38 Közgazdaság	1.104	11·9	—	—	—	—	1.198	14·4	—	—	—	—
39 Néprajz	91	0·9	—	—	—	—	115	1·4	—	—	—	—
Együtt.....	5.892	63·3	578	4·7	6.470	30·2	4.978	59·7	657	8·6	5.635	35·4
4 Nyelvészet	57	0·6	69	0·5	126	0·6	49	0·6	112	1·5	161	1·0
5 Természettudomány	91	1·0	241	2·0	332	1·5	123	1·5	681	8·9	804	5·1
6 Alkalmazott tudományok	303	3·3	317	2·6	620	2·9	365	4·4	507	6·7	872	5·5
7 Művészet	218	2·3	267	2·2	485	2·2	328	3·9	321	4·2	649	4·1
8 Szépirodalom és irodalom- történet												
Ebből: regény és elbeszélés ...	—	—	5.902	48·8	—	—	—	—	2.194	28·8	—	—
vers, szinmű.....	—	—	493	4·1	—	—	—	—	266	3·5	—	—
ifjúsági	—	—	3.050	25·2	—	—	—	—	1.701	22·4	—	—
Együtt	207	2·3	9.712	80·2	9.919	46·3	114	1·4	4.161	54·7	4.275	26·8
9 Történelem. Földrajz	1.042	11·2	750	6·2	1.792	8·3	984	11·8	934	12·3	1.908	12·0
Mindössze	9.292	43·3	12.136	56·7	21.428	100·0	8.336	52·3	7.606	47·7	15.942	100·0
Insgesamt — Grand total												

22. Függelék

A GYARAPODÁS ÉS ÁLLOMÁNY KIMUTATÁSA GYŰJTEMÉNYENKÉNT

Anzeige des Zuwachses und des Bestandes nach Sammlungen — Statistics of accession and stock by divisions

A gyűjtemény jelzése és neve <i>Bezeichnung und Name der Sammlung</i> <i>Signature and name of division</i>	Gyarapodás <i>Zuwachs — additions</i>		Állomány 1915 végén <i>Bestand Ende 1915</i> <i>Stock at the end of 1915</i>		
	1915	1914	az új kataló- gusban revidirt revised	a régi kataló- gusban * nicht revidirt not revised	együtt zusammen total
			darab — Stücke — pieces		
<i>I. Központ</i>					
Raktár..... <i>Magazin</i>	6.702	7.083	43.265	* 18.700	61.965
A Keleti gyűjtemény..... <i>Orientalische Sammlung — Oriental division</i>	378	11	389	* 1.000	1.389
B Budapesti gyűjtemény..... <i>Budapester Sammlung — Budapest division</i>	537	553	3.849	* 2.750	6.599
E Korlátolt forgalmú könyvek..... <i>Erotica — Erotics</i>	15	1	55	—	55
K Kézikönyvtár..... <i>Handbibliothek — Reference library</i>	370	273	2.934	—	2.934
P Külföldi röpiratgyűjtemény..... <i>Ausland. Broschüren — Foreign pamphlets</i>	628	54	* 2.578	—	2.578
R Magyar röpiratgyűjtemény..... <i>Ungar. Broschüren — Hungarian pamphlets</i>	231	137	* 2.681	* 9.900	12.581
T Térképek..... <i>Landkarten — Maps</i>	56	23	144	—	144
01 Könyvészeti gyűjtemény..... <i>Bibliographie — Bibliographical division</i>	215	120	* 1.875	—	1.875
02 Könyvtartani gyűjtemény..... <i>Bibliothekswesen — Library economy division</i>	119	67	* 1.119	—	1.119
09 Ritkaságok..... <i>Seltenheiten — Rarities</i>	38	14	103	* 200	303
Szűry-könyvtár..... <i>D. Szűry-Bibliothek — D. Szűry library</i>	3	—	—	* 1.700	1.700
Egyéb régi vásárlásból..... <i>Ältere Käufe — Older purchases</i>	—	—	—	* 8.000	8.000
<i>Központ összesen.....</i> <i>Zentrale zusammen — Central, total</i>	9.292	8.336	58.992	42.250	101.242
<i>II. Fiókok</i>					
Fiókközpont raktára..... <i>Zentrale der Zweigst. — Circulation department</i>	—	—	3.063	—	3.063
Fiókok..... <i>Zweigstellen — Branches</i>	12.136	7.606	21.978	—	21.978
<i>Fiókok összesen.....</i> <i>Zweigst. zusamm. — Branches, total</i>	12.136	7.606	25.041	—	25.041
Főösszeg..... <i>Insgesamt — Grand total</i>	21.378	15.942	84.033	42.250	126.283

* Beeslós — Schätzung — Estimation

23. Függelék

JELENTÉKENYEBB ÉS KÜLÖN EMLÍTÉSRE MÉLTÓ BESZERZÉSEK 1915-BEN

Bedeutendere Anschaffungen — Purchases of importance

- Année psychologique. 1894—1900. 1902. 8 k.
 Anthropophyteia. 1907—09. 3 k.
 Archiv f. Kulturgeschichte. 1903—12. 10 k.
 Baronius: Annales ecclesiastici. 1864. 37 k.
 Beauchamp: Lois et reglements sur l'enseignement supérieur. 1880—1909. 6 k.
 Bibliográfiai értesítő 1804—48.
 Contarini: Istoria d. guerra di Leopoldo I. 1705. Kézirat. 2 k.
 Copia di una lettera haruta da Lintz, con l' avviso dell' acquisto dell' importanti Piazza di
 Vicegrad e Vacca. 1684.
 Deutsche Rundschau f. Geographie u. Statistik. 1879—1907. 29 k.
 Deutschland unter Kaiser Wilhelm II. 1914. 3 k.
 Diarium oder kurtze u. warhaffte Erzehl- u. Beschreibung alles dessen, was sich bey d. Beläger-
 u. ... Eroberung ... d. Hauptvestg. Ofen täglich begeben. 1686.
 Frédéric le Grand: Oeuvres. 1846—56. 30 k.
 Gambetta: Discours et plaidoyers politiques. 1881—85. 11 k.
 Hain: Repertorium bibliographicum. 1826—38. 4 k.
 Hamburg u. seine Bauten. 1914. 2 k.
 Hauck: Realenzyklopädie f. protest. Theologie u. Kirche. 1896—1913. 24 k.
 Kant-Studien. 1899—1907. 10 k.
 Die in denen Letzen Zügen Seuffzende türkische Vestung Ofen. 1686.
 Linzbauer: Codex sanitario-medicinalis Hungariae. 1852—61. 7 k.
 Das Literarische Echo. 1898—1912. 14 k.
 Livres jaunes de la République française. 1860—1910. 160 k.
 Mac Laughlin. Cyclopedia of American government. 1914. 3 k.
 Orientalische Bibliographie. 1887—1908. 20 k.
 Owen's journal. 1851. 3 k.
 Österreichische Monatschrift f. Gesellschaftswissenschaft u. Volkswirtschaft. 17 k.
 Österreichische Monatschrift f. d. Orient. 1875—87. 13 k.
 Political science quarterly. 1890—96, 1899. 8 k.
 Potthast: Bibliotheca historica medii ævi. 1896. 2 k.
 Pufendorf: Commentarium de Rebus Sueciis. 1686.
 Quarterly journal of economics. 1887—96. 1898—1909. 21 k.
 Schmall: A budai régi városház története. Kézirat.
 Schmall: Pestváros szabályrendeletei és elvi jelentőségű határozatai. Kézirat. 8 k.
 Schmall: A főv. hatóság elvi jelentőségű határozatai és szabályai. Kézirat. 7 k.
 Schulthess: Europäischer Geschichtskalender. 1861. 1885—1903. 21 k.
 Sozialdemokrat. 1894—95. 2 k.
 Ullmann: Enzyklopädie d. technischen Chemie. 1915. 2 k.
 Widdfield: Words & terms judicially defined. 1914.
 Zentralblatt f. Anthropologie. 1897, 1899, 1907—12. 8 k.
 Zwiedineck-Südenhorst: Bibliothek deutscher Geschichte. 1896. 23 k.
 Buda elfoglalásáról 14 kisebb Relazione.

24. Függelék

AZ AJÁNDÉKKÉPEN JÁRT FOLYÓIRATOK JEGYZÉKE 1915-BEN

Verzeichnis der geschenksweise überlassenen Zeitschriften — List of periodicals received as gifts

Adalékok Zemplén vármegye történetéhez	Kádár	Moniteur du commerce Roumain
Alkoholizmus	Kéményseprők értesítője	Munkaadó
Állami tisztviselők lapja	Kereskedelmi alkalmazott	Műszaki lap
Állatorvosi lapok	Keresztény tanító	Nederlandsche bibliographie
Állattenyésztési és tejgazdasági lapok	Korrespondenz d. Neutralen	Nemzetközi élet
A. E. G. Zeitung	Könyvkötők szaklapja	Numizmatikai közlöny
Allgemeiner technischer Anzeiger	Közegészségügy	Österreichisch ungarische Sparkassen Zeitung
American leader	Közgazdaság	Österreichische Agrarzeitung
Anyagvizsgálók közlönye	Közlemények az összehasonlító élet- és körtan köréből	Pénzüntézeti tisztviselők lapja
Blätter f. Bücherfreunde	Közmunka	Rendeleti közlöny a m. k. honvédség számára
Bollettino dell' emigrazione	Községi közlöny	Revue de Hongrie
Budai izr. hitközség értesítője	Közúti közlekedés	Sbornik
Cipőfelsőrészkészítők szaklapja	Magánalkalmazott	Schönberger's Börsen u. Handelsbericht
Cipész	Magántisztviselők lapja	Soziala meddelanden
Deutsche Fleischer-Zeitung	Magyar iparoktatás	Square deal
Ekonomisk tidskrift	Magyar jogélet	Strassburger Blätter f. Sozialpolitik u. Armenwesen
Építőmunkás	Magyar kereskedelem és pénzügy	Szabadpolgár
Erdély	Magyar könyvviteli folyóirat	Tözsdevilág
Erdészeti lapok	Magyar község	Tuberkulózis
Ethische Rundschau	Magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének havi értesítője	Turul
Festők szaklapja	Magyar pénzügyőr	Vármegye
Forschung und Wissen	Magyar utazó kereskedő	Vasutas szövetség
Fővárosi hírmondó	Magyar vállalkozás	Vasúti és közlekedési közlöny
Frankfurter Bücherfreund	Magyar vasútas	Világszabadság
Gazdasági lapok	Magyar vöröskereszt	Vízügyi és hajózási közlöny
Gyógyszerész ujság	Magyarországi ácsok szaklapja	Wiener Approvisionierungs Zeitung
Hollandische Nachrichten	Mentők szaklapja	Zálogházi értesítő
Internationale Gewerkschaftskorrespondenz	Mészárosok és hentesek lapja	
Iparégszégügy	Mezőgazdák	
Iparfejlesztés	Mitteilungen d. k. u. k. Finanzministeriums	

25. Függelék

A CSEREKÉPEN JÁRT FOLYÓIRATOK JEGYZÉKE 1915-BEN

Verzeichnis der in Tausch überlassenen Zeitschriften — List of periodicals received on exchange

American federation
 American industries
 Archiginnasio
 Association for international
 conciliation. Monthly bulletin
 Barlangkutatás
 Belügyi közlöny
 Berliner Titeldrucke
 Bollettino del Ministero di agri-
 coltura, industria e com-
 mercio
 Bollettino dell Ufficio del la-
 voro
 Bollettino della biblioteca (Mi-
 nistero di agricoltura, in-
 dustria e commercio)
 Bollettino delle opere moderne
 straniere (Biblioteca nazio-
 nale centr. Vittorio Ema-
 nuele di Roma)
 Branch library news (New-York
 Public Library)
 Budapesti árú- és értéktőzsde
 hivatalos árjegyző lapja
 Budapesti kir. orvosgyesület
 értesítője
 Bulletin bibliographique hebdo-
 madaire (Inst. intern. d'agri-
 culture)
 Bulletin of the Brooklyn Public
 Library
 Bulletin of the New-York Public
 Library
 Bulletin periodique du Bureau
 socialiste international
 City club bulletin. Chicago
 City club bulletin. Philadelphia
 City of Denver
 Civic bulletin
 Debreczeni közlöny
 Eisen- u. Metallarbeiter
 Erdélyi múzeum
 Földművelési értesítő
 Földrajzi közlemények
 Földtani közlöny
 Fővárosi hírlap
 Független Budapest
 Gazdaszövetség
 Gross-Berlin
 Győr város hivatalos értesítője

Health news
 Hivatalos közlöny (Vallás- és
 közoktatásügyi)
 Internationale agrarökonomi-
 sche Rundschau.
 Internationale agrartechnische
 Rundschau
 Irodalomtörténet
 Jegyzőkönyv a budapesti keres-
 kedelmi és iparkamara ülés-
 seiről
 Katholikus szemle
 Kísérletügyi közlemények
 Köztelek
 Library leaflet
 Maandblad voor bibliotheek-
 wezen.
 Magyar chemikusok lapja
 Magyar gazdák szemléje
 Magyar gyáripar
 Magyar kir. kereskedelmi mú-
 zeum külkereskedelmi hírei
 Magyar könyvszemle
 Magyar nyomdászat
 Marosvásárhely város hivata-
 los közlönye
 Medizinalstatistische Nachrich-
 ten
 Miskolcz város hivatalos köz-
 lönye
 Mitteilungen d. Handelspoliti-
 schen Kommission d. Stadt
 Wien
 Mitteilungen d. Zentralbildungs-
 ausschusses d. sozialdemokra-
 tischen Partei Deutschlands
 Mitteilungen d. Zentralstelle f.
 Wohnungsreform in Öster-
 reich
 Monatliche Nachweise d.
 Zwischenverkehrs
 Monthly bulletin of the Carnegie
 Library of Pittsburgh
 Monthly bulletin of the Public
 library of the District of Co-
 lumbia.
 Monthly summary of commerce
 and finance of the U. S.
 Munkásbiztosítási közlöny
 Múzeumi és könyvtári értesítő

Nachrichten z. landwirtschaft-
 lichen Produktion u. Handels-
 statistik
 Nagyváradi város hivatalos köz-
 lönye
 Nemzetközi mezőgazdasági in-
 tétet közleményei
 Népművelés
 Népművelők lapja
 Néptanítók lapja
 New-York libraries
 Országos középiskolai tanár-
 egyesületi közlöny
 Országos pedagógiai könyvtár
 és tanszermúzeum hivatalos
 értesítője
 Pénzügyi szemle
 Public health reports.
 Rendőri közlöny
 Rendőrségi lapok
 Saint Louis Public Library.
 Monthly bulletin
 Soziale Rundschau
 Statistische Nachrichten aus
 d. Gebiete d. Landwirt-
 schaft
 Statistische Übersichten betr.
 d. auswärtigen Handel
 Szabadalmi közlöny
 Számvevőségi szemle
 Székesfővárosi m. kir. állam-
 rendőrség hivatalos lapja
 Társadalmi múzeum szemléje
 Tenger
 Typographia
 Ügyvédi kamarai közlöny
 Városi közlöny (Temesvár)
 Vas- és fém munkások lapja
 Vegyészeti lapok
 Veröffentlichungen d. kais. Ge-
 sundheitsamts
 Vízügyi közlemények
 Volkswirtschaftliche Mitteilun-
 gen aus Ungarn
 Warenpreisberichte (Wien)
 Wisconsin library bulletin
 Zeitschrift d. kgl. Sächsischen
 statistischen Landesamtes
 Zsidó szemle

26. Függelék

AZ EGÉSZ NYILVÁNOS SZOLGÁLAT

Übersicht des gesamten öffentlichen Dienstes, 1915 —

A könyvtár ága Name der Dienststelle Name of the service	Kötetszám Bändezahl Number of volumes	Hány napon át nyitva Zahl der Öffnungstage Number of days of opening	Nyitvatartás órái (hétköznap) Bibliotheksstunden (an Wochentagen) Library hours (on week-days)		Ülőhelyek száma Sitzgelegenheiten Sitting accomodation			
			Felnőttek Erwachsene Adults	Gyermekek Jugendliche Juvenile	Felnőtt Erwachsene Adults	Gyermekek Jugendliche Juvenile	Összesen Zusammen Total	
Központ Zentrale — Central	101.242	358	jan.—szept. 9— ¹ / ₂ 9 okt.—dec. 9—9	—	60	—	60	
1. sz. fiók 1. Zweigstelle 1st branch	10.394	358	jan.—szept. 8—8 okt.—dec. 8—9	jan.—ápr. 15 2—7 ápr. 16—dec. 2—6	48	42	90	
2. sz. fiók 2. Zweigstelle 2d branch	6.849	348	3— ¹ / ₂ 9	3—7	44	33	77	
3. sz. fiók 3. Zweigstelle 3d branch	3.587	358	jan.—szept. 20 ¹ / ₂ 3—8 szept. 21—dec. 3—8	3—6	10	—	39	
5. sz. fiók 5. Zweigstelle 5th branch	1.148	301	9—6	9—6	—	—	—	
Fiókok együtt Alle Zweigstellen All branches	21.978	1.365	—	—	102	104	206	
Összesen..... Insgesamt Grand total	123.220	1.723	—	—	162	104	266	

* Kézikönyvtárak, folyóiratok és napilapok kivételével. — Ohne Handbibliotheken, Zeitschriften u. Tageblätter. — Without reference-libraries and periodicals.

ÁTTEKINTÉSE 1915-BEN

Statistics of public service, 1915

Olvasóban használt kötetek * <i>Benützung im Lesesaal</i> <i>Volumes consulted in</i> <i>reading-rooms</i>			Kölcsönzők száma <i>Zahl der Ausleiher</i> <i>Borrowers card's holders</i>			Kikölcsönzött kötetek <i>Ausleihe (Bände)</i> <i>Volumes circulated for home</i> <i>use</i>			Összes forgalom (kötet) * <i>Gesamtverkehr (Bände)</i> <i>Total circulation (volume)</i>		
Felnőtt <i>Erwachsene</i> <i>Adults</i>	Gyermek <i>Jugendliche</i> <i>Juvenile</i>	Összesen <i>Zusammen</i> <i>Total</i>	Felnőtt <i>Erwachsene</i> <i>Adults</i>	Gyermek <i>Jugendliche</i> <i>Juvenile</i>	Összesen <i>Zusammen</i> <i>Total</i>	Felnőtt <i>Erwachsene</i> <i>Adults</i>	Gyermek <i>Jugendliche</i> <i>Juvenile</i>	Összesen <i>Zusammen</i> <i>Total</i>	Felnőtt <i>Erwachsene</i> <i>Adults</i>	Gyermek <i>Jugendliche</i> <i>Juvenile</i>	Összesen <i>Zusammen</i> <i>Total</i>
22.039	—	22.039	1.342	—	1.342	20.695	—	20.695	42.734	—	42.734
28.544	15.466	44.010	1.723	1.535	3.258	10.468	27.107	37.575	39.012	42.573	81.585
14.784	21.857	36.641	1.105	1.496	2.601	42.573	14.200	56.723	57.307	36.057	93.364
135	8.258	8.393	253	1.584	1.837	9.720	26.091	35.811	9.855	34.349	44.204
6.392	10.445	16.837	—	—	—	6.617	668	7.285	13.009	11.113	24.122
49.855	56.026	105.871	3.081	4.615	7.696	69.328	68.066	137.394	119.133	124.092	243.275
71.894	56.026	127.920	4.423	4.615	9.038	90.023	68.066	158.089	161.917	124.092	286.009

27. Függelék

AZ ÖSSZES FORGALOM KIMUTATÁSA 1914—1915

Gesamtverkehr im Lesesaal und in der Ausleihe — Total reading-room consultation and circulation

	1914	1915	Emelkedés (+ —) absz. szám %		Az összforgalom hányada (%) 1914 1915	
a) Összes forgalom						
Központ <i>Zentrale—Central</i>	20,636	42,734	22,098	107.1	18.3	14.9
Fiókok <i>Zweigstellen—Branches</i>	169,214	243,275	74,061	43.7	81.7	85.1
Együtt	189,850	286,009	96,159	50.6	100.0	100.0
b) A forgalom megoszlása						
Helyben <i>Lesesaal—Reading room</i>	140,093	127,920	— 12,173	— 8.6	73.8	44.7
Kölcsön <i>Ausleihe—Circulation</i>	49,757	158,089	+ 108,332	+ 217.7	26.2	55.3
Együtt	189,850	286,009	+ 96,159	+ 50.6	100.0	100.0
c) Helyben használat						
Központ	14,386	22,039	+ 7,653	+ 53.8	69.7	51.6
Fiókok	125,707	105,871	— 19,836	— 15.8	74.3	43.6
Együtt	140,093	127,920	— 12,173	— 8.6	73.8	44.7
d) Kölcsönzés						
Központ	6,250	20,695	14,445	230.9	30.3	48.4
Fiókok	43,507	137,394	93,887	215.8	25.7	56.4
Együtt	49,757	158,089	108,332	217.7	26.2	55.3
e) Ismeretterjesztő olvasmány						
Központ	20,636	42,734	22,098	107.1	100.0	100.0
Fiókok	24,997	37,265	12,268	49.1	14.7	15.2
Együtt	45,633	79,999	34,366	75.3	24.0	27.9
f) Átlagforgalom naponként						
Központ	56	117	61	107.1	10.8	14.9
Fiókok	464	666	202	43.7	89.2	85.1
Együtt	520	783	263	50.6	100.0	100.0

28. Függelék

A FIÓKKÖNYVTÁRAK KÖNYVFORGALMA SZAKOK ÉS AZ OLVASÓK KORA SZERINT, 1915

Bücherverkehr der Zweigstellen nach Fächern und dem Alter der Benützer, 1915 — Total branch circulation by classes and age of readers, 1915

Olvasmány faja	1. sz. fiók 1. Zweigstelle 1st branch				2. sz. fiók 2. Zweigstelle 2nd branch				3. sz. fiók 3. Zweigstelle 3rd branch				5. sz. fiók 5. Zweigstelle 5th branch				Fiókok összesen Zusammen—Total			
	felelt	gyer- mek	ösze- sen	%	felelt	gyer- mek	ösze- sen	%	felelt	gyer- mek	ösze- sen	%	felelt	gyer- mek	ösze- sen	%	felelt	gyer- mek	ösze- sen	%
0 Általános munkák ...	76	72	148	2.1	224	6	230	2.0	32	19	51	0.7	—	—	—	—	332	97	429	1.1
1 Bölselet	480	1	481	6.8	463	1	464	3.9	84	29	113	1.8	—	—	—	—	1.027	31	1.058	2.8
2 Vallás. Egyház	105	10	115	1.6	118	12	130	1.1	39	61	100	1.5	—	—	—	—	262	83	345	0.9
3 Társadalmi tudomá- nyok	730	161	891	12.6	1.825	54	1.879	15.7	303	210	513	7.8	537	308	845	7.9	3.395	733	4.128	11.3
4 Nyelvtudomány	125	6	131	1.9	251	16	267	2.2	64	74	138	2.0	—	—	—	—	440	96	536	1.5
5 Természettudomány ..	773	1.066	1.839	25.9	1.362	263	1.625	11.9	237	692	929	14.0	3.119	2.357	5.476	48.6	5.494	4.378	9.869	26.2
6 Alkalmazott tudomá- nyok	491	93	584	8.2	1.401	103	1.504	12.5	400	519	919	14.1	—	—	—	—	2.292	715	3.007	8.2
7 Szépművészetek	526	85	611	8.6	993	62	1.055	8.7	209	227	436	5.0	—	—	—	—	1.728	374	2.102	5.6
8 Irodalomtörténet	580	4	584	8.2	322	11	333	2.0	66	177	243	3.8	—	—	—	—	968	192	1.160	2.9
9 Történelem. Földrajz ..	220	1.489	1.709	24.1	3.888	912	4.800	40.0	875	2.378	3.253	49.3	2.531	2.338	4.869	43.5	7.514	7.117	14.631	39.5
Összes ismeretterjesztő .. <i>Belehrender Lesestoff</i> <i>Nonfiction</i>	4.106	2.987	7.093	19.3	10.847	1.440	12.287	33.3	2.309	4.386	6.695	18.0	6.187	5003	11.190	29.4	23.449	13.816	37.265	100.0
Szépirodalom	34.906	39.586	74.492	36.1	46.460	34.619	81.079	39.3	7.577	20.930	37.507	18.3	6.822	6.110	12.932	6.3	95.765	110.245	206.010	—
<i>Schöne Literatur — Fiction</i>																				
Ismeretterjesztő %-a ... <i>% des belehrenden Lesestoffs</i> <i>Percent of non-fiction</i>	—	—	—	8.7	—	—	—	12.9	—	—	—	15.4	—	—	—	46.3	—	—	—	15.2

29. Függelék

A KÖLCSÖNZŐK MEGOSZLÁSA FOGLALKOZÁS SZERINT, 1915

Verteilung der Leser nach Beruf, 1915 — Distribution of card holders by profession, 1915

Foglalkozási osztály Berufs-kategorie — Profession	Központ Zentrale Central		1. sz. fiók 1. Zweigstelle 1st branch		2. sz. fiók 2. Zweigstelle 2nd branch		3. sz. fiók 3. Zweigstelle 3d branch		Összesen Zusammen — Total		
	össz. Total	%	össz. Total	%	össz. Total	%	össz. Total	%	1915		1914
									szám Nr.	%	Központ és 2-4. fiók %
1. Szabad foglalkozások..... <i>Freie Berufe — Liberal professions</i>	132	14.2	24	1.4	12	0.5	2	0.1	170	2.4	4.9
2. Tanszemélyzet..... <i>Lehrpersonal — Teachers</i>	146	15.7	63	3.7	41	1.5	12	0.7	262	3.7	3.2
3. Köztisztviselő..... <i>Öff. Beamte — Civil service</i>	164	17.6	90	5.2	37	1.4	29	1.6	320	4.5	5.6
4. Alsóbbfokú közigazg. alk.... <i>Niedere Beamte — Subaltern civil service</i>	12	1.3	16	0.9	9	0.3	8	0.4	45	0.6	1.2
5. Önálló iparos és kereskedő... <i>Selbständige Gewerbetreibende u. Kaufleute — Tradesmen</i>	16	1.7	12	0.7	10	0.4	2	0.1	40	0.6	0.8
6. Magánalkalmazott..... <i>Privatbeamte — Employees</i>	128	13.8	178	10.3	491	19.6	59	3.3	856	12.1	10.2
7. Bér munkás..... <i>Lohnarbeiter — Wage earners</i>	—	—	—	—	71	2.6	60	3.3	131	1.9	3.7
8. Főiskolai hallgató..... <i>Hochschüler — University students</i>	173	18.6	98	5.7	30	1.1	3	0.2	304	4.3	7.0
9. Középiskolai tanuló..... <i>Mittelschüler — Middle school students</i>	100	10.7	673	39.1	357	13.6	107	5.8	1.227	17.4	8.0
10. Szakiskolai tanuló..... <i>Fachschüler — Professional school pupils</i>	12	1.3	440	25.6	323	12.3	60	3.3	835	11.8	7.6
11. Iparos és kereskedő tanuló.. <i>Lehrlinge — Apprentices</i>	—	—	22	1.3	109	4.2	77	4.2	208	2.9	5.3
12. Elemi és polgári isk. tanuló. <i>Volksschüler — Elementary school pupils</i>	—	—	21	1.2	761	29.1	1.309	71.1	2.091	29.6	37.0
13. Háztartásbeli nő..... <i>Frauen ohne Beruf — Women without profession</i>	10	1.1	83	4.8	241	9.3	94	5.1	428	6.0	3.3
14. Egyéb..... <i>Sonstige — Others</i>	26	2.8	3	0.1	108	4.1	15	0.8	152	2.1	2.0
15. Könyvtárak, hatóságok..... <i>Bibliotheken, Behörden — Libraries, Authorities</i>	11	1.2	—	—	—	—	—	—	11	0.1	0.2
Összesen..... <i>Insgesamt — Total</i>	930	100.0	1.723	100.0	2.600	100.0	1.837	100.0	7.090	100.0	100.0
Ebből nő..... <i>Davon Frauen — Women</i>	111	11.8	437	25.3	730	28.1	525	28.5	1.803	25.4	25.1

A Városi Könyvtár szerzeményeinek válogatott jegyzéke 1916 január—juniús havában*

Verzeichnis ausgewählter Zugänge der Stadtbibliothek, Januar bis Juni 1916
Select list of new accession January to June 1916

O Általános munkák Allgemeines — General works

01 Könyvészet

Bibliographie — Bibliography

Andler, Charles. Les études germaniques. Paris : Larousse [1915.] 36 p. (Science française.) **0164/7**
Bibliographie : p. 30—36.

Bay, J. Christian. Denmark in English and American literature. A bibliography ed. for the Danish American association. Introd. by C. H. W. Hasselriis. Chicago : Amer. assoc. 1915. 96 p. **0169/46**

Bibliographie der theologischen Literatur. 1912— . Leipzig 1915— . (Aus Theologische Jahrbuch. 32.) **0162/10**
1912— . Hg. v. G. Krüger & M. Schian.

Brinkman. Alphabetische lijst van boeken, landkaarten, en verder in den boekhandel voorkomende artikelen die in het Koninkrijk der Nederlanden uitgegeven of herdrukt zijn, benevens aanvullingen over voorafgaande jaren. Jg 69— . 1914— . Leiden 1915— . **0174/52**

Budapest. Kereskedelmi múzeum közgazdasági szakkönyvtára. Címjegyzék. 7. kiad. Összeáll. Csilléry Lajos. Bp. 1916. XV, 788 p. **01638/84**

Jahrbuch der Internationalen Vereinigung für vergleichende Rechtswissenschaft und Volkswirtschaftslehre zu Berlin. Wegweiser zu Bd 1—9. Mannheim : Bensheimer 1915. 56 p. **3767/14**

Jahrbuch der technischen Zeitschriftenliteratur [1— .] 1913— . Berlin 1914— . [1— .] Hg. v. Heinr. Rieser **0144/16**

Mudge, Isadora Gilbert. Bibliography. Chicago 1915. 25 p.
= American libr. assoc. publ. board, 24. **0200/51/24**

Munro, Wm Bennett. A bibliography of municipal government in the United States. [1914.] 2. ed. Cambridge : Harvard univers. pr. 1915. IX, 472 p. **01635/35**

New York. Public library. County government including county publications. New York 1915. 40 p. **01635/37**

New York. Public library. List of works relating to Persia. New York 1915. VI, 151 p. **01555/1**

New York. Public library. New York City and the development of trade. A reading list. New York 1914. 39 p. **01575/1**

Ohio. Law library of the Supreme court. Index-catalogue. By Edw. A. Trim. Ohio : Heer 1914. 130, 592 p. **01634/63**

Washington. Library bureau of railway economics. List of references on the jitneys and jitney regulation. 1915. [Litografált.] **01638/81**

Wien. Akademie der Wissenschaften. Verzeichnis der herausgegebenen oder subventionierten Schriften. Wien : Holder 1915. VI, 567 p. **0146/1**

02 Könyvtárügy

Bibliothekswesen — Library economy

Das Alte Buch und seine Ausstattung vom 15. bis zum 19. Jahrh. Buchdruck, Buchschmuck und Einbände. Vorw. v. Heinr. Röttlinger. Wien : Gerlach & Wiedling [1915.] 148 p. (Gerlach : Die Quelle, Mappe 13.) **q 0940/1**

Arad. Közművelődési intézet könyvtára. Könyvtári szabályzat. Arad : Zlinszky 1915. 7 p. **0274/190**

* A háborúra és a vele összefüggő politikai és közgazdasági kérdésekre vonatkozó irodalmat lásd : A világháború újabb irodalma c. jegyzékeinkben. Eddig megjelent hat sorozat. (1—3. sorozat ára 20—20 fillér, 4. sorozat ára 30 fillér, 5—6. sorozat ára 40—40 fillér.)

Bascom, Elva L. Book selection. Chicago 1915. 35 p. **0200/51/16**
= American libr. assoc. publ. board, 16.

Bostwick, Art. E. The making of an American's library. Boston: Little, Brown 1915. VII, 159 p. **0271/7**

Hitchler, Theresa. Cataloging for small libraries. Rev. ed. Chicago: Amer. lib. assoc. publishing board 1915. VII, 316 p. **0253/40**

Humble, Marion. Children's books for first purchase, recommended by the Wisconsin free library commission. Madison: Netherwood 1915. VIII, 118 p. **0285/42**

Hunt, Clara Whitehill. What shall we read to the children? Boston: Mifflin 1915. 156 p. **0285/41**

Johnston, R. H. Special libraries. Chicago 1915. 19 p. **0200/51/8**
= American libr. assoc. publ. board 8.

Lers Vilmos. Gondoljuk meg...! 1915. (Az Ujságiból.) **R 002**

Moth, Axel. Technical terms used in bibliographies and by the book and printing trades. Boston: Boston book co. 1915. VII, 263 p. **0200/72**

New York. Public library. «As interesting as a novel». New York 1915. 7 p. **0288/77**

New York. Public library. Stories of the sea. Romance and fact. New York 1914. 15 p. **0288/76**

Prevost, Marie Louise. The library adventures of Bob and Elizabeth. New York: Wilson 1915. 11 p. **0213/13**

Reece, Ernest J. State documents for libraries. Urbana: Univers. of Ill. 1915. 163 p. (Univers. of Ill. bull. 12. 36.) **0252/9**

Robitsek Ferenc. Állítsunk fel templomi könyvestáblákat! Bp.: Stephaneum [1916.] 20 p. **0276/9**

Sayers, W. C. Berwick. Canons of classification. Applied to «The subject», «The expansive», «The decimal» and «The library of congress» classifications. A study in bibliographical classification method. London: Grafton 1915. 173 p. **0254/35**

Schultze, Ernst. Niederhaltung der Volksbüchereien [in Russland.]
= Schultze: Russlands Feindschaft g. d. Volksbildung, 1916. p. 96–100. **A 43.37/1**

Ward, Gilbert O. The high-school library. Chicago 1915. 29 p.
= American libr. assoc. publ. board, 7. **0200/51/7**

Wyer, J. L. Government documents (State and city). Chicago 1915. 19 p.
= American libr. assoc. publ. board, 23. **0200/51/23**

Wyer, J. L. The state library. Chicago 1915. 11 p.
= American libr. assoc. publ. board, 3. **0200/51/3**

07 Ujságírás

Zeitungswesen — Journalism

Neefe, Fritz. Geschichte der Leipziger allgemeinen Zeitung, 1837–43. Ein Beitrag zur Geschichte des Zeitungswesens in der Zeit des Kampfes um die Pressfreiheit. (Nach Akten u. Briefen a. d. Verlagsarchiv d. Firma F. A. Brockhaus, Leipzig.) Leipzig: Voigtländer 1914. XVI, 192 p. (Beitr. z. Kultur- & Universalgesch. 32.) **32578**

Steier Lajos. A sajtókamara. Liptószentmiklós 1914. **R 07(439)**

Szabó László. A modern ujságírás. Bp.: Dick [1916.] 221 p. **34036**

Tannenbaum, Lanus. Der Verkauf einer Zeitung. Diss. Borna-Leipzig: Noske 1914. VIII, 52 p. **33509**
Bibliographie: p. V–VIII.

Thorpe, Merle (szerk.) The coming newspaper. New-York: Holt 1915. VI, 323 p. **33983**

Zuber Marianne. A hazai németnyelvű folyóiratok története 1810-ig. Irodalomtörténeti tanulmány. Bp.: Pfeifer 1915. 121 p. (Német philol. dolgozatok, 17.) **01605/1**

A németnyelvű időszaki sajtó Budán és Pesten. p. 57–105.

1 Bölcsélet

Philosophie — Philosophy

Ehrenfels, Christ. v. Kosmogonie. Jena: Diederichs 1916. VIII, 207 p. **34296**

Eucken, Rud. Die Träger des deutschen Idealismus. Berlin: Ullstein 1915. 250 p. **33880**
Männer & Völker.

Hartmann, Karl. Der Pessimismus Schopenhauer's und seine Beziehungen zu verwandten Strömungen in der Philosophie. Diss. Göttingen: Haensch 1915. 73 p. **34162**

Heyde, Erich. Grundlegung der Wertlehre. Leipzig: Quelle & Meyer 1916. 159 p. **34474**

Kant, Imman. Kritik der praktischen Vernunft. [1787.] 6. Aufl. Hg. & Einl. v. Karl Vorländer. Leipzig: Meiner 1915. XLVII, 220 p.
= Philosophische Bibliothek, 38. **3925/38**

Lambert, Joh. Heinr. Abhandlung vom Criterium veritatis. Mit einem erl. Vorw. aus dem Manuskript hg. v. K. Bopp. Berlin: Reuther & Reichard 1915. 63 p.
= Kantstudien. Erg.-He. 36. **4765/36**

Lind, Paul. Abhandlung über das Verhältnis Lockes zu Newton. Diss. Berlin: Lantzsche 1915. 86 p. **33306**

Lindworsky, Jobs. Die Gestaltungsweisen des syllogistischen Denkens. Diss. Freiburg i. Br.: Herder 1916. VIII, 95 p. **34602**

Marbe, Karl. Die Gleichförmigkeit in der Welt. Untersuchungen zur Philosophie und positiven Wissenschaft. München: Beck 1916. X, 422 p. **34689**

Schaefer, Paula, geb. Mahr. Die Philosophie Berkeley's und die Entwicklung des Kausalproblems. Diss. Essen: Girardet 1915. 40 p. **34155**

Schröder, Wilh. John Locke und die mechanische Naturauffassung. Diss. Mülheim a. d. Ruhr: Bagel 1915. IX, 78 p. **34143**

Slotty, Mart. Die Erkenntnislehre S. A. Kierkegaards. Eine Würdigung seiner Verfasserwirksamkeit vom zentralen Gesichtspunkte aus. Diss. Cassel: Pillardy & Augustin 1915. 78 p. **34124**

Vaihinger, Hans. Der Atheismusstreit gegen die Philosophie des Als Ob und das Kantische System. Berlin: Reuther & Reichard 1916. 32 p. **34738**

Vogelsang, Friedr. Der Begriff der Freiheit bei Rob. Grosseteste. Diss. Gütersloh: Bertelsmann 1915. 105 p. **34158**

Windelband, Wilh. Präludien. Aufsätze und Reden zur Philosophie und ihrer Geschichte. Bd 1—2. [1883.] 5. erw. Aufl. Tübingen: Mohr 1915. **33005**

13 Okkult tudományok *Occultismus — Occultism*

Besant, Annie. Die 7 Prinzipien oder Grundteile des Menschen. [7 principles of man. 1892.] Übers. des Franz Hartmann. 3. Aufl. Leipzig: Vollrath [1914.] VIII, 175 p. **34479**

Hermes Trismegist. Des H. T.'s wahrer alter Naturweg. Oder: Geheimniss wie die grosse Universaltinktur ohne Gläser, auf Menschen und Metalle zu bereiten. Hg. v. Einem ächten Freymäurer J. C. H. [1782.] Berlin: Barsdorf 1915. XII, 100 p. (Geheime Wissenschaften, 9.) **33692**

Lea, Charles Herm. A plea for the thorough and unbiassed investigation of Christian science and a challenge to its critics. [1913.] 2. ed. London: Dent 1915. XXIV, 230 p. **33414**

Wasielewski, Wald. v. Was muss Jedermann vom Okkultismus wissen? Leipzig: Altmann 1915. 83 p. (Bibliothek für psychische Forschg., 6.) **34483**

15 Lélektan

Psychologie — Psychology

Aristoteles. A lélekról. Ford., bev. és jegyzetekkel ell. Förster Aurél. Bp.: Franklin 1915. 110 p. **3815/28**
= Filozófiai írók tára, 28.

Campbell, Gilbert W. Fiktives in der Lehre von den Empfindungen. Eine Studie aus dem Problemkreis der «Philosophie des Als Ob». Geleitet v. H. Vaihinger. Berlin: Reuther & Reichard 1915. 81 p. **33993**

Familler, Ignaz. Das Heiligenleben in der modernen Psychopathographie. Eine psychologische Abwehrstudie. Regensburg: Pustet 1915. 224 p. **34260**

Gesellschaft für Tierpsychologie. Die Seele des Tieres. Berichte über die neuen Beobachtungen an Pferden und Hunden. Vorw. v. H. E. Ziegler. Berlin: Junk 1916. 115 p. **34299**

Harvard psychological studies. Vol. 1.— Cambridge 1914.— **7470**
1.— Ed. by Hugo Münsterberg.

Kaplan, Leo. Psychoanalytische Probleme. Leipzig: Deuticke 1916. VIII, 172 p.

34484

Müller-Freienfels, Rich. Das Denken und die Phantasie. Psychologische Untersuchungen nebst Exkursen zur Psychopathologie, Aesthetik und Erkenntnistheorie. Leipzig: Barth 1916. XII, 341 p.

33965

Ranschburg Pál. Pszichológiai tanulmányok (1901–13). 1.—. k. Bp.: Fritz 1914—.

33999

Ude, Joh. Einführung in die Psychologie auf aristotelisch-thomistischer Grundlage mit Berücks. der modernen Psychologie. Graz: Styria 1916. XVI, 169 p.

34072

Bibliographie: p. XI–XVI.

Willems, C. Grundfragen der Philosophie und Pädagogik für gebildete Kreise dargestellt. Bd 1–2. Trier: Paulinus Druck. 1915.

34258

1. Das Sinnesleben. XVI, 550 p.

2. Das Geistesleben. XII, 560 p.

17 Erkölcsbölcsélet

Ethik — Ethics

Dühring, E. Der Wert des Lebens. Eine Denkerbetrachtung im Sinne heroischer Lebensauffassung. [1865.] 7. durchgearb. Aufl. Leipzig: Reisland 1916. XII, 511 p.

33790

Eucken, Rud. & Max v. Gruber. Ethische und hygienische Aufgaben der Gegenwart. Vorträge. Berlin: Mässigkeits-Verl. 1916. 46 p.

34475

Eymieu, Ant. Le gouvernement de soi-même. Essai de psychologie pratique. Sér. 1–2. [1906.] Paris: Perrin.

34389

1. Les grandes lois. 27. éd. 1914. 340 p.

2. L'obsession et le scrupule. 14. éd. 1913. XI, 371 p.

Hochstetter, Erich. Die subjektiven Grundlagen der scholastischen Ethik. Diss. Halle: Karras 1915. 76 p.

33305

Huch, Ricarda. Natur und Geist als die Wurzeln des Lebens und der Kunst. München: Reinhardt 1914. 93 p.

34065

Unold, J. Aufgaben und Ziele des Menschenlebens. [1899.] 4. Aufl. Leipzig: Teubner 1915. VII, 131 p. (Natur & Geisteswelt, 12.)

33865

2 Vallás. Egyház

Religion. Theologie

Religion. Theology

Chrysostomus, Johs. Kommentar zum Evangelium des hl. Matthäus. A. d. griechischen übers. v. P. Joh. Chrysostomus - Baur. Bd 1— . Kempten: Kösel 1915—. (Bibliothek d. Kirchenväter, 23—.)

34078

Esser, Gerh. & Jos. Mausbach [szerk.] Religion, Christentum, Kirche. Ein Apologetik für wissenschaftlich Gebildete. Unter Mitarb. v. St. v. Dunin-Borkowski, Joh. P. Kirsch [etc.] hg. Bd 1–3. [1911.] 2. Aufl. Kempten: Kösel 1918–14.

34336

Isenkrahe, Kaspar. Über die Grundlegung eines bündigen kosmologischen Gottesbeweises. Kempten: Kösel 1915. VIII, 304 p.

33517

Lehmkuhl, Aug. Theologia moralis. Vol. 1–2. Ed. 12. Friburgi B.: Herder 1914.

33850

1. Continens theologiam moralem generalem et ex speciali theologia morali tractatus de virtutibus et officiis vitae Christianae. XXVII, 900 p.

2. Continens theologiae moralis specialis partem 2. seu tractatus de subsidii vitae Christianae. XV, 935 p.

Weinel, Heinr. Jesus im 19. Jahrhundert. Mit einem Schlussteil: Im neuen Jahrhundert. Tübingen: Mohr 1914. 331 p.

34462

Wernle, Paul. Jesus. Tübingen: Mohr 1916. XV, 368 p.

33317

242 Vallásos elmélkedések

Religiöse Betrachtungen

Meditative. Contemplative

Carmen Sylva. Cuvinte sufletești. Braşov: Ciurea 1915. 127 p.

33345

Jehlicska Ferenc Rezső. Gyenge lelkek vagy akik másoknak könnyen beugranak. 1915.

R 241

Jehlicska Ferenc Rezső. A jó testvérek, vagyis a testvéri egyetértésről. Plutarchus alapján. 1915.

R 241

Jehlicska Ferenc Rezső. A pénz és a boldogság, vagyis: a meggazdagodásnak túlságos vágyáról. 1915. **R 241**

Prohászka Ottokár. Gloria in excelsis. Elmélkedések. Bp.: Szociális misszió-társ. 1915. 183 p. **33862**

Prohászka Ottokár. A Jordán partjától Táborhegyig. Elmélkedések. Bp.: Szociális misszió-társ. 1915. 338 p. **33859**

Prohászka Ottokár. A pünkösdi lélek. Elmélkedések. Bp.: Szociális misszió-társ. 1914. 144 p. **33858**

Prohászka Ottokár. Rorate coeli! Ádventi elmélkedések. Bp.: Szociális misszió-társ. 1915. 190 p. **33861**

Prohászka Ottokár. A Táborhegytől Bethániáig. Elmélkedések. Bp.: Szociális misszió-társ. 1916. 203 p. **33860**

28 Keresztény felekezetek

Christliche Konfessionen

Christian churches and sects

Csernoch János. Elnöki megnyitó beszéd a Szent-István-társulat 55. közgyűlésén. 1914. **R 239.9**

Hunzinger, A. W. Das Christentum im Weltanschauungskampf der Gegenwart. [1909.] 2. verb. Aufl. Leipzig: Quelle & Meyer 1916. 138 p. (Wissensch. & Bildung, 54.) **34729**

Kolb, Alca al P. Per la verità e per l'onore dell' «Unità cattolica». Firenze 1914. (Op. pop. antimodernistici, 17.) **P 282(45)**

Krämer Tamás. A protestáns vallás terjedésének okai hazánkban 1551-ig. Temesvár: Csanádegyházm. kny. 1915. 148 p. **33893**

Schäfer. Zur Finanzreform in der evangelischen Kirche in Preussen. Ein Beitrag zur Reform des kirchlichen Finanzwesens für die Mitglieder der evangelischen kirchlichen Körperschaften. [1915.] 2. verm. Aufl. Gütersloh: Bertelsmann 1916. 107 p. **34770**

Thureau-Dangin, Paul. The English catholic revival in the 19. century. Vol. 1—2. [La renaissance cath. en Angleterre au 19. siècle. 1899.] Transl. by Wilfred Wilberforce. Rev. & re-ed. London: Simpkin, Marshall 1914. **33463**

29 Vallástudomány

Religionswissenschaft

Science of religion

Berger, Emil. Das Problem der Erkenntnis in der Religionsphilosophie Jehuda Halewis. Diss. Berlin: Mayer & Müller 1915. 107 p. **33750**

Beth, Karl. Religion und Magie bei den Naturvölkern. Ein religionsgeschichtlicher Beitrag zur Frage nach den Anfängen der Religion. Leipzig: Teubner 1914. XI, 238 p. **34590**
Bibliographie: p. VI—XI.

Cohen, Herm. Der Begriff der Religion im System der Philosophie. Giessen: Töpelmann 1915. VIII, 164 p. (Philos. Arbeiten, 10. 1.) **34594**

Girkon, Hans. Darstellung und Kritik des religiösen Illusionsbegriffes bei Ludwig Feuerbach. Diss. Tübingen: Laupp 1914. IV, 73 p. **34146**

Lange, Bruno. Franz Hemsterhuis, seine Religionsphilosophie in ihrem Abhängigkeitsverhältnis zu Locke. Diss. Borna-Leipzig: Noske 1915. VI, 71 p. **34149**

Luczewski, Kazimierz. Das Problem der Religion in der Philosophie [Jean Marie] Guyaus. Posen: Winiewicz 1915. 69 p. **33878**

Platz Bonifác. Apológiai vitatkozások az igazság körül. Bp.: Szt.-István-társ. 1915. 318 p. **33844**
Bibliográfia: p. 5—10.

Rademacher, Arnold. Der Entwicklungsgedanke in Religion und Dogma. Köln: Bachem 1914. 102 p. (Rüstzeug d. Gegenw. 2.) **34255**

Schmidt, P. W. Der Ursprung der Gottesidee. Eine historisch-kritische und positive Studie. T. 1—. Münster i. W.: Aschendorf 1912—. **33132**

Schulz, Friedr. Vom Dogma zu Gott. Ein Buch für suchende und fragende Menschen. Bd 1—. Stuttgart: Strecker & Schröder. **34283**
1. Religion und Menschheit. [1916.] VIII, 194 p.

Söderblom, Nathan. Das Werden des Gottesglaubens. Untersuchungen über die Anfänge der Religion. [*Gudströms Uppkomst. 1914.*] Deutsche Bearbeitung hg. v. Rud. Stübe. Leipzig: Hinrichs 1916. XII, 398 p. **33853**

Szöts Farkas. A vallás élete. Bp.: Hornyánszky 1915. 248 p. (Házi kincstár, 16.) **33903**

Thümmel, D. W. Volksreligion oder Weltreligion? Landeskirche oder Bekenntniskirche? Rede. Jena: Fischer 1915. 15 p. **8156**

291—299 Nemkeresztény vallások

Nicht-christliche Religionen
Other religions

Farquhar, J. N. Modern religious movements in India. New-York: Macmillan 1915. XV, 471 p. **A 54.29/4**

Grimm, Geo. Die Lehre des Buddha. Die Religion der Vernunft. München: Piper 1915. XV, 512 p. **A 50.29/5**

Pythian-Adams, W. J. Mithraism. Chicago: Open court publ. co. [1915.] XI, 95 p. **A 58.29/2**

Schwenn, Friedr. Die Menschenopfer bei den Griechen und Römern. Giessen: Töpelmann 1915. VII, 202 p. (Religionsgeschichtl. Versuche & Vorarbeiten, 15.3.) **33735**

Speyer, J. S. Die indische Theosophie. Leipzig: Hessel 1914. VIII, 336 p. **A 54.29/9**

3 Társadalomtudomány

Sozialwissenschaft — Sociology

Gehlke, Charles Elmer. Émile Durkheim's contributions to sociological theory. New York: Columbia univers. 1915. 188 p. (Studies in hist. ec. & publ. law, 151.) **33933**
Bibliography: p. 185—88.

Reiner, Julius. Friedrich Nietzsche der Immoralist und Antichrist. Stuttgart: Franckh 1916. 79 p. **34788**

301.3 Kultúra. Civilizáció

Kultur — Culture

Cohn, Jonas. Der Sinn der gegenwärtigen Kultur. Ein philosophischer Versuch. Leipzig: Meiner 1914. XI, 297 p. **34572**

Huntington, Ellsworth. Civilization and climate. New Haven: Yale univers. pr. 1915. XII, 333 p. **33540**

Kúnos Ignác. A nyugati kultúra hatása a török irodalomban. Felolv. Bp.: Akad. 1916. 40 p. (Előadások Kőrösi Csoma Sándor emlékezetére, 5.) **A 56.30/8**

La Science française. T. 1—2. Paris: Larousse 1915. (Exposition universelle et internat. de San Francisco.) **33550**
Bibliográfia minden fejezethez.

302.5 Család. Nemi élet

Familie. Geschlechtsverkehr
Family. Sexual life

Blüher, Hans. Die deutsche Wandervogelbewegung als erotisches Phänomen. Ein Beitrag zur Erkenntnis der sexuellen Inversion. [1912.] 2. verb. & verm. Aufl. Berlin: Weise 1914. 190 p. **34683**

Carson, Wm E. The marriage revolt. A study of marriage and divorce. New-York: Hearst 1915. XIV, 481 p. **33446**

Chesterton, G. K. Divorce versus democracy. London: Soc. Peter & Paul 1916. 13 p. (From: Nash's Magazine.) **34368**

Mahling, D. Der gegenwärtige Stand der Sittlichkeitsfrage. Gütersloh: Bertelsmann 1916. 126 p. (Aus: Vierteljahrschr. f. innere Mission.) **34393**

303.2 Fajszociológia

Soziologie der Rasse
Social anthropology

Davenport, Charles B. & Harry H. Laughlin. How to make a eugenic family study. Long Island: N. Y. 1915. 35 p.
= Eugenics record office. Bull. 13. **4782/13**

Dublin, Louis I. & Harry Langman. On the handicapping of the first born. A criticism of Prof. Pearson's 1914 Memoir. New York: Metropolitan life insurance co. 1915. 9 p. **34717**

Egyesült-Államok. Kongresszus. National conference on **race betterment**. 1—1914— . Proceedings. Battle Creek, Mich. **4773**

Haeckel, Ernst. Fünfzig Jahre Stammesgeschichte. Historisch-kritische Studien über die Resultate der Phylogenie. Jena : Fischer 1916. 70 p. **34792**

Schallmayer, Wilh. Brauchen wir eine Rassenhygiene ? Leipzig 1916. **P 303.4**

Indián-kérdés

Eastman, Charles A. The Indian to-day. The past and future of the first American. New York : Doubleday, Page 1915. IX, 185 p. (The American books.) **33928**

Moorehead, Warren K. The American Indian in the United States, 1850—1914. Andover, Mass. : Andover pr. 1914. 440 p. **33277**

Négerkérdés

Du Bois, W. E. Burghardt. The Negro. New-York : Holt 1915. 254 p. **33926**

Shufeldt, R. W. America's greatest problem : the Negro. Philadelphia : Davis 1915. XII, 377 p. **33276**

Zsidókérdés

Buber, Mart. Vom Geist des Judentums. Rede und Geleitworte. Leipzig : Wolff 1916. 191 p. **34308**

Cserkúti Adolf. Az első pécsi zsidók. Pécs : Wessely & Horváth 1914. 27 p. **8198**

Herzl, [Thdr.] Ősi föld — új hon. [Altneuland. 1902.] Ford. Kohn Ottó. Bp. : Schlesinger 1916. III, 331 p. **34730**

László Zoltán. A vérvád átka alatt. Bp. : Magy. kiadó társ. 1914. 256 p. **33845**

Madelung, Aage. A megbélyegzettek. Regény. [Die Gezeichneten. 1913.] Ford. Bókay János. Bp. : Athenæum 1916. 439 p. **A 47.30/19**

Paquet, Alfons. Die jüdischen Kolonien in Palästina. Weimar : Kiepenheuer 1915. 42 p. **A 56.32/11/9**
= Deutsche Orientbücherei, 9.

Segall, Jakob. Zur Statistik der Juden in Budapest. Berlin 1915. (Ztschr. f. Demographie & Stat. d. Juden, 4/6. p. 54—61.) **B 312/24**

307 Társadalmi lélektan

Gesellschaftspsychologie
Social psychology

Christensen, Art. Politics and crowd-morality. A study in the philosophy of politics. [1910.] Transl. from the Danish by A. Cecil Curtis. New York : Dutton 1915. X, 270 p. **33781**

Haas, Willy. Die Seele des Orients. Grundzüge einer Psychologie des orientalischen Menschen. Jena : Diederichs 1916. 45 p. (Das Ausland.) **A 50.30/10**

Jehlicska Ferenc Rezső. A közvélemény. 1916. (Keresztény kiskvt. 1. 6.) **R 307.1**

Stoltenberg, Hans Lorenz. Soziopsychologie. Berlin : Curtius 1914. 168 p. (Sozialpsychologie, 1.) **33282**
Bibliographie : p. 167—68.

Vaskó Balázs. Le Bon társadalomlélektani rendszere. Bp. : Politzer 1915. 21 p. (Huszadik század kvtára, 57.) **33180**

308 Szociográfia

Soziale Zustandsschilderung
Sociography

Babson, Roger W. The future of South America. Boston : Little, Brown 1915. VIII, 407 p. **33938**

Cooper, Clayton Sedgwick. American ideals. New York : Doubleday, Page 1915. XV, 373 p. (American books.) **34645**

Glenn, A. S. Amerikai levelek. Gondos Viktor előszavával. Bp. : Lampel 1914. 92 p. (Iparosok olvasótára, 20. 9—10.) **33870**

Hammerton, J. A. The real Argentine. Notes and impressions of a year in the Argentine and Uruguay. New-York : Dodd, Mead 1915. 453 p. **33469**

Koebel, W. H. The South Americans. London : Methuen 1915. VII, 366 p. **33413**

Leong, Y. K. & L. K. Tao. Village and town life in China. Pref. by L. T. Hobhouse. New-York : Macmillan [1915.] XI, 155 p. **A 51.30/3**

Sullivan, Mark (szerk.) National floodmarks. Week by week observations on American life, as seen by Collier's. New-York : Doran 1915. XVII, 391 p. **33971**

Weber, Norb. Im Lande der Morgenstille. Reiseerinnerungen an Korea. München: Seidel 1915. XI, 456 p. **A 52.39/1**

309 Társadalomtörténet

Kulturgeschichte — History of civilisation

Barcza József. Obszkurus emberek levelei. (Epistolae obscurorum virorum.) Kisújszállás: Szekeres 1914. 311 p. **34077**

Elliot, G. F. Scott. Prehistoric man and history. A sketch of the history of mankind from the earliest times. London: Seeley, Service 1915. 398 p. **33484**

Fehr, Max. Spieleute im alten Zürich. Zürich: Füssli 1916. 117 p. (Zürich als Musikstadt im 18. Jahrh. 1.) **33324**

Forst-Battaglia, Otto. Vom Herrenstande. Rechts- und ständegeschichtliche Untersuchungen als Erg. zu den Genealogischen Tabellen zur Geschichte des Mittelalters. H. 1 — . Leipzig: Degener 1916 — . **34790**

Jahn, Mart. Die Bewaffnung der Germanen in der älteren Eisenzeit etwa von 700 v. Chr. bis 200 n. Chr. Würzburg: Kabitzsch 1916. X, 275 p. III t. (Mannusbiblioth. 16.) **8230**

Sachs, Karl L. Nürnbergs reichsstädtische Arbeiterschaft während der Amtszeit des Baumeisters Michel Beheim VII. (1503—11.) Diss. Nürnberg: Sebald 1915. 69 p. **8231**

Sherrill, Charles H. French memories of 18. century America. New York: Scribner 1915. XII, 335 p. **33444**
Bibliography: p. 329—35.

Szövényi Gusztáv. A vándorló harangok. Szepesi életkép a protestáns világból. Igló: Szepesi lapok 1915. 18 p. **33872**

Wöhrle, Osk. Ein deutscher Handwerksbursch der Biedermeierzeit. Auf der Walze durch den Balkan und Orient. Stuttgart: Lese-Verl. 1916. 126 p. **A 49.30/13**

31 Statisztika. Népszégtan

*Statistik. Demologie
Statistics. Demography*

Balás Károly. Statisztikai tanulmányok. 1 — . rész. Bp.: Eggenberger 1916 — . **34591**

Gumbel, E. J. Über die Interpolation des Bevölkerungsstandes. Diss. Leipzig: Vogel 1916. 88 p. (Archiv f. soz. Hyg. & Demographie. Erg.-H. 2.) **34699**
Bibliographie: p. 84—88.

Zilsel, Edgar. Das Anwendungsproblem. Ein philosophischer Versuch über das Gesetz der grossen Zahlen und die Induktion. Leipzig: Barth 1916. X, 194 p. **33974**

312 Népesedés

Bevölkerungsbewegung — Population

Ausztria. Statistische Zentralkommission. Berufsstatistik nach den Ergebnissen der Volkszählung vom 31. XII 1910 in den im Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern. H. 6. Küstenland und Dalmatien. Wien: Hof. & Staatsdr. 1915. 4, 151 p.

= Ausztria. Statistische Zentralkomm. Österr. Statistik. N. F. 3. 6. **629/103**

Ausztria. Statistische Zentralkommission. Berufsstatistik nach den Ergebnissen der Volkszählung vom 31. XII 1910. Heft 7. Tirol und Vorarlberg. Wien: Hof. & Staatsdr. 1915. 4, 125 p.

= Ausztria. Statistische Zentralkomm. Österr. Statistik. 3. 7. **629/103**

Brend, Wm A. An inquiry into the statistics of deaths from violence and unnatural causes in the United Kingdom. Thesis. London: Griffin 1915. 80 p. **34453**

Dublin, Louis I. Vital statistics in relation to life insurance. New York: Metropolitan life insurance co. 1916. 8 p. **34713**

Frankel, Lee K. & Louis I. Dublin. Community sickness survey Rochester, N. Y., sept. 1915. Washington: Gov. pr. off. 1916. 16 p. (U. S. Public. health serv.) **34712**

Frankel, Lee K. & Louis I. Dublin. Heights and weights of New-York city children, 14—16. years of age. A study of measurements of boys and girls granted employment certificates. New York: Metropolitan life insurance co. 1916. 53 p. **34718**

Györfy István. Dél-Bihar népesedési és nemzetiségi viszonyai negyedfélszáz év óta. Bp.: Fritz 1915. 37 p. 1 t. **33694**

Haltenberger Mihály. Szepesvármegye települési és gazdasági földrajza. (Tanulmánytervezet.) Lőcse : Reiss 1914. 10 p. (A Szepesi hírnökből.) **33888**

Rolcke, Ernst. Beitrag zur Frage des Einflusses des Alters der Eltern auf das Geschlecht der Kinder. Diss. Danzig : Schrott 1914. 37 p. **33184**

Szücsi József. Horvátország népessége. Bp. : Fritz 1916. 32 p. (A Földrajzi közleményekből.) **34551**

312.12 Születések korlátozása

Geburtenrückgang
Limitation of natality

Reichesberg, N. Wesen und Bedeutung des Malthusianismus. Bern : Scheitlin 1915. 39 p. **33401**

Thompson, Warren S. Population : a study in Malthusianism. New York : Longmans, Green 1915. 216 p. (Columbia univers. Stud. in hist., ec. & public law, 153.) **33107**

312.222 Gyermekehalandóság

Kindersterblichkeit — Infant mortality

Ashby, Hugh T. Infant mortality. Cambridge : Univers. pr. 1915. X, 229 p. (Cambridge publ. health ser.) **33396**

Guradze, Hans. Statistik des Kleinkinderalters. Vorw. v. Gust. Tugendreich Stuttgart : Enke 1916. 28 p. **33685**

Stalman, Karl. Untersuchung der Stabilität der Sterbenswahrscheinlichkeiten der ersten Altersjahre auf Grund der preussischen Statistik. Diss. Göttingen : Vieweg 1914. 71 p. **33170**

32 Államtudomány

Staatswissenschaft — Political science

Bihari Károly. Bárány József politikája. Bp. : Akad. 1916. XI, 386 p. **34550**
Bibliográfia : p. 367—69.

Burgess, John W. The reconciliation of government with liberty. New-York : Scribner 1915. XIX, 394 p. **33422**

Grabowsky, Adolf. Einführung in das politische Denken. München : Callwey [1916.] 14 p. **3821**
= Dürerbund. Flugschr. 152.

Heigel, Karl Thdr. Politische Hauptströmungen in Europa im 19. Jahrhundert. [1906.] 3. verb. & verm. Aufl. Leipzig : Teubner 1915. V, 121 p. **33904**

Huber, Max. Der schweizerische Staatsgedanke. Rede. Zürich 1916. **P 321.06(494)**

Kun József, barabási. Politikai dolgozatok. Bp. : Franklin 1916. 72 p. **33994**

Müller, Wilh. Der Staat in seinen Beziehungen zur sittlichen Ordnung bei Thomas v. Aquin. Eine staatsphilosophische Untersuchung. Diss. Münster i. W. : Aschendorff 1916. 91 p. **34700**

Philippus de Leyden. De cura reipublicae et sorte principantis. Opnieuw uitg. met de inleiding van R. Fruin, door P. C. Molhuysen. 's-Gravenhage : Nijhoff 1915. LXVII, 507 p. **34701**

Zürichi magyar egyesület. Emlékkönyv 50 éves fennállása alkalmából megtartott ünnepségekről. Budapest : Zürichi magyar egyes. volt tagjainak orsz. szöv. 1915. 35 p. **8155**

321.82 Demokrácia

Demokratie — Democracy

Beard, Charles A. Economic origins of Jeffersonian democracy. New York : Macmillan 1915. IX, 474 p. **33527**

Coleman, Geo. W. Democracy in the making. Ford Hall and the open forum movement. Boston : Little, Brown 1915. XIX, 340 p. **33615**

Elliott, Edw. American government and majority rule. A study in American political development. London : Milford 1916. VII, 175 p. **34681**

Gromaire, Geo. Démocratie et éducation. Paris : Figuière 1914. 199 p. **34651**

Luchaire, Jul. Les démocraties italiennes. Paris : Flammarion 1915. 320 p. (Biblioth. de philosophie scient.) **33636**

Mensdorff-Pouilly, Alfons Gr. Der grosse Irrtum des 19. Jahrhunderts. Wien 1916. **P 321.82(436)**

Taylor, Hugh. Government by natural selection. London : Methuen 1915. X, 211 p. **34360**

323 Belpolitika

Innere Politik — Home politics

Döblin, Alfred. Die drei Sprünge des Wang-lun. Chinesischer Roman. Berlin: Fischer 1915. 511 p. **A 51.32/7**

Grandvilliers, Jean de. Essai sur le libéralisme allemand. Paris: Giard & Brière 1914. 370 p. **34376**

Herschel, Olga. Die öffentliche Meinung in Hamburg in ihrer Haltung zu Bismarck, 1864—66. Diss. Hamburg: Boysen 1916. 80 p. **34601**

Ludovici, Anthony M. A defence of aristocracy. A text book for Tories. London: Constable 1915. XII, 458 p. **34385**

Rodes, Jean. Le Céleste Empire avant la révolution. 10 ans de politique chinoise. Paris: Alcan 1914. VI, 237 p. **A 51.32/8**

Vandervelde, Ém. [etc.] La grève générale en Belgique. Par —, L. de Broeckere & L. Vandersmissen. Paris: Alcan 1914. 302 p. **34659**

33 Társadalmi kérdés

Soziale Frage — Social question

Buday Dezső. Magyarország honorácior osztályai. Szociográfiai vázlat. Bp.: Eggenberger 1916. 24 p. (A Bpesti szemléből.) **33952**

György János. A társadalmi megújulás bölcsészete. (Bevezetés.) Arad: Arad & vidéke ny. [1916.] 304 p. **34688**

Kenedi Géza. Irások és tanulmányok. Bp.: Singer & Wolfner 1916. 158 p. **34562**

Páris Frigyes. Új kultúra. Sopron: Röttig 1915. 123 p. (A Soproni naplóból.) **33891**

Spiecker, Wilh. Dem sozialen Frieden entgegen. Rückblicke und Ausblicke. Berlin-Lichterfelde: Runge 1915. 73 p. **33037**

331 Munkáskérdés

Arbeiterfrage — Labor question

Arbeitsrecht. Jahrbuch für das gesamte Dienstrecht der Arbeiter, Angestellten und Beamten. Jg 1—. 1914—. Stuttgart. **4844**

1—. Hg. v. Heinz Potthoff & Hugo Sinzheimer.

Ashworth, John H. The helper and American trade unions. Baltimore: Johns Hopkins pr. 1915. 134 p. (Johns Hopkins univers. studies in hist. & pol. sc. 33. 3.) **33245**

Dimanstein, Jak. Die Arbeitszeit der gewerblichen Arbeiter in Deutschland und ihre gesetzliche Regelung. Diss. Göttingen: Huth 1914. 56 p. **33159**

Herkner, Heinr. Die Arbeiterfrage. Eine Einführung. Bd 1—2. [1894.] 6. erw. & umgearb. Aufl. Berlin: Guttentag 1916. **33838**

1. Arbeiterfrage und Sozialreform. XIV, 502 p.

2. Soziale Theorien und Parteien. XII, 515 p.

Hobson, John A. The problem of the unemployed. An enquiry and an economic policy. London: Methuen [1915.] XVI, 163 p. **33433**

Méhely Kálmán. A munkáskérdés lényege. Társadalompolitikai tanulmány. Bp.: Pátria 1916. 104 p. XXV t. **8272**

The Labour year book. Iss. under the auspices of the Parliamentary comm. of the Trades union congress, the executive comm. of the Labour party, the Fabian research dept. [Year 1—.] 1916—. London. **4828**

Németország. Reichsamt des Innern. Die Arbeiterschutzvorschriften im Deutschen Reich zur Durchführung der §§ der Gewerbeordnung. Berlin: Heymann 1915. XVIII, 559 p. **K 3310/15**

Németország. Statistisches Amt. Erhebungen von Wirtschaftsrechnungen in Deutschland. — Krupp'sche Arbeiterfamilien. Berlin: Heymann 1915. 27 p. (Reichsarbeitsbl. 5. S.-Beil.) **8241**

Rankin, Mary Theresa. Arbitration and conciliation in Australasia. The legal wage in Victoria & New Zealand. Introd. by J. Shield Nicholson. London: Allen & Unwin 1916. 192 p. **34377**

Rockefeller, John D. The Colorado industrial plan. Colorado 1916. 94 p. **34042**

Schiff, Walt. Der Arbeiterschutz im Deutschen Reich und in der Österr.-ungarischen Monarchie. **3358/155.2**
= Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 155. 2. 1916. p. 169—246.

Wapler, Rob. Der kaufmännische Lehrvertrag. Diss. Magdeburg: Wapler 1915. 67 p. **34240**

331.2 Munkabér

Arbeitslohn — Wages

Ihrig, Karl Adolf. Rechtsfragen beim Gruppenakkordverträge. München: Duncker & Humblot 1916. VII, 98 p. **34169**
Bibliographie: p. V—VII.

Tawney, R. H. The establishment of minimum rates in the tailoring industry under the Trade boards act of 1909. London: Bell 1915. XIII, 274 p. (Ratan Tata foundation. Stud. in the minimum wage, 2.) **33371**

331.3+331.4 Női- és gyermekmunka

*Frauen- und Kinderarbeit
Labor of women and children*

Buomberger, Ferd. Gewerbliche Frauenarbeit in der Schweiz. Ergebnisse einer vom Bund schweizerischer Frauenvereine veranstalteten Enquête. Bern: Francke 1916. 240 p. **34593**

Dyhrenfurth, Gertr. Ergebnisse einer Untersuchung über die Arbeits- und Lebensverhältnisse der Frauen in der Landwirtschaft. T. 1— . Beitr. v. Freiin Elly zu Putlitz, Rosa Kempf [etc.] Jena: Fischer 1916— .

= Schriften d. ständigen Ausschusses z. Förderung d. Arbeiterinneninteressen, 7— .

3578/7

331.88 Szakszervezetek

Gewerkschaften — Trade unions

Böhmer, Karl. Die Arbeitersekretariate Bayerns mit bes. Berücks. der Nürnberger. Diss. Nürnberg: Hilz 1915. VI, 116 p. **34161**

Lloyd, C. M. Trade unionism. London: Black 1915. VII, 244 p. **33524**

Nestriepke, S. Werben und Werden. Geschichte und System der gewerkschaftlichen Agitation. Nürnberg: Fränkische Verl.-Anst. 1914. 203 p. **34214**

333.32 Lakáskérdés

Wohnungsfrage — Housing

Balás Károly. A magyar gyáripari munkások lakások statisztikájához.

= Balás: Statiszt. tanulmányok, 1. 1916. p. 109—37. **34591/1**

Gross Berliner Verein für Kleinwohnungswesen. Schriften. H. 1— . Berlin: Heymann 1915— . **4764**

Horn, Friedr. Die Entwicklung der Wohnverhältnisse und ihre Ursachen in der Stadt Strassburg i. E., 1900—10. Eine kritische Untersuchung. Strassburg i. E.: Schultz 1915. XIII, 123 p. **34271**

Kalkschmidt, Eug. Aus der Mietkaserne ins eigene Heim. Wege zur Wohnungsreform. [1913.] 3. Aufl. Wiesbaden: Heimkultur-Verl. [1915.] 144 p. **34597**

Leutwein, Paul. Ein Wirtschaftsverband der Hausbesitzer Gross-Berlins. Berlin: Heymann 1916. 31 p. **33877**

Mielenz, Johs. Der Hauswirt und sein Mieter. Neustadt a. d. Haardt 1915. (Kommunalpol. Schr. 13.) **P 347.252**

Taylor, Graham Romeyn. Satellite cities. A study of industrial suburbs. New-York: Appleton 1915. XVIII, 333 p. (Nat. man. league ser.) **34446**

De Werking van het huurbonstelsel te Amsterdam, met voorstellen tot verandering ingevolge de uitkomsten eener enquête. Uitg. van den Amsterdamschen bestuursbond. Amsterdam: Druk. Vooruitgang 1914. 24 p. **33287**

334 Szövetkezés

Genossenschaftswesen — Cooperation

Bayerischer Landesverband gewerblicher Genossenschaften. Genossenschaftshandbuch. Ein Leitfadens für die gewerblichen Genossenschaften. München: Beck 1916. VIII, 193 p. **33321**

Horváth János. Gróf Károlyi Sándor és vezérkara. A magyar szövetkezeti intézmény megalapozásának története. Bp.: Magyarorsz. szövetkezetek szövets. 1916. 134 p. (A Magy. gazdák szemléjéből.) **34650**

Nederlandsche coöperatieve bond. Statistische gegevens omtrent de nederlandsche verbruiks-coöperatie, hare werkzaamheden en resultaten, 1912/14. Mit tabellarisch overzicht betr. de kleinhandels-vereenigingen van 1864—1913 en van de groot-handels-vereenigingen van 1882—1914. s'Gravenhage 1915. 113 p. **34343**

335 Szocializmus*Sozialismus — Socialism*

Hunter, Rob. Violence and the labour movement. London: Routledge 1916. XIV, 388 p. **34447**

Jarrett, Bede. Mediaeval socialism. London: Jack [1915.] 94 p. **33494**

Lloyd-George, David. Der Kampf um den englischen Boden. Übers. v. Paul Helbeck. Geleitw. v. Alb. v. Schwerin. Berlin: Bodenreform 1914. VIII, 64 p. = Soziale Zeitfragen, 54/55. **3520/6**

Schlüter, Herm. Die Chartisten-Bewegung. Ein Beitrag zur sozialpolitischen Geschichte Englands. New-York: Socialist lit. co. 1916. 368 p. **34320**

335.95 Utópiák*Utopien — Utopias*

Hungaricus. A szenvedő ember. Bp.: Eggenberger 1916. 145 p. **34693**

Morris, Wm. Kunde von Nirgendwo. Ein utopischer Roman. Hg. v. Wilh. Liebknecht. [1900] 2. Aufl. Stuttg.: Dietz 1914. 152 p. **34304**

Smith, H. F. Russell. Harrington and his Oceana. A study of a 17. century utopia and its influence in America. Cambridge: Univers. pr. 1914. XI, 223 p. **33940**

339.5 Parasztság*Bauernfrage — Small holders*

Poliakoff, Izko-Jankel. Die bäuerlichen Loskaufszahlungen in Russland, mit bes. Berücks. ihrer Bedeutung innerhalb des russischen Reichsbudgets. Diss. München: Steinbach 1916. V, 296 p. XXIX t. **A 47.33/1**

Weidner, Fritz. Die Haussklaverei in Ostafrika. Geschichtlich und politisch dargestellt. Jena: Fischer 1915. XXIV, 209 p. Bibliographie: p. XI—XVI. = Németszá. Reichskolonialamt. Veröffentlichung, 7. **4819/7**

Weigert, Jos. Das Dorf entlang. Ein Buch vom deutschen Bauerntum. Freiburg i. Br.: Herder 1915. XII, 439 p. **34583**

339.6 Nőkérdés*Frauenfrage — Women's question.*

Benton, Caroline French. The complete club book for women. Boston: Page 1915. IX, 302 p. **33480**

Crow, Martha Foote. The american country girl. New York: Stokes 1915. VIII, 367 p. **34349**
Bibliography: p. 363—67.

Herrmann, Judith. Die deutsche Frau in akademischen Berufen. Leipzig: Teubner 1915. 77 p. **34294**

Lange, Helene. Die Frauenbewegung in ihren modernen Problemen. [1907.] 2. umgearb. Aufl. Lpzg: Quelle & Meyer 1914. VI, 150 p. (Wissenschaft & Bildung, 27.) **33326**

Marden, Orison Swett. Woman and home. New-York: Crowell 1915. 350 p. **33941**

Parker, Wm. The fundamental error of woman suffrage. New York: Revell 1915. 125 p. **34359**

Spranger, Ed. Die Idee einer Hochschule für Frauen und die Frauenbewegung. Lpzg: Dürr 1916. 76 p. **34463**

34 Jogtudomány*Rechtswissenschaft — Law*

Oroschakoff, Haralampi. Ein Denkmal des bulgarischen Rechts (Zakon sudni ljudem. Diss. Stuttg.: Union dtische Verl.-Ges. 1915. 148 p. **A 49.34/5**

Szirtes, Art. Die Rechtswissenschaft — eine Kulturmacht. Zur Frage der gesellschaftlichen Vorbereitung der Gesetze. Hannover: Helwing 1916. VIII, 106 p. (Einführung i. d. lebende Recht, 15.) **34494**

342 Közjog*Staatsrecht — Constitutional law*

Altmann, Wilh. Ausgewählte Urkunden zur brandenburgisch-preussischen Verfassungs- und Verwaltungsgeschichte. T. 1—2. [1896.] 2. verm. Aufl. Berlin: Weidmann 1914—15. **33721**

Bledsoe, Albert Taylor. The war between the states or was secession a constitutional right previous to the war of 1861—65? Lynchburg: Bell 1915. 242 p. **33934**

- Bornhak**, Konrad. Grundriss des deutschen Staatsrechts. [1906.] 4. Aufl. Lpzg: Deichert 1916. VII, 253 p. **34514**
- Bornhak**, Konrad. Preussisches Staatsrecht. Bd 1—3. [1888.] 2. Aufl. Breslau: Langewort 1911—14. **34334**
Bibliographie: Bd 1. p. 108—25.
- Csánki** Dezső. Az új magyar és úgynevezett közös címerekről. Bp.: Athenæum 1916. 29 p. **34135**
- Csekey** István. A magyar Pragmatica sanctio irott eredetijéről. Bp.: Akad. 1916. 88 p. 2 t.
= Értekezések a filoz. és társ. tud. köréből, 1. 7. **3126/1**
- Hirschfeld**, Leo. Die rechtliche Stellung des Ausländers im öffentlichen Recht des Deutschen Reichs. Diss. Berlin: Fraenkel 1915. 160 p. **34233**
Bibliographie: p. 5—18.
- Ilbert**, Courtenay. The government of India. Being a digest of the statute law relating thereto with historical introduction and explanatory matter. [1898.] 3. ed. Oxford: Clarendon pr. 1915. XXXVII, 499 p. **A 54.34/1**
- Nickell**, Heinr. Erwerb und Verlust der Staatsangehörigkeit seitens der Ehefrau und der ehelichen Kinder nach altem und neuem Recht. Diss. Erlangen: Seidel 1915. 68 p. **34278**
- Quilitz**, Herm. Der Streit um die Priisenordnung von 1864 (ein Beitrag zur Lehre vom königlichen Verordnungsrecht). Diss. Berlin: Klokow 1915. 79 p. **34238**
Bibliographie: p. 7—12.
- Rauchhaupt**, Fr. W. v. Handbuch der deutschen Wahlgesetze und Geschäftsordnungen. Nach dem gegenwärtigen Gesetzesstande des Deutschen Reiches und seiner Bundesstaaten bearb. München: Duncker & Humblot 1916. V, 782 p. **33839**
- Réz** Mihály. Bosznia közjogi helyzete.
= Erdélyi múzeumegyes. jog- és társ. tud. szakoszt. kiadv. 7. 1916. p. 164—92. **3513/7**
- Schmid**, C. A. Unsere Fremdenfrage. Zürich 1915. **P 342.717(494)**
- Seymour**, Charles. Electoral reform in England and Wales. The development and operation of the parliamentary franchise, 1832—85. New-Haven: Yale univers. pr. 1915. XIX, 564 p. **34669**
- Waldkirch**, Ed. Otto v. Die Notverordnungen im schweizerischen Bundesstaatsrecht. Diss. Bern: Francke 1915. 115 p. **33693**
- Werminghoff**, Albert. Der Rechtsgedanke von der Unteilbarkeit des Staates in der deutschen und brandenburgisch-preussischen Geschichte. Rede. Halle: Niemeyer 1915. 31 p. (Hallische Universitätsreden, 1.) **33776**
- Wlassics** Gyula. Az ausztriai közjogi irodalom és Magyarország. (Jäger, Tezner és a közös intézmények címere.) Bp. 1916. **R 342.24(439):(436.01)**
- Wolzendorff**, Kurt. Staatsrecht und Naturrecht in der Lehre vom Widerstandsrecht des Volkes gegen rechtswidrige Ausübung der Staatsgewalt. Zugleich ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte des modernen Staatsgedankens. Breslau: Marcus 1916. XIV, 535 p. (Untersuchungen z. deutschen Staats- und Rechtsgesch. 126.) **34735**
- Wurmbrand**, Norb. Die rechtliche Stellung Bosniens und der Herzegovina. Lpzg: Deuticke 1915. 148 p. **3927.37**
= Wiener staatswiss. Studien, 12. 2.

343 Büntetőjog

Strafrecht — Criminal law

- Angyal** Pál. A választói jog büntetőjogi védelméről szóló 1913: XXIII. és a király megsértéséről és a királyság intézményének megtámadásáról szóló 1913: XXXIV. t.-c.-ek. Pécs: Wessely & Horváth 1914. 83 p. (A Bűnügyi szemle törvénytára, 2.) **33896**
- [**Balogh** Jenő]. Büntetőjogi dolgozatok B. J. születése ötvenedik évfordulójának ünnepére. Szerk. Angyal Pál. Bp.: Bűnügyi szemle 1914. 328 p. **34592**
- Beccaria**, Cesare. Büntett és büntetés. [Dei delitti e delle pene. 1764.] Ford. és bev. Tarnai János. 2. átdolg. kiad. Bp.: Franklin 1916. 191 p. (Olcso kv. 1799/1805.) **34555**
- Bender**, Karl. Das Operationsrecht des Arztes unter Berücks. der Rechtsprechung. Diss. Erlangen: Junge 1915. VI, 32 p. **34247**

- Chicago. Municipal reference library.** The payment of fines in installments by offenders. Chicago 1914. 16 p.
= Chicago. Municipal reference libr. Bull. 4. 4785/4
- Chicago. Municipal reference library.** Speculation or scalping in amusement tickets. Analysis of municipal ordinances prohibiting or regulating the sale of tickets of admission at advanced prices. Chicago 1915. 20 p.
= Chicago. Municipal reference libr. Bull. 5. 4785/5
- Cronewitz, Geo.** Die Lehre vom Strafantrage im geltenden Strafgesetzbuche und im Vorentwurf unter Berücks. des Gegenentwurfs und des Kommissionsentwurfs. Diss. Borna-Lpzg: Noske 1915. IX, 69 p. Bibliographie: p. VII–IX. 34235
- Degré Lajos.** A közveszélyes munkakerülők-ről szóló 1913: XXI. t.-c. Pécs: Wessely és Horváth 1914. 44 p. (A Bűnügyi szemle törvénytára, 1.) 33874
- Finkey Ferenc.** A magyar büntető per jog tankönyve. [1902.] 4. átdolg. kiad. Bp.: Grill 1916. XX, 756 p. 33403
- Gross, Hans.** Handbuch für Untersuchungsrichter, als System der Kriminalistik. T. 1–2. [1892.] 6. umgearb. Aufl. München: Schweitzer 1914. XXIV, 1214 p. 33535
- Hamann, Art.** Die ausbeuterische Zuhälterei. (§ 181/a Abs. 1, 1. Teil StGB.) Diss. Borna-Zpg: Noske 1914. VI, 47 p. 33506
- Hammer, Wilh.** Ärztliche Eingriffe in den menschlichen Körper vom bürgerlich-rechtlichen Standpunkte aus. Diss. Hohen-Neuendorf: Krause 1915. 50 p. 34244
- Hauptmann, Rud.** Die Hinderung und die Gefährdung des Telegraphenbetriebes. Diss. [Rostock 1915.] VIII, 40 p. 33505
- Horváth Dániel.** A fiatalokúak wittlichi fogháza a német büntetés végrehajtás rendszerében. Bp.: Politzer 1916. 36 p. (Angyal-szeminárium kiadv. 3.) 34728
- Kováts Andor.** Bevezető tanulmányok a büntetőjogi elvülés tanába. Bp.: Eggenberger 1915. 256 p. 33855
Bibliográfia: p. 241–52.
- Koenig, Fritz.** Grundzüge des internationalen Strafrechts mit bes. Berücks. der neuen Entwürfe Deutschlands, Österreichs und der Schweiz. Liestal: Lüdin 1915. 131 p. 33512
- Mayer, Max Ernst.** Der allgemeine Teil des deutschen Strafrechts. Lehrbuch. Heidelberg: Winter 1915. XVI, 552 p. (Bibliothek d. Kriminalstatistik, 2.) 34499
- Mörchen, Heinr.** Die strafrechtliche Bedeutung der Trunkenheit nach geltendem Reichsrechte und dem Vorentwurf zu einem Deutschen Strafgesetzbuche. Diss. Hildesheim: Lax 1914. 67 p. 33502
Bibliographie: p. 7–9.
- Oroszország. Törvények, rendeletek.** Das neue russische Strafgesetzbuch. (Ugolovnoje ulozenje.) Bestätigt am 22. März 1903. A. d. Russischen übers. v. O. S. Bernstein. [1903.] 2. Aufl. Bearb. v. O. Höchtl. Berlin: Guttentag 1916. 186 p. (Samml. ausserdt. Strafgesetzbücher, 24.) A 4734/5
- Oswald, Karl.** Der preussisch-russische und der bayerisch-russische Auslieferungsvertrag. Diss. München: Weiss 1914. 76 p. 33501
Bibliographie: p. 4–5.
- Pfeifer, Hans.** Die Begriffe Sittlichkeit, unsittlich, Schamgefühl, Unzucht, unzuchtige Handlung und unzüchtig in den §§ 174 ss. RStGB. Diss. Borna-Lpzg: Noske 1915. IX, 48 p. 34222
Bibliographie: p. VII–IX.
- Pollacsek Károlyné.** 320 gyermekbíróági tárgyalás ismertetése. Felolv. Bp.: Fritz 1916. 48 p. (A Magy. gyermektanulmányi társ. közlönyéből.) B 362/76
- Réti Illés Elemér.** A büntetőjog kodifikációjának első kísérletei Magyarországon. Kollonics javaslata és a Novum tripartitum. Bp.: Politzer 1916. 80 p. (Angyal-szeminárium kiadványai, 2.) 34535
- Sick, Wald.** Die Lüge und ihre strafrechtliche Würdigung. Diss. Borna-Lpzg: Noske 1915. X, 190 p. 34276
Bibliographie: p. VII–X.
- Stuber, Max.** Das jugendliche Alter als Schuld- und Strafausschliessungsgrund nach dem Vorentwurf und Gegenentwurf zu einem deutschen Strafgesetzbuch. Diss. Borna-Lpzg: Noske 1915. XVI, 113 p. 34278
Bibliographie: p. VII–XVI.
- Tarnai János.** A becsületsértő cselekményekről. Pécs: Wessely és Horváth 1915. 66 p. (A Bűnügyi szemléből.) 34351

Trepper, Alfred. Richterbestechung (§ 334 StGB.) und Rechtsbeugung (§ 336 StGB) unter Berücks. auch der Strafrechtsreform. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1914. XI, 114 p. **34251**
Bibliographie : p. IX—XI.

344 Katonai büntetőjog

Militärstrafrecht — Military criminal law

Doleschall Alfréd. Katonai büntetőjog. 1916. (A Jogtud. közlönyből.) **R 344.1(439)**

Szabó Sándor. A katonai büntető törvénykönyv a magyar jogforrástan szempontjából. Döntvényjogunk az 1912 : LIV. t.-c. alapján. Bp.: Politzer 1916. 34 p. (Angyal-szeminárium kiadv. 1.) **34128**

Weiterer, Jos. Die rechtliche Natur der Offizierssehrengerichte und der Ehrengerichtsverordnungen. Diss. Münster i. W.: Westfälische Vereinsdr. 1915. 54 p. **34262**

347 Magánjog

Privatrecht — Private law

Decker, Otto. Die Rechtsverhältnisse der geschlossenen Privatgewässer nach dem bayerischen Wassergesetz vom 23. März 1907. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1914. VIII, 67 p. **34245**

Fackeldey, Ferd. Luftschiffahrt und Schadenshaftung. Ein Beitrag zur Lehre vom Recht der Luftschiffahrt. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1915. IX, 73 p. **34228**
Bibliographie : p. VII—IX.

Gelling, Erich. Die Reallasten nach dem Bürgerlichen Gesetzbuche insbes. im Verhältnisse zur Rentengrundschild auf dogmatischer Grundlage unter Berücks. ihrer historischen Entwicklung. Diss. Erlangen : Jacob 1915. XI, 151 p. **34277**
Bibliographie : p. VI—XI.

Hefti, Hans. Die vormundschaftliche Amtsführung nach dem schweiz. Zivilgesetzbuch mit bes. Berücks. der prinzipiellen Selbstständigkeit des Vormundes in seiner Amtstätigkeit. Bern : Stämpfli 1916. XI, 257 p. (Abhandlgen z. schweizer. Recht, 67.) **34565**
Bibliographie : p. IX—XI.

Hesecke, Walt. Die Schadensersatzpflicht bei nichtökonomischen Schäden. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1914. X, 80 p. **34145**
Bibliographie : p. VII—X.

Heubusch, Herm. Die Automaten im Strafrecht und im Gewerberecht. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1915. VI, 91 p. **34219**

Jaffé, Bernh. F. V. Die Klage des Losinhabers gegen den Lotterieuunternehmer auf Vornahme der Ziehung und ihre Durchführung im Wege der Zwangsvollstreckung. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1914. VIII, 36 p. **33504**

Kinne, Fr. Wilh. Die Haftung des Eisenbahnunternehmers für Tötung und Körperverletzung nach § I des Reichshaftpflichtgesetzes vom 7. Juni 1871. Diss. Berlin : Lony 1914. 74 p. **33508**

Kittelmann, Hellmuth. Læsio enormis. Aarau : Sauerländer 1916. VIII, 114 p. (Zürcher Beitr. z. Rechtswiss. 57.) **34498**
Bibliographie : p. VI—VIII.

Medgyes Simon. Szülők és gyermekek. A polgári törvénykönyv törvényjavaslatának 162—212. §-ai. Bp.: Franklin 1915. 41 p. = Magyar jogászegyl. érték. Uj f. 74. **3804/52**

Meyer, Friedr. Beiträge zur Entwicklung des Fischereirechts im Gebiete der Provinz Hannover mit Ausnahme von Ostfriesland. Diss. Göttingen : Dieterich 1914. 74 p. **33151**
Bibliographie : p. 5—8.

Müller-Erbach, Rud. Das Bergrecht Preussens und des weiteren Deutschlands. Hälfte 1—. Stuttg.: Enke 1916—. **34318**

Rietdorf, Bernh. Erbbaurechtliches. Ein Beitrag zur Lehre vom Erbbaurechte des BGB. Diss. Berlin : Hube 1914. 72 p. Bibliographie : p. 68—72. **33499**

Schulthess, K. Das internationale Wasserrecht. Zürich : Rascher 1915. IX, 154 p. (Schweizer. Wasserwirtsch.-Verb. Publ. 3.) **8249**

Seiter, Rud. In welchem Umfange kann nach dem B. G. B. der Mieter den Gebrauch der gemieteten Sache einem andern überlassen? Und welche Wirkungen hat eine solche Überlassung auf das Rechtsverhältnis zwischen Vermieter und Mieter? Diss. Altkirch : Masson 1915. 52 p. **34239**

Személyi Kálmán. A névjog. Tanulmány a személyiségi jogok köréből. Bp.: Franklin 1915. 180 p. **34323**

A Tényleges birtokos telekkönyvi bejegyzése és a telekkönyvhelyesbítés. Irta Egy bíró. Torda : Füssy 1914. 92 p. **33697**

Tóth Lajos. Magyar magánjog. Általános tanok; bevezető tételek. 1— . füz. Debreczen : Csáthy 1914— . **34075**

Tremblau, Ernst. Zurückbehaltungsrecht und Einrede des nicht erfüllten Vertrages beim Dienstvertrage des Bürgerlichen Gesetzbuches. Diss. Cöln : Greven & Bechtold [1915.] 48 p. **33496**
Bibliographie : p. 4—5.

Wäsch, Kurt. Der Schutz gegen Gefährdungen durch Luftfahrzeuge in zivilrechtlicher und öffentlichrechtlicher Hinsicht. Diss. Berlin : Wróbel 1915. 52 p. **34220**
Bibliographie : p. 7—10.

347.7 Kereskedelmi jog *Handelsrecht — Commercial law*

Buday Gyula. A fuvarozó felelőssége. Tanulmány a kereskedelmi jog köréből. 1— . k. Nagyvárad : Láng 1915— . **33698**

Fürst, Otto. Der Gegenstand des Gebrauchsmusterschutzes. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1914. VIII, 74 p. **34249**

Meier, Kurt. Der Kreditbrief. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1915. IX, 58 p. **34274**
Bibliographie : p. VII—IX.

Meineke, Karl. Bankdepotgeschäfte, insbes. Summen- und Sammeldepot, sowie ihr Verhältnis zum § 2 des Depotgesetzes. Diss. Borna-Lpzg : Noske 1914. IX, 75 p. **34248**
Bibliographie : p. VII—IX.

347.725 Részvénytársaságok *Aktiengesellschaften* *Joint-stock companies*

Hubert, Ernst. Die rechtliche Natur einer im Entstehen begriffenen Gesellschaft mit beschränkter Haftung und die Wirkung der von ihr abgeschlossenen Verträge. Diss. Borna-Leipzig : Noske 1915. VIII, 39 p. **34243**

Loder, Rud. Die Recht des Gesellschafters einer Gesellschaft mit beschränkter Haftung. Diss. Berlin : Mittler 1915. 48 p. **34218**

Schurr, Albert. Genossenschaftsbuch für den Aufsichtsrat. Mannheim : Bensheimer 1915. 152 p. **33640**

Walb, Ernst. Der Streit um die Berechnung der Gewinnanteile bei der Aktiengesellschaft. Bonn : Schmidt 1915. II, 42 p. **33876**

Weber, Joh. Baptist. Vergleich des käuflichen Erwerbs des Unternehmens einer Aktiengesellschaft durch eine andere Aktiengesellschaft mit der Fusion zweier Aktiengesellschaften. Diss. Trier : Paulinusdruck. 1915. IX, 95 p. **34236**
Bibliographie : p. V—IX.

347.736 Csődjog *Konkursrecht — Bankruptcy-proceedings*

Bedő Mór. A csődönkívüli kényszeregyességi eljárásról szóló rendelet. Magyarázatokkal. Bp. : Grill 1916. 115 p. (Magyar törv. Grill-féle kiad. 40.) **33628**

Bernhard Miksa. A bűnvádi csődper. Bp. : Ráth 1914. 153 p. **33848**

Bernhard Miksa. A csődeljárás. Bp. : Ráth 1914. 321 p. **34079**

Bernhard Miksa. A csődjog. Bp. : Ráth 1914. 296 p. **34090**

Levy, Leop. Die Geschäftsaufsicht zur Abwendung des Konkursverfahrens. Bekanntmachung, betr. die Anordnung einer Geschäftsaufsicht zur Abwendung des Konkursverfahrens vom 8. VIII 1914. Erl. Berlin : Vahlen 1915. 64 p. **33033**

Meszlény Artur. A csődön kívüli kényszeregyesség. A 4070/1915. M. E. sz. minisztériumi rendelet, az 1916 : V. t.-e. és a csődön kívüli kényszeregyességre vonatkozó egyéb jogszabályok rendszeres magyarázata. Bp. : Athenæum 1916. 312 p. **34103**

Rechfelden, v. Die neue ungarische Ausgleichsordnung. Ein Vergleich mit der österreichischen Ausgleichsordnung. Wien : Manz 1916. 32 p. **34293**

Szentirmay Ödön. A csődelhárítás jogintézménye agrárpolitikai szempontból. 1915. (A Magyar gazdák szemléjéből.) **R 347.736**

347.78 Művészeti és irodalmi tulajdonjog *Urheberrecht — Copyright*

Geller, Rud. Der Kommissionsverlag. Diss. Borna-Leipzig : Noske 1914. IX, 78 p. **34241**
Bibliographie : p. VII—IX.

Neumann, Fritz. Der privatrechtliche Schutz gegen die Veröffentlichung von Privatbriefen. Diss. Berlin : Ebering 1915. 72 p. Bibliographie : p. 7—II. **34242**

347.9 Perrendtartás

Zivilprozessordnung
Civil trials. Procedure

Borsodi Miklós. A végrehajtási eljárás zsebkönyve. Az 1881 : LX. t.-c., 1908 : XLI. t.-c., 1912 : VII. t.-c., 1912 : LIV. t.-c. és a kapcsolatos rendeletek. A nemzeti közí végrehajtási jogsegélyre vonatkozó törvények és rendeletek. A bírósági végrehajtókra és a bírói letételekre vonatkozó törvények és rendeletek. Utalásokkal, magyarázó jegyzetekkel. Bp. : Franklin 1915. 454 p. (Magyar törvények zsebkíad.) **34671**

Engel Sándor. A községi polgári bíraskodásra vonatkozó eljárási szabályok magyarázata. Bp. : Orsz. közp. közs. ny. 1915. 126 p. **33882**

A Jogállam perrendtartási füzeté. A magyar polgári perrendtartás életbelépte alkalmaiból szerk. Edvi Illés Károly, Baumgarten Nándor & Gyomai Zsigmond. Bp. : Jogállam 1915. IV. 160 p. **34083**

Kauffmann, Werner. Der Schiedsrichtervertrag (receptum arbitrii) nach geltendem Recht. Diss. Rostock : Adler 1915. 168 p. **34225**

Levin, Louis. Die rechtliche und wirtschaftliche Bedeutung des Anwaltszwangs. Hg. v. Berliner Anwaltverein. Berlin : Vahlen 1916. 164 p. Bibliographie : p. 161—64. **34317**

Müller, Johs. Der Verzicht auf ein Rechtsmittel nach der Reichszivilprozessordnung verglichen mit dem älteren deutschen, dem österreichischen und dem ungarischen Prozessrecht. Diss. München : Knorr & Hirth 1915. 115 p. **34224**
Bibliographie : p. 113—15.

Nagy György. Házassági válóperekben kövendő eljárás az új polgári perrendtartás szerint. (1911 : I. t.-c. 639—86. §) Magyarázó jegyzetekkel. Bp. : Politzer 1915. 64 p. **33898**

348 Egyházjog

Kirchenrecht — Canon law

Forster Gyula, br. A katolikus autonómia törvényhozási rendezésének kérdéséről. 1914. **R 348.3(439)**

Harburger, Karl. Das privilegium fori im deutschen Recht. Diss. Berlin : Schade 1915. 145 p. **33300**
Bibliographie : p. 5—10.

Hilling, Nik. Die Erlasse des Papstes Pius X. über den Priesterberuf und die Standespflichten und Standesrechte der Geistlichen. Bonn : Hanstein 1915. 56 p. = Hilling : Quellensamml. f. d. geltende Kirchenrecht, 1. **33238/1**

Hilling, Nik. Die kanonische Form der Verlöbnisse und der Eheschliessung. Bonn : Hanstein 1915. 51 p. **33238/3**
= Hilling : Quellensamml. f. d. geltende Kirchenrecht, 3.

Hilling, Nik. [szerk.] Quellensammlung für das geltende Kirchenrecht, insbes. zum Gebrauche bei akademischen Seminarübungen. H. 1— . Bonn : Hanstein 1915— . **33238**

Hilling, Nikolaus. Die Reformen des Papstes Pius X. auf dem Gebiete der kirchenrechtlichen Gesetzgebung. Bd 1—3. Bonn : Hanstein 1909—15. **33207**

Hilling, Nik. Das summarische Prozessverfahren in Disziplinar- und Strafsachen der Geistlichen und die Amtsenthebung der Pfarrer im Verwaltungswege. Bonn : Hanstein 1915. 50 p. = Hilling : Quellensamml. f. d. geltende Kirchenrecht, 2. **33238/2**

Manassero, Bart. Manuale ecclesiasticum seu epitome ex decretis authenticis sacrae rituum congregationis. [1902.] Ed. 3. Romæ : Pustet 1914. 419 p. **33621**

Tóth Tihamér. A magyarországi kath. egyház joga vagyonához és a szekularizáció. Eger : Érseki liceumi kny. 1914. X. 216 p. **33943**
Bibliográfia : p. 203—07.

35 Közigazgatás

Verwaltung — Administration

Dajka Endre. A magyar vidéki rendőrségek szervezete és adminisztrációja. [1915.] 2. kiad. Nagy-Váradi : Sonnenfeld 1916. 45 p. **34526**

Halmay Gusztáv. A magyar közigazgatási jog magánjogi vonatkozásaiban. Elmélet és gyakorlat. Bp.: Saj. kiad. 1915. X, 417 p. **33709**

Kun József, barabási. A közigazgatási reform 1870-ben és 1914-ben.
= Kun: Politikai dolgozatok. 1916. p. 62–72. **33994**

Lowell, A. Lawrence. The governments of France, Italy, and Germany. Cambridge: Harvard univers. pr. 1914. VII, 217 p. **33411**

Mayer, Otto. Festgabe für O. M. Zum 70. Geburtstag dargebracht von Freunden, Verehrern und Schülern. Tübingen: Mohr 1916. VII, 301 p. **34725**

Niederösterreichischer Amtskalender. Jg 51. 1916. Mit Benützung amtlicher Quellen zsgest. Wien. **33842**

Orlando, V[itt.] E[man.] Principii di diritto amministrativo. [1892.] 5. ed. riv. Firenze: Barbèra 1915. XV, 456 p. (Manuali Barbèra, 16.) **32632**

Slawitschek, Rudolf. Unsere Selbstverwaltung, ihr Wesen, Recht und Ziel. Prag 1915. **P 350.72(436)**

350.8 Köztisztviselők

Öffentliche Beamte — Civil service

Gleisner, Arnold. Die Entlassung des Staatsbeamten sowie Verlust von Pensionen infolge strafgerichtlicher oder disziplinarer Verurteilung. Pensionsbestimmungen für k. k. bzw. k. u. k. gemeinsame Staatsbeamte auf Grund der neuen Dienstpragmatik. Wien: Perles 1916. VIII, 140 p. (Österr. Gesetze, 107.) **34733**

Hofbauer Aladár & Dezső. A nyugbér. Tájékoztató a nyugbérre jogosult állami alkalmazottak ellátásáról. Bp.: Lampel 1915. 26 p. **33905**

Scheid, Willi. Die rechtliche Stellung der englischen Staatsbeamten. Marburg a. L.: Ebel 1914. VIII, 86 p. (Arbeiten a. d. jurist.-staatswiss. Seminar d. Univers. Marburg, 23.) **33513**

352 Községi igazgatás

Gemeindeverwaltung

Local government

Budapest székesfőváros utcái, utai és tereinek beosztása közigazgatási kerületek, választókerületek és szavazókörök szerint. Kiadja a Székesfőváros közp. választmányja. Bp.: Háziny. [1916.] 96 p. **33894**

Budapest. Törvényhatósági bizottság. Kögyűlési jegyzőkönyv. 1884—. Bp. 1915—. [1884-től 1848/49-ig visszamenőleg fog megjelenni.] **1263**

Debreceni közlöny. Közigazgatási és köz-művelődési hetilap. 1—. évf. 1915—. Debrecen **1256**
1—. Szerk. Csűrös Ferenc & Szathmáry Zoltán.

Egyed István. Önkormányzati közigazgatás a német államokban. Bp.: Franklin 1916. 71 p.
= Magyar jogászegyl. értek. Uj f. 11. 72/73. **3804/51**

Egyesült Államok. National municipal league. Committee on municipal program. A model city charter and municipal home rule. Philadelphia 1916. **P 352(73)**

Gehrmann, Hanns. Die Städte und Freiheiten Königsberg i. Pr. i. J. 1806. (Einwohner, Handel, Gewerbe und Repräsentation.) München: Duncker & Humblot 1916. 123 p. **34791**

Helffritz, Hans. Die Vertretung der Städte und Landgemeinden nach aussen in dem Gemeinderecht der östlichen Provinzen Preussens. Berlin: Heymann 1916. XII, 129 p. **33343**

Hirsch, Paul. Gemeindeverfassung.
= Thimme: Arbeiterschaft. 1915. p. 68–80. **32032**

Közhalmi Béla. Berlin közigazgatása. Bp.: Háziny. 1915. p. 554–573. (A Városi szemléből.) **34774**

McCall, Sam. Walker. The liberty of citizenship. New Haven: Yale univers. pr. 1915. 134 p. **33748**

Ryan, Oswald. Municipal freedom. A study of the commission government. Introd. by A. Lawrence Lowell. New-York: Doubleday, Page 1915. XVI, 233 p. (American books.) **33425**
Bibliography: p. 221–33.

Schiavi, Aless. Quattordici mesi di amministrazione socialista nel comune di Milano. Pref. di Fil. Turati. Milano: Avanti 1915. 44 p. (Bibliot. d. critica sociale.)

34136

Schranil, Rud. Die sogenannten Sobieslaw'schen Rechte. Ein Prager Stadtrechtbuch aus dem 15. Jahrh. München: Duncker & Humblot 1916. 100 p. (Prager staatswiss. Untersuchungen, 4.)

34775

Stier-Somló, [Fritz]. Handbuch des kommunalen Verfassungs- und Verwaltungsrechtes in Preussen. Unter Mitw. v. Baath, Buck [etc.] hg. Lfg 1— Oldenburg i. Gr.: Stalling 1914—.

8157

Verein für Kommunalwirtschaft und Kommunalpolitik. Vereinsschriften: H. 1— Berlin-Friedenau 1915—.

4821

1—, Hg. von Ervin Stein.

Zueblin, Charles. American municipal progress. [1912.] New & rev. ed. New York: Macmillan 1916. XIV, 522 p.

34373

Bibliography: p. 429—95.

353 Megyei igazgatás

*Komitatsverwaltung
County government*

Benisch Art. Vármegyei beosztásunk reformja. 1914.

R 353(439)

Kun József, barabási. Megye és kormány br. Eötvös József eszmekörében.

= Kun: Politikai dolgozatok. 1916. p.

35—61.

33994

Zoltán Vilmos. A régi vármegyéből. Politikai és művelődéstörténeti képek. Bp.: Lampel 1914. 48 p. (Iparosok olvasótára, 20. 2.)

33883

361 Jótékonyság. Szegényügy

Armenwesen — Charity organisation

Breithaupt, Geo. Wolfg. Das öffentliche Armenrecht in Preussen und dem Reich. Diss. Berlin 1915. XIII, 70 p.

Bibliographie: p. XI—XIII.

33354

Juba Adolf. A csecsemő és gyermekgondozás tanának terjesztése a népoktatási intézetekben. 1916.

R 362.71

Krentz, E. Öffentliche und private Wohlfahrtseinrichtungen allgemeiner Art in der Stadt Fürth. Diss. Erlangen: Junge 1915. 162 p.

34275

Magyarország. Honvédelmi minisztérium.

Alapok és alapítványok törzskönyve. 1— k. Hiv. kiad. Bp.: Pallas 1914—.

33278

1. Segélyezési és jutalmazási alapítványok és különféle pénzalapok. 1914. X, 621 p.

Österreichisches Frauenstimmrechtskomitee.

Was eine Vormünderin wissen muss!

Vortr. Wien: Heller 1915. 102 p.

33695

Rieker, Karl. Das neue bayerische Armenrecht. Vortr. Erlangen: Junge 1915. 25 p.

33777

Riss, Franz. Bayrisches Armenrecht. Reichsgesetz über den Unterstützungswohnsitz. Bayrisches Armengesetz und hiemit zusammenhängende Vorschriften. München: Kath. Caritasverb. 1915. 120 p.

33773

Szegénygondozó egyesület. Szegénygondozó tanfolyam sorozatos előadásai. Bp.: Stephaneum 1914. 244 p.

34033

P á l o s Ödön: Budapest szegényügyének vázlat: p. 71—77.

366.1 Szabadkőművesség

Freimaurerei — Freemasonry

Bókay Árpád. Az út, az élet, az igazság. Beszéd. 1915.

R 366.1(439)

37 Közoktatás

Unterrichtswesen — Education

Bachman, Frank P. Problems in elementary school administration. A constructive study applied to New York City. New York: World book co. 1915. X, 274 p. (School efficiency ser.)

33445

Buffalo educational union. Means of education in Buffalo. Buffalo 1914. 30 p.

33917

Cubberley, Ellwood P. The Portland survey. A textbook on city school administration based on a concrete study. New-York: World book co. 1915. XIV, 441 p. (School efficiency ser.)

33450

Cubberley, Ellwood P. State and county educational reorganization. The revised constitution and school code of the state of Osceola. New-York: Macmillan 1914. XX, 257 p.

34366

Frayser, Nannie Lee. The Sunday school and citizenship. Cincinnati: Standard publ. co. 1915. 99 p.

33749

Fulton, Maur. Garland (szerk.). College life : its conditions and problems. A selection of essays for use in college writing courses. New York : Macmillan 1914. XXII, 524 p. **33405**

Károlyi Sándor. Az iskolán kívüli népoktatás és a népjólét. Reformeszmék. Szatmárnémeti : Boros 1914. 190 p. **34080**

Lang, Leop. Die Einheitsschule. Ein Vorschlag zu einer den Forderungen der Gegenwart entsprechenden Umgestaltung des gesamten Schulwesens. Lpzg : Haase 1916. 83 p. **34795**

Nemzeti kultúra. Az Állami tanítók orsz. egyesületének hivatalos lapja. 1—. évf. 1915—. Bp. **93**
1—. Szerk. Vargóczy János, Bartha Pál & Mózes Imre.

Nüchter, Friedr. Pädagogische Reisebriefe aus den Vereinigten Staaten. Langensalza : Beyer 1915. 72 p. (Mann's Päd. Magazin, 585.) **34292**

Schultze, Ernst. Russlands Feindschaft gegen die Volksbildung und ihre Wirkungen auf Staat, Volk und Kultur. Lpzg : Dürr 1916. 150 p. **A 47.37/1**

371 Elméleti pedagógia

Theoretische Pädagogik
Pedagogical science

Binet Alfred. Az iskolásgyermekek lélektana. Ford. Dieneš Valéria. Kiadja a Magyar gyermektanulmányi társ. Bp.: Eggenberger 1916. XV, 336 p. (Gyermektanulmányi kvt. 6.) **34084**

Bohnenblust, Gottfr. Vaterländische Erziehung. Votr. Zürich 1915. (Schweizer Zeitfragen, 47.) **P 371.48(494)**

Claparède, Ed. Gyermekpszichológia és kísérleti pedagógia. [1905.] Ford. Weszely Ödön. Bp.: Lampel 1915. 255 p. (Néptanítók kvtára, 49/50.) **33843**
Bibliográfia : p. 248—52.

Dewey, John. The school and society. [1900.] Rev. ed. Chicago : Univers. of Chicago pr. 1915. XV, 164 p. **33459**

Foerster, F. W. Autorität und Selbstregierung in der Leitung der Jugendlichen. Langensalza : Beyer 1915. 26 p. (Beitr. z. Kinderforschung & Heilerziehung, 126.) **33377**

Foster, Wm Horton. Debating for boys. New York : Sturgis & Walton 1915. 175 p. **34345**

Haase, Karl. Der weibliche Typus als Problem der Psychologie und Pädagogik. Ein Beitrag zur künftigen Nationalerziehung. Lpzg : Teubner 1915. 90 p. Bibliographia : 89—90. **33452**

Herget, Ant. Die wichtigsten Strömungen im pädagogischen Leben der Gegenwart. T. 1—2. Lpzg : Haase 1914—16. (Päd. Schr. d. Zeitschr. Schaffende Arbeit & Kunst in der Schule.) **34153**

Joël, Ernest. Die Jugend vor der sozialen Frage. Votr. [1914.] 2. Aufl. Jena 1915. **P 371.839(43)**

Russell, Charles E. B. Junge Galgenvögel. [Young gaol-birds. 1910.] Übers. v. Karl Struve. Langensalza : Beyer 1914. 118 p. (Beitr. z. Kinderforschg. & Heilerziehg, 118.) **33393**

Stiebel, Karl F. Minderbefähigte Schulentlassene. Eine Studie über die Erwerbsfähigkeit der in 1903—1912 aus den Frankfurter Hilfsschulen entlassenen Kinder. Berlin : Heymann 1916. 71 p. **33775**

Tamás Károly. A nemzeti és állampolgári nevelés alapkérdései és a polgáriskola. 1916. **R 371.48(439)**

Tas Ferenc. Társadalmi osztály — iskola nélkül. [1915.] (A Polgáriskolai közlönyből.) **R 371.123(439)**

Vértess O. József. A gyógyító pedagógia fogalma és köre. Bp.: Stark 1915. 20 p. (Ped. pszichológiai kvt. 4.) **33691**

Wagner, Adolph. Staatsbürgerliche Bildung. Votr. — Anh.: A. Damaschke : Die staatsbürgerliche Aufgabe nach dem Siege. Berlin : Bodenreform 1915. 23 p. = Soziale Zeitfragen, 59. **3520/6**

373 Középiskola

Mittelschule — Secondary education

Hinchman, Walt. S. The American school. A study of secondary education. New York : Doubleday, Page 1916. XI, 232 p. (The American books.) **33743**

Kemény Gábor. A francia középiskolák szelme. 1915. (A Magyar pedagógiából.) **R 373(44)**

Kemény Gábor. A francia középiskolák szervezete. Kolozsvár 1915. (A Keresztény magvetőből.) **R 373(44)**

Maennel, B. Von der Schule des Mittelstandes (Mittelschule) in Preussen. Eine sozialpädagogische Monographie. Langensalza : Beyer 1914. 83 p. (Beitr. z. Kinderforschg & Heilerziehg, 120.) **83379**

Magyarország. Vallás- és közoktatásügyi minisztérium. Tanterv a polgári fiúiskolák számára. Az 1868. XXXVIII. t.-c. értelmében. Bp.: Egyet. ny. 1915. 20 p. **33701**

Országos polgári iskolai egyesület. A hétosztályú polgáriskola (reformpolgáriskola) tantervjavaslata. Pozsony 1914. **R 371.123(439)**

Schab, Siegf. Studieren oder nicht? Ein Wort zum Erlass des Unterrichtsministers behufs «Eindämmung des Zudränges zu den Mittelschulen». Wien 1916. **P 373(43)**

Valentényi Gáspár. A felső kereskedelmi iskolák kialakulása és eloszlása hazánkban. 1916. **R 386(071.2)(439)**

Wotke, Karl. Die von der Studien-Revisions-Hofkommission (1797—99) vorgeschlagene Reform der österreichischen Gymnasien. Wien : Fromme 1915. XXXI, 144 p. (Beitr. z. Österr. Erziehungs- & Schulgesch. 17.) **34269**

378 Egyetemek

Universitäten — Universities

Aufhauser, Johs. B. Studien-Ordnungen für die theologischen Fakultäten Deutschlands, Österreichs und der Schweiz. 1.—. Bonn : Marcus & Weber. **34402**

1. Die katolisch-theologischen Fakultäten (einschliesslich theologischer Institute von Löwen und Rom). 1915. 121 p.

Hallier, Ed. Kann das Studium unserer Akademiker abgekürzt werden? Vorw. v. Hubert Engels. Hamburg 1916. **P 378.1(43)**

Joël, Ernst & Erich Mohr. Die wartende Hochschule. Akademische Kundgebungen. Jena 1916. **P 371.84(43)**

Németh Ambrus. A győri királyi jogakadémia története, 1867—92. Győr : Győregyházm. kny. 1915. 107 p. **33690**

Veress Endre (szerk.) A páduai egyetem magyarországi tanulóinak anyakönyve és iratai (1264—1864). Bp.: Stephaneum 1915. XVIII, 344 p. (Matricula & acta Hungarorum in universitatibus Italiae studentium, 1.)
= Fontes rerum Hungaricarum, 1. **4801/1**

38 Közgazdaság

Volkswirtschaft — Political economy

Bárczy István. Közgazdasági ismeretek [1900?] 5. jav. & bőv. kiad. átdolg. Wildner Ödön. Bp.: Singer & Wolfner 1915. 240 p. **33702**

[Brentano, Lujo]. Festschrift zum 70. Geburtstag. München : Duncker & Humblot 1916. VIII, 470 p. **34740**

Conrad, Johs. Grundriss zum Studium der politischen Ökonomie. T. 1.—. [1897.] 8. erg. Aufl. Jena : Fischer. **34212**
1. Nationalökonomie. 1915. XVI, 460 p.

Damaschke, Adolf. Geschichte der Nationalökonomie. Eine erste Einführung. [1905.] 8. Aufl. Jena : Fischer 1916. XX, 607 p. **33847**

Fellner Frigyes. Ausztria és Magyarország nemzeti jövedelme. Bp.: Akad. 1916. 152 p. 7 t.
= Értekezések a philos. & társ. tud. köréből, 1. 8. **3126/1**

Gini, Corrado. L'ammontare e la composizione della ricchezza delle nazioni. Torino : Bocca 1914. 709 p. (Bibliot. di scienze soc. 62.) **34064**

Hamilton, Walton Hale. Current economic problems. A series of readings in the control of industrial development. Chicago : Univers. of Chicago pr. 1915. XXXIX, 789 p. **33778**

How to economise. London : Simpkin, Marshall [1915.] 78 p. **33399**

Nachrichten für Handel, Industrie und Landwirtschaft. Zsgest. im Reichsamt des Innern. 1914—. Berlin **1235**

North, Cecil Clare. The sociological implications of Ricardo's economics. Diss. Chicago : Univers. pr. [1915.] 65 p. **33094**

Oldershaw, L. Analysis of Mill's principles of political economy. Oxford : Blackwell 1915. 143 p. **34356**

Petry, Franz. Der soziale Gehalt der Marx-schen Werttheorie. Jena : Fischer 1916. VIII, 70 p. **33330**

Plenge, Joh. Aus dem Leben einer Idee. Begleitwort zu einer Denkschrift über eine Unterrichtsanstalt zur Ausbildung praktischer Volkswirte. Münster : Borgmeyer 1915. X, 132 p. **33989**

Die **Private Unternehmung** und ihre Betätigungsformen. Sozialökonomische und juristische Abhandlungen auf privatwirtschaftlicher Grundlage. Bd. 1.—. Lpzg : 1914—. **4808**

1.—. Hg. v. **Heinr. Hoeniger, Rob. Liefmann, Paul Mombert** [etc.]

Schönitz, Hans [etc.] Der privatwirtschaftliche Gesichtspunkt in der Sozialökonomie und Jurisprudenz. Aufsätze v. —, Gerh. v. Schulze-Gaevernitz, Rob. Liefmann [etc.] Berlin : Bensheimer 1914. VIII, 212 p. = Private Unternehmung, 1. **4808/1**

Spann, Othmar. Die Haupttheorien der Volkswirtschaftslehre auf dogmengeschichtlicher Grundlage. [1910.] 2. verm. Aufl. Lpzg : Quelle & Meyer 1916. 156 p. **34313**

Taussig, F. W. Inventors and money-makers. Lectures on some relations between economics and psychology. New-York : Macmillan 1915. IX, 138 p. **34361**

Tiburtius, Joachim. Der Begriff des Bedürfnisses, seine psychologische Grundlage und seine Bedeutung für die Wirtschaftswissenschaft. Diss. Jena : Fischer 1914. 74 p. **33355**

Töndury, H. Von der Handelswissenschaft zur Privatwirtschaftslehre. Zürich : Füssli 1916. 44 p. **33360**

380.8 Gazdasági leírás

Wirtschaftsbeschreibung
Economic description

Bosse, Ewald. Norwegens Volkswirtschaft vom Ausgang der Hansaperiode bis zur Gegenwart mit bes. Berücks. der internationalen Handelsbeziehungen. T. 1—2. Jena : Fischer 1916. = Probleme d. Weltwirtschaft, 22. **519/15**

Deckert, Emil. Die Länder Nordamerikas in ihrer wirtschaftsgeographischen Ausrüstung. Frankfurt a. M. : Keller 1916. VI, 251 p. **33336**

Drachmann, Poul. The industrial development and commercial policies of the 3 Scandinavian countries. Ed. by Harald Westergaard. Oxford : Clarendon pr. 1915. 124, 6 p. (Carnegie endowment f. intern. peace.) **34647**

Lanzerotti, E. Le grandi forze idrauliche del Trentino. 2. ed. Salò 1915. **P 380.314(436.4)**

Mills, George J. Chile ; physical features, natural resources, means of communication, manufactures and industrial development. Introd. by W. H. Koebel. New York : Appleton 1914. (South American handbooks.) **33969**

Vivian, E. C. Peru ; physical features, natural resources, means of communication, manufactures and industrial development. New York : Appleton 1914. VII, 235 p. 2 t. (South American handbooks.) **33970**

380.9 Gazdaságtörténet

Wirtschaftsgeschichte
Economic history

Baranyay József. A komáromi nyomdászat és a komáromi sajtó története. Bp. : Nagel 1914. 192 p. (A Komáromi újságból.) **33487**
Bibliográfia : p. 161—92.

Domanovszky Sándor. A harmincadvám eredete. Bp. : Akad. 1916. 54 p. = Értekezések a tört. tud. köréből, 24. 4. **4305/24**

Gras, Norman Scott Brien. The evolution of the English corn market from the 12. to the 18. century. Cambridge : Harvard univers. pr. 1915. XIII, 498 p. **33718**
Bibliography : p. 465—79.

Hessel, Friedr. Die Zinnblechhandelsgesellschaft in Amberg und ihre Stellung in der Gesamtenwicklung der Weissblech-industrie. Studie zur Wirtschafts-geschichte. Diss. Stadtamhof : Mayr 1914. 104 p. **34152**

Jagow, Kurt. Die Heringsfischerei an den deutschen Ostseeküsten im Mittelalter. Diss. Merseburg : Stollberg 1915. 45 p. **34154**

Jireček, Konst. Jos. Die Handelsstrassen und Bergwerke von Serbien und Bosnien während des Mittelalters. Historisch-geographische Studien. [1879.] Neudr. Prag: Taussig 1916. VI, 92 p. (Kgl. böhm. Gesellsch. d. Wiss. Abhandlungen, 6, 10.) **Aq 49.38/41**

Lipson, E. An introduction to the economic history of England. Vol. 1— . London: Black 1915—. **33719**

Loebl, Alfred H. Der Sieg des Fürstenrechtes auch auf dem Gebiete der Finanzen — vor dem dreissigjährigen Kriege. München: Duncker & Humblot 1916. VII, 134 p. (Staats- & sozialwiss. Forschungen, 187.) **34485**

Menadier, Dorothea. Die Münzen und das Münzwesen der deutschen Reichsäbtissen im Mittelalter. Diss. Berlin: Porrmutter 1915. 113 p. **33299**
Bibliographie: p. 110—11.

Myers, Gust. Geschichte der grossen amerikanischen Vermögen. Bd 1—2. Berlin: Fischer 1916. **34724**

Pries, Alex. Der schwedische Zoll in Warnemünde i. d. J. 1632—54. Diss. Wismar: Eberhardt 1914. XI, 105 p. **33500**
Bibliographie: p. IX—XI.

Reichesberg, N[aum.] Die Entstehung der modernen Verkehrswirtschaft. Bern: Drechsel 1916. 64 p. **34314**

Sachs, Karl L. Das Nürnberger Bauamt am Ausgang des Mittelalters. München: Duncker & Humblot 1915. X, 79 p. (Neujahrsblätter, 10.) **33335**
Bibliographie: p. VI—X.

Stollreither, Heinr. Das Zoll- und Hallenwesen der Stadt Augsburg im 18. Jahrhundert. Diss. München 1914. 96 p. **34139**

Tickner, F. W. A social and industrial history of England. London: Arnold 1915. XII, 721 p. **34350**

381.2 Üzemtan

Betriebslehre — Factory organization

Diemer, Hugo. Industrial organization and management. Chicago: La Salle extension univers. 1915. XV, 291 p. **33367**

Drury, Horace Bookwalter. Scientific management. A history and criticism. New York: Columbia univers. 1915. 222 p. (Studies in hist. ec. & public law, 157.) **33464**

Findeisen, C. F. Grundriss der Handelswissenschaft, Handelsbetriebslehre. [1875.] 11. Aufl. Neubearb. v. H. Grossmann. Leipzig: Gehlen 1914. 435 p. **32825**

Franklin, Benj. A. Experiences in efficiency. New York: Engineering magazine co. 1915. XI, 167 p. (Works management lib.) **33431**

Gerstner, Paul. Kaufmännische Buchhaltung und Bilanz und ihre Beziehungen zur buchhalterischen Organisation, Kontrolle und Statistik. Leipzig: Teubner 1915. VI, 109 p. (Natur & Geisteswelt, 507.) **33683**

Gowin, Enoch Burton. The executive and his control of men. A study in personal efficiency. New York: Macmillan 1915. XV, 349 p. **33601**

Kovács Jenő. A Taylor-rendszer a vasutak szolgálatában. Bp.: Radó 1915. 11 p. (A Közlekedésből.) **8225**

Szőnyey Loránt. Műhelyszervezet és tudományos üzemvezetés. Bp.: Franklin 1915. 58 p. **34460**

Vautrin, A. Die Organisation der menschlichen und maschinellen Arbeit im Kontor. Mannheim: Bensheimer 1916. XII, 159 p. (Mannheimer Hochschulstud. 3.) **34496**

381.32 Kartellek. Trösztök

Kartelle — Cartels. Trusts.

Brown, W. Jethro. The prevention and control of monopolies. London: Murray 1914. XIX, 198 p. **33369**

Crowell, John Franklin. Trusts and competition. Chicago: McClurg 1915. 191 p. **33978**

Mannstædt, Heinr. Ursachen und Ziele des Zusammenschlusses im Gewerbe unter bes. Berücks. der Kartelle und Trusts. Jena: Fischer 1916. 158 p. **34487**

381.6 Közélelmezés. Drágaság *Lebensmittelversorgung. Teuerung* *High cost of living*

- Clark**, Walter E. The cost of living. Chicago : McClurg 1915. 168 p. **33915**
- Franklin**, Fabian. Cost of living. New-York : Doubleday, Page 1915. VII, 162 p. (The American books.) **33598**
- Fürstenberg**, Maur. Die Einführung der Soja, eine Umwälzung der Volksernährung. Vorw. v. Gottlieb Haberlandt. Berlin 1916. **P 613.2**
- Judik** József. A fizetőeszközök mennyisége és a drágaság. Kolozsvár : Stein 1916. (Kolozsvár. Egyet. Közgazdaságtani szeminárium tud. dolgozatai, 1.) **34587**
- King**, Clyde Lyndon. Lower living costs in cities. A constructive programme for urban efficiency. New-York : Appleton 1915. VIII, 355 p. **33927**
- Prendergast**, Wm. A. Report on the maintenance of public markets in the city of New York and the financial results to the city of the nine-year period of operation, ended 1914. New York : Bur. of mun. investigation & stat. 1915. 25 p. **34560**

383 Östermelés

Landwirtschaft — Agriculture

- Boden**, C. F. Unsere Landwirtschaft in Gegenwart und Zukunft. Hannover 1915. **P 383.2(43)**
- Busse**, Walt. Bewässerungswirtschaft in Turan und ihre Anwendung in der Landeskultur. Jena : Fischer 1915. VIII, 326 p. 24 t. (Veröff. d. Reichskolonialamts, 8.) **A 58.38/2**
- Dobreff**, Slavi. Die Getreideproduktion und der Getreidehandel Bulgariens bis zum Balkankrieg 1912. Diss. Nürnberg : Müller 1914. 138 p. **A 49.38/32**
- Ehrenbacher**, Rob. Die Geschichte des fränkischen Hopfenbaues nebst einer Betrachtung der Entwicklung und Organisation des Nürnberger Hopfenmarktes. Diss. Nürnberg : Hilz 1915. VIII, 142 p. **34148**

Foght, Harold W. Rural Denmark and its schools. New-York : Macmillan 1915. XIV, 355 p. **33462**

Hampel Antal. A bortörvény (1908 : XLVII. t.-c.) és a reá vonatkozó joganyag. Füg. : Az osztrák bortörvény és a m. kir. áll. közpincék szervezete. Bp. : Franklin 1914. 232 p. (Magyar törvények. Franklin-társ. zsebkiad.) **33857**

Kronacher, C. Allgemeine Tierzucht. Ein Lehr- und Handbuch für Studierende und Züchter. Abt. 1 — . Berlin : Parey 1916 — . **34805**

Leake, Albert H. The means and methods of agricultural education. Boston : Mifflin 1915. XXIII, 273 p. **33972**

Lesser, Ludw. Der Kleingarten. Seine zweckmässigste Anlage und Bewirtschaftung. Berlin : Heymann 1915. 36 p. 8 t. = Gross Berliner Ver. f. Kleinwohnwesen, 1. **4764/1**

Morcovescu, Alex. Die Viehzucht in Rumänien. Diss. Neustrelitz : Bohl 1915. VII, 110 p. **A 49.38/27**
Bibliographie : p. III—V.

Németh József. Konyhakerti növénytermesztés. Tanulók és kezdő kertészkedők használatára. [190?] 5. kiad. Bp. : Pátria 1914. 77 p. **33881**

Schiestl, Alois. Wunderbare Brotvermehrung oder Reformgetreide. Linz [1915.] **P 383.3**

Schrecker János. Az istállótrágya kezelése, tek. annak üzemi jövedelmezőségére. Bp. : Pátria 1914. 169 p. 7 t. **33907**

Svensson, Sigurd. Viehlose Landwirtschaft. Ein Zukunftsausblick sittlicher und wirtschaftlicher Natur. Übers. aus dem Schwedischen v. E. Seegelke. Dresden : Globus 1916. XII, 57 p. (Bibliothek f. Volks- & Weltwirtsch. 10.) **34493**

Szilárd Gyula. Takarmányozástan, a legújabb elméleti és gyakorlati ismeretek alapján. Bp. : Pátria 1914. 150 p. **33909**

383.1 Földbirtok

Grundbesitz — Property in land

- Damaschke**, Ad. Vom Gemeindegrundeigentum. [1900.] 6. erw. Aufl. Jena : Fischer 1916. IV, 120 p.
= Damaschke : Aufgaben d. Gemeindepol. 2. **19184/2**

Feifalik, A. Ein neuer aktueller Weg zur Lösung der bosnischen Agrarfrage. Wien : Deuticke 1916. VIII, 191 p. III t. = Wiener staatswissenschaftl. Stud. 12. 3. 3927/38

Mayer, Sylvain. The law of agricultural holdings comprising the agricultural holdings acts, 1908, 1913 and 1914. Fully annotated together with the law of distress amendment acts, 1888, 1895 and 1908. [1908.] 6. ed. London : Waterlow 1915. XVI, 236 p. 33368

Robert-Tornow, Nik. Verwaltungsrechtliche Wege städtischer Bodenpolitik und ihre wirtschaftliche Bedeutung. Königsberg Pr. : Hartungsche Ztg. 1916. X, 104 p. (Königsberger Stat. 15.) 34579

Schulman, Leon. Zur türkischen Agrarfrage. Palästina und die Fellachenwirtschaft. Weimar : Kiepenheuer 1916. XXVIII, 182 p. A 56.38/14 Bibliographie : p. XXVI—XXVIII.

Serban, Mich. Agrarpolitische Studien über Rumänien. Diss. Halle a. S. 1914. VI, 73 p. A 49.38/34 Bibliographie : p. 69—73.

Wenninger Mátyás. A magyar föld. Bp. : Szent-István-társ. 1915. VII, 112 p. 1 t. 33652

384 Iparpolitika

Industriepolitik — Industry

Bode, Johs. Die staatliche Gewerbebeförderung im Königreich Sachsen. Diss. Grimma : Bode 1914. 132 p. 34138

Donald, W. J. A. The Canadian iron and steel industry. A study in the economic history of a protected industry. Boston : Mifflin 1915. XV, 376 p. 2 t. 33605 Bibliography : p. 359—66.

Goldschmidt, Ernst Friedr. Die deutsche Handwerkerbewegung bis zum Sieg der Gewerbebefreiheit. München : Reinhardt 1916. VIII, 120 p. 34192 Bibliographie : p. VI—VIII.

Krusch, P. Die Versorgung Deutschlands mit metallischen Rohstoffen (Erzen und Metallen). Leipzig : Veit 1913. XVI, 260 p. 34745

Kustermann, Franz. Die Entwicklung der Eisenindustrie in München. Diss. München : Wolf 1914. 81 p. 34123 Bibliographie : p. 79—81.

Németsorszá. Reichskolonialamt. Der Baumwollbau in den deutschen Schutzgebieten. Seine Entwicklung seit dem Jahre 1910. Jena : Fischer 1914. IX, 295 p.

= Németsorszá. Reichskolonialamt. Veröffentlichung, 6. 4819/6

Peters, W. Gewerbebeförderung in Preussen. Versuch einer zusammenfassenden Darstellung. Jena : Fischer 1916. IV, 100 p. 34070

Robertson, Dennis Holme. A study of industrial fluctuation. An enquiry into the character and causes of the so-called cyclical movements of trade. London : King 1915. XIII, 285 p. 34390

Roman, Fred. Wm. The industrial and commercial schools of the United States and Germany. A comparative study. New York : Putnam 1915. XV, 382 p. 33438

Wildner, Paul. Industrie und Handwerk mit bes. Berücks. der Betonbauindustrie. Dresden : Boden 1916. 104 p. 34495

385 Közlekedés

Verkehrswesen — Communication

Chicago. Municipal reference library. A study of rapid transit in 7 cities. Prep. under the dir. of Theodore K. Long. Chicago 1914. 27 p. 4785/3 = Chicago. Municipal reference libr. Bull. 3.

Czinder Antal. A modern közlekedés. Közgazdasági és közlekedési szemle. Arad : Zlinszky 1916. VI, 173 p. 34589

Helveticus. Die Schweizer Bahnen, Posten und Telegraphen. Eine volkswirtschaftliche und Verwaltungsstudie. Geleitet v. Paul Gyga & eine Mitgabe v. H. Bertschinger. Zürich : Rascher 1915. 100 p. 34302

Hilgard, K. E. Über Geschichte und Bau des Panamakanals. Zürich : Füssli 1915. 113 p. IX t. 33285

Hutchinson, Lincoln. The Panama canal and international trade competition. New York : Macmillan 1915. X, 283 p. 33427

Keilpflug, Erich. Das preussische Gesetz, betr. die Bildung eines Ausgleichsfonds für die Eisenbahnverwaltung v. 3. Mai 1903, und seine Wirkungen. [München 1915.] 127 p. **34644**

Mongton, Chih Hsu. Railway problems in China. New York: Columbia univers. 1915. 184 p. (Studies in hist., ec. & public law, 64. 2.) **A 51.38/2**

Passow, Rich. Die Bilanz der preussischen Staatseisenbahnen. Stuttgart: Enke 1916. 119 p. (Finanzwirtschaftl. Zeitfragen, 21.) **34045**

Shepherd, Geo. M. [szerk.] The Panama canal and the Pacific coast. New York: Dana 1914. 174 p. **8165**

386 Kereskedelem

Handel — Commerce

Aughinbaugh Wm. E. Selling Latin America. A problem in international salesmanship. What to sell and how to sell it. Boston: Small, Maynard 1915. VI, 408 p. **33113**

Budapest. Kereskedelmi és iparkamara. Em-lékirat az 1917 végén lejáró magyar-osztrák kereskedelmi és vámszerződés megújításáról. Bp.: Pesti kny. 1916. 219 p. **34115**

Földes Béla. A nemzetközi kereskedelem elméletéhez. Bp.: Akad. 1915. 73 p. = Értekezések a philos. & társ. tud. köréből, 1. 6. **3126/1**

Gürtler, Alfred. Unsere Handelsbilanz 1909-13 in systematischer Warengruppierung. Graz: Leuschner & Lubensky 1916. 102 p. **34312**
Bibliographie: p. 5-7.

Heringa, A. Freetrade and protectionism in Holland. Haarlem: Willink 1914. XI, 160 p. **33426**

Herzog, S. Die Zukunft des deutschen technischen Ausfuhrhandels. Wegleitungen und praktische Winke zur Sicherung und Förderung deutscher Ausfuhr-tätigkeit auf technischem Gebiet nach Beendigung des Krieges. Stuttgart: Enke 1915. 90 p. **33454**

A m. kir. Kereskedelmi múzeum külkereskedelmi hirei. 1— . 1915.— Bp. **1237**

Leopold, Max. Die Stellung wirtschaftlicher Interessenvertretungen zu Fragen des Detailhandels mit bes. Berücks. des Bayerischen Verbandes der Vereine zum Schutz für Handel und Gewerbe. Diss. Ansbach: Brügel 1915. VI, 173 p. **34122**

Mender, Fritz. Das moderne Zollschutzsystem, seine wissenschaftlichen Befürworter und Gegner in Deutschland seit den siebziger Jahren des 19. Jahrhunderts. Zürich: Füssli 1916. XVIII, 232 p. Bibliographie: p. 228-32. **34088**

Peddie, J. Taylor. On the relation of imports to exports. London: Longmans, Green 1915. V, 88 p. **34646**

Schuchart, Th. Der Aussenhandel der Vereinigten Staaten von Amerika. Eine statistische Studie. Berlin: Mittler 1915. 34 p. (Meereskunde, 107.) **34567**

Twyford, H. B. Purchasing; its economic aspects and proper methods. New York: Nostrand 1915. XVI, 236 p. **33114**

Vogel, Friedr. Mich. Die Entwicklung des Exportes und Importes der chemischen Industrie in Deutschland. Diss. München: Schwabinger 1914. 146 p. **34237**

Vorschriften über die Behandlung österreichischer oder ungarischer Handelsreisender sowie der von ihnen mitgeführten Muster in [verschiedenen] Ländern. Zsgest. nach dem Stande der auswärtigen Gesetzgebung inkl. Aug. 1915. Wien: Staatsdr. 1915. 202 p. **34108**

387 Pénz- és hitelügy

Geld und Kredit — Money. Credit

Balás Károly. A nemzetközi fizetési mérleg gazdaságstatisztikai szempontból. = Balás: Statiszt. tanulmányok, 1. 1916. p. 88-108. **34591/1**

Bizony László. Pénzügyi emancipációnk. Nemzetgazdasági és hitelpolitikai tanulmány. Schmidt József előszavával. Bp.: Szerző 1915. 70 p. **33654**

Fisher, Irving. Die Kaufkraft des Geldes. Ihre Bestimmung und ihre Beziehung zu Kredit, Zins und Kriesen. Unter Mitw. v. Harry G. Brown. [Purchasing power of money. 1911.] Übers. v. Ida Stecker, durchges. v. St. Bauer. Berlin: Reimer 1916. XX, 435 p. **34297**

Hepburn, A. Barton. A history of currency in the United States. With a brief description of the currency systems of all commercial nations. New York: Macmillan 1915. XV, 552 p. **33435**

Holdsworth, John Thom. Money and banking. New York: Appleton 1915. 439 p. **33747**

Kahn, Ernst. Gegen den Bargeldverkehr. Leipzig 1916. **P 387.76**

Makai Ödön. Tartalékpolitika, mérleganalízis és rentabilitás. 1916. (A Magyar pénzügyből.) **R 381.33**

Moll, Bruno. Logik des Geldes. München: Duncker & Humblot 1916. 104 p. **34786**

Paul, Adolf. Erneuerungs-, Ersatz-, Reserve-, Tilgungs- und Heimfallfonds, ihre grundsätzlichen Unterschiede und ihre bilanzmässige Behandlung. Berlin: Springer 1916. 136 p. **34491**

387.1 Bankügy

Bankwesen — Banking

Berényi Pál. A pénzintézeti központ. 1916: XIV. t.-c. Bp.: Magyarorsz. pénzünt. orsz. szöv. 1916. 67 p. (A M. P. O. Sz. törvénygyűjteményéből, 16.) **34525**

Hantos Elemér. A pénzintézeti reform. [1915.] 2. bőv. kiad. a pénzintézeti központ törvényének és alapszabályainak jegyzetes szövegével. Bp.: Pénzünt. orsz. egyes. 1916. 144 p. **34206**

Helander, Sven. Theorie und Politik der Zentralnotenbanken in ihrer Entwicklung. Hälfte 1—. Jena: Fischer. **34051**
1. Theorie der Zentralisation im Notenbankwesen. 1916. VIII, 148 p.

Katona Lajos. Pénzüntézetek szanálása és revíziója a gyakorlatban. Bp.: Pallas 1916. II, 203 p. **33381**

Marer Gyula. Pénzüntézetek ellenőrzése. Pancsova 1915. **R 387.18(439)**

Smolka János. Kelet jegybankjai. Bp.: Pénzüvilág 1916. 45 p. **A 47.38/11**

Stoll Béla. A vidéki pénzüntézetek reformja, a takarékpénztár és banküzlet elkülönítésével. Nagybánya 1915. **R 387.1(439)**

Willis, Henry Parker. The federal reserve. A study of the banking system of the United States. Introd. by Charles S. Hamlin. New-York: Doubleday, Page 1915. XIII, 342 p. (The American books.) **33617**

387.7 Hitel

Kreditwesen — Credit

Brennkmeier, Rud. Der Akzeptkredit der Banken. Leipzig: Scholl 1916. XIII, 158 p. (Wirtschafts- & Verwaltungsstud. 54.) **34778**
Bibliographie: p. XI—XIII.

Eberstadt, Rud. Die Kreditnot des städtischen Grundbesitzes und die Reform des Realkredits. Jena: Fischer 1916. 40 p. **8224**

Egyesült Államok. Association of life insurance presidents. Rural credit problems, from investors viewpoint. Opening remarks by Jesse R. Clark. [And] Discussion.

= Egyesült Államok. Assoc. of life insurance presidents. Annual meeting, 9. 1915. p. 97—129. **4257/9**

Goeldel, Herb. Verschuldung und Entschuldung des grösseren Grundbesitzes in Westpreussen. Berlin: Kohlhammer 1915. 138 p. 1 t. (Tübinger staatswiss. Abhandlungen. N. F. 12.) **34563**

Morgan, Dick T. Land credits: a plea for the American farmer. New York: Crowell 1915. XVI, 299 p. **33434**

Sax, Em. Der Kapitalzins. Kritische Studien. Berlin: Springer 1916. XIII, 249 p. **34664**

Terhalle, Fritz. Die Kreditnot am städtischen Grundstücksmarkt. Jena: Fischer 1916. XII, 268 p. **34737**
Bibliographie: p. 1—6.

Wegener, Ed. Die schweizerischen Bodenkreditinstitute 1846—1912. München: Duncker & Humblot 1915. VI, 316 p. = Veröffentlichungen z. Stat. d. Bodenkredits, 3. **1259/3**

388 Biztosításügy

Versicherungswesen — Insurance

Cox, Rob. Lynn. Life insurance investments with special reference to farm mortgages. Report. [New York.] 1915. 18 p. **34057**

Dublin, Louis J. The effect of life conservation on the mortality of the Metropolitan life insurance co. New-York 1914.

P 388.3

Haas, Karl. Die rechtlichen Besonderheiten der Viehversicherung nach dem Gesetz über den Versicherungsvertrag. Diss. München: Müller 1914. 54 p. 34250

**Magyarország. Országos munkásbetegség-
gélyző és balesetbiztosító pénztár.**
Statisztikai kiadványok. 1— . köt. Bp.
1915— . 1262

Pariser, Albert L. Die rechtliche und wirtschaftliche Natur der Abonnentenversicherung. Leipzig: Deichert 1916. X, 67 p. (Wirtschafts- & Verwaltungsstudien, 53.) 33017

388.4 Társadalmi biztonság

Sozialversicherung — Social insurance

Bernstein, Ed. A szocializmus és a szociális biztosítás. Bp.: Pesti kny. 1916. 13 p. (A Munkásügyi szemléből.) 34405

Kern, Jos. Die Leistungen des Versicherungsträgers nach dem deutschen Angestelltenversicherungsgesetze und dem österreichischen Pensionsversicherungsgesetze. Diss. München: Weiss 1914. II, 64 p. 34144

Marschner, Rob. Die Stellung des Unfallversicherungsgesetzes zum privaten Schadenersatzrecht. Prag: Arbeiterunfallversicherungsanst. f. Böhmen. 1915. 147 p. 33028

Németország. Reichstag. Denkschrift über die Vermögenslage der Invaliden- und Hinterbliebenenversicherung, 1914. Berlin 1915. 81 p. 8202

New York (State.) Commission on relief for widowed mothers. Report. Albany: Lyon 1914. V, 584 p. 1 t. 33479
Bibliography: p. 570—77.

Papp Géza. Anyasági biztonság. 1916. (A Munkásügyi szemléből.) R 388.46(439)

Wissell, Rud. Ein Beitrag zur Frage der Annäherung des sozialen Versicherungsrechts Österreichs an das Deutschlands. = Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 155. 2. 1916. p. 267—96. 3358/155.2

389 Pénzügy

Finanzwesen — Public finance

Ausztria. Statistische Zentralkommission.
Der österreichische Staatshaushalt in dem Jahrzehnt 1903—1912. Wien: Hof- & Staatsdr. 1915. 52, 55 p.
= Ausztria. Statistische Zentralkomm. Österr. Statistik. N. F. 12. 1. 629/112

Eggenschwyler, Walt. Das schweizerische Finanzproblem und die Wege zu seiner Lösung. Zürich: Füssli 1915. 103 p. (Schweizer Zeitfragen, 46.) 34193

Goldstein, Ed. Monopole und Monopolsteuern. Leipzig: Scholl 1916. V, 56 p. 34803

Hatton, A. R. Public budgets. Philadelphia 1915. VIII, 324 p.
= Annals of the Amer. acad. of pol. & soc. sc. 151. 3057/71

Kolozsvári függetlenségi párt. Főirati javaslat a Magyar országgyűlés képviselőházához a Deutsche Bank vezetése alatt álló szindikátussal az erdélyi földgázra és ásványolajokra vonatkozólag kötött szerződés ellen. Kolozsvár 1916.

R 389.162(439)

Plehn, Carl C. Government finance in the United States. Chicago: McClurg 1915. 166 p. 33979

Zechlin, Rud. Der Absatzbegriff des Reichskaligesetzes. Diss. Borna-Leipzig: Noske 1914. VIII, 53 p. 33508

389.2 Állami adók és illetékek

Steuern und Gebühren — Taxation

Benedek Sándor. A törvénykezési illetékekről szóló új törvény. Bp. 1915. 15 p. (Az Adó- & illetékügyi szemléből.) 34212

Fellner Frigyes. Az egyenes adók reformja Magyarországon. Bp.: Ráth 1916. 83 p. (Az Adó- & illetékügyi szemléből.) 33895

Haberland, Geo. Hausbesitz und Schätzungsamt. Berlin 1916. P 389.225.5(431)

Jones, Rob. The nature and first principle of taxation. Pref. by Sidney Webb. London: King 1914. XVII, 299 p. (Studies in economics & pol. sc.) 34347
Bibliography: p. 285—90.

Klevenz, Friedr. Die badische Steuerverwaltung. Die technische Durchführung der Erhebung und Verwaltung der Steuern und öffentlichen Abgaben. T. 1— . Mannheim : Bensheimer 1916— .

34806

Kneppó Sándor & Berényi Pál. Adóügyi döntvények és határozatok. Bp. : Rényi 1915. 122 p.

33906

Koczynski, Stefan. Über Wesen und Bedeutung der jüngsten Verkehrssteuerreform. Wien 1916. (Aus : Allg. österr. Gerichts-Ztg.)

P 389.36(436)

Loew, Wilh. & Ernst. Die neuen Erb-, Schenkungs-, Gerichts- und Versicherungsgebühren. T. 1— . Wien. (Manzsche Gesetzausg. 85.)

34327

1. Gesetzestext, mit Erl. & Register. 1916. 232 p.

Magyarország. Törvények, rendeletek. 1914. A törvénykezési illetékről szóló 1914: XLII. t.-c. és végrehajtási utasítása. Hiv. kiad. Kiadja a Belügyminisztérium. Bp. : Pesti kny. 1914. 130 p.

33871

Neubrand, Art. Die Belastung mit direkten Staatssteuern in Preussen, Bayern, Sachsen, Württemberg und Baden. Diss. Borna-Leipzig : Noske 1915. VIII, 68 p. 2 t.

34125

Bibliographie : p. VII—VIII.

Reisch, Rich. & Jos. Klemens Kreibitz. Bilanz und Steuer. Grundriss der kaufmännischen Buchführung unter bes. Würdigung ihrer wirtschaftlichen und juristischen Bedeutung. Bd 1—2. [1900.] 3. unter Mitw. v. Karl Herrschmann neubearb. & erw. Aufl. Wien : Manz. 8226

1. Einfache und doppelte Buchführung bei Privatunternehmungen. 1914. IX, 419 p.

2. Die Buchführung der öffentlich Rechnung legenden Unternehmungen. 1915 IV, 491 p.

Sollors, Ernst. Schätzungsämter? Ein kritischer Beitrag zum preussischen Gesetzentwurf. Vortr. Köln 1916.

P 389.225.5(431)

389.65 Községi üzemek

Gemeindebetriebe—Municipal ownership

Beutler. Die geplante staatliche Elektrizitätsversorgung im Königreich Sachsen. Berlin 1916.

P 389.15(432.1)

Chicago. Municipal reference library. Municipal dance halls. Chicago 1914. 10 p. = Chicago. Municipal reference libr. Bull. 2. 4785/2

Egyesült Államok. National civic federation. Shall the government own and operate the railroads, the telegraph and telephone systems? Shall the municipalities own their utilities? [1—2.] New York 1915.

34362

Fischer, Rud. Die Elektrizitätsversorgung, ihre volkswirtschaftliche Bedeutung und ihre Organisation. Leipzig : Deichert 1916. VIII, 129 p.

33990

Bibliographie : p. VII—VIII.

Schiff, Emil. Allgemeine Elektrizitätsgesellschaft und Berliner Elektrizitätswerke. Eine volkswirtschaftliche und privatwirtschaftliche Untersuchung. Berlin : Siemenroth 1915. 82 p.

33281

39 Néprajz

Ethnologie — Ethnology

Boehn, Max v. Die Mode. Nach Bildern und Stichen der Zeit ausgewählt v. Osk. Fischel. [Bd 1—5.] München : Bruckmann.

34329

1. Menschen und Moden im 17. Jahrhundert. 1913. 189 p.

2. Menschen und Moden im 18. Jahrhundert. 1909. 251 p.

3—5. Menschen und Moden im 19. Jahrhundert. 1790—1878. Bd 1—3. 1910—14.

Hawthorne, Nathaniel. A wonder book and tanglewood tales. Introd. & notes by Cyril Ma y n e. Oxford : Clarendon pr. 1915. XV, 479 p.

33614

Koehne, Karl. Gewerberechtliches in deutschen Rechtssprichwörtern. Zürich : Füssli 1915. 82 p. (Aus : Festschr. f. Geo. Cohn.)

33902

Monteil, Charles. Les Khassonké. Monographie d'une peuplade du Soudan français. Paris : Leroux 1915. 528 p. A 66.39/1

Murko, Matth. Das serbische Geistesleben. Leipzig : Süddeutsche Monatshe 1916. 52 p.

A 49.89/2

Rattray, R. Sutherland. Ashanti proverbs. (The primitive ethics of a savage people.) Transl. from the original, with grammatical and anthropological notes. Pref. by Hugh Clifford. Oxford: Clarendon pr. 1916. 190 p. **34372**

Wigand Ede, torockói. Öreg csillagok. Bp.: Szerző 1915. 36 p. (A Nemz. múz. néprajzi oszt. értesítőjéből.) **33215**

4 Nyelvészet

Philologie — Philology

Bolland, W. Erstes türkisches Lesebuch für Deutsche. Konstantinopel: Loeffler 1915. 64 p. **A 56.49/4**

Horger Antal. A nyelvtudomány alapelvei. Bevezetés a nyelvtudományba. Bp.: Kókai 1914. 215 p. **33768**

Melich János. Keresztneveinkről. Bp.: Hornyánszky 1914. 32 p. (Magyar nyelvtud. társ. kiadv. 15.) **33901**

Mieses, Matth. Die Entstehungsursache der jüdischen Dialekte. Wien: Löwit 1915. 120 p. **33338**

Rubinyi Mózes. A nyelvfilozófia mai állása és jövő feladatai. [Bp. 1915.] p. 264—82. (Az Athenaeumból.) **34416**

Sebestyén Gyula. A magyar rovásírás hiteles emlékei. Bp.: Akad. 1915. IV, 173 p. XVIII t. **5165**

Simonyi Zsigmond. Jelentéstani szempontok. Felolv. Bp.: Akad. 1916. 42 p. = Értekezések a nyelv- & széptud. köréből, 23, 3. **3899/23**

Trócsányi Dezső. Humboldt Vilmos nyelvöléselete. Bp.: Pfeifer 1914. 62 p. (Német philol. dolgozatok, 11.) **34424**

5 Természet-tudomány

Naturwissenschaft — Science

Boas, Franz [etc.]. Anthropology in North America. By —, Roland B. Dixon, Pliny E. Goddard, [etc.]. New York: Stechert 1915. 378 p. **33547**

Bölsche, Wilh. Im Steinkohlenwald. [1916.] 13. Aufl. Stuttgart: Kosmos 1914. 103 p. **33963**

Hekler Antal. Emlékirat a Kisáziában tervezett magyar tudományos ásatások szervezése tárgyában. Bp.: Franklin 1915. 31 p. **33949**

Hertwig, Osk. Das Werden der Organismen. Eine Widerlegung von Darwin's Zufallstheorie. Jena: Fischer 1916. XII, 710 p. **34690**

Herz, W. Grundzüge der Geschichte der Chemie. Richtlinien einer Entwicklungsgeschichte der allgemeinen Ansichten in der Chemie. Stuttgart: Enke 1916. VI, 142 p. **34472**

Kammerer, Paul. Allgemeine Biologie. Stuttgart: Deutsche Verl.-Anst. 1915. XII, 351 p. IV t. **K 5700/2**

Kormos Tivadar. A pilisszántói kőfülke. Tanulmányok a postglaciális kor geológiája, ősipara és faunája köréből. Lambrrecht Kálmán közreműködésével. = Budapest. Földtani int. évk. 23. 1915. p. 307—498. t. XXII—XXVII. **4365/23**

Linden, Gräfin v. Parasitismus im Tierreich. Braunschweig: Vieweg 1915. VIII, 214 p. VII t. (Die Wissenschaft, 58.) **33328**

Mach, Ernst. Die Mechanik in ihrer Entwicklung. [1883.] 7. verb. & verm. Aufl. Leipzig: Brockhaus 1912. XII, 494 p. **33964**

Reinke, J. Die Welt als Tat. Umriss einer Weltansicht auf naturwissenschaftlicher Grundlage. [1899.] 6. Aufl. Berlin: Paetel 1915. 505 p. **34204**

Steche, Otto. Die Stellung des Darwinismus zur mechanistischen und vitalistischen Weltanschauung. Vorlesung. Frankfurt a. M.: Blazek & Bergmann 1915. 12 p. (Aus: Frankfurter Univers.-Ztg.) **34338**

6 Alkalmazott tudományok

*Angewandte Wissenschaften
Useful arts*

61 Orvostudomány

Medizin — Medicine

Müller, Friedr. Über das Altern. Rede. Lpzg: Barth 1915. 24 p. (Samml. klinischer Vortr. 719.) **32982**

Nash, J. T. C. Evolution and disease. Bristol : Wright 1915. VIII, 73 p. **33483**

Poroszország. Ministerium des Innern. Medizinalabteilung. Der Fortbildungskursus für Ärzte in der sozialen Medizin, 1913 in Berlin. Berlin : Schoetz 1915. 150 p. = Veröffentlichungen a. d. Geb. d. Medizinalverwaltung. 53. **4807/53**

613 Közegészségügy

Gesundheitswesen — Public health

Berlin. Schuldeputation. Bericht über die Tätigkeit der berliner Schulärzte und die schulhygienischen Massnahmen der städtischen Schuldeputation. 1912/13— . Berlin 1914—. **1276**

Bodnár János. Háború a láthatatlan ellenséggel. A magyar tanítótság feladatai a tüdővész ellen folytatott küzdelemben. Nagyvárad 1914. **R 614.542(439)**

Dóczi Imre. Kongresszusi beszámoló az 1913. évben Milánóban megtartott 14. nemzetközi alkoholizmus elleni kongresszusról. 1914. **R 613.81**

Cassel. Gesellschaft für Gemeinwohl. Das A-B-C der Mutter. Würzburg 1916. **P 613.952**

Giles, F. W. The campaign against syphilis. London 1915. **P 614.547(42)**

Hillenberg. Krebsepidemiologische Untersuchungen. Berlin : Schoetz 1916. 50 p. 4 t. = Veröffentlichungen a. d. Geb. d. Medizinalverwaltung, 5. 4. **4807/54**

Hindhede, M. Moderne Ernährung. Dtsche Ausg. bearb. & mit e. Vorw. von v. Düring. T. 1—. Berlin : Vobach. **33918**
1. Theoretischer Teil. [1915.] 164 p. Bibliographie : p. 162—64.

Joachim, Heinr. & Alfr. Korn. Die preussische Gebührenordnung für approbierte Ärzte und Zahnärzte vom 15. Mai 1896. [1896.] 3. umgearb. Aufl. Berlin : Coblenz 1916. XII, 246 p. **33854**

Katona József. Az 1913. évi koleráról. 1914. (A Gyógyászatból.) **R 614.514(439)**

Kershaw, G. Bertram. Guide to the reports, evidence and appendices of the Royal commission on sewage disposal. London : King 1915. VIII, 178 p. **34363**

Mihályfi Ákos. A halottégetés. 1916. (Keresztény kiskvt. 3. 1.) **R 614.62(439)**

Ritter, P. & J. Kientopf. Die Schulzahnpflege, ihre Organisation und Betrieb. Berlin : Meusser 1916. 226 p. **34785**

Tátray János. A ragadós és fertőző állati betegségek ismertetése, valamint az ellenük való okszerű és sikeres védekezés. Bp. : Pátria 1915. 154 p. **33908**

Thiele, Adolf. Tuberkulöse Kinder. Erfahrungen auf dem Gebiete der Bekämpfung der Tuberkulose im Kindesalter. Lpzg : Voss 1915. 256 p. (Ver. z. Bekämpfung d. Schwindsucht in Chemnitz & Umgebung. Festschr.) **33310**

Tomor Ernő. A szociális egészségtan biológiai alapjai. Bp. : Singer & Wolfner 1915. 79 p. **34501**
Bibliográfia : p. 76—79.

7 Művészet

Kunst — Fine arts

Bröcker, Paul. Einfaches Hausgerät. Eine Anleitung zur Möbelwahl. München : Callwey 1916. 31 p. = Dürerbund. Flugschr. 153. **3821**

Naumann, Friedr. Der deutsche Stil. Berlin : Dtsche Werkstätten 1914. 24 p. 1 t. **32985**

Kabay Kálmán. A zene egyetemes története. 1—. r. Bp. : Németh. **34737**
1. A zene őskorától Bach János Sebestyénig. 1916. 198 p.

725 Városépítés

Städtebau — Town planning

Agache [etc.] Comment reconstruire nos cités détruites. Notions d'urbanisme s'appliquant aux villes, bourgs et villages. Par—, Auburtin & Redont. Préf. par Geo. Risler. Paris : Armand 1915. XVI, 257 p. **33936**

American society of municipal improvements. Standard specifications adopted 1914. Sheet asphalt paving, brick paving, cement concrete paving, stone block paving, broken stone and gravel roads, sewer construction. Indianapolis : Brown 1915. [tízs.] **33962**

Brockhaus, Heinr. Deutsche städtische Kunst und ihr Sinn. Lpzg: Brockhaus 1916. VIII, 222 p. **34092**

Cadbury, Geo. Town planning. With special reference to the Birmingham schemes. London: Longmans, Green 1915. XVI, 201 p. **33420**

Friedhofkunst. Hg. v. der Rheinischen Bau-beratungsstelle in Düsseldorf. Berlin: Wasmuth 1916. 92 p. **8213**

Hertrich, Ernst. Bauplatz-Umlegung und ihre Bedeutung für die gemeindliche Boden- und Wohnungspolitik.
= Schriften d. Bayer. Landesver. z. Förde-rung d. Wohnungswesens, 13. 1916. p. 82—104. **3208/10**

Julian, Julian. An introduction to town planning. A handbook dealing with the principles of the subject and a conside-ration of the problems involved, powers of local authorities, etc. London: Griffin 1914. VI, 149 p. **33418**

Löhner, [Otto]. Altstadtsanierung, Wohnung-aufsicht und Heimatschutz.
= Schriften des Bayer. Landesver. z. Förde-rung d. Wohnungswesens, 13. 1916. p. 104—37. **3208/10**

Mackowsky, Walter. Grosstadt und Städte-bau. Lpzg: Arnd [1915.] 28 p. **8199**

Pudor, Heinr. Heimbaukunst. Wittenberg: Ziensen 1913. 216 p. **34468**

Zürich. Statistisches Amt. Statistische Unter-lagen für den Ideenwettbewerb zur Er-langung eines Bebauungsplanes der Stadt Zürich und ihrer Vororte. Zürich: Ra-scher 1915. VII, 48 p. XIII t. (Statist. d. Stadt Zürich, 18.) **34523**

778.5 Mozgófényképek

Kinematographen — Cinematographes

Hellwig, Albert. Kind und Kino. Langen-salza: Beyer 1914. 147 p. (Beitr. z. Kinderforschg & Heilerziehg, 119.) **33394**

Lindsay, Vachel. The art of the moving picture. New York: Macmillan 1915. VIII, 289 p. **34680**

8 Irodalom

Literatur — Literature

Altenberg, Peter. Nachfechtung. Berlin: Fischer 1916. 351 p. **34478**

Bolza Gyula. Az eljövendő magyar iroda-lomról. Rákosi Jenő bevezetésével. Sopron 1916. **R 81—4**

Bourget, Paul. Le sens de la mort. Paris: Plon-Nourrit 1915. 328 p. **33637**

Harsányi István [etc.] A kuruc balladák hitelessége. Riedl professzor érveinek cáfolata. Irták —, Gulyás József & Simonfi János. Sárospatak: Dani & Fischer 1914. 100 p. **33886**

Horwitz, Hugo. Das Ich-Problem der Ro-mantik. Die historische Stellung Friedr. Schlegels innerhalb der modernen Geistesgeschichte. München: Duncker & Humblot 1916. 111 p. **34133**

Karl, Lajos. Magyarország a spanyol nem-zeti és a francia klasszikus drámában. Bp.: Szt.-István-társ. 1916. 66 p. **B 943/162**

Mácsa János. A modern magyar dráma. Ungvár 1916. **R 81—2**

Margalits, Ed. Deus in universa Latinitate. Bp.: Auctor 1914. 312 p. **33851**

Der **Neue Merkur.** Monatsschrift für geis-tiges Leben. Jg 1—. 1914/15—. München. 1—. Hg. v. Efraim Frisch. **4795**

Reymont, W. St. Lodz, das gelobte Land. Roman. [A. d. Polnischen] übers. v. A. v. Guttry. München: Müller 1915. 525 p. **A 47.89/2**

Scheidweiler, Paula. Der Roman der deut-schen Romantik. Lpzg: Teubner 1916. 170 p. **34253**

Vajda Viktor. Rousseau és Kölcsey. Bp.: Pátria 1914. 29 p. **33866**

9 Történelem

Geschichte — History

Dodd, Wm E. Expansion and conflict. Boston: Mifflin 1915. XII, 329, XXIV p. **33432**

Chicago. Municipal reference library. Muni-cipal flags. Prep. under the dir. of James A. Kearns. Chicago 1915. 23 p. **4785/6**
= Chicago. Municipal reference libr. Bull. 6.

- Haskins**, Charles Homer. The Normans in European history. Boston : Mifflin 1915. VIII, 258 p. **33447**
- Kramár**, Karl. Die Ankunft der Germanen, Litauer und Slaven aus der Urheimat am Altaj. Budweis : Bischöfl. Buchdr. 1916. 144 p. **8244**
- Lord**, Howard Rob. The second partition of Poland. A study in diplomatic history. Cambridge : Harvard univers. pr. 1915. XXX, 586 p. (Harvard historical stud. 23.) **34371**
- Mahler** Ede. Ókori chronologiai kutatások. Bp.: Akad. 1915. 95 p.
= Értekezések a tört. tud. köréből, 24. 1. **4305/24**
- Ranke**, [Leop.] Die grossen Mächte.
= Rankes Meisterwerke, 10. 1915. p. 423—482. **29327/10**
- Révay** József. Nero fákljai. Tanulmányok a kereszténység első századaikhoz. Bp.: Eggenberger 1915. 169 p. **34082**
- Scheffler** János. VIII. Sándor pápa és a bécsi udvar (1689—91). A vatikáni levéltár okmányai alapján. Ungvár : Székely & Illés 1914. VI, 118 p. **33453**
- Schwann**, Mathieu. Der Sinn der deutschen Geschichte. Berlin : Reimer 1916. XIV, 229 p. **34661**
- Stein**, Art. Untersuchungen zur Geschichte und Verwaltung Aegyptens unter römischer Herrschaft. Stuttg.: Metzler 1915. XI, 260 p. **33312**
Bibliographie : p. 251—56.
- Sykes**, P. M. A history of Persia. Vol. 1—2. London : Macmillan 1915. **A 58.90/1**
Bibliography : Vol. 2. p. 513—18.
- Vannucci**, Atto. I martiri della libertà italiana, 1799—1848. Vite scelte e annotate per cura di Rosolino Guastalla. Firenze : Barbèra 1914. XVIII, 244 p. **33618**
- Wackernagel**, Rud. Geschichte der Stadt Basel. Bd 1—2. Basel : Helbing 1907—1916. **34198**
- Magyar történelem
- Erdélyi** László. Árpád-kori társadalomtörténetünk legkritikusabb kérdései c. könyvének bírálatához. 1. [f.] Kolozsvár 1916. **R 309(439)**
- Fontes rerum Hungaricarum.** (Magyar történelmi források.) Gyűjt. Veress Endre. T. 1— . Bp. 1915—. **4801**
- Herczeg** Erzsébet. Bethlen Gábor uralkodásának belső története. Bp. Nap ny. 1915. 41 p. **34426**
- Illés** József. A magyar társadalom és állam szervezete a honfoglaláskor. Bp.: Franklin 1916. 47 p. (Olcso kvt. 997/98.) **34813**
- Karácsonyi** János. Szent László meghódítja a régi Szlavóniát. Bp.: Akad. 1916. 34 p.
= Értekezések a tört. tud. köréből, 24. 2. **4305/24**
- Koncz** Ákos & Herpay Gábor. Debrecen szab. kir. városi rangra emelésének története. Debrecen : Debrecen város kny.-váll. 1915. 93 p. **33630**
- Mohl** Adolf. Horvátok bevándorlása 1533-ban. Bp.: Szt.-István-társ. 1915. 34 p. **33699**
- Szentpétery** Imre. A borsmonostori apátság árpád-kori oklevelei. Bp.: Akad. 1916. 134 p. IV t. **34230**
- Thallóczy** Lajos. Jajcza (Bánság, vár és város) története, 1450—1527. Bp.: Hornyánszky 1915. 360 p. (A Monumenta Hungariae hist. diplomataria 40. kötetéből.) **33314**
- Német történelem
- Brandenburg**, Erich. Die Reichsgründung. Bd 1—2. Lpzg : Quelle & Meyer 1916. **34041**
- Joachimssen**, Paul. Vom deutschen Volk zum deutschen Staat. Geschichte des deutschen Nationalbewusstseins. Lpzg : Teubner 1916. 130 p. (Natur & Geisteswelt, 511.) **34303**
- Kossinna**, Gust. Die deutsche Vorgeschichte eine hervorragend nationale Wissenschaft. [190?] 2. verm. Aufl. Würzburg : Kabitzsch 1914. VII, 255 p. (Mannus-Biblot. 9.) **34310**
- Ranke**, [Leop.] Über die Zeiten Ferdinand I. und Maximilians II.
= Rankes Meisterwerke, 10. 1915. p. 209—339. **29327/10**

91 Földrajz

Geographie — Geography

Behrmann, H. Bernische Verkehrsprobleme. Ein Beitrag zur Frage der Zukunftsaussichten von Bern als Fremdenstadt. Bern: Kümmerly & Frey 1915. 88 p. **34156**

Cholnoky Jenő. Az Adria és partvidéke. Bp.: Magy. Adria egyes. 1915. 75 p. 1 t. = Magyar Adria kvt. 7/8. **4714/5**

Erbach-Schönberg, Marie Fürstin zu, Prinzessin v. Battenberg. Meine Reise nach Bulgarien i. J. 1884. Lpzg: Heller 1916. VI, 84 p. **A 49.97/1**

Haltenberger Mihály. Szepesvármegye geográfiai monográfiája. (Tanulmánytervezet.) Felolv. Igló: Szepesi lapok 1914. 16 p. **33899**

Hammond. Atlas of New York city and the metropolitan district. New York: Hammond 1915. 18 t. **T 43**

Hammond. Map of New York city and vicinity. Showing dual system of rapid transit. New York: Hammond 1915. 58.5×48.5 cm. **T 582**

Hézszer Aurél. Magyarország földrajzi helyzete. Bp.: Fritz 1916. 37 p. (A Földrajzi közleményekből.) **34577**

Hickmann, A. L. Geographisch-statistischer Universal-Taschenatlas. 1916—. Wien 1915—. **4287**

Milleker Bódog. Délmagyarország közép-kori földrajza. Kiadja a Délmagyarországi tört. & régészeti múzeumtárs. Temesvár: Csanádegyházm. kny. 1915. 271 p. **34107**

Molsbergen, E. C. Godée. Reizen in Zuid-Afrika in de Hollandse tijd. Deel 1—. s'Gravenhage: Nijhoff 1916—. = Werken uitgegeven door de Linschoten-vereeniging. 11—. **3991/12**

Pharus. Budapest székesfőváros és környékének legújabb nagy térképe házszámokkal Pharos-rendszerben. Bp.: Eggenberger 1915. 23 p. 77×93 cm. **BT 23**

92 Életrajzok. Emlékiratok

Biographien. Memoiren Biography. Memoirs

Ballagi Aladár. Az igazi Rákóczi. Bp.: Rényi 1916. 204 p. **34341**

Bertalan Vince. Dr. Komlóssy Ferenc és a magyar kath. tanügy. Bp.: Hornyánszky 1915. 73 p. **33957**

Bibó István. Nietzsche. Tanulmány. Bp.: Athenaeum 1915. 101 p. (Modern kvt. 501/4.) **34259**

De Waal Antal. XV. Benedek pápa. Szabadon átdolgozva. Bp.: Szt.-István-társ. 1916. 128 p. **33696**

Dibelius, Wilh. Charles Dickens. Lpzg: Teubner 1916. XIV, 525 p. **34571**
Bibliographie: p. 480—504.

Fest Aladár. Báró Dévay Pál altábornagy (1735—1800). Bp.: Magy. tört. társ. 1915. 413 p. = Magyar tört. életrajzok, 31. 1—5. **3353/31**

Goldziher Ignác. Vámbéry Ármin emlékezete. Bp. 1915. 18 p. = Magyar tud. akad. elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek, 17. 6. **4053/13**

Görgey István. id. Görgey Arthur ifjúsága és fejlődése a forradalomig. Bp.: Franklin 1916. VIII, 454 p. **34758**

Hilt, Käthe. Camille Desmoulins, seine politische Gesinnung und Parteistellung. Berlin: Ebering 1915. 135 p. (Histor. Stud. 133.) **34295**
Bibliographie: p. 131—35.

Jeremias, Alfred & Otto Weber. Hugo Winckler Gedächtnisreden und Winckler-Bibliographie zsgest. v. Otto Schroeder. Lpzg: Hinrichs 1916. 48 p. (Mitteilungen d. Vorderasiat. Gesellschaft, 20. 1. **A 50.05/5**

Kugler, Franz. Geschichte Friedrichs des Grossen. [1887.] 8. Aufl. Lpzg: Mendelssohn 1915. XVIII, 420 p. **34013**

Lasz Samu. Herman Ottó. 1835 jún. 26. — 1914 dec. 27. Megemlékezés. Bp.: Neuwald 1915. 13 p. (Az Izr. tanügyi értesítőből.) **8177**

Ludovici, Anthony M. Nietzsche. His life and works. Pref. by Osc. Levy. London: Constable 1914. XV, 101 p. **34358**

Márki Sándor. Rákóczi adriai tervai. Bp.: Magyar Adria egyes. 1915. 52 p. = Magyar Adria kvt. 9. **4714/6**

Medicus, Fritz. Fichtes Leben. Lpzg: Meiner 1914. IV, 176 p. **34584**

Moldován Gergely. Ságuna András. Bp.: Franklin 1916. 156 p. (Olcsó kvt. 1314/18) **34353**

- Ofner, Jul.** Zum 70-ten Geburtstage. Wien : Suschitzky 1915. 263 p. **34291**
- Ortutay István.** József főherceg élete. Szeged : Engel 1915. 220 p. **34076**
- Popp, Adelheid.** Erinnerungen aus meinen Kindheits- und Mädchenjahren. Aus der Agitation und anderes. Stuttg.: Dietz 1915. 95 p. **33322**
- Possart, Ernst.** v Erstrebtes und Erlebtes. Erinnerungen aus meiner Bühnentätigkeit. /1901./ 4. Aufl. Berlin: Mittler 1916. IX, 326 p. **34337**
- Ranke, [Leop.]** Geschichte des Don Carlos. = Rankes Meisterwerke, 10. 1915. p. 341—421. **29327/10**
- Ranke, [Leop.]** Geschichte Wallensteins. München: Duncker & Humblot 1915. XIV, 489 p. **29327/9**
= Rankes Meisterwerke. 9.
- Ranke, [Leop.]** Savonarola und die florentinische Republik gegen Ende des 15. Jahrhunderts. = Rankes Meisterwerke, 10. 1915. p. 1—208. **29327/10**
- Réthy Mór.** Vályi Gyula emlékezete. Bp. 1915. 24 p.
= Magyar tud. akad. elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek, 17. 5. **4053/13**
- Rickert, Heinr.** Wilhelm Windelband. Tübingen: Mohr 1915. IV, 44 p. **33754**
- Scheel, Otto.** Martin Luther. Vom Katholizismus zur Reformation. Bd 1—. Tübingen: Mohr 1916—. **33286**
- Stern, Selma.** Anacharsis Cloots, der Redner des Menschengeschlechts. Ein Beitrag zur Geschichte der Deutschen in der französischen Revolution. Berlin: Ebering 1914. XX, 262 p. (Hist. Studien, 119.) **33733**
Bibliographie : p. XI—XX.
- Szekfü Gyula.** Mit vétettem én? — Ki gyalázta Rákóczi? Bp.: Dick 1915. 143 p. **34281**
- Szendrei János.** Rónai Horváth Jenő emlékezete. Bp.: Akad. 1916. 11 p.
= Magyar tud. akad. elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek, 17. 7. **4053/13**
- Szittyay Dénes.** Haynald Lajos kalocsai bíboros érsek élete. Kiadatlan levelek és feljegyzések nyomán. 1—. r. Kalocsa: Jurcsó 1915—. (A Jézustárs. kalocsai érseki kath. főgimn. értesítőjéből.) **34685**
- Tolsztoj, Élie, cte.** Tolstoj; souvenirs d'un de ses fils. Trad. du russe par Mme Limont-Saint-Jean & Denis Roche. Paris: Calmann-Lévy 1914. 338 p. **A 47.92/4**
Boríték: 2. éd.
- Ullmann, Helene.** Benjamin Constant und seine Beziehungen zum deutschen Geistesleben. Marburg a. L.: Ebel 1915. XV, 179 p. (Marburger Beitr. z. romanischen Philologie, 16.) **33852**
Bibliographie : p. XI—XV, 158—79.
- Váczy János.** Kazinczy Ferenc szabadelvű és demokrata eszmék szolgálatában. 1914. **R 321.9**
- Vértes József.** Intim dolgok Napoleon életéből. Bp.: Lampel 1914. 159 p. **33867**
- Veszprémy Dezső.** Tali és széchi-szigeti Thaly Kálmán életrajza. Pozsony: Angermayer 1915. 60 p. **33880**
- Wundt, Wilh. & Max Klinger.** Karl Lamprecht. Ein Gedenkblatt. Lpzg: Hirzel 1915. 18 p. **8194**
- Zsilinszky Mihály.** Tisza Kálmán emlékezete. Beszéd. Debrecen 1915. **R 92.32 Tisza Kálmán**

A Budapesti Városi Könyvtár kurrens folyóiratainak jegyzéke. 1916

Alphabetisches und systematisches Verzeichnis der laufenden Zeitschriften der Stadtbibliothek

Alphabetical and classified list of periodicals currently received in the Library, 1916

A címek után zárójelben lévő szám azt jelenti, hányszor jelenik meg a folyóirat évenként.

A következő szögletes zárójelben levő kurzív szedésű szám jelzi a folyóirat kötött példányainak raktári helyszámát; ha a szögletes zárójelben * (csillag) van, ez azt jelenti, hogy a folyóirat ez évben jár először; ha szögletes zárójel nincs a cím után, akkor az illető folyóiratot nem kötjük, hanem az év végén selejtezzük. A szögletes zárójelben előforduló ! (felkiáltójel) jelenti, hogy az illető folyóiratot a háború óta nem kapjuk.

A címet követő vastag szám a folyóirat számszáma, mely alatt a folyóiratterem polcain az illető folyóirat betűrendben található a hasonló szakba tartozó folyóiratok között.

Betűrendes jegyzék

Alphabetisches Verzeichnis — Alphabetical list

A			
Adalékok Zemplén vármegye történetéhez. Sátoralja-Újhely. (4) [1118]	9	A. L. A. booklist. Chicago (12) [0288/70]	02
Adó- és illetékügyi szemle. Bp. (12) [4526]	389	American political science review. New York (4) [3727]	32
Aigle blanc, L. Lausanne (4) [*]	323.1	American review of reviews. New York (12) [4536]	05
Akadémiai értesítő. Bp. (12) [3453]	05	Amtliche Mitteilungen ü. d. Zuwachsteuer, d. Reichsbesitzsteuern u. d. Reichsverkehrssteuern. Berlin (12) [3073]	389
Akademische Rundschau. Leipzig (12) [4527]	37	Amtliche Nachrichten des Reichsversicherungsamtes. Berlin (12) [3026]	388
Alkoholfrage, Die. Berlin (4) [3010]	613	Amtsblatt der k. k. Reichshaupt- u. Residenzstadt Wien. Wien (102) [690]	352.07
Alkoholismus, Az. Bp. (12) [1255]	613	Annalen des Deutschen Reichs f. Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft. Erlangen (12) [4781]	34
Állami tisztviselők lapja. Bp. (24) [80]	350.8	Annalen f. soziale Politik u. Gesetzgebung. Berlin (6) [3291]	33
Állatkereskedelmi közlöny. Bp. (12) [*]	386	Annales de la régie directe. Genève (12) [3411]	352
Állatorvosi lapok. Bp. (52)	61	Annales des nationalités. Paris (12) [4503]	323.1
Állattenyésztési és tejgazdasági lapok. (A Gazdasági lapok mell.) Bp. (52)	383	Annales municipales. Paris (12) [1122 !]	352
Alldeutsche Blätter. Mainz (52) [1272]	327	Annalist, The. New York (52) [*]	05
A. E. G. Zeitung. Berlin (12)	62	Annals of the American academy of political and social science. Philadelphia (6) [3057]	3
Allgemeiner technischer Anzeiger. Bp. (24)	62	Anthropos. Wien (6) [1218]	39
Allgemeines Literaturblatt. Wien (24) [*]	01	Anyagvizsgálók közlönye. Bp. (4)	62
Allgemeines statistisches Archiv. München (4) [3919]	31	Arbeiterschutz. Wien (24) [1232]	33
American city. Washington (12) [4020]	352	Arbeitgeber. Berlin (24) [*]	331.88
American economic review. Boston (4) [4529]	38	Arbeitsnachweis, Der. Wien (6) [4776]	33
American federation of labor. Washington (52) [*]	331.88	Arbeitsrecht. Stuttgart (4) [4844]	33
American federationist. Washington (12) [4198]	331.88	Archaeológiai értesítő. Bp. (6) [531]	9
American industries. New York (12) [906 !]	331.88	Archiginnasio, L. Bologna (6) [0200/34 !]	027
American journal of sociology. Chicago (6) [3337]	30	Archiv des öffentlichen Rechts. Tübingen (4) [3448]	342
American labor legislation review. New York (4) [4532]	33		
American leader. New York (24) [744]	323.1		

Archiv d. Vereins f. siebenbürgische Landeskunde. Brassó (2—3) [4441]	323.1	Berliner Börsen-Zeitung. Berlin (napenként) [90]	387.615
Archiv f. Anthropologie. Braunschweig (4) [1296]	5	Berliner Titeldrucke. Berlin (52) [1]	
Archiv f. bürgerliches Recht. Berlin (3) [*]	347	A) Deutsche Bücher.	01
Archiv f. d. gesamte Psychologie. Leipzig (4) [4895]	15	B) Ausländische Bücher.	01
Archiv f. d. Geschichte u. Literatur des Weltkrieges. Wien (6) [*]	355	Bibliografia Italiana. Milano (12) [01504/19]	01
Archiv f. d. Geschichte d. Sozialismus u. d. Arbeiterbewegung. Leipzig (3) [3327]	335	Bibliographie de Belgique. Bruxelles (24) [01504/71]	01
Archiv f. Eisenbahnwesen. Berlin (6) [4783]	385	Bibliographie de la France. Paris (52) [01504/4]	01
Archiv für exakte Wirtschaftsforschung. Jena (4) [3732]	38	Bibliographie der Sozialwissenschaften. Berlin (24) [01630/6]	016
Archiv f. Frauenarbeit. Berlin (4) [899]	339.6	Bibliographie trimestrielle de droit international. Paris (12) [*]	016
Archiv f. Frauenkunde. Würzburg (4) [*]	339.6	Bibliographischer Monatsbericht über neu erschienen. Schul-, Universitäts- u. Hochschulschriften. Leipzig (12) [*]	37
Archiv f. Geschichte der Medizin. Leipzig (4) [*]	61	Bibliothekar. Der. Leipzig (12) [0200/20]	02
Archiv für innere Kolonisation. Berlin (12) [*]	325	Bibliothèque universelle et revue Suisse. Lausanne (12) [4695]	05
Archiv f. Kriminologie. Leipzig (12) [4924]	343	Bildungsarbeit. Wien (10) [1268]	37
Archiv f. Kultur-Geschichte. Leipzig (4) [4718 1]	9	Biometrika. Cambridge (4) [752]	303.2
Archiv f. Rassen- u. Gesellschaftsbiologie. Leipzig (6) [3339]	303.2	Biztosítási és közgazdasági lapok. Bp. (52)	388
Archiv f. Rechts- u. Wirtschaftsphilosophie. Berlin (4) [3765]	34.1	Blätter f. administrative Praxis. München (12) [*]	35
Archiv f. Religionspsychologie. Tübingen (2) [4755]	15	Blätter f. Bücherfreunde. Leipzig (6) [0100/17]	09
Archiv f. Sexuallforschung. Heidelberg (4) [*]	15	Blätter f. das Armenwesen d. Stadt Wien. Wien (12) [*]	36
Archiv f. soziale Hygiene. Leipzig (4) [3839]	613	Blätter f. Genossenschaftswesen. Berlin (52) [1205]	334
Archiv f. Sozialwissenschaft u. Sozialpolitik. Tübingen (6) [3050]	3	Blätter f. vergleichende Rechtswissenschaft u. Volkswirtschaftslehre. Berlin (9) [1297]	34
Archiv f. Wirtschaftsforschung im Orient. Weimar (4) [*]	325	Blätter f. Volksbibliotheken u. Lesehallen. Leipzig (12) [0200/35]	02
Association for international conciliation. Monthly bulletin. New York (12) [01634/561]	016	Board of trade journal. London (52) [3460]	386
Athenäum. Bp. (3—4) [3900]	1	Board of trade labour gazette. London (12) [844]	331.95
Athenäum, The. London (52) [01504/36]	01	Bodenreform. Berlin (24) [4459]	389
Aurore, L'. Péra-Constantinople (52) [*]	303.31	Bollettino del Ministero di agricoltura, industria e commercio. Roma. [924/1]	34(45)1
B		Serie A) Parte ufficiale (52)	
Balkan Revue. Berlin (12) [A 49.05/1]	325	« B) Parte nonufficiale (6)	
Bank, Die. Berlin (12) [4898]	387	« C) Relazioni e studi scientifici e tecnici (Szabálytalanul)	
Bank-Archiv. Berlin (24) [1132]	387	Bollettino dell' emigrazione. Roma (12) [4535 1]	325
Bányászati- és kohászati lapok. Bp. (24) [4447]	382	Bollettino dell' Ufficio del lavoro. Roma. 1. Serie mensile (12) [3877]	331.95
Barlangkutatás. Bp. (4) [4504]	5	2. Pubblicazione quindicinale (24) [1106]	
Baromfiteyésztők lapja. Bp. (24)	383	Bollettino della biblioteca (Ministero di agricoltura, industria e commercio) (12) [1]	027
Beamten Jahrbuch. (Arbeitsrecht mell.) Stuttgart (4) [*]	350.8	Bollettino delle opere moderne straniere (Biblioteca nazionale centr. Vittorio Emanuele di Roma). Roma (12) [1]	027
Beamten-Zeitung. Wien (36) [1190]	350.8	Bollettino di legislazione amministrativa. Roma (24) [*]	34(45)1
Belfried, Der. Lpzg (12) [*]	323.1		
Belügyi közlöny. Bp. (52) [1003]	34(439)1		

Bollettino di statistica di legislazione comparata. Roma (6) [3878]	34(45)1
Bookseller, The. London (52) [0200/60]	01
Börsenblatt f. d. deutschen Buchhandel. Leipzig (hetenként 6)	01
Branch library news (New York Public library). New York (12) [0274/149]	027
Budai izr. hitközség értesítője. Bp. (12) [B 296/7]	2
Budai napló. Bp. (10) [*]	352
Budapest sz. főv. közegészségügyi állapota. Bp. (12) [Bq 613/60]	613
Budapest sz.-főv. statisztikai havi füzetek. Bp. (12) [B 310/6]	31
Budapest sz.-főv. statisztikai heti kimutatásai. Bp. (52) [B 310/7]	31
Budapest sz.-főv. törv.-hat. bizotts. közgyűléseinek jegyzőkönyvei. Bp. (12-16) [757]	352.07
Budapesti árú- és értéktőzsde hivatalos árjegyző lapja. Bp. (naponta) [Bq 387/33]	387.615
Budapesti evangélikusok lapja. Bp. (44) [*]	2
Budapesti kir. Orvosegyesület értesítője. Bp. (12-20) [B 610/6]	61
Budapesti közlöny [74]	34(439)1
Budapesti központi segítőbizottság közleményei. Bp. (52)	352.07
Budapesti szemle. Bp. (12) [3440]	05
Budapesti Városi könyvtár értesítője. Bp. (6) [B 027/17]	027
Bulletin de l'Association des bibliothécaires français. Paris (6) [0205/6]	02
Bulletin des assurances sociales. Paris (4) [3342]	388
Bulletin bibliographique hebdomadaire (Inst. intern. d'agriculture). Roma (52) [0166/14]	016
Bulletin of bibliography. Boston (4)	01
Bulletin of the Brooklyn library. Brooklyn (4)	027
Bulletin du Bureau roumain d'information politique. Paris (12) [*]	327
Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale. Bucarest (12) [A 49.32/61]	327
Bulletin de l'Institut de sociologie Solvay (Archives sociologiques). Bruxelles (12) [3378]	30
Bulletin des Internationalen Arbeitsamtes. Jena (12) [3638]	331.95
Bulletin mensuel du travail législatif et parlementaire. Paris (12) [1130]	32
Bulletin du Ministère du travail et de la prévoyance sociale. Paris (12) [3335]	331.95
Bulletin municipal officiel de la Ville de Paris. Paris (naponként) [762]	352.07
Bulletin of the New York Public library. New York (12) [0274/27]	027
Bulletin officiel annoté de tous les ministères. Paris (12) [3433]	34(44)1
Bulletin périodique du Bureau socialiste international. Bruxelles (12) [64]	335
Bulletin de la Société française des habitations à bon marché. Paris (4) [3333]	333.32
Bulletin de la statistique générale de la France. Paris (4) [1103]	31
Bulletin de statistique et de législation comparée. Paris (12) [3442]	34(44)1
Bulletin trimestriel de l'Association internationale pour la lutte contre le chômage. Paris (4) [3313]	33
Büntetőjog tára. (Büntügyi szemle mell.) Bp. (24) [4835]	343
Büntetőjogi döntvénytár. (Jogtud. Közl. mell.). Bp. (12) [K 3400/23]	34(439)1
Büntügyi szemle. Bp. (10) [*]	343
C	
Cambridge magazine. Cambridge (52) [*]	3
Cél, A. Bp. (12) [4467]	05
Charity organisation review. London (12) [3430]	355
China Archiv. Berlin (12) [*]	325
Cipész, A. Bp. (24) [47]	331.88
Cipőfelsőrészkesztők szaklapja. Bp. (12) [1040]	331.88
City club bulletin. Chicago (12) [4072]	352
City club bulletin. Philadelphia (12) [4017]	352
City of Denver. Denver (24) [1115 !]	352
Civic bulletin. Pittsburgh (12) [!]	352
Commercial and financial chronicle. New York (52) [1214]	381
Comune moderno. Torino (12) [4483]	352
Concordia. Zeitschrift d. Zentralstelle f. Volkswohlfahrt. Berlin (24) [941]	33
Contemporary review. London (12) [3998]	05
Correspondenzblatt d. Generalkommission d. Gewerkschaften Deutschlands. Berlin (52) [3592]	331.88
Corvina. Bp. (52) [0100/12]	01
Critica sociale. Milano (24) [617]	335
D	
Danzer's Armee-Zeitung. Wien (52)	355
Debreceni közlöny. Debrecen (52) [1256]	352.07
Demain. Genève (12) [4922]	327.3
Deutsch-Ungarn. Wien (4) [1121]	323.1
Deutsche Arbeit. Köln (12) [*]	33
Deutsche Arbeitgeber-Zeitung. Berlin (52) [67]	331.88
Deutsche Auslandskorrespondenz. Berlin-Karlhorst (52) [*]	381
Deutsche Blätter f. Kriegsverletzte. Leipzig (24) [*]	362.93
Deutsche Erde. Gotha (bizonytalan) [*]	323.1
Deutsche Hausbesitzer-Zeitung. Berlin (52) [1030]	333.32
Deutsche Juristen-Zeitung. Berlin (12) [1231]	34

Deutsche Kultur in der Welt. Leipzig (4) [1*]	3
Deutsche Levante-Zeitung. Hamburg (24) [1*]	325
Deutsche Literaturzeitung. Berlin (52) [01543/18]	01
Deutsche Ökonomist. Berlin (52) [94]	381
Deutsche Politik. Weimar (52) [4923]	327
Deutsche Psychologie. Langensalza (4-6) [1*]	15
Deutsche Revue. Stuttgart (12) [4677]	05
Deutsche Rundschau. Berlin (12) [4647]	05
Deutsche Rundschau f. Geographie u. Statistik. Wien (12) [4672!]	91
Deutsche Wirtschafts-Zeitung. Leipzig (24) [1234]	381
Deutscher Aussenhandel. Berlin (12) [1307]	386
Deutscher Geschichtskalender. Leipzig (12) [K 9000/1]	9
Deutscher Reichsanzeiger u. Kgl. preussischer Staatsanzeiger. Berlin (naponként) [85]	34(43)1
Deutsches Handels-Archiv. Berlin (12) [1035]	386
Deutsches statistisches Zentralblatt. Leipzig (10) [749]	31
Deutsches Vorderasien u. Balkanarchiv. Lpzg (4) [1*]	325
Deutsches Zeitungs-Archiv. Berlin (naponként és havonként). [0194/3 !]	016
A) Wirtschaft.	
B) Soziologie u. Sozialpolitik.	
C) Politik.	
Deutschum im Ausland. Berlin (4) [1*]	323.1
Dijnokok közlönye. Bp. (12) [1*]	350.8
Dokumente d. Fortschritts. Bern (4) [3338]	33
Dokumente zur Geschichte d. europäischen Kriegen 1914/15. Wien (12) [29618]	355
Droit d'auteur. Bern (12) [1236]	347.7

E

Economic journal. London (4) [3243]	38
Economist, The. London (52) [611]	381
Economiste française. Paris (52) [553]	381
Egészségügyi lapok. Bp. (12) [1*]	613
Egyházi közlöny. Bp. (24) [1*]	2
Eisen- u. Metallarbeiter. Bp. (52) [95]	331.88
Ekonomisk tidskrift. Uppsala (12) [4561]	38
English historical review. London (4) [1*]	9
Építőipar-építőművészet. Bp. (52) [1161]	384
Építőmunkás. Bp. (26) [51]	331.88
Erdély. Kolozsvár (12) [1101]	91
Erdélyi múzeum. Kolozsvár (6) [3452!]	9
Erdészeti lapok. Bp. (24) [4426]	383
Ethische Rundschau. Berlin (12) [1054]	1
Ethnographia. Bp. (6) [4364]	39
Eugenics review. London (4) [4788]	303.2
Europäische Staats-u. Wirtschafts-Zeitung. (52) [1*]	381

F

Festök szaklapja. Bp. (36) [1038]	331.88
Financial review of reviews. London (12) [3681]	387
Finanz-Archiv. Stuttgart (2) [3668]	389
Fischers Zeitschrift f. Praxis u. Gesetzgebung d. Verwaltung. Weimar (8) [1*]	35
Forschung u. Wissen. Berlin (4) [01543/15]	01
Fortnightly review. London (12) [4524]	05
Forum, Das. München (52) [4715 !]	8
Forum, The. New-York (12) [4701]	05
Földművelési értesítő. Bp. (52) [841]	34(43)1
Földrajzi közlemények. Bp. (10) [3922]	91
Földtani közlöny. Bp. (12) [3895]	5
Fővárosi hirlap. Bp. (52) [Bq 352/68]	352
Fővárosi hírmondó. Bp. (52) [Bq 352/69]	352.07
Fővárosi közlöny. Bp. (102) [30]	352.07
Frankfurter Bücherfreund. Frankfurt a. M. (4) [01746!]	09
Frau, Die. Berlin (10) [1211]	339.6
Frauenfrage. Leipzig (24) [1*]	339.6
Freie Donau. Wien (24) [1*]	381
Friedens-Warte. Zürich (12) [1136]	327.3
Független Budapest. Bp. (52) [Bq 352/60]	352
Fürsorge für Kriegsteilnehmer. Göttingen (12) [1285]	362.93

G

Garden cities and town planning. Letchworth (12) [3893]	725.09
Gazdakör. (A Gazdaszöv. mell.) Bp. (52) [1017]	383
Gazdasági lapok. Bp. (52)	383
Gazdaszövetség. Bp. (52) [1017]	383
Gemeindeblatt d. Haupt- u. Residenzstadt Berlin. Berlin (52) [1244]	352.07
Geographical journal. London (12) [4732]	91
Geographie. La. Paris (6) [4733]	91
Geographische Zeitschrift. Leipzig (12) [4796]	91
Germania. Barcelona (24) [1293]	327
Gesetze, Verordnungen u. Entscheidungen (Az Amtsbl. mell.) Wien (12-20) [690]	352.07
Gewerkschaft, Die. Berlin (52) [672]	331.88
Gewerkschaft, Die. Wien (52) [540]	331.88
Gewerkverein, Der. Berlin (104) [71]	331.88
Giornali degli economisti e rivista di statistica. Roma (12) [3740]	38
Gleichheit, Die. Stuttgart (26) [1112]	339.6
Glocke, Die. München (24) [1*]	335
Grenzboten, Die. Berlin (52) [4692]	05
Gross-Berlin. Berlin (12) [1133 !]	31
Grosse Krieg, Der. (Urkunden, Depeschen u. Berichte d. Frankfurter Zeitung.) Frankfurt a. M. (26) [1*]	355
Grössere Deutschland. Dresden (52) [4794]	327
Grundstücks-Archiv. Berlin (24) [687!]	333.32
Gyermek, A. Bp. (10) [4790]	37
Gyermekvédelem lapja. Bp. (12) [678]	36

Gyógyszerész ujság. Bp. (24) [4791] 339.85
Győr város hivatalos értesítője. Győr (24) [997] 352.07

H

Hadtörténelmi közlemények. Bp. (4) [3462] 355
Handelsmuseum, Das. Wien (52) [1209] 386
Hangya. (A Gazdaszöv. mell.) Bp. (52) [1017] 383
Házinyúltenyésztés és értékesítés. Bp. (24) 383
Háztulajdonosok lapja. Bp. (24) [*] 333.32
Health news. Albany (12) 613
Hegel-Archiv. Berlin (2) [*] 1
Hilfe, Die. Berlin (52) [1196] 3
Historisch-politische Blätter f. das katholische Deutschland. München (24) [4896] 05
Historische Zeitschrift. München (6) [4756] 9
Hiteljogi döntvénytár. (A Jogtud. Közl. mell.) Bp. (12) [K 3400/28] 34(439)1
Hivatalos árjegyzés. Bp. (naponként) [Bq 381/29] 387.615
Hivatalos közlöny. (Vallás- és közoktatás-ügy.) Bp. (24-30) [1116] 34(439)1
Hochland. München (12) [4702] 05
Holländische Nachrichten. Haag (12) [*] 327.3
Honi ipar. Bp. (24) 384
Hungarian review. Bp. (12) [*] 05
Hússzemle. (Az Állatorvosi lapok mell.) Bp. (12) 613
Huszadik század. Bp. (11) [3334] 3

I

Ifjúsági könyvtárjegyzék. Bp. (2) [0285/38] 02
Igazságügyi javaslatok tára. (Az Igazságügyi Közl. mell.) Bp. (12-16) [1215] 34(439)1
Igazságügyi közlöny. Bp. (12-16) [628] 34(439)1
Imago. Wien (6) [*] [4934] 15
Indépendance Albanaise. Sofia (24) [A 49.32/53] 323.1
Information. New York (12) [*] 9
International journal of ethics. Chicago (4) [*] 1
International law notes. London (12) [*] 341
Internationale agrarökonomische Rundschau. Roma (12) [3466] 383
Internationale agrartechnische Rundschau. Roma (12) [0166/10] 383
Internationale Gewerkschafts-Korrespondenz. Berlin (26) [4849] 331.88
Internationale Korrespondenz über Arbeiterbewegung u. Auswärtige Korrespondenz. Berlin-Karlhorst (52) [*] 335
Internationale Monatschrift f. Kunst, Wissenschaft u. Technik. Leipzig (24) [3079] 05
Internationale Rundschau. Zürich (24) [*] 327.3

Internationales Jahrbuch f. Politik u. Arbeiterbewegung. Berlin (4) [3357] 323
Iparegészésgügy. Bp. (24) 613
Iparfejlesztés. Bp. (24) 384
Irodalomtörténet. Bp. (12) [4478] 8
Irodalomtörténeti közlemények. Bp. [3302] 8
Isis. Wondelgem-lez-Gand (4) [4438] 5
Islam, Der. Strassburg (4) [A 50.27/3] 2

J

Jahrbuch d. Angestelltenbewegung. Berlin (4) [3374 !] 330.85
Jahrbuch d. Bodenreform. Jena (4) [3410] 335
Jahrbuch d. Verkehrswissenschaften. Schleswig (4) [!] 335
Jahrbücher f. Nationalökonomie u. Statistik. Jena (12) [3051] 38
Jég, A. Bp. (szabályt.) [*] 7
Jegyzőkönyv a Budapesti Kereskedelmi és iparkamarának üléseiről. Bp. (4) [B 386/48] 386
Jegyzőkönyv a kerületi előljárók értekezleteiről. Bp. (12-16) [Bq 352/56] 352.07
Jogállam. Bp. (10) [3745] 34
Jogtudományi közlöny. Bp. (52) [62] 34
Journal Asiatique. Paris (6) [*] 325
Journal de la Société de statistique de Paris. Paris (12) [4848] 31
Journal des débats politiques et littéraires. Paris (52) [671] 32
Journal des économistes. Paris (12) [3916] 38
Journal of political economy. Chicago (12) [3709] 38
Journal of the Royal statistical society. London (12) [3132] 31
Jude, Der. Berlin (12) [*] 303.31
Jugendfürsorge. Berlin (6-8) [*] 36
Juristisches Literaturblatt. Berlin (10) [*] 016
Jus suffragii. London (12) [1267] 339.6

K

Kádár, A. Bp. (12) 331.88
Kampf, Der. Wien (12) [549] 335
Kampf ums Deutschtum. Wien (4) [*] 323.1
Kant-Studien. Berlin (4) [4661] 1
Karpáthy, Die. Brassó (24) [3853 !] 323.1
Kartell-Rundschau. Düsseldorf (12) [3028] 381
Katholik, Der. Mainz (12) [4931] 2
Katholikus nevelés. Bp. (10) [*] 37
Katholikus szemle. Bp. (10) [3891] 05
Kelet népe. Bp. (10) [A 49.37/22] 327
Keleti szemle. Bp. (3) [A 50.05/2] 4
Kéményseprők értesítője. Bp. (24) 331.88
Kereskedelmi alkalmazott. Bp. (12) [654 !] 339.85
Kereskedelmi jog. Bp. (24) [*] 347.7

Keresztény tanító. Bp. (24)	37
Kísérletügyi közlemények. Bp. (6) [4368]	383
Koloniale Rundschau. Berlin (12) [*]	325
Kommunalbeamte. Essen (Ruhr) (24) [*]	352
Kommunale Praxis. Berlin (52) [610]	352
Kommunale Rundschau. Berlin (36) [769]	352
Kommunalpolitische Blätter. Köln. (12) [887]	352
Konjunktur. Die. Berlin (52) [1096]	381
Konsumentenossenschaftliche Rundschau. Hamburg (52) [*]	334
Korrespondenzblatt d. Vereins f. siebenbürgische Landeskunde. Nagyszeben (12) [1]	323.1
Könyvkötők lapja. Bp. (26) [1039]	331.88
Könyvtári szemle. Bp. (12) [991 és 0200/65]	02
Közegészségügy. Bp. (24) [673]	613
Közigazdaság. Bp. (52)	381
Közigazdasági értesítő. Bp. (52) [4379]	381
Közigazdasági szemle. Bp. (12) [3041]	38
Közigazgatási döntvénytár. (A Jogt. közl. mell.) Bp. (12) [K 3400/27]	34(439)1
Közigazgatási közlöny. Bp. (52) [*]	35
Közigazgatási szemle. Bp. (10) [4740 !]	35
Közlekedés. A. Bp. (12) [530]	385
Közlemények az összehasonlító élet- és kortan köréből. (Állatorvosi lapok mell.) Bp. (4)	61
Közmunka. Bp. (52) [1019]	381
Központ. A. Bp. (52) [*]	381
Központi értesítő. (A Közigazdasági ért. mell.) Bp. (104)	386
Községi közlöny. Bp. (52) [1127]	352
Községi állítási értesítő. (A Közigazdasági értesítő mell.) Bp. (52)	381
Köztelek. Bp. (52) [39]	383
Közüti közlekedés. Bp. (24) [Bq 385/55]	385
Kriegsbeschädigtenfürsorge. Berlin (12) [*]	362.93
Kriegsverlauf. Der. (Sammlung d. amtlichen Nachrichten von d. Kriegsschauplätzen.) Berlin (12) [29773]	355
Kritische Vierteljahrsschrift f. Gesetzgebung u. Rechtswissenschaft. München (4) [*]	34
Külügy-hadügy. Bp. (52) [1184]	355

L

Legal bibliography. Boston (4) [01634/62]	016
Library journal. New-York (12) [0200/31]	02
Library leaflet. Cincinnati (12)	027
Library world. London (12) [0200/35]	02
Literarisches Echo. Berlin (52) [1217]	8
Literarisches Zentralblatt. Leipzig (52) [q 01504/37]	01
Local government review. London (12) [692]	352
Logos. Tübingen (2-3) [4722]	1
London county council gazette. London (52) [842]	352.07

M

Maandblad voor bibliotheekwezen. Haag (12) [0200/26]	02
Magánalkalmazott. A. Bp. (12) [1042]	339.85
Magánjogi döntvénytár. (A Jogtud. közl. mell.) Bp. (12) [K 3400/31]	34(439)1
Magántisztviselők lapja. Bp. (24) [1036]	339.85
Magántisztviselők országos nyugdíj-egyesületeinek értesítője. Bp. (4) [*]	339.85
Magyar állatkereskedelem. Bp. (52) [Bq 381/17]	386
Magyar chemikusok lapja. Bp. (24) [1002]	5
Magyar építőművészet. Bp. (12) [1002]	7
Magyar figyelő. Bp. (2) [3842]	05
Magyar gazdák szemléje. Bp. (12) [4370]	383
Magyar gyáripar. Bp. (24) [508]	384
Magyar gyógypedagógia. Bp. (12) [*]	37
Magyar ipar. Bp. (52) [1158]	384
Magyar iparművészet. Bp. (10) [511]	7
Magyar iparoktatás. Bp. (20) [4680]	37
Magyar jogélet. Bp. (52) [1045]	34
Magyar kereskedelem és pénzügy. Bp. (24)	386
Magyar kir. Kereskedelmi Múzeum külső kereskedelmi hírei. Bp. (156)	386
Magyar kir. Közigazgatási bíróság közigazgatási oszt. döntvényei és elvi jelentőségű határozatai. Bp. (4) [K 3400/34]	34(439)1
Magyar kir. Közigazgatási bíróság pénzügyi oszt. döntvényei és elvi jelentőségű határozatai. Bp. (4) [K 3400/23]	34(439)1
Magyar kir. Rokkantügyi hivatal kiadványai. Bp. (bizonytalan) [*]	362.93
Magyar könyvszemle. Bp. (4) [0100/4]	02
Magyar könyvviteli folyóirat. Bp. (12) [*]	65
Magyar középiskola. Bp. (10) [4675]	37
Magyar közigazgatás. Bp. (52) [42]	35
Magyar község. Bp. (52) [1249/]	352
Magyar köztisztviselők fogyasztási szövetkezetének havi értesítője. Bp. (12) [B 334/6]	334
Magyar kultúra. Bp. (24) [4694]	05
Magyar mérnök- és építész-egylet közlönye. Bp. (52) [532]	62
Magyar nemzetgazda. Bp. (52) [1153]	381
Magyar Nemzeti múzeum néprajzi osztályának értesítője. (Ethnographia mell.) Bp. (4) [1018]	39
Magyar nyelvőr. Bp. (12) [4635]	4
Magyar nyomdászat. Bp. (24) [1020/]	62
Magyar pedagógia. Bp. (10) [3171]	37
Magyar pénzügy. Bp. (52) [1016]	387
Magyar pénzügyőr. Bp. (24)	339.85
Magyar szent korona országai külkereskedelmi forgalmának havi eredményei. Bp. (12) [1129]	386
Magyartársadalomtudományi szemle. Bp. (12) [3704/]	3
Magyar utazó kereskedő. Bp. (24) [1]	339.85
Magyar vállalkozás. Bp. (24)	384
Magyar vasutas. Bp. (36) [44]	339.85

Magyar vörös kereszt. Bp. (12) [1120]	613	Monthly summary of commerce and finance of the U. S. Washington (12)	386
Magyarországi ácsok szaklapja. Bp. (24) [45]	331.88	Mouvement social. Reims (12) [3438 !]	33
Magyarországi rendeletek tára. Bp. (8—12) [K 3400/9]	34(439)1	Mouvement socialiste. Paris (10) [3465 !]	335
Marine Rundschau. Berlin (12) [4774 !]	355	Municipal journal. London (52) [34]	352
Marosvásárhely város hivatalos közlönye. Marosvásárhely (52) [*]	352.07	Municipal journal. New-York (52) [696]	352
März. München (52) [4614]	323	Munkaadó, A. Bp. (52) [40]	331.88
Medizinalstatistische Nachrichten. Berlin (4) [4533]	613	Munkanélküliség elleni küzdelem. Bp. (2—3) [4886]	33
Mentők lapja. Bp. (12)	613	Munkásbiztosítási közlöny. Bp. (52) [4362]	388
Mercure de France. Paris (24) [4456]	05	Munkásügyi szemle. Bp. (24) [3373]	33
Mészárosok és bentesek lapja. Bp. (52)	331.88	Musée social. Paris (12) [547]	33
Mezőgazdák. Bp. (52) [1238]	383	Múzeumi és könyvtári értesítő. Bp. (4) [0218/6]	02
Mezőgazdasági szemle. Bp. (12) [4784]	383	Műszaki lap. Bp. (24)	62
Miskolc város hivatalos közlönye. Miskolc. (12) [973!]	352.07	N	
Mitteilungen d. deutschen Monistenbundes. München (bizonytalan) [*]	2	Nachrichten f. Handel, Industrie u. Landwirtschaft. Berlin (104) [1235]	381
Mitteilungen d. Handelspolitischen Kommission d. Stadt Wien. Wien (26) [4728]	386	Nachrichten zur landwirtschaftlichen Produktion u. Handelsstatistik. Roma (12) [773]	38
Mitteilungen d. Internationalen Verbandes z. Studium d. Verhältnisse d. Mittelstandes. Luxemburg (12) [4473 !]	339.8	Nagyvárad város hivatalos közlönye. Nagyvárad (24) [1111]	352.07
Mitteilungen des k. u. k. Finanzministeriums. Wien (2) [1065]	389	Nation, The. London (52) [1098]	32
Mitteilungen d. k. u. k. Ministeriums des Innern über Fürsorge f. Kriegsbeschädigte. Wien (12) [*]	362.93	Nation, The. New-York (52) [1258]	32
Mitteilungen d. Kriegsausschusses d. deutschen Industrie. Berlin (52) [1309]	355	National municipal review. Philadelphia. (4) [4551]	352
Mitteilungen d. statistischen Abteilung d. Wiener Magistrates. Monatsbericht. (Az Amsbl. mell.) Wien (12) [690]	352	National review. London (12) [4830]	327
Mitteilungen d. Zentralbildungs-Ausschusses d. Sozialdemokratischen Partei Deutschlands. Berlin (12) [*]	37	Natur u. Gesellschaft. Berlin (12) [*]	3
Mitteilungen d. Zentralstelle d. Deutschen Städtetages. Berlin (24) [1089]	352	Near east. London (52) [1274]	327
Mitteilungen d. Zentralstelle f. Wohnungsreform in Österreich. Wien (4) [1110]	333.32	Nederlandsche bibliographie. Leiden (12) [q 01549/5]	01
Monarchia. Bp. (24) [*]	327	Nemzeti kultúra. Bp. (52) [93]	37
Monatliche Nachweise d. Zwischenverkehrs. Wien (12) [1071 !]	386	Nemzetközi élet. Bp. (12) [1120]	327.3
Monatsbericht des statistischen Amts d. Stadt Berlin. (Gemeindebl. mell.) Berlin (12)	352	Nemzetközi mezőgazdasági intézet közleményei. (A Köztelek mell.) Bp. (24) [39]	383
Monatschrift f. deutsche Beamte. Berlin (24) [1032]	350.8	Népművelés. Új élet. Bp. (12) [3246]	37
Monatschrift f. Kriminalpsychologie u. Strafrechtsreform. Heidelberg (12) [*]	343	Népevelők lapja. Bp. (20) [*]	37
Monatschriften der Comenius Gesellschaft. Jena (10) [4698]	3	Néptanítók lapja. Bp. (52) [1128]	37
1. Monatshefte f. Kultur- u. Geistesleben.		Neue Deutschland. Berlin (52) [*]	327
2. Monatshefte f. Volkerziehung.		Neue Europa. Zürich (12) [*]	327
Moniteur du commerce Roumain. Bucarest (24) [Aq 49.38/31]	386	Neue Generation. Berlin (12) [3054 !]	303.2
Monthly bulletin of the Carnegie library Pittsburgh. (12) [0274/9]	027	Neue Merkur. München (12) [4795 !]	8
Monthly bulletin of the Public library of the District of Columbia. Columbia (12)	027	Neue Österreich. Wien (12) [*]	3
		Neue Rundschau. Berlin (12) [4455]	8
		Neue Wege. Basel (12) [*]	2
		Neue Zeit. Stuttgart (52) [3103]	335
		New age. London (52) [1219]	335
		New statesman. London (52) [1097]	335
		New-York libraries. Albany (4) [0200/69]	02
		Niemeyer's Zeitschrift für internationales Recht. München (6) [*]	341
		Nineteenth century and after. London (12) [4449]	05
		Nord u. Süd. Breslau (12) [4678]	05
		North American review. New-York (6) [4490]	05
		Nö, A. Bp. (24) [1185]	339.6
		Nőtisztviselők lapja. Bp. (12) [1308]	339.6

Numizmatikai közlöny. Bp. (4) [739]	9
Nuova antologia. Roma (24) [4453]	05
Nyelvtudomány. Bp. (4) [4431]	4
Nyelvtudományi közlemények. Bp. (4) [4428]	4
Nyugat. Bp. (24) [4452]	8

O

Offert-Ausschreibungen. (Az Amstbl. mell.) Wien (104) [690]	352
Országos bírói és ügyészi egyesület hivatalos értesítője. (A Jogtud. Közl. mell.) Bp. (10—12) [62]	34
Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny. Bp. (20) [4429]	37
Országos törvénytár. Bp. (24—30) [655]	34(439)1
Ostasiatische Zeitschrift. Berlin (4) [*]	325
Osteuropäische Zukunft. München (24) [*]	325
Outlook, The. New-York (52) [4514]	05
Öffentliche Gesundheitspflege. Wien (12) [3787]	613
Österreich-Ungarns Zukunft. Wien (24) [*]	327
Österreichisch-Ungarische Buchhändler-Correspondenz. Wien (52) [01507/5]	01
Österreichisch-Ungarische Sparkassen-Zeitung. Wien (52) [76]	387
Österreichische Agrar-Zeitung. Wien (52) [1078]	383
Österreichische Monatschrift f. d. Orient. Wien (12) [1188]	381
Österreichische Rundschau. Wien (24) [733]	05
Österreichische Städte-Zeitung. Wien (12) [1079]	352
Österreichische Volkswirt. Wien (52) [1073]	381
Österreichische Zeitschrift f. Bibliothekswesen. Wien (4) [0200/24]	02
Österreichische Zeitschrift f. öffentliches Recht. Wien (4) [4676]	342
Österreichische Zeitschrift f. Verwaltung. Wien (52) [1100]	35
Ösvény. Bp. (4) [4806]	05

P

Pan American magazine. New Orleans [*]	323.1
Parlamentarische Chronik d. Österr.-Ung. Monarchie. (A Politische und Volkswirtschaftl. Chronik mell.) Wien (12) [585]	32
Pedagógiai értesítő. Bp. (12) [0274/173]	027
Pénzügyi szemle. Bp. (24) [1271]	387
Pénzügyi tisztviselők lapja. Bp. (12) [*]	339.85
Pénzügyi közlöny. (A M. kir. Pénzügyminist. hiv. lapja). Bp. (30—36) [3517]	34(439)1
Pénzügyi szemle. Bp. (4) [3702]	387
Pénzvilág. Bp. (52) [3661]	387

Petermanns Mittheilungen aus Justus Perthes' geographischer Anstalt. Gotha (12) [1033]	191
Polen. Wien (52) [A 47.05/5]	323.1
Polgáriszkolai közlöny. Bp. (10) [*]	37
Political quarterly. Oxford (4) [*]	32
Political science quarterly. New York (4) [3713]	32
Politisch-anthropologische Monatschrift. Berlin (12) [3713]	303.2
Politische Chronik d. Österr.-ung. Monarchie Wien (12) [586]	32
Polnische Blätter. Berlin (36) [A 47.05/4]	323.1
Preis-Zusammenstellungen des statistischen Amts d. Stadt Berlin. (A Gemein-debl. mell.) Berlin (12)	352
Preussische Gesetzsammlung. Berlin (52) [3730]	34(43)1
Preussische Jahrbücher. Berlin (12) [4691]	05
Preussische Kommunalarchiv. Berlin (4) [4507]	352
Preussisches Verwaltungsblatt. Berlin (52) [691]	35
Protestáns szemle. Bp. (10) [4432]	2
Public health reports. Washington (52) [4530]	613
Public libraries. Chicago (12) [0200/29]	02
Publisher's circular and booksellers record. London (12) [01504/32]	01
Publisher's weekly. New York (52) [01507/3]	01

Q

Quarterly journal of economics. Cambridge (4) [3522]	38
--	----

R

Recht u. Wirtschaft. Berlin (12) [1230]	34
Réforme sociale. Paris (24) [4460]	33
Reichs-Arbeitsblatt. Berlin (12) [952]	331.95
Reichsgesetzblatt. Wien (hetenként 2—3) [3643]	34(43)1
Reichsgesetzblatt. Wien (hetenként 2—3) [823]	34(436.01)1
Religió. Bp. (10) [1135]	2
Rendeleti közlöny a m. kir. honvédség számára. Bp. (hetenként 2—3) [1156]	34(439)1
A] Szabályrendeletek.	
B] Személyes ügyek.	
Rendőrségi közlöny. Bp. (hetenként 3—4)	351.74
Review of reviews. London (12) [4786]	05
Revue, La. Paris (24) [4813]	05
Revue économique internationale. Paris (12) [3242 !]	38
Revue de Hollande. La Haye (12) [4935]	05
Revue de Hongrie. Bp. (24) [4255]	05
Revue de Paris. Paris (24) [4814]	05
Revue de science et de législation financière. Paris (12) [*]	389
Revue des bibliothèques. Paris (12) [0200/71]	02

Revue des deux mondes. Paris (24) [3298]	05
Revue des établissements de bienfaisance et d'assistance. Paris (12) [3388]	36
Revue des sciences politiques. Paris (12) [3725]	32
Revue du droit public et de la science politique. Paris (4) [3723]	35
Revue hebdomadaire. Paris (52) [4929]	05
Revue générale d'administration. Paris (12) [3722]	35
Revue internationale de sociologie. Paris (12) [4846]	30
Revue jaune. Bruxelles (12) [4448 !]	323.1
Revue philosophique de la France et de l'Étranger. Paris (12) [4451]	1
Revue politique et parlementaire. Paris (12) [3476]	32
Revue politique internationale. Lausanne (12) [4493]	32
Revue Ukrainienne. Lausanne (12) [*]	323.1
Riforma sociale. Torino (12) [4700]	33
Rivista dei comuni, delle provincie e delle opere pie. Parte 1—2. Firenze (12) [1125]	352
Rivista italiana di sociologia. Roma (4) [3717]	30
Round table. London (4) [4890]	05
Rundschau für Gemeindebeamte. Berlin (52) [1075]	352

S

Saint Louis Public library. Monthly bulletin. St. Louis (12)	027
Sanitätswarte, Die. (A Gewerkschaft mell.) Berlin (26)	613
Sbornik. Zagreb (18—24). [626]	34(439)1
Schmollers Jahrbuch f. Gesetzgebung, Verwaltung u. Volkswirtschaft im Deutschen Reiche. München (4) [3052]	3
Schönberger's Börsen- und Handelsbericht. Wien (52) [1221]	381
Schöne Literatur. (A Literarisches Zentralblatt mell.) Lpzg (26) [0168/3]	01
Schweizerische Blätter für Wirtschafts- u. Sozialpolitik. Bern (24) [4749]	38
Scientia. Bologna (6) [3872]	05
Sociala meddelanden. Stockholm (12) [4556]	331.95
Socialist review. London (12) [4787]	335
Sociological review. London (4) [4479]	30
Soziale Kultur. M.-Gladbach (12) [3377]	33
Soziale Praxis u. Archiv. f. Volkswohlfahrt. München (52) [587]	33
Soziale Rundschau. Wien (12) [3332]	331.95
Sozialistische Monatshefte. Berlin (26) [3340]	335
Special libraries. Boston (10) [0200/62]	02
Square deal. Michigan (12) [4197]	331.88
Staatsarchiv. Das. München (12) [*]	341
Statist. The. London (52) [1239]	381
Statistische Monatschrift. Brünn (12) [3914]	31

Statistische Nachrichten aus dem Gebiete d. Landwirtschaft. Wien (12) [1064]	383
Statistische Übersichten betr. d. auswärtigen Handel. Wien (12) [1074 !]	386
Statistische Übersichten ü. d. allg. Wirtschaftslage. (Ztschr. f. Sozialwiss. mell.) Leipzig (12)	381
Statistikai havi közlemények. Bp. (12) [4444]	31
Städtebau. Der. Berlin (12) [526]	725.09
Stimmen d. Zeit. Freiburg i. Breisgau (12) [4644]	05
Strassburger Blätter für Sozialpolitik u. Armenwesen. Strassburg (12) [1201]	33
Strassenbau. Halle a. S. (12) [1299]	62
Streffleurs Militärblatt. Wien (52) [1294]	355
Survey. The. New York (52) [3588]	33
Süddeutsche Monatshefte. München (12) [4709]	05
Szabadalmi közlöny. Bp. (24) [579]	62
Szabadpolgár. Bp. (52) [Bq 352/41 !]	352
Szakszervezeti értesítő. Bp. (12) [3653]	331.88
Számvevősegi szemle. Bp. (12) [*]	65
Századok. Bp. (10) [3049]	9
Székesfővárosi m. kir. Államrendőrség hivatalos lapja. Bp. (52) [B 351/21]	351.74
Székesfővárosi vízművek igazgatóságának jelentése. Bp. (12) [B 614/136]	352.07
Szocializmus. Bp. (12) [3359]	335
Szociálpolitikai szemle. Bp. (12) [681]	33
Szövetkezeti értesítő. Bp. (52) [1266]	334
Szövetkezzünk. Bp. (52) [96]	334

T

Tables bibliographiques bimensuelles de la librairie française. Arras (6) [*]	02
Társadalmi múzeum szemléje. Bp. (6) [3372]	331.95
Tat. Die. Jena (12) [4936]	3
Technik u. Wirtschaft. Berlin (12) [3662]	38
Technisches Gemeindeblatt. Berlin (24) [695]	352
Tenger, A. Bp. (12) [1260]	5
Teozófia. Bp. (24) [4833]	1
Természet, A. Bp. (24) [B 727/14]	5
Természettudományi közlöny. Bp. (24)	5
Theologie u. Glaube. Paderborn (10) [*]	2
Town planning review. Liverpool (4) [*]	725.09
Törekvés. Bp. (12) [1041]	331.88
Történelmi és régészeti értesítő. Temesvár (4) [*]	9
Történeti szemle. Bp. (4) [3011]	9
Törvények gyűjteménye. Bp. (szabályt.) [4563]	34(439)1
Tőzsdevilág. Bp. (12) [*]	387
Transilvania. Nagyszeben (12) [501 !]	323.1
Tuberkulózis. Bp. (12) [743]	613
Turul. Bp. (4) [557]	9
Twentieth century Russia & anglo-russian review. London (12) [*]	327
Typographia. Bp. (52) [36]	331.88

U

Ukraine, L. Lausanne (12) [*]	323.1
Ukrainische Nachrichten. Wien (52) [*]	323.1
Ukrainische Rundschau. Wien (12) [*]	323.1
Ukránia. Bp. (24) [*]	323.1
Ungarische Rundschau. München (4) [4393]	05
Ungarische Zukunft. Bp. (24) [*]	05
Ügyvédek lapja. Bp. (52) [81]	34
Ügyvédi kamarai közlöny. Bp. (16-24) [B 374/9]	34
Ügyvédjelöltek lapja. Bp. (12) [*]	339.85

V

Vállalkozók lapja. Bp. (52) [70]	384
Vármegye, A. Bp. (52) [55]	35
Város, A. Pozsony (24) [*]	352
Városi közlöny. Temesvár (12) [1117]	352.07
Városi szemle. Bp. (12) [3720]	352
Városok lapja. Bp. (52) [998]	352
Vas- és fémmunkások lapja. Bp. (52) [49]	331.88
Vasutas szövetség. Bp. (24) [48]	339.85
Vasuti- és közlekedési közlöny. Bp. (156) [66]	385
Vegyészeti lapok. Bp. (24) [529]	384
Veröffentlichungen d. kais. Gesundheitsamtes. Berlin (52) [3667]	613
Verwaltung u. Statistik. (A Monatschrift. f. deutsche Beamte mell.) Berlin (12) [1032]	350.8
Verwaltungsarchiv. (Preussisches Verwaltungsbibl. mell.) Berlin (6) [3707]	35
Verwaltungsbericht d. Magistrats zu Berlin. (Gemeindebl. mell.) Berlin (12-18)	352.07
Vie internationale. Bruxelles (12) [1069]	327.3
Vie ouvrière. Paris (24) [3321]	335
Vierteljahrshefte zur Statistik d. Deutschen Reichs. Berlin (4) [940]	31
Vierteljahrschrift f. Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte. Berlin (4) [3518]	3
Világpiac, A. Bp. (52) [*]	386
Világzabadság. Bp. (26) [50]	331.88
Vízügyi és hajózási közlöny. Bp. (24) [116]	385
Vízügyi közlemények. Bp. (6) [3360]	385
Volksbildungsarchiv. Berlin (4) [3772]	37
Volkstümliche Zeitschrift für praktische Arbeiterversicherung. Berlin (24) [1189]	388
Volkswirtschaftliche Chronik d. Österr.-ung. Monarchie. Wien (12) [584]	381
Volkswirtschaftliche Mitteilungen aus Ungarn. Bp. (12) [1015]	381
Vorbote. Bern. (12) [*]	327.3

W

War and peace. London (12) [*]	327.3
Warenpreisberichte. Wien (52) [65]	387.615

Wasmuth's Bibliographie f. Architektur, Städtebau, Kunst u. Kunstgewerbe. Berlin (4) [0167/22 !]	016
Wasmuth's Monatshefte f. Baukunst. Berlin (12) [1225]	7
Weisse Blätter. Leipzig (12) [4745]	05
Welt, Die. Zionistisches Zentralorgan. Berlin (52) [1206 !]	303.31
Weltmarkt. Bp. (52) [*]	386
Weltwirtschaft. Berlin (12) [1257]	38
Weltwirtschaftliches Archiv. Jena (4) [4394]	38
Wieland. Berlin (12) [1270]	7
Wirtschaftszeitung d. Zentralmächte. Wien (52) [*]	381
Wisconsin library bulletin. Wisconsin (12) [0200/61]	02
Wochenbericht d. Statistischen Amtes d. Stadt Berlin. (A Gemeindebl. mell.) Berlin (52)	352
Wohnungsfürsorge, Die. Wien (12) [1199]	333.32
Wöchentliches Verzeichnis d. erschienenen u. vorbereiteten Neuigkeiten d. deutschen Buchhandels. Leipzig (52)	01

Y

Yale review. New Haven (4) [4831]	05
-----------------------------------	----

Z

Zálogházi értesítő. Bp. (48)	387
Zeitschrift f. d. Armenwesen. Berlin (12) [3409]	36
Zeitschrift f. Bücherfreunde. Leipzig (12) [q 0900/9]	09
Zeitschrift f. christliche Sozialreform. Luzern (4) [4723]	33
Zeitschrift f. Demographie u. Statistik d. Juden. Berlin (12) [3705]	303.31
Zeitschrift d. deutschen morgenländischen Gesellschaft. Lpzg (4) [A 50.05/1]	3
Zeitschrift f. deutschen Zivilprozess u. das Verfahren in Angelegenheiten d. freiwilligen Gerichtsbarkeit. Berlin (4) [*]	347.9
Zeitschrift f. Ethnologie. Berlin (6)	39
Zeitschrift f. das gesamte Handelsrecht u. Konkursrecht. Stuttgart (4)	347.7
Zeitschrift f. d. gesamte Staatswissenschaft. Tübingen (4) [3046]	3
Zeitschrift f. d. gesamte Strafrechtswissenschaft. Berlin (8) [*]	343
Zeitschrift f. die gesamte Versicherungswissenschaft. Berlin (6) [3674]	388
Zeitschrift f. Handelswissenschaft u. Handelspraxis. Leipzig (12) [1113]	386
Zeitschrift f. Kommunalwirtschaft. u. Kommunalpolitik. Oldenburg i. Gr. (24) [1242]	352
Zeitschrift f. Krüppelfürsorge. Leipzig (4) [*]	362.93

Zeitschrift f. öffentliche Gesundheitspflege Wien (6) [*]	613	Zeitschrift f. vergleichende Rechtswissen- schaft. Stuttgart (3) [*]	34
Zeitschrift f. Philosophie u. philosophische Kritik. Leipzig (4) [4461]	1	Zeitschrift f. Volkswirtschaft, Sozialpoli- tik u. Verwaltung. Wien (6) [612]	38
Zeitschrift f. Politik. Berlin (4) [3473]	32	Zeitschrift f. Völkerrecht. Breslau (6) [*]	341
Zeitschrift d. kgl. Preussischen statisti- schen Landesamts. Berlin (4) [595]	31	Zeitschrift f. Wohnungswesen. Berlin (24) [615]	333.32
Zeitschrift f. d. Privat- u. öffentliche Recht. Wien (4) [3775]	34	Zeitschrift f. Zollwesen u. Reichssteuern. Berlin (8) [1241]	389
Zeitschrift f. Rechtsphilosophie. Leipzig (3) [4712]	340.12	Zentralblatt f. allgemeine Gesundheits- pflege. Bonn (12) [3797]	613
Zeitschrift d. Savigny-Stiftung f. Rechts- geschichte. Weimar [*]	34	Zentralblatt f. Bibliothekswesen. Leipzig (12) [0200/33]	02
Germanistische Abteilung		Zentralblatt f. Gewerbehygiene. Berlin (12) [1197]	613
Kanonistische		Zentralblatt f. Psychologie u. psycholo- gische Pädagogik. Würzburg (10) [*]	15
Romanistische		Zentralblatt f. Reichsversicherung. Leip- zig (24) [1197]	388
Zeitschrift d. kgl. Sächsischen statistischen Landesamts. Dresden (2) [1123]	31	Zentralblatt f. Volksbildungswesen. Stutt- gart (12) [3771]	37
Zeitschrift f. schweizerische Statistik u. Volkswohlfahrt. Bern (4) [1099]	31	Zukunft, Die. Berlin (52) [4689]	323
Zeitschrift f. Sexualwissenschaft. Berlin (12) [*]	15	Zsidó szemle. Bp. (24) [1229]	303.31
Zeitschrift f. Sozialwissenschaft. Leipzig (12) [3249]	3		

Szakszerű jegyzék

Systematisches Verzeichnis — Classified list

A szakjegyzék a folyóiratokat olyan rendben tartalmazza, amint azok a folyóiratterem polcain találhatók. Kivételt képez azon folyóiratok feltüntetése, melyek több szakba is tartozhatnak; ezen folyóiratok címei után tett vastag szám jelzi azt a helyszámot, mely alatt a folyóiratteremben találhatók.

01 Könyvészet

Bibliographie—Bibliography

Allgemeines Literaturblatt
Athenaeum, The
Berliner Titeldrucke
Bibliographie de Belgique
Bibliographie de la France
Bibliografia Italiana
Bookseller, The
Börsenblatt f. d. deutschen
Buchhandel
Bulletin of bibliography
Corvina
Deutsche Literaturzeitung
Forschung u. Wissen
Ifjúsági könyvtárjegyzék
Literarisches Zentralblatt
Niederlandsche bibliographie
Österreichisch-ungarische
Buchhändler Correspondenz
Publisher's circular and book-
seller's record
Publisher's weekly

Wöchentliches Verzeichnis d.
ersienenen u. vorbereite-
ten Neuigkeiten d. deutschen
Buchhandels

016 Specialis tárgyú bibliográfiák

Spezialbibliographie
Special bibliographies

Association international con-
ciliation. Monthly bulletin
Bibliographie d. Sozialwissen-
schaften
Bibliographie trimestrielle de
droit international
Bibliographischer Monatsbe-
richt über neu erschienene
Schul-, Universitäts- u.
Hochschulschriften
Bulletin bibliographique heb-
domadaire (Inst. intern.
d'agriculture.)
Deutsches Zeitungs-Archiv
Juristisches Literaturblatt

Legal bibliography
Wasmuth's Bibliographie f.
Architektur, Städtebau,
Kunst u. Kunstgewerbe

02 Könyvtárügy

Bibliothekswesen

A. L. A. booklist
Bibliothekar, Der
Blätter f. Volksbibliotheken u.
Lesehallen
Bookseller, The 01
Börsenblatt f. d. deutschen
Buchhandel 01
Bulletin de l'Association des
bibliothécaires français
Ifjúsági könyvtárjegyzék 01
Könyvtári szemle
Library journal
Library world
Maandblad voor bibliothek-
wesen
Magyar könyvszemle

Múzeumi és könyvtári értesítő
New York libraries
Österreichische Zeitschrift f.
Bibliothekswesen
Public libraries
Revue des bibliothèques
Special libraries
Wisconsin library bulletin
Zentralblatt f. Bibliothekswesen

027 Könyvtári értesítők

Bibliotheksbulletins
Library bulletins

Archiginnasio, L'
Bolletino della biblioteca (Ministero di agricoltura e commercio)
Bolletino delle opere moderne straniere (Biblioteca nazionale centr. Vittorio Emanuele di Roma)
Branch library news (New York Public library)
Budapesti Városi Könyvtár értesítője
Bulletin of the Brooklyn Public library
Bulletin of the New York Public library
Library leaflet (Cincinnati)
Monthly bulletin of the Carnegie library of Pittsburgh
Pädagogiai értesítő
Saint Louis Public library
Tables bibliographiques bimensuelles de la librairie française

05 Általános folyóiratok

Allgemeine Zeitschriften
General periodicals

Akadémiai értesítő
American review of reviews
Annalist, The
Bibliothèque universelle et revue Suisse
Budapesti szemle
Cél, A
Contemporary review
Deutsche Revue
Deutsche Rundschau
Fortnightly review
Forum, Das
Forum, The
Grenzboten, Die
Hochland
Hungarian review
Internationale Monatsschrift f. Wissenschaft, Kunst u. Technik
Karpáthen 323.1

Katholikus szemle
Magyar figyelő
Magyar kultúra
Mercure de France
National revue 327
Neue Wege 2
Nineteenth century and after
Nord u. Süd
North American review
Nuova antologia
Outlook, The
Österreichische Rundschau
Preussische Jahrbücher
Review of reviews
Revue, La
Revue de Hollande
Revue de Hongrie
Revue de Paris
Revue des deux mondes
Revue hebdomadaire
Round table
Scientia
Stimmen d. Zeit
Süddeutsche Monatshefte
Tat, Die 3
Ungarische Rundschau
Ungarische Zukunft
Yale review

09 Könyvkedvelés

Büchertiebbaberei — Bibliophily

Blätter f. Bücherfreunde
Frankfurter Bücherfreund
Zeitschrift für Bücherfreunde

1 Bölcsélet

Philosophie — Philosophy

Athenæum
Ethische Rundschau
Hegel-Archiv
International journal of ethics
Kant-Studien
Logos
Natur u. Gesellschaft 3
Religio 2
Revue philosophique
Teozófia
Zeitschrift f. Philosophie u. philosophische Kritik

15 Lélektan

Psychologie — Psychology

Archiv f. d. gesamte Psychologie
Archiv f. Religionspsychologie
Archiv f. Sexualforschung
Deutsche Psychologie
Gyermek, A 37
Imago

Monatsschrift f. Kriminalpsychologie u. Strafrechtsreform 343

Zeitschrift f. Sexualwissenschaft

Zentralblatt f. Psychologie u. psychologische Pädagogik

2 Vallás. Egyház

Religion. Theologie
Religion

Archiv f. Religionspsychologie 15
Budai izr. hitközség értesítője
Budapesti evangélikusok lapja
Egyházi közlöny
Islam, Der
Katholik, Der
Mitteilungen d. deutschen Monistenbundes
Neue Wege
Protestáns szemle
Religio
Stimmen d. Zeit 05
Ösvény 3
Theologie u. Glaube

3 Társadalomtudomány

Sozialwissenschaft
Sociology

American review of reviews 05
Annals of the American academy of political & social science
Archiv f. Kulturgeschichte 9
Archiv f. Sozialwissenschaft u. Sozialpolitik
Athenæum 1
Bibliographie d. Sozialwissenschaften 016
Bibliothèque universelle et revue Suisse 05
Budapesti szemle 05
Cambridge magazine
Cél, A 05
Contemporary review 05
Deutsche Kultur in der Welt
Deutsche Revue 05
Deutsche Rundschau 05
Fortnightly review 05
Forum, The 05
Germania 327
Glocke, Die 335
Grenzboten, Die 05
Hilfe, Die
Historisch-politische Blätter f. das katholische Deutschland
Hochland 05
Hungarian review 05
Husadik század
Katholikus szemle 05
Magyar figyelő 05

Magyar kultúra **05**
 Magyar társadalomtudományi szemle
 Mercure de France **05**
 Monatschrift d. Comenius Gesellschaft
 National review **327**
 Natur u. Gesellschaft
 Neue Deutschland **327**
 Neue Österreich
 Neue Wege **2**
 Neue Zeit **335**
 New age **335**
 New statesman **335**
 Nineteenth century and after **05**
 Nord u. Süd **05**
 North American review **05**
 Nuova antologia **05**
 Österreichische Rundschau **05**
 Ösvény
 Preussische Jahrbücher **05**
 Review of reviews **05**
 Revue, La **05**
 Revue de Paris **05**
 Revue des deux mondes **05**
 Round table **05**
 Schmollers Jahrbuch f. Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im Deutschen Reiche
 Scientia **05**
 Socialist review **335**
 Sozialistische Monatshefte **335**
 Stimmen d. Zeit **05**
 Süddeutsche Monatshefte **05**
 Tat, Die
 Twentieth century Russia et anglo-russian review **327**
 Ungarische Rundschau **05**
 Ungarische Zukunft **05**
 University of California chronicle **05**
 Vierteljahrschrift f. Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte
 Yale review **05**
 Zeitschrift d. deutschen morgenländischen Gesellschaft
 Zeitschrift f. d. gesamte Staatswissenschaft
 Zeitschrift f. Sozialwissenschaft
 Zeitschrift f. Volkswirtschaft, Sozialpolitik u. Verwaltung **38**

30 Szociológia

Soziologie — Sociology

American journal of sociology
 Bulletin de l'Institut de sociologie Solvay (Archives sociologiques)
 Deutsches Zeitungs-Archiv. (Abt. B.) Soziologie **016**

Revue internationale de sociologie
 Rivista italiana di sociologia
 Sociological review

303.2 Fajszociológia

*Soziologie der Rasse
 Social anthropology*

Archiv f. Anthropologie **5**
 Archiv f. Kriminal-Antropologie u. Kriminalstatistik **343**
 Archiv f. Rassen- u. Gesellschaftsbiologie
 Archiv f. Sexualforschung **15**
 Biometrika
 Eugenics review
 Imago **15**
 Neue Generation
 Politisch-antropologische Monatsschrift
 Zeitschrift f. Sexualwissenschaft **15**

303.31 Zsidó kérdés

Judenfrage — Jewish question

Aurore, L'
 Jude, Der
 Welt, Die
 Zeitschrift f. Demographie u. Statistik d. Juden
 Zsidó szemle

31 Statisztika Népeségügy

*Statistik. Demologie
 Statistics. Demography*

Allgemeines statistisches Arch.
 Bollettino di statistica e di legislazione comparata
34(45)1
 Budapest szföv. statisztikai havi füzetek
 Budapest szföv. statisztikai heti kimutatásai
 Bulletin de la statistique générale de la France
 Bulletin de statistique et de législation comparée **34(44)1**
 Deutsche Rundschau f. Geographie u. Statistik **91**
 Deutsches statistisches Zentralblatt
 Giornale degli econo misti e rivista di statistica **38**
 Gross-Berlin
 Jahrbücher f. Nationalökonomie u. Statistik **38**
 Journal de la Société de statistique de Paris

Journal of the Royal statistical society

Magyar szent korona országai külkereskedelmi forgalmának havi eredményei **386**
 Mitteilungen d. statistischen Abteilung d. Wiener Magistrates, Monatsbericht. (Az Amsbl. mell.) **352**
 Monatliche Nachweise d. Zwischenverkehrs **386**
 Monatsbericht d. statistischen Amts d. Stadt Berlin (Gemeindebl. mell.) **352**
 Monthly summary of commerce and finance of the U. S. **386**
 Nachrichten zur Landwirtschaftlichen Produktion u. Handelsstatistik **383**
 Statistisches Monatsschrift
 Statistische Nachrichten aus dem Gebiete der Landwirtschaft **383**
 Statistische Übersichten betr. d. auswärtigen Handel **386**
 Statistische Übersichten ü. d. allg. Wirtschaftslage (Zeitschr. f. Sozialwiss. mell.) **381**
 Statistikai havi közlemények
 Vierteljahrshefte zur Statistik d. Deutschen Reichs
 Wochenbericht d. Statistischen Amts d. Stadt Berlin (A Gemeindebl. mell.) **352**
 Zeitschrift d. kgl. Preussischen statistischen Landesamts
 Zeitschrift d. kgl. Sächsischen statistischen Landesamts
 Zeitschrift f. schweizerische Statistik u. Volkswohlfahrt

32 Államtudomány

*Staatswissenschaft
 Political science*

American political science review
 Bibliographie d. Sozialwissenschaften **016**
 Budapesti szemle **05**
 Deutsches Zeitungs-Archiv. (Abt. C.) Politik **016**
 Deutsche Revue **05**
 Deutsche Rundschau **05**
 Fortnightly review **05**
 North American review **05**
 Outlook, The **05**
 Political quarterly
 Political science quarterly
 Revue des sciences politiques
 Revue du droit public et de la science politique

Revue politique et parlementaire
Tat, Die 3
Revue politique internationale
Zeitschrift f. d. gesamte Staatswissenschaft 3
Zeitschrift f. Politik

323 Belpolitika

Innere Politik — Home politics

Bulletin mensuel du travail législatif et parlementaire
Cél, A 05
Internationales Jahrbuch f. Politik u. Arbeiterbewegung
Journal des débats politiques et littéraires (hebdomadaire)
Magyar figyelő 05
Magyar kultúra 05
März
Monarchia 327
Nation, The (London)
Nation, The (New York)
Neue Österreich 3
New age 335
New statesman 335
Parlamentarische Chronik d. Österr.-Ung. Monarchie. (A Politische u. Volkswirtschaftliche Chronik mell.)
Politische Chronik d. Österr.-Ung. Monarchie
Staatsarchiv, Das 34(.1)
Zukunft, Die

323.1 Nemzetiségi kérdések

Nationalitätenfrage — Nationality

Aigle blanc, L'
Alldeutsche Blätter 327
American leader
Annales des nationalités
Archiv d. Vereins f. siebenbürgischen Landeskunde
Belfried, Der
Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale 327
Deutsch-Ungarn
Deutsche Erde
Deutsche Kultur in der Welt 3
Deutsches Vorderasien u. Balkanarchiv 325
Deutschtum im Ausland
Grössere Deutschland 327
Indépendance Albanaise
Kampf ums Deutschtum
Karpthen, Die
Korrespondenzblatt d. Vereins f. siebenbürgische Landeskunde

Neue Österreich 3
Osteuropäische Zukunft 325
Österreich-Ungarns Zukunft 327
Pan American magazine
Polen
Polnische Blätter
Revue jaune
Revue Ukrainenne
Transilvania
Ukraine, L'
Ukrainische Nachrichten
Ukrainische Rundschau
Ukraina

325 Gyarmatpolitika

Kolonialpolitik — Colonies

Archiv f. innere Kolonisation
Archiv f. Wirtschaftsforschung in Orient
Bollettino dell'emigrazione
China-Archiv
Deutsche Levante-Zeitung
Deutsches Vorderasien u. Balkanarchiv
Journal Asiatique
Koloniale Rundschau
Ostasiatische Zeitschrift
Osteuropäische Zukunft
Österreichische Monatsschrift für den Orient 381
Zeitschrift d. deutschen morgenländischen Gesellschaft 3

327 Külpolitika

*Auswärtige Politik
Foreign politics*

Alldeutsche Blätter
American political science review 32
American review of reviews 05
Annalist, The 05
Archiv f. Wirtschaftsforschung im Orient 325
Aurore, L' 303.31
Balkan Revue
Bibliothèque universelle et revue Suisse 05
Bulletin du Bureau roumain d'information politique
Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale
China-Archiv 325
Contemporary review 05
Demain 05
Deutsche Arbeit 33
Deutsche Erde 323.1
Deutsche Kultur in der Welt 3
Deutsche Levante-Zeitung 325

Deutsche Politik
Deutsche Revue 05
Deutsche Rundschau 05
Europäische Staats- u. Wirtschafts-Zeitung 381
Fortnightly review 05
Forum, The 05
Germania
Grössere Deutschland
Hilfe, Die 3
Historisch-politische Blätter f. das katholische Deutschland 3
Hungarian review 05
Information 9
International law notes 341
Indépendance Albanaise
Internationale Monatsschrift f. Wissenschaft, Kunst und Technik 05
Internationale Rundschau 327.3
Internationales Jahrbuch für Politik u. Arbeiterbewegung 323
Journal Asiatique 325
Journal des débats politiques et littéraires 323
Kelet népe
Koloniale Rundschau 325
Külügy-hadügy 355
Magyar figyelő 05
März 05
Monarchia
Nation, The (London) 323
Nation, The (New-York) 323
National review
Near East
Neue Deutschland
Neue Europa
Neue Österreich 3
New age 323
New statesman 323
Nineteenth century and after 05
Nord u. Süd 05
North American review 05
Nuova antologia 05
Ostasiatische Zeitschrift 325
Osteuropäische Zukunft 325
Outlook, The 05
Österreichische Monatsschrift für den Orient 381
Österreichische Rundschau 05
Österreich-Ungarns Zukunft
Political quarterly 32
Preussische Jahrbücher 05
Review of reviews 05
Revue, La 05
Revue hebdomadaire 05
Revue de Hongrie 05
Revue de Paris 05
Revue des deux mondes 05

Revue politique internationale.
32
Revue politique et parlementaire 32
Round table 05
Staatsarchiv, Das 341
Süddeutsche Monatshefte 05
Tat, Die 3
Tenger, A 5
Twentieth century Russia & anglo-russian review
Yale review 05

327.3 Békemozgalom Friedensbewegung International peace

Demain
Friedens-Warte
Holländische Nachrichten
Internationale Rundschau
Menschheit, Die (A Dokument d. Fortschritts mell.)
Nemzetközi élet
Vie internationale
Vorbote
War and peace

33 Társadalmi kérdés Soziale Frage Social question

American labor legislation review
Annalen f. soziale Politik u. Gesetzgebung
Annals of the American academy of political and social science 3
Arbeiterschutz
Arbeitsnachweis, Der
Arbeitsrecht
Archiv f. d. Geschichte des Sozialismus u. d. Arbeiterbewegung 335
Archiv f. Sozialwissenschaft u. Sozialpolitik 3
Bibliographie d. Sozialwissenschaften 016
Bulletin trimestriel de l'Association internationale pour la lutte contre le chômage
Concordia
Deutsche Arbeit
Deutsches Zeitungs-Archiv (Abt. B.) Sozialpolitik 016
Dokumente d. Fortschritts
Internationales Jahrbuch für Politik u. Arbeiterbewegung 323
Ipáregészségügy 613
Mouvement social

Munkanélküliség elleni küzdelem
Munkásügyi szemle
Musée social
Réforme sociale
Schweizerische Blätter f. Wirtschafts- u. Sozialpolitik 38
Riforma sociale
Soziale Kultur
Soziale Praxis u. Archiv für Volkswohlfahrt
Soziale Rundschau 331.95
Strassburger Blätter f. Sozialpolitik u. Armenwesen
Survey, The
Szociálpolitikai szemle
Társadalmi múzeum szemléje 331.95
Zeitschrift f. Christliche Sozialreform
Zeitschrift f. schweizerische Statistik u. Volkswohlfahrt 31
Zeitschrift f. Sozialwissenschaft 3
Zeitschrift f. Volkswirtschaft, Sozialpolitik u. Verwaltung 38

331.88 Szakszervezetek. Munkáltató szervezetek

Gewerkschaften. Arbeitgeberverbände
Trade unions. Employer's unions

American federation of labor
American federationist
American industries
Arbeitgeber
Cipész, A
Cipőfelsőrészkesztők szaklapja
Korrespondenzblatt d. General-kommission d. Gewerkschaften Deutschlands
Deutsche Arbeitgeber-Zeitung
Eisen- u. Metallarbeiter
Építőmunkás
Festők szaklapja
Gewerkschaft, Die (Berlin)
Gewerkschaft, Die (Wien)
Gewerkverein, Der
Gyógyszerész újság 339.85
Internationale Gewerkschafts-Korrespondenz
Kádár, A
Kéményseprők értesítője
Könyvkötők lapja
Magyar pénzügyőr 339.85
Magyar vasutas 339.85
Magyarországi ácsok szaklapja
Mészárosok és hentesek lapja
Munkaadó, A

Square deal
Szakszervezeti értesítő
Törekvés
Typographia
Vas- és fém munkások lapja
Vasutas szövetség 339.85
Világszabadság

331.95 Munkahivatalok Arbeitsämter — Bureaus of labor

Board of trade labour gazette
Bollettino dell'ufficio del lavoro
Bulletin d. Internationalen Arbeitsamtes
Bulletin du ministère du travail et de la prévoyance sociale
Reichs-Arbeitsblatt
Sociala meddelanden
Soziale Rundschau
Társadalmi múzeum szemléje

332.32 Lakaskérdés Wohnungsfrage — Housing

Deutsche Hausbesitzer-Zeitung
Garden cities and town planning 725.09
Gross-Berlin 31
Grundstücks-Archiv
Ház tulajdonosok lapja
Mitteilungen d. Zentralstelle f. Wohnungsreform in Österreich
Town planning review 725.09
Wohnungsfürsorge, Die
Zeitschrift f. Wohnungswesen

334 Szövetkezés Genossenschaftswesen — Cooperation

Blätter f. Genossenschaftswesen
Gazdaszövetség 383
Hangya (Gazdaszövetség mell.) 383
Konsumgenossenschaftliche Rundschau
Magyar köztisztviselők fogasztási szövetkezetének havi értesítője
Szövetkezeti értesítő
Szövetkezzünk

335 Szocializmus Sozialismus — Socialism

Archiv f. d. Geschichte d. Sozialismus u. d. Arbeiterbewegung

Bodenreform
Bulletin périodique du Bureau
socialiste international
Critica sociale
Deutsche Arbeit **33**
Glocke, Die
Internationale Korrespondenz
über Arbeiterbewegung und
auswärtige Korrespondenz
Internationales Jahrbuch für
Politik u. Arbeiterbewegung
323
Jahrbuch d. Bodenreform
Kampf, Der
Mitteilungen des Zentral-
bildungsausschusses d. So-
zialdemokratischen Partei
Deutschlands **37**
Mouvement socialiste
Neue Zeit
New age
New statesman
Socialist review
Sozialistische Monatshefte
Sozialismus
Vie ouvrière

339.6 Nőkérdés

Frauenfrage — Women question

Archiv f. Frauenarbeit
Archiv f. Frauenkunde
Frau, Die
Frauenfrage
Gleichheit, Die
Jus suffragii
Neue Generation **302**
Nő, A
Nőtisztviselők lapja

339.8 Középosztály

Mittelstand — Middle classes

Mitteilungen d. Internationalen
Verbandes z. Studium der
Verhältnisse d. Mittelstandes

339.85 Alkalmazottak

Angestellte — Employees

Beamten Zeitung **350.8**
Gyógyyszerészség
Jahrbuch der Angestellten-
bewegung
Kereskedelmi alkalmazott
Magánalkalmazott, A
Magántisztviselők lapja
Magántisztviselők Országos
Nyugdíjgyűlésének érte-
sítője

Magyar pénzügyőr
Magyar utazó kereskedő
Magyar vasutas
Monatsschrift f. deutsche
Beamte **350.8**
Nőtisztviselők Lapja **339.6**
Pénzügyi tisztviselők lapja
Ügyvédjelöltek lapja
Vasutas szövetség

34 Jogtudomány

Rechtswissenschaft — Law

Annalen des Deutschen Reichs
f. Gesetzgebung, Verwaltung
u. Volkswirtschaft
Blätter für vergleichende
Rechtswissenschaft u. Volks-
wirtschaftslehre
Deutsche Juristen-Zeitung
Jogállam
Jogtudományi közlöny
Juristisches Literaturblatt **016**
Kritische Vierteljahrschrift für
Gesetzgebung u. Rechts-
wissenschaft
Magyar jogélet
Recht und Wirtschaft
Ügyvédek lapja
Ügyvédi kamarai közlöny
Zeitschrift f. d. Privat- und
öffentliche Recht
Zeitschrift d. Savigny Stiftung
f. Rechtsgeschichte
Germanistische Abt.
Kanonistische «
Romanistische «
Zeitschrift f. vergleichende
Rechtswissenschaft

34(.1) Törvény- és rendelet- tárak, Hivatalos lapok

Gesetz- u. Verordnungsammlungen.
Amtsblätter
Digests of laws. Official gazetteer

Bollettino di statistica e di
legislazione comparata **389**
Bulletin de statistique et de
législation comparée **389**
Staatsarchiv, Das **341**

Ausztria **34(436.01)1**

Reichsgesetzblatt

Franciaország **34(44)1**

Bulletin officiel annoté de tous
les ministères

Magyarország **34(439)1**

Belügyi közlöny
Budapesti közlöny
Büntetőjogi döntvénytár. (A
Jogtud. Közl. mell.)
Büntetőjog tára (Büntügyi
szemle mell.) **343**
Földművelési értesítő
Hiteljogi döntvénytár. (A Jog
tud. Közl. mell.)
Hivatalos Közlöny (Vallás- és
közokt. ügyi)
Igazságügyi javaslatok tára.
(Az igazságügyi közl. mell.)
Igazságügyi közlöny
Közigazgatási döntvénytár. (A
Jogtud. közl. mell.)
Magánjogi döntvénytár. (A
Jogtud. közl. mell.)
Magyar kir. Közigazgatási bíró-
ság közigazgatási oszt.
döntvényei és elvi jelentő-
ségű határozatai
Magyar kir. Közigazgatási bíró-
ság pénzügyi oszt. döntvé-
nyei és elvi jelentőségű hatá-
rozatai
Magyarországi rendeletek tára
Országos törvénytár
Pénzügyi közlöny. (A M. kir.
Pénzügyminiszter hiv. lapja)
Rendeleti közlöny a m. kir.
honvédség számára. A) Sza-
bályrendeletek. B) Személyi
ügyek
Sbornik
Törvények gyűjteménye

Németország **34(43)1**

Deutscher Reichsanzeiger u.
kgl. preussischer Staats-
anzeiger
Reichsgesetzblatt

Olaszország **34(45)1**

Bollettino di legislazione
amministrativa
Bollettino del Ministero di
agricoltura, industria e
commercio

Poroszország **34(431)1**

Preussische Gesetzsammlung

340.12 Jogbölcsélet

Rechtsphilosophie
Philosophy of law

Archiv für Rechts- und Wirt-
schaftsphilosophie

Blätter f. vergleichende Rechtswissenschaft u. Volkswirtschaftslehre **34**

Recht u. Wirtschaft **34**

Zeitschrift f. Rechtsphilosophie.

Zeitschrift f. vergleichende Rechtswissenschaft **34**

341 Nemzetközi jog

*Internationales Recht
International law*

Association for international conciliation. Monthly bulletin **016**

Bibliographie trimestrielle de droit international **016**

International law notes

Niemeyer's Zeitschrift f. internationales Recht

Staatsarchiv

Zeitschrift f. Völkerrecht

342 Közjog

Staatsrecht — Constitutional law

Archiv d. öffentlichen Rechts Österreichische Zeitschrift f. öffentliches Recht

Revue du droit public et de la science politique **32**

Zeitschrift f. d. Privat- u. öffentliches Recht **34**

343 Büntetőjog

Strafrecht — Criminal law

Archiv f. Kriminologie logie u. Kriminalstatistik

Büntetőjog tára (Bűnügyi szemle mell.)

Büntetőjogi döntvénytár. (A Jogtud. Közl. mell.) **34(439)1**

Bűnügyi szemle

Igazságügyi javaslatok tára. (Az Igazságügyi közlöny mell.) **34(439)1**

Igazságügyi közlöny **34(439)1**

Monatsschrift f. Kriminalpsychologie u. Strafrechtsreform

Zeitschrift f. d. gesamte Strafrechtswissenschaft

347 Magánjog

Privatrecht — Private law

Archiv f. bürgerliches Recht Magánjogi döntvénytár. (A Jogtud. közl. m.ell.) **34(439)1**

Zeitschrift f. d. Privat- u. öffentliche Recht **34**

347.7 Kereskedelmi jog

Handelsrecht — Commercial law

Droit d'auteur

Hiteljogi döntvénytár. (A Jogtud. közl. mell.) **34(439)1**

Kereskedelmi jog

Zeitschrift f. das gesamte Handelsrecht u. Konkursrecht

347.9 Perrendtartás

Zivilprozess — Procedure

Zeitschrift f. deutschen Zivilprozess u. das Verfahren in Angelegenheiten d. freiwilligen Gerichtsbarkeit

Zeitschrift f. das gesamte Handelsrecht u. Konkursrecht **347.7**

35 Közigazgatás

Verwaltung — Administration

Annalen des Deutschen Reichs f. Gesetzgebung, Verwaltung u. Volkswirtschaft **34**

Archiv d. öffentlichen Rechts **342**

Belügyi közlöny **34(439)1**

Bibliographie d. Sozialwissenschaften **016**

Blätter f. administrative Praxis Bolletino di legislazione amministrativa **34(45)1**

Fischers Zeitschrift f. Praxis u. Gesetzgebung d. Verwaltung

Közigazgatási döntvénytár **34(439)1**

Közigazgatási közlöny

Közigazgatási szemle

Magyar kir. közigazgatási bíróság közigazgatási oszt. döntvényei és elvi jelentőségű határozatai **34(439)1**

Magyar közigazgatás

Österreichische Zeitschrift f. öffentliches Recht **342**

Österreichische Zeitschrift f. Verwaltung

Preussisches Verwaltungsblatt

Revue générale d'administration

Schmollers Jahrbuch f. Gesetzgebung, Verwaltung und Volkswirtschaft im deutschen Reiche **3**

Statistische Monatsschrift **31**

Vármegye, A

Városi szemle **352**

Verwaltung u. Statistik (A Monatsschrift f. deutsche Beamte mell.) **350.8**

Verwaltungsarchiv (Preussisches Verwaltungsbl. mell.)

Zeitschrift f. d. gesamte Staatswissenschaft **3**

Zeitschrift f. Volkswirtschaft, Sozialpolitik u. Verwaltung **38**

350.8 Közhivatalnokok

Öffentliche Beamte — Civil employes

Állami tisztviselők lapja

Beamten Jahrbuch. (Arbeitsrecht mell.)

Beamten-Zeitung

Díjnokok közlönye

Kommunalbeamte **352**

Monatsschrift f. deutsche Beamte

Országos bírói és ügyészi egyesület hivatalos értesítője (A Jogtud. Közl. mell.) **34**

Rundschau f. Gemeindebeamte **352**

351.74 Rendészet

Polizeiwesen — Police

Rendőri közlöny

Székesfővárosi m. kir. Államrendőrség hivatalos lapja

352 Községi igazgatás

*Gemeindeverwaltung
Local government*

American city

Annales de la régie directe

Annales municipales

City club bulletin. Chicago

City club bulletin. Philadelphia

City of Denver

Civic bulletin

Comune moderno

Gross-Berlin **31**

Kommunalbeamte

Kommunale Praxis

Kommunale Rundschau

Kommunalpolitische Blätter

Községi közlöny

Local government review

Magyar község

Mitteilungen d. Zentralstelle d. Deutschen Städtetages

Municipal journal (London)

Municipal journal (New York)

National municipal review

Österreichische Städte-Zeitung
Preussisches Kommunalarchiv
Rivista dei comuni, delle provincie e delle opere pie
Rundschau f. Gemeindebeamte
Technisches Gemeindeblatt
Város, A
Városi szemle
Városok lapja
Zeitschrift f. Kommunalwirtschaft u. Kommunalpolitik

Budapest

Budai napló
Fővárosi hírlap
Fővárosi hírmondó
Független Budapest
Szabadpolgár

352.07 Községi hivatalos lapok

Gemeindeblätter — City bulletins

Amtsblatt der K. K. Reichshaupt- u. Residenzstadt Wien
Bulletin municipal officiel de la Ville de Paris
Debreczeni közlöny
Gemeindeblatt d. Haupt- u. Residenzstadt Berlin
Gesetze, Verordnungen u. Entscheidungen. (Az Amtsbl. mell.)
Győr város hivatalos értesítője
London county council gazette
Maros-Vásárhely város hivatalos közlönye
Miskolc város hivatalos közlönye
Nagy-Váradi város hivatalos közlönye
Városi közlöny
Verwaltungsbericht d. Magistrats zu Berlin (Gemeindebl. mell.)

Budapest

Budapest sz.-főv. törv. hat. bizotts. közgyűléseinek jegyzőkönyvei
Budapesti központi segítőbizottság közleményei
Fővárosi közlöny
Jegyzőkönyv a kerületi elöljárók értekezleteiről
Székesfővárosi vízművek igazgatóságának jelentése

355 Hadügy

Heerwesen — Military science

Danzer's Armee-Zeitung
Dokumente z. Geschichte d. europäischen Krieger 1914/15
Archiv f. d. Geschichte u. Literatur des Weltkrieges
Grosse Krieg, Der
Hadtörténelmi közlemények
Kriegsverlauf, Der
Külügy-hadügy
Marine Rundschau
Mitteilungen d. Kriegsausschusses d. deutschen Industrie
Rendeleti közlöny a m. kir. honvédség számára. A) Szabályrendeletek. B) Személyi ügyek 34(439)1
Streffleurs Militärblatt
Tenger, A 5

36 Társadalmi tevékenység

Soziale Wohlfahrtspflege
Charity

Blätter f. das Armenwesen d. Stadt Wien
Budapesti központi segítőbizottság közleményei 352.07
Charity organisation review
Concordia 33
Gyermekvédelem lapja
Jugendfürsorge
Revue des établissements de bienfaisance et d'assistance
Rivista dei comuni delle provincie e delle opere pie 352
Schweizerische Blätter f. Wirtschaft- u. Sozialpolitik 33
Soziale Praxis u. Archiv f. Volkswohlfahrt 33
Strassburger Blätter f. Sozialpolitik u. Armenwesen 33
Zeitschrift f. d. Armenwesen

362.93 Rokkant katonák

Kriegsinvaliden — Disabled soldiers

Deutsche Blätter f. Kriegsverletzte
Fürsorge f. Kriegsteilnehmer
Kriegsbeschädigtenfürsorge
Magyar gyógypedagógia 37
Magyar kir. Rokkantügyi hivatal kiadványai
Mitteilungen d. k. u. k. Ministeriums des Innern über Fürsorge f. Kriegsbeschädigte
Zeitschrift f. Krüppelfürsorge

37 Nevelés. Közoktatás Unterrichtswesen Education

Akademische Rundschau
Bibliographischer Monatsbericht über neu erschienene Schul-, Universitäts- u. Hochschulschriften 016
Bildungsarbeit
Gyermek, A
Hivatalos közlöny. (Vallás- és közokt. ügyi) 34(439)1
Katholikus nevelés
Keresztény tanító
Magyar gyógypedagógia
Magyar iparoktatás
Magyar középiskola
Magyar pedagógia
Mitteilungen d. Zentralbildungsausschusses d. Sozialdemokratischen Partei Deutschlands
Monatschriften der Comenius Gesellschaft 3
Nemzeti kultúra
Népművelés
Népnevelők lapja
Néptanítók lapja
Országos középiskolai tanár-egyesületi közlöny
Polgáriskolai közlöny
Volksbildungsarchiv
Zentralblatt f. Psychologie u. psychologische Pädagogik 15
Zentralblatt f. Volksbildungswesen

38 Közgazdaság

Volkswirtschaft
Political economy

American economic review
Annalen des Deutschen Reichs f. Gesetzgebung, Verwaltung u. Volkswirtschaft 34
Annals of the American academy of political and social science 3
Archiv f. exakte Wirtschaftsforschung
Archiv f. Sozialwissenschaft u. Sozialpolitik 3
Bibliographie d. Sozialwissenschaften 016
Blätter f. vergleichende Rechtswissenschaft u. Volkswirtschaftslehre 34
Bodenreform 335
Deutsches Zeitungs-Archiv
Abt. A) Wirtschaft 016
Economic journal
Ekonomisk tidskrift

Giornale degli economisti e rivista di statistica
Internationale Monatschrift f. Wissenschaft, Kunst u. Technik **05**
Jahrbuch d. Bodenreform **335**
Jahrbücher f. Nationalökonomie u. Statistik
Journal des économistes
Journal of political economy
Közgazdasági szemle
Natur u. Gesellschaft **3**
Quarterly journal of economics
Recht u. Wirtschaft **34**
Revue économique internationale
Riforma sociale **33**
Schmollers Jahrbuch f. Gesetzgebung, Verwaltung u. Volkswirtschaft im Deutschen Reiche **3**
Schweizerische Blätter f. Wirtschafts- u. Sozialpolitik
Technik u. Wirtschaft
Vierteljahrschrift f. Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte **3**
Weltwirtschaft
Weltwirtschaftliches Archiv
Zeitschrift f. d. gesamte Staatswissenschaft **3**
Zeitschrift f. Sozialwissenschaft **3**
Zeitschrift f. Volkswirtschaft, Sozialpolitik u. Verwaltung

381 Gazdasággazdaság

Wirtschaftspolitik
Economic policy

Archiv f. Wirtschaftsforschung im Orient **325**
Biztosítási és közgazdasági lapok **388**
Board of trade journal **386**
Commercial and financial chronicle
Deutsche Auslandskorrespondenz
Deutsche Oekonomist
Deutsche Wirtschafts-Zeitung
Deutsches Handels-Archiv **386**
Deutsches Vorderasien u. Balkanarchiv **325**
Economist, The
Économiste français
Europäische Staats- u. Wirtschafts Zeitung
Freie Donau
Handelsmuseum, Das **386**
Information **9**
Kartell-Rundschau

Koloniale Rundschau **325**
Konjunktur, Die
Közgazdaság
Közgazdasági értesítő
Közmunka
Központ
Központi értesítő. (A Közgazdasági értesítő mell.) **386**
Közszállítási értesítő
Magyar nemzetgazda
Magyar vállalkozás
Moniteur du commerce Roumain **386**
Nachrichten f. Handel, Industrie u. Landwirtschaft
Neue Europa **327**
Offert-Ausschreibungen. (Az Amsbl. mell.) **352**
Österreich-Ungarns Zukunft **327**
Österreichische Monatschrift f. d. Orient
Österreichische Volkswirt.
Pénzvilág **387**
Schönberger's Börsen- u. Handelsberichte
Statist, The
Statistische Übersichten ü. d. allg. Wirtschaftslage. (Zeitschrift f. Sozialwiss. mell.)
Technik u. Wirtschaft **38**
Vállalkozók lapja
Világpiac, A **386**
Volkswirtschaftliche Chronik d. Österr.-ung. Monarchie
Volkswirtschaftliche Mitteilungen aus Ungarn
Weltmarkt **386**
Wirtschaftszeitung d. Zentralmächte

382 Bányászat

Bergbau — Mining

Bányászati és kohászati lapok

383 Mezőgazdaság

Landwirtschaft — Agriculture

Állattenyésztési és tejgazdasági lapok. (A Gazdasági lapok mell.)
Baromfitenyésztők lapja
Bulletin bibliographique hebdomadaire. (Inst. internationale d'agriculture.) **016**
Erdészeti lapok
Földművelési értesítő **34(439)1**
Gazdakör (A Gazdasöv. mell.)
Gazdasági lapok

Gazdaszövetség
Hangya (A Gazdasöv. mell.)
Házinyúltenyésztés és értékesítés
Internationale Agrarökonomische Rundschau
Internationale Agrartechnische Rundschau
Kísérletügyi közlemények
Köztelek
Magyar gazdák szemléje
Mezőgazdák
Mezőgazdasági szemle
Nachrichten für Handel, Industrie und Landwirtschaft **381**
Nachrichten zur Landwirtschaftlichen Produktion u. Handelsstatistik **3**
Nemzetközi mezőgazdasági intézet közleményei. (A Köztelek mell.)
Österreichische Agrar-Zeitung
Statistische Nachrichten aus dem Gebiete der Landwirtschaft

384 Iparpolitika

Industriepolitik — Industry

American industries **331.88**
Építő ipar — építőművészet
Honi ipar
Iparfejlesztés
Magyar gyáripár
Magyar ipar
Magyar vállalkozás **381**
Mitteilungen d. Kriegausschusses d. deutschen Industrie **355**
Nachrichten f. Handel, Industrie u. Landwirtschaft **381**
Vállalkozók lapja **381**
Vegyszerzet lapok

385 Közlekedés

Verkehrswesen — Communication

Archiv für Eisenbahnwesen
Donau **381**
Jahrbuch d. Verkehrswissenschaften
Közlekedés, A
Közúti közlekedés
Marine Rundschau **355**
Strassenbau **62**
Vasúti- és közlekedési közlöny
Vízügyi és hajózási közlöny
Vízügyi közlemények

386 Kereskedelem*Handel — Commerce*

- Állatkereskedelmi közlöny
Archiv f. Wirtschaftsforschung
im Orient **325**
Board of trade journal
Commercial and financial chro-
nicle **381**
Deutsche Auslandskorrespon-
denz **381**
Deutsche Levante-Zeitung **325**
Deutscher Aussenhandel
Deutsches Handels-Archiv
Freie Donau **381**
Handelsmuseum, Das
Jegyzőkönyv a Budapesti Ke-
reskedelmi Iparkamarának
üléseiről
Koloniale Rundschau **325**
Központi értesítő. (A Köz-
gazdasági értesítő mell.)
Magyar állatkereskedelem
Magyar kereskedelem és pénz-
ügy
Magyar kir. kereskedelmi Mú-
zeum külkereskedelmi hírei
Magyar szent korona országai
külkereskedelmi forgalmá-
nak havi eredményei
Mitteilungen des Handelspoli-
tischen Kommission der
Stadt Wien
Monatliche Nachweise des
Zwischenverkehrs
Moniteur du commerce Rou-
main
Monthly summary of commerce
and finance of the U. S.
Nachrichten für Handel,
Industrie u. Landwirtschaft
381
Österreichische Monatsschrift
für den Orient **381**
Schönberger's Börsen- und
Handelsbericht **381**
Statistische Übersichten betr.
d. auswärtigen Handel
Világpiac, A
Weltmarkt
Zeitschrift f. Handelswissen-
schaft u. Handelspraxis

387 Pénz és hitelügy*Geld und Kredit — Money. Credit*

- Bank, Die
Bank-Archiv
Commercial and financial chro-
nicle **381**
Economist, The **381**

Économiste français 381

- Financial review of reviews
Grundstücks-Archiv **333.32**
Hiteljogi döntvénytár. (A Jog-
tud. közl. mell.) **34(439)1**
Magyar kereskedelem és pénz-
ügy **386**
Magyar pénzügy
Österreichisch-ungarische
Sparkassen-Zeitung
Pénzügyi szemle
Pénzügyi szemle
Pénzvilág
Statist, The **381**
Tőzsdevilág
Zálogházi értesítő

387.615 Hivatalos árjegyzékek*Preisberichte — Market-reports*

- Berliner Börsen-Zeitung
Budapesti árú- és értéktőzsde
hivatalos árjegyzőlapja
Hivatalos árjegyzés
Preis-Zusammenstellungen des
statistischen Amtes d. Stadt
Berlin. (A Gemeindebl. mell.)
352
Warenpreisberichte

388 Biztosításügy*Versicherungswesen — Insurance*

- Amtliche Nachrichten des
Reichsversicherungsamtes
Biztosítási és közgazdasági
lapok
Bulletin des assurances sociales
Munkásbiztosítási közlöny
Volkstümliche Zeitschrift für
praktische Arbeiterversiche-
rung
Zeitschrift f. d. gesamte Ver-
sicherungswissenschaft
Zentralblatt der Reichsver-
sicherung

389 Pénzügy*Finanzwesen — Public finance*

- Adó- és illetékügyi szemle
Amtliche Mitteilungen über
die Zuwachssteuer, die
Reichsbesitzsteuern und die
Reichsverkehrssteuern
Bodenreform **335**
Bollettino di statistica e di
legislazione comparata
Bulletin de statistique et de
legislation comparée

Finanz-Archiv

- Jahrbuch d. Bodenreform **335**
Mitteilungen des k. u. k. Fi-
nanzministeriums
Magyar kir. Közigazgatási bi-
róság pénzügyi oszt. dönt-
vényei és elvi jelentőségű
határozatai **34(439)1**
Pénzügyi közlöny (A M. kir.
Pénzügyminiszt. hiv. lapja)
34(439)1
Revue de science & de légis-
lation financière
Zeitschrift f. Zollwesen und
Reichssteuern

39 Néprajz*Ethnologie — Ethnology*

- Anthropos
Archiv d. Vereins f. sieben-
bürgische Landeskunde **323.1**
Belfried, Der **323.1**
Erdély **91**
Ethnographia
Keleti szemle **4**
Korrespondenzblatt d. Vereins
f. siebenbürgische Landes-
kunde **323.1**
Magyar Nemzeti Múzeum nép-
rajzi osztályának értesítője
(Ethnographia mell.)
Zeitschrift d. deutschen mor-
genländischen Gesellschaft **3**
Zeitschrift f. Ethnologie

4 Nyelvészet*Philologie — Philology*

- Keleti szemle
Magyar nyelvőr
Nyelvtudomány
Nyelvtudományi közlemények

5 Természettudomány*Naturwissenschaft
Natural science*

- Archeologiai értesítő **9**
Archiv f. Anthropologie
Archiv f. Rassen- u. Gesell-
schaftsbiologie **303.2**
Barlangkutatás
Biometrika **303.2**
Földtani közlöny
Isis
Magyar chemikusok lapja
Scientia **05**
Tenger, A
Természet
Természettudományi közlöny

6 Alkalmazott tudományok

Angewandte Wissenschaften
Useful arts

61 Orvostudomány

Medizin — Medicine

Állatorvosi lapok
Archiv f. Geschichte der Medizin
Budapesti kir. orvosegyesület értesítője
Közlemények az összehasonlító élet- és kórtan köréből. (Állatorvosi lapok mell.)

613 Közegészségügy

Gesundheitswesen — Public health

Alkoholfrage, Die
Alkoholizmus, Az
Archiv f. soziale Hygiene
Budapest szfv. közegészségügyi állapota
Egészségügyi lapok
Health news
Közegészségügy
Húszemle. (Az Állatorvosi lapok mell.)
Ipáregészségügy
Magyar vörös kereszt
Medizinale statistische Nachrichten
Mentők lapja
Öffentliche Gesundheitspflege
Public health reports
Sanitätswarte, Die (A Gewerkschaft mell.)
Tuberkulózis
Veröffentlichungen d. kais. Gesundheitsamts
Zeitschrift f. öff. Gesundheitspflege
Zentralblatt f. allgemeine Gesundheitspflege
Zentralblatt f. Gewerbehygiene

Technika

Technik — Engineering

A. E. G. Zeitung
Allgemeiner technischer Anzeiger
Anyagvizsgálók közlönye
Bányászati és kohászati lapok 382
Építő ipar — építő művészet 384
Jahrbuch d. Verkehrswissenschaften 385
Közlekedés, A 385

Közúti közlekedés 385

Magyar mérnök- és építészegylet közlönye
Magyar nyomdászati Műszaki lap
Strassenbau, Der
Szabadalmi közlöny
Technik u. Wirtschaft 38
Tenger, A 5
Vasúti- és közlekedési közlöny 385
Vízügyi és hajózási közlöny 385
Vízügyi közlemények 385

65 Kereskedelmi ismeretek

Handelskunde — Commerce

Magyar könyvviteli folyóirat
Számvevőszéki szemle

7 Művészet

Kunst — Fine art

Építőipar és építőművészet 384
Internationale Monatsschrift f. Wissenschaft, Kunst und Technik 05
Jég, A
Magyar építőművészet
Magyar iparművészet
Wasmuth's Bibliographie für Architektur, Städtebau, Kunst u. Kunstgewerbe 016
Wasmuth's Monatshefte für Baukunst
Wieland

725.09 Városépítés

Städtebau — Town planning

Garden cities and town planning
Städtebau, Der
Strassenbau, Der 62
Town planning review

8 Irodalom

Literatur — Literature

American review of reviews 05
Bibliothèque universelle et revue Suisse 05
Budapesti szemle 05
Cél, A 05
Contemporary review 05
Demain 05
Deutsche Rundschau 05
Forum, Das 05
Grenzboten, Die 05

Hochland 05

Hungarian review 05
Irodalomtörténet
Irodalomtörténeti közlemények
Journal des débats politiques et littéraires 323
Katholikus szemle 05
Literarisches Echo
März 05
Mercure de France 05
Neue Merkur
Neue Rundschau
Nineteenth century and after 05
Nord u. Süd 05
North American review 05
Nyugat
Österreichische Rundschau 05
Review of reviews 05
Revue, La 05
Revue hebdomadaire 05
Revue de Hollande 05
Revue de Paris 05
Revue des deux mondes 05
Schöne Literatur. (A Literarisches Zentralblatt mell.)
Stimmen d. Zeit. (Stimmen aus Maria-Laach.) 05
Twentieth century Russia & anglo-russian review 327
Ungarische Rundschau 05
Weissen Blätter
Yale review 05
Zukunft, Die 05

9 Történelem

Geschichte — History

Adalékok Zemplén vármegye történetéhez
Aigle blanc, L' 323.1
Archæologiai értesítő
Archiv f. d. Geschichte und Literatur d. Weltkrieges 355
Archiv f. d. Geschichte der Sozialismus u. d. Arbeiterbewegung 335
Archiv f. Kulturgeschichte
Belfried, Der 323.1
Deutscher Geschichtskalender
Dokumente z. Geschichte des europäischen Krieges 1914—1915. 355
English historical review
Erdély 91
Erdélyi múzeum
Grosse Krieg, Der 355
Had történelmi közlemények 355
Historisch-politische Blätter f. d. katholische Deutschland 3

Historische Zeitschrift
Information
Kriegsverlauf 355
Numizmatikai közlöny
Preussische Jahrbücher 05
Staatsarchiv, Das 341
Századok
Történelmi és régészeti értesítő
Történeti szemle
Turul
Vierteljahrsschrift f. Sozial- u.
Wirtschaftsgeschichte 3

Zeitschrift d. deutschen mor-
genländischen Gesellschaft 3
Zeitschrift f. Savigny Stiftung
f. Rechtsgeschichte 34

91 Földrajz
Geographie — Geography

Archiv d. Vereins f. sieben-
bürgischen Landeskunde
323.1

Deutsche Rundschau f. Geo-
graphie u. Statistik
Erdély
Földrajzi közlemények
Geographical journal
Geographie, La
Geographische Zeitschrift
Petermans Mitteilungen aus
Justus Perthes' geographi-
scher Anstalt

Az 1. sz. fiók folyóiratjegyzéke

Zeitschriftenverzeichnis der Zweigstelle Nr. 1

List of periodicals currently received in the 1st Branch

Betűrendes jegyzék

Alphabetisches Verzeichnis — Alphabetical list

Aktion, Die. Berlin (52)
Alkoholizmus, Az. Bp. (12)
Állatvédelem. Bp. (12)
Bazár. Bp. (24)
Bolond Istók. Bp. (52)
Borsszem Jankó. Bp. (52)
Budapesti Szemle. Bp. (10)
Cél, A. Bp. (12)
Darwin. Bp. (24)
Deutsche Kunst und Dekoration. Darmstadt (12)
Deutscher Wille. Leipzig (24)
Egészség. Bp. (12)
Egyenlőség. Bp. (52)
Egyetemes philológiai közlöny. Bp. (10)
Elektrotechnika. Bp. (24)
Élet. Bp. (52)
Érdekes ujság. Bp. (52)
Etnográfia. Bp. (6)
Fény. Bp. (12)
Földrajzi közlemények. Bp. (10)
Fővárosi hirlap. Bp. (52)
Fővárosi közlöny. Bp. (104)
Független Budapest. Bp. (52)
Gyermek, A. Bp. (10)
Gyűjtő. Bp. (szabályt.)
Hadserg. Arad (24)
Hét, A. Bp. (52)
Hungary. Bp. (12)
Husadik század. Bp. (52)
Igaz szó. Bp. (52)
Igazmondó. Bp. (52)

Illustrierte Zeitung. Leipzig (52)
Irodalomtörténet. Bp. (10)
Katholikus szemle. Bp. (12)
Képes ujság. Bp. (52)
Kereskedelmi alkalmazott. Bp. (24)
Kertészet. Bp. (24)
Könyvtári szemle. Bp. (12)
Közgazdasági szemle Bp. (12)
Kunst. München (12)
Kunstchronik und Kunstmarkt. (A Zeitschr. f.
bild. Kunst mell.) Leipzig (40)
Kunstgewerbeblatt. Leipzig (12)
Kunst und Künstler. Berlin (12)
Kunstwart und Kulturwart. Deutscher Wille.
Leipzig (24)
Külügy-Hadügy. Bp. (52)
Lakás. Bp. (szabályt.)
Literarisches Echo. Berlin (24)
Magántisztviselők lapja. Bp. (szabályt.)
Magyar építőművészet. Bp. (12)
Magyar figyelő. Bp. (24)
Magyar ipar. Bp. (52)
Magyar iparművészet. Bp. (10)
Magyar kereskedők lapja. Bp. (52)
Magyar könyvviteli folyóirat. Bp. (12)
Magyar mérnök és építészegylet közlönye. Bp. (52)
Magyar nyelv. Bp. (10)
Magyar nyelvőr. Bp. (12)
Magyar szalon. Bp. (52)
Matematikai és természettudományi értesítő
Bp. (5)

Matematikai és fizikai lapok. Bp. (szabályt.)	Szocializmus. Bp. (12)
Mikrokosmos. Stuttgart (szabályt.)	Szociálpolitikai szemle. Bp. (12)
Mi ujság az állatkertben. Bp. (24)	Teozófia. Bp. (12)
Múlt és jövő. Bp. (12)	Természet. A. Bp. (24)
Munkásügyi szemle. Bp. (24)	Természettudományi közlöny. Bp. (24)
Musik, Die. Berlin (24)	Tett, A. Bp. (24)
Művészet. Bp. (12)	Tolnai világlapja. Bp. (52)
Nagy háború írásban és képben. Bp. (52)	Történeti szemle. Bp. (4)
Naturwissenschaften, Die. Berlin (52)	Tuberkulózis. Bp. (12)
Naturwissenschaftliche Wochenschrift. Jena (52)	Turista közlöny. Bp. (12)
Néplap. Bp. (52)	Turisták lapja. Bp. (szabályt.)
Neue Merkur, Der. München (12)	Új élet. Népmívelés. Bp. (12)
Neue Rundschau. Berlin (12)	Új idők. Bp. (52)
Neueste Erfindungen und Erfahrungen. Wien (13)	Új nemzedék. Bp. (52)
Nő, A. Bp. (12)	Umschau, Die. Frankfurt (52)
Nőtisztviselők lapja.	Uránia. Bp. (10)
Nőmunkás. Bp. (24)	Üzlet, Az. Bp. (24)
Nyugat. Bp. (24)	Városi szemle. Bp. (12)
Ország Világ. Bp. (52)	Vasárnapi könyv. Bp. (52)
Országos pályázati közlöny. Bp. (52)	Vasárnapi Ujság. Bp. (52)
Orvosi hetilap. Bp. (52)	Világháború képes krónikája. Bp. (52)
Plastik, Die. München (12)	Völkerkrieg. Stuttgart. (52)
Prometheus. Leipzig (52)	Weisse Blätter. Leipzig (12)
Protestáns szemle. Bp. (10)	Welt der Technik. Berlin (24)
Revue de Hongrie. Bp. (24)	Wiener illustrierte Zeitung. Wien (52)
Sporthirlap. Bp. (52)	Wiener Mode. Wien (24)
Simplicissimus. München (52)	Wiener Modekunst. Wien (12)
Streffleur katonai lapja. Tábori ujság (52)	Woche, Die. Berlin (52)
Századok. Bp. (10)	Zeitschrift für bildende Kunst. Leipzig (12)

Szakjegyzék

Systematisches Verzeichnis — Classified list

05 Általános folyóiratok

Allgemeine Zeitschriften
General periodicals

Budapesti szemle
Cél
Egyenlőség
Élet
Érdekes ujság
Hungary
Igazmondó
Illustrierte Zeitung
Katholikus szemle
Képes ujság
Könyvtári szemle
Kunstwart und Kulturwart
Deutscher Wille
Magyar figyelő
Magyar szalon
Múlt és jövő
Ország-Világ
Protestáns szemle
Revue de Hongrie
Tolnai világlapja
Új nemzedék
Vasárnapi ujság

Vasárnapi könyv
Wiener illustrierte Zeitung
Woche, Die

055 Élclapok

Witzblätter — Satirical papers

Bolond Istók
Borsszem Jankó
Simplicissimus

07 Napilapok

Tagblätter — Newspapers

Alkotmány
Arbeiter-Zeitung
Berliner Tageblatt
Budapest
Budapesti Hirlap
Bund, Der
Az Est
Frankfurter Zeitung
Fremdenblatt
Magyar Hirlap
Magyarország

A Nap
Népszava
Neue Freie Presse
Neue Züricher Zeitung
Neues Pester Journal
Neues Wiener Tagblatt
Pester Lloyd
Pesti Hirlap
Pesti Napló
Rundschau
Az Ujság
Világ
Volksstimme

1 Bölcelet

Philosophie — Philosophy

Teozófia

3 Társad. tudományok

Sozialwissenschaften
Social sciences

Ethnographia
Huszadik század

33 Társadalmi kérdés*Soziale Frage — Social question*

Igaz szó
Kereskedelmi alkalmazott
Magántisztviselők lapja
Munkásügyi szemle
Nőmunkás
Nőtisztviselők lapja
Szocializmus
Szociálpolitikai szemle

352 Községi igazgatás*Gemeindeverwaltung
Local government*

Állatvédelem
Fővárosi hírlap
Fővárosi közlöny
Független Budapest
Városi szemle

355 Hadügy*Heerwesen — Military science*

Hadsereg
Külügy-Hadügy
Világháború képes krónikája
Nagy háború írásban és képen
Streffleur katonai lapja. Tábori
ujság
Völkerkrieg

37 Közoktatás.**Közművelődés***Unterrichtswesen — Education*

Gyermek, A
Magyar paedagogia
Új élet. Népművelés

38 Közgazdaság*Volkswirtschaft — Political economy*

Közgazdasági szemle
Magyar ipar
Magyar kereskedők lapja
Magyar könyvviteli folyóirat
Néplap
Országos pályázati közlöny
Üzlet, Az

391 Divatlapok*Modeblätter — Fashion-journals*

Bazár
Wiener Mode
Wiener Modekunst

4 Nyelvészet*Philologie — Philology*

Egyetemes philologiai közlöny
Magyar nyelv
Magyar nyelvőr

5 Természettudomány*Naturwissenschaft — Science*

Darwin
Matematikai és fizikai lapok
Matematikai és természettud.
értécsítő
Mikrokosmos
Mi ujság az állatkertben?
Naturwissenschaften
Naturwissenschaftliche Wochen-
schrift
Prometheus
Természet, A
Természettudományi közlöny
Umschau, Die
Uránia

61 Orvostudomány*Medizin — Medicine*

Alkoholizmus, Az
Egészség
Orvosi hetilap
Tuberkulózis

62 Technika*Technik — Engineering*

Elektrotechnika
Kertészet
Magyar mérnök- és építész-
egylet közlönye
Neueste Erfindungen u. Er-
fahrungen
Welt der Technik

7 Szépművészetek*Kunst — Fine arts*

Deutsche Kunst und Dekoration
Fény
Gyűjtő
Kunst
Kunst und Künstler

Kunstchronik und Kunstmarkt
(A Zeitschr. f. bild. Kunst
mell.)

Kunstgewerbeblatt
Lakás
Magyar építőművészet
Magyar iparművészet
Művészet
Plastik, Die
Zeitschrift für bildende Kunst

79 Sport*Sport — Sport*

Sport-hírlap
Turisták lapja
Turista közlöny

8 Irodalom*Literatur — Literature*

Aktion, Die
Hét
Irodalomtörténet.
Literarisches Echo
Neue Merkur, Der
Neue Rundschau
Nyugat
Pan
Tett, A
Weisse Blätter

9 Történelem és földrajz*Geschichte und Geographie
History and Geography*

Földrajzi közlemények
Századok
Történeti szemle

Ifjúsági folyóiratok*Jugendzeitschriften
Juvenile periodicals*

Diákvilág
En ujságom
Jó pajtás
Kis pajtás
Magyar lányok
Mi ujság az Állatkertben
Nagyasszonyunk
Zászlónk

A Városi Nyilvános Könyvtár adományozóinak jegyzéke az 1916. év 1. felében

Verzeichnis der Spender — List of donors

Magánosok		db		db	
	db				db
Ágner Lajos, főgimn. tanár	5	Korányi Sándor br., egyet. tanár	1	Révész Zoltán, tanuló .	1
Ágoston Péter, egyet. uagántanár, Nagyvárad	1	Kovács Gyula, keresk. műz. igazgató	1	Rockefeller, John D., N. Y.	1
Bacher Vilmosné	195	Kováts Andor, jogakad. tanár, Kecskemét ..	6	Róvó Aladár, nyomdátulajdonos	2
Baranyai Zoltán, tanár	4	Kőhalmi Béla, könyvtartiszt	24	Sarlós Lajos, házinyomdai művezető	7
Bárd Rezső, polg. isk. tanár	1	Körmöczy Emil, főorvos	6	Schlögl Alajos	1
Berzeviczy Albert, v. b. t. t.	2	Kraus Kálmán, törv. széki bíró	1	Stiller Elza	5
Biró Henrik, törv. biz. tag	1	Krausz Károly, magánzó	70	Stoll Béla, takarékpénztári igazgató, Nagybánya	1
Bozók Árpád, ügyvéd, Szolnok	2	Kremmer Dezső, könyvtáros	5	Sz. A.	12
Böngér János, polg. isk. igazgató	2	Küffer Béla, nyugalm. könyvtárnok	1	Szabó Ervin, könyvtár-igazgató	28
Braun Róbert, főkönyvtáros	137	Kvassay Jenő, min. tanácsos	1	Székács Antal, udv. tanácsos	2
Braun Róbertné, könyvtári id. hiv.	92	Lesskó Béla, könyvtári id. hiv.	2	Szenes László, polg. isk. tanuló	3
Buday Dezső, jogakad. tanár, Kecskemét ..	2	Lükó Béla, m. kir. ezredorvos, Szatmárnémeti	4	Szentimrényi Imre ...	2
Cioloa Demeter, tanár, Karánsebes	1	Madzsar József, kvt. aligazgató	8	Szönyey Lóránt, máv. műhelyfőnök, Piski .	1
Clark Ádám	2	Marer Gyula, Pancsova	1	Szterényi József, v. b. t. t.	1
Demjén Géza, tanácsnok	2	Mehler J. B., prelátus, Regensburg		Tarnai János, kuriai tanácselnök	1
Enyvvári Jenő, könyvtári főtiszt	1	Miklós Elemér, tanácsjegyző	1	Taufner Vilmos, egyet. tanár	11
Érczhegyi Géza, könyvkötő mester	103	Nádas Gyula	1	Tauszky Etel	1
Eöttevényi Nagy Olivér jogakadémiai tanár, Kassa	1	Nagy Ferenc, polgármester, Miskolc	5	Vadász Imre, ügyvéd .	1
Friedreich István	2	Palágyi Menyhért, egyetemi tanár	3	Vadnai Richárd, szigorló orvos	1
Hekler Antal, egyet. m. tanár	1	Pollacsek Károlyné ..	2	Valentényi Gáspár, tanár, Miskolc	1
Hornig Károly báró, bibernok, Veszprém .	1	Polónyi Géza, orsz. képviselő	1	Várad István	8
Kadió Ottokár, áll. oszt. geológus	1	Pózel István, ny. árvaszéki elnökhelyettes.	29	Vietórisz József, főgimnáziumi igazgató,	
Kadosa Marcel, ügyvéd	2	Prendergast W. A., N. Y.	1	Nyiregyháza	1
Klasz Pál, orvos	4	Puskás György, rendőrségi s. fog.	12	Walter János, főgimn. tanár, Rózsashegy ..	1
Kleinberger László, tanuló	1	Radványi László, szerkesztő	1	Weiss Emil, főorvos ..	4
				Wiesner Jakab, szerkesztő	4
				Wildner Ödön, tanácsnok	8
				Zsilinszky Mihály, v. b. t. t.	1

Hatóságok, intézetek stb.

		db	Egyébült :	db
Budapest :				
	Magy. izr. kézmű és földműv. egyes.	1	Bridgeport. Public library	1
	Magy. könyvészet szerkesztősége	2	Brooklyn. Public library	1
Budai ág. hitv. ev. egyh.	Magyar mérnök- és építészegyl.	1	Columbus. Supreme Court law library	1
Bpesti építőmesterek, kőművesmest. és építési vállalk. szöv. ...	Magyar-osztrák pamutközp.	1	Győr szab. kir. város tanácsa	1
Budapesti rabsegélyző egyl.	Magyarorsz. munkások rokkant- és nyugdíj-egyl.	10	Leipzig. Dtsche Bücherei d. Börsenver. d. D. Buchhändler	2
Dunamelléki ref. egyházker.	Magyarországi ref. egyház	27	Magyaróvár. Mosonvárm. gazd. egyesület	4
Fővárosi kereskedők egyesülete	Mária Dorothea-egyes. Nemzeti lovarda-egyl.	2	Nyitra várm. Alispáni hiv.	5
Gyermekbarát egyes. .	Országos izr. patronázs egyesület	14	Nagyvárad. Jogakadémia	1
József kir. h. szanatórium-egyes.	Országos kaszinó	2	Albany. New-York State library	1
Kegyesitanítórendiek főgimnáziumának segéynysorsú tanulóit segítő egyes.	Orsz. magy. iparműv. múzeum	4	Pápai anya- és csecsemő védő egyes.	1
Kelenföldi ev. templomépítő-egyes.	Rákócziánium középisk. Mária-kongregáció ..	1	Riverside. Public library	5
M. k. Kereskedelmi múzeum	Stefánia-szövetség	2	Somerville. Public library	6
Magyar aéro-szövets. .	Szabad lyceum	5	Washington. Library of Congress	9
Magy. építőmesterek egyes.	Tiszavölgyi társulat ..	1	Wien. Handelsministerium	3
	Vakok bpesti orsz. kir. nevelő- és tanintézete	30	Wien. Österr. archeologisches Inst.	3

HIREK ÉS KÖZLÉSEK**Dr. BENZE ADOLF EMLÉKEZETE**

Május 18-án a rokonság köréből hozzánk érkezett értesítésből tudtuk meg, hogy dr. Benze Adolf, a könyvtár id. titkára 1916 május 11-én a galíciai harc téren elesett és Zagorcen van eltemetve. Dr. Benze Adolfban mi határtalan munkabírási és a végletekig kötelességtudó munkatársat veszítettünk, aki még csak most foglalta volna el az őt hivatalnoktársai sorában méltán megillető helyet. Azok után a nagy eredmények után, amelyek az ő munkásságát jellemezték, a legnagyobb váratlanul elhaltunk eltelve iránta.

Páratlan kötelességtudását Benze Adolf érintetlenül vitte át katonai szolgálatába, amelyre önként jelentkezett. Századparancsnoka közlése szerint halála úgy esett, hogy éjjel az oroszok előreásták magukat, mire kora reggel ő önként jelentkezett, hogy lerajzolja az új orosz állásokat. Vállalkozása közben találta szíven egy golyó, katonái már csak holttestét hozták vissza. Parancsnoka éppen két nappal előbb terjesztette volt fel kitüntetésre.

A Könyvtár dr. Benze Adolf halála alkalmából a következő gyászjelentést adta ki:

A Városi Nyilvános Könyvtár igazgatósága és hivatalnoki kara megindultan adja hírül, hogy nagytehetségű munkatársunk, a szorgalomnak és kötelességteljesítésnek mintaképe

Dr. BENZE ADOLF

a Városi Könyvtár id. titkára, a cs. és kir. 32. gyalogezred tartalékos zászlósa,

ki hadiszolgálatra önként jelentkezett, 16 hónapi katonai szolgálat után a galíciai harcúterén 1916 május 11-én, ellenséges golyótól találva élete 29-ik évében hősi halált halt. Holttestét bajtársai a zagoricei temetőben temették el.

Emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Buda pesten, 1916 május 20-án.

*

A Fővárosi Közlöny, Budapest székesfőváros hivatalos lapja, 1916. évi május 26-iki számában következőleg emlékezett meg róla:

Dr. BENZE ADOLF, a Városi Könyvtár id. titkára, a cs. és kir. 32. gyalogezred tartalékos zászlósa, ki hadiszolgálatra önként jelentkezett, 16 hónapi katonai szolgálat után a galíciai harcúterén 1916 május 11-én ellenséges golyótól találva, 28 éves korában hősi halált halt.

Dr. Benze Adolf 1912 óta állott a főváros és a könyvtár szolgálatában. Előzőleg az állam szolgálatában állott, a postánál és a kereskedelemügyi minisztériumban. A Városi Könyvtár éppen abban az időben jutott értékes szolgálataihoz, mikor a legnagyobb szüksége volt az olyan ügyes szervező erőre, mint amilyen dr. Benze Adolf volt. A rákövetkező évben ugyanis a Könyvtár gyökeres újjátalakításon ment át és új helyiségbe költözött. Nagy szerepe volt dr. Benze Adolfnak abban, hogy a könyvtári munkát gazdaságosabbá, eredményesebbé tette nagy gyakorlati képességeivel.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

*

Dr. Benze Adolf munkái:

1. Scientific management a könyvtárban. *Könyvtári Szemle*, 1913, 78—79. l.
L. még e cikk körül megindult vitát is a K. Sz. 1913. évi 85., 86., 96. és 97. oldalain.
2. A porosz tartományok pénzügyi viszonyai. *Városi Szemle*, 1913, 187—190. l.
3. Jövedelem- és vagyonadó egyesítése. *Városi Szemle*, 1914, 106—111. l.
4. Városügyi bibliográfia dr. Krisztics Sándorral együtt, Enyvvári Jenő szerkesztésében. *Városi Szemle* 1913. és 1914. évfolyamának melléklete.
5. Társadalomgazdaságtani bibliográfia. Dr. Krisztics Sándorral együtt Enyvvári Jenő szerkesztésében. A *Közgazdasági Szemle* 1913. és 1914. évfolyamának melléklete.

A könyvtári bizottság ülése. A könyvtári bizottság 1916. évi június hó 24-én tartott ülésén, melyen a polgármester úr távollétében dr. Wildner Ödön tanácsnok úr elnökölt, napirend előtt dr. Havass Rezső biz. tag úr a következő bejelentést tette: a Keleti Kultúrközpont igazgatósága elhatározta, hogy külön könyvtárakat nem alapít, ellenben felkéri a székesfővárost, hogy a tekintélyes Vámbéry- és Zichy-féle könyvanyag birtokában a Városi Könyvtár keretében fejlessze ki a keleti országokra vonatkozó gyűjteményt. A Keleti Kultúrközpont a birtokában lévő, vagy ezután szerzendő könyvanyagot át fogja adni a Városi Könyvtár keleti gyűjteményének.

A köszönettel tudomásul vett bejelentés után Szabó Ervin könyvtárigazgató ismertette a könyvtár 1915. évi működéséről szóló jelentését, melyet Értesítőnk jelen száma egész terjedelmében közöl.

A jelentés elfogadása után a könyvtárigazgató az 1917. évi költségvetési tervezetet mutatta be. A tervezet szerint a könyvtár szükségletei 339.124 kor. 55 fillért tesznek ki, ami az előző évvel szemben 10 %-os emelkedést jelent, míg a forgalom emelkedése 50 %-os. A bizottság a költségvetési tervezetet változatlanul elfogadta és pártolta a könyvtárigazgatónak 4 új ideiglenes hivatalnoki és 2 új szolgálai állás szervezése iránti javaslatát is.

A katonák olvasmányokkal való ellátása, 1916 január—június. Könyvtárunk folyó évi február hó óta nemcsak a sebesült katonák olvasmányairól gondoskodik, hanem részt vesz a harcúterén küzdő csapatok könyvvel való ellátásában is. A «könyvet a harcúterén» mozgalom céljaira június végéig körülbelül 82.500 drb könyv és 210.000 folyóirat példány érkezett be. Az eddig

feldolgozott anyagból 61.850 drb könyvet és 193.200 folyóiratspéldányt találtunk alkalmasnak, illetve ennyitadtunk át a Vöröskereszt Egyetel Szereteadomány-osztályának, a harcerekre való továbbítás céljából. És pedig 49.450 drb magyar könyvet, 11.900 drb német könyvet és 500 drb szláv könyvet, továbbá 166.000 folyóiratspéldányt és 26.600 német folyóiratspéldányt.

A sebesült katonák részére a közönség ajándéka gyanánt mindössze csak 2400 drb könyv és 7500 folyóiratspéldány, a kiadók ajándéka gyanánt pedig 10.000 drb könyv és füzet (Révai testv.) és 8550 folyóiratspéldány (Érdekes újság) érkezett be. Ezért később a harctéri akció gyűjtéséből láttuk el a sebesülteket is. Németországból és Ausztriából összesen 883 drb könyvet és 1500 folyóiratspéldányt kaptunk e célra.

A helybeli hadikórházak közül 31 fordult hozzánk olvasmányért. Összesen 5550 drb könyvet bocsátottunk rendelkezésükre. Ami a vidéki és az ausztriai kórházakat illeti, az előbbiekből 43-nak 285 drb 10 kgos csomagban, az utóbbiak közül pedig 90-nek 518 drb 10 kgos csomagban küldöttünk olvasmányt. A harctérre speciális kérésre (főképp tábori kórházaknak) összesen 131 csomagban küldöttünk könyvet és folyóiratspéldányt.

1914 szeptember elejétől 1916 június végéig a közönség adománya gyanánt körülbelül 168.000 kötet könyv és körülbelül

604.000 folyóiratspéldány, a kiadók adománya gyanánt pedig körülbelül 142.000 kötet könyv és 550.000 folyóiratspéldány érkezett be hozzánk. Eddig tehát körülbelül 310.000 kötet és 1.150.000 folyóiratspéldányt dolgoztunk fel. A befolyt adományokból eddig (a harcerek kivül) 126 helybeli, 300 vidéki és 667 ausztriai kórházat láttunk el olvasmánnyal. Helybeli kórházak kerek 50.000 drb könyvet és körülbelül 60.000 folyóiratspéldányt kaptak. Vidéki kórházaknak összesen 2524 drb 10 kgos csomagban, 400 drb 1 kgos csomagban és 14 ládában — ausztriai kórházaknak pedig 2902 drb 10 kgos csomagban és 57 ládában küldöttünk könyvet és folyóiratspéldányt. Német birodalmi kórházak közül 7-nek 71 csomag olvasmányt juttattunk.

A könyvtár forgalma az 1916. év első felében. A könyvtár forgalma ez év első felében 166.852 kötetet tett ki. A forgalom az 1915. év első feléhez viszonyítva több, mint 40.000 kötetnyi emelkedést mutat, ami elég jelentékeny, ha tekintetbe vesszük, hogy a könyvtár alig néhány hónappal a háború kezdete előtt alakult át nyilvános könyvtárrá és így a beállott zavarok épen a megindulás idején érték. Csökkenést mégis csak a 3. sz. fiók forgalmat mutat, valószínűleg azért, mert a személyzet-hiány és a könyv- és kötéspótlás nehézségei miatt többféle korlátozást kellett a kölcsönzésben és nyitvatartásban életbe léptetni.

	Az olvasó- termet látogatta	Olvasóteremben használt kötetek					Kikölcsönzött kötetek					Összes for- galom	Összes forgalom 1915. év első felében
		ismeret- terjesztő		szép- irodalom		Együtt	ismeret- terjesztő		szépirodalom		Együtt		
		fel- nőtt	gyer- mek	fel- nőtt	gyermek		fel- nőtt	gyer- mek	fel- nőtt	gyermek			
Központ	24.459	12.346	—	—	—	12.346	15.385	—	—	—	15.385	27.731	20.424
1. sz. fiók	—	—	392	—	3.518	3.910	8.945	1347	30.108	18.731	59.131	63.041	34.619
2. sz. fiók	—	940	317	3688	7.981	12.626	4.115	550	21.318	8.836	34.819	47.445	40.468
3. sz. fiók	—	23	166	62	2.343	2.594	1.975	513	6.342	7.304	16.134	18.728	22.527
4. sz. fiók	—	859	—	330	—	1.189	—	—	—	—	—	1.189	—
5. sz. fiók	—	766	1263	1584	2.135	5.748	479	486	1.079	925	2.969	8.718	8.190
Összesen	24.459	14.834	2138	5664	15.977	38.413	30.899	2896	58.847	35.796	128.438	166.852	126.228

Előadások a könyvtár gyakornokai részére. A közönséggel közvetlenül is érintkező gyakornokaink könyvtári ismereteinek megalapozására régóta szükség volt. Minthogy gyakornokainkból rekrutálódik a könyvtár kezelő személyzete, szükség van arra, hogy a gyakorlati készségen kívül elméleti áttekintést is szerezzenek. Ennek megszerzéséhez — minthogy rendszeres tanfolyam, vagy könyvtáros iskola megszervezésére a háború alatt nem gondolhattunk — egyelőre bevezető előadások tartása látszott célravezetőnek. A könyvtárigazgató előterjesztésére, 98268/916—VII. sz. a. el is rendelte a székesfőváros tanácsa ilyenek tartását s azokat május—július havában tíz héten át heti egy-egy órában a következő rendben állapította meg:

1. A Városi könyvtár fejlődése és helye a budapesti könyvtárügyben. Előadó: dr. Szabó, könyvtárigazgató.

2. Könyvek beszerzése, iktatása, helyszámozása. Előadó: Pékler könyvtártiszt.

3. Osztályozás. Katalógus. Előadó: Kőhalmi, könyvtártiszt.

4. Katalógizálás. Bibliográfia. Könyvkötészet. Előadó: Scheinné, könyvtári id. hivatalnok.

5. A fölállítás rendje. Külön gyűjtemények. Előadó: Kőhalmi, könyvtártiszt.

6. Nyilvános szolgálat. Kölcsönzés. Statisztikák. Előadó: dr. Madzsar, aligazgató.

7. Kézikönyvtár és folyóiratterem. Előadó: dr. Krisztics, id. könyvtáros.

8. Fiókkönyvtárak. Előadó: dr. Dienes, könyvtáros.

9a. Irodalom és tudománytörténeti bevezető. Előadó: dr. Dienes, könyvtáros.

9b. Ujságolvasás. Előadó: Kőhalmi, könyvtártiszt.

10. Technikai berendezések és segédesszközök. Előadó: dr. Madzsar, aligazgató.

Az előadásokhoz szillabus készült, bő irodalmi tájékoztatóval.

Új kiadványok. Utolsó Értesítőnk megjelenése óta kiadtuk a *Világháború újabb irodalma* című jegyzékünk ötödik füzetét is, mely a kérdéses irodalmat 1915 novembertől 1916 márciusáig öleli fel. A hatodik sorozat Értesítőnkkel egyidejűleg jelenik meg s a háborús irodalmat 1916 áprilistól—júliusig tartalmazza.

Aktuális kérdések irodalma című sorozatunk 34. száma: *A Duna* a szept. 4-én tartott Duna-konferencia alkalmából jelent meg.

A fiókkönyvtárak új jegyzékei. Megjelent két fiókkönyvtári jegyzékünk: 1. *Gyermekek könyvei*, 6—10 éves gyermekek számára alkalmas olvasmányok jegyzéke és 2. *Ifjúsági könyvek. Első sorozat*, 11—14 éves tanulók olvasmányai. A jegyzékek nagyobb anyagot ölelnek fel, mint régebbi ifjúsági jegyzékeink, különösen az ismeretterjesztő irodalom tekintetében, mivel azt tapasztaltuk, hogy régebbi jegyzékeink anyaga nem elégíti ki az ifjúság olvasmányszükségletét. A jegyzékek összeállítása legnagyobb részben Mintajegyzékünk, valamint újabb könyvjegyzékek alapján történt. A közismert magyar ifjúsági jegyzékeket is tekintetbe vettük, anélkül azonban, hogy a jegyzékek túl alacsony színvonalát megállapító gyámkodását kritika nélkül elfogadtuk volna. A jegyzékek külső kiállítás tekintetében nem változtak, eltekintve egy-két apróbb gyakorlati újítástól. Nyomdai költség- és munkatakarítás szempontjából azonban egyforma jegyzéket készítettünk mindegyik fiók számára, különböző címlappal és borítékkal. Az ifjúsági könyvjegyzékek esetében bátran tehetjük ezt, mivel magyar ifjúsági irodalmunk túlszegény ahhoz, hogy városrészek szerint való differenciálásra szó is lehetne. Az ifjúság olvasmányszükséglete különben sem igen különbözik kerületek szerint oktatási rendszerünk egyformasága folytán. Az egyöntetű jegyzék pedig nagy megtakarítást jelentett számunkra.

Tanácsi könyvtár felállítása. Mikor a Városi Könyvtár a központi városházáról mostani helyiségébe költözött, ahol a közönségnek jóval nagyobb kényelmet nyújthatott s módja volt arra, hogy egy nyilvános könyvtár feladatait csakugyan betöltse, ez az előretett lépése azzal a károsodással járt, hogy megszakadt a szorosabb kapcsolata a városházi hivatalokkal. Azért természetesen közigazgatási s különösképpen városigazgatási szakkönyvtár maradt könyvtárunk központi gyűjteménye azontúl is és az ma is és ezt a feladatát nagy gonddal fogja betölteni a jövőben. Csak arról kellett lemondanunk, hogy tanácsi könyvtár is legyünk. Új helyiségünkben állandóan nagy közönség keresi fel a könyvtárt és központi gyűjteményünk referencia könyvtárának rendkívül megszaporodott az informatív természetű teendője. Ez okból vált szükségessé, hogy egy kiváltképpen információk szerzésére és nyújtására berendezett tanácsi könyvtár állíttassék fel,

mely működésében szinte olyan helyzetet foglal el, mint ha a Városi Könyvtárnak kihelyezett osztálya volna. A tanácsi könyvtár felállításáról intézkedő folyó évi március hó 20-án kelt 28.892/16—VII. tan. határozat következőképen szabja meg a könyvtár rendeltetését:

1. hogy egybegyűjtse mindazon legfontosabb kézikönyveket, melyek a hivatalok mindennapos munkájához szükséges adatokat tartalmazzák;

2. hogy figyelemmel kísérje a külföldi hírlapirodalomban a városi érdekű eseményeket, azokat kivágja és az érdekelt hivataloknak szétküldje. Továbbá, hogy egyes kérdések figyelemmel kísérésére a hivataloktól megbízásokat vállaljon el;

3. s végül, hogy mindennemű várospolitikai és tudományos kérdésben információkkal szolgáljon a hivataloknak, adatokat szerezzen be, szükséges adatok egybegyűjtésénél a hivataloknak segédkezzen stb.

A tanácsi könyvtár helyiségeit a tanács

a szociálpolitikai (XIV.) ügyosztályt jelölte ki. (IV., Városház-u. 16., II. em.). Vezetője dr. Basch Imre fogalmazó.

Személyzeti hírek. Új id. hivatalnokok: *Özv. Schulcz Gyuláné és Németh Margit.* Időközben kinevezetett és távozott: *Szabó Klára* id. hiv.

Áthelyezte a polgármester úr *Pál-földy Margit* id. hivatalnokot a levéltárba. Katonai szolgálatra bevonultak: *Sárváry Dezső és Zsák Wilfried* id. hivatalnokok.

Katonai szolgálat alól felmentést nyert: *Drescher Pál* könyvtárhoz beosztott számvevőségi tiszt, aki a háború kezdete óta teljesített katonai szolgálatot.

Új gyakornokok: *Richter Teréz, Dominek Dezső, Benczekovits Károly, Fehérvári Julia, Sós József, Wimmer Miksa, Weisz Teréz, Rosner Ilona és Reisch Aranka.*

(Lezárva 1916 szept. 25.).

NÉV- ÉS CÍMMUTATÓ

Autoren- und Titelregister — Index of authors and titles

Agache	91b	Barcza J.	68a	Beth K.	65b	Brinkman	61a
Alte Buch	61b	Bárczy I.	81b	Bethlen G.: Herczeg ..	93b	Brockhaus F. A.:	
Altenberg G.	92b	Bartha P.: Nemzeti ..	80a	Beutler	89a	Neefe	62b
Altmann W.	72b	Bascom E. L.	62a	Bibliographie d. theol.		— H.	92a
American soc. of mun.		Bauer, St.: Fisher ..	86b	Lit.	61a	Brouckère L.: Van-	
improvements ..	91b	Baumgarten N.: Jog-		Bibó I.	94b	dervelde	70a
Amsterdam. Bestuur-		állam	77a	Bihari K.	69a	Brown H. G.: Fisher ..	86b
dersbond: Werking	71b	Bay J. Ch.	61a	Binet A.	80a	— W. J.	83b
Andler Ch.	61a	Bayerischer Landes-		Bismarck: Herschel ..	70a	Bröcker, P.	91b
Angyal P.	73b	verb. gewerbl. Ge-		Bizony L.	86b	Buber M.	67a
—: Balogh	73b	nossensch.	71b	Bledsoe A. T.	72b	Buck: Stier-Somló ..	79a
Antrim, E.: Ohio ..	61b	Beard C. A.	69b	Blüher, H.	66b	Budapest. Keresk. és	
Arad. Közműv. int. kv.	61b	Beccaria, C.	73b	Boas, F.	90a	iparkam.	86a
Arbeitsrecht	70a	Bedó M.	76b	Bode, J.	85a	— Keresk. műz. közg.	
Aristoteles	63b	Beheim M.: Sachs ..	68a	Boden, C. F.	84a	szakkvt.	61a
Ashby H. T.	69a	Behrmann H.	94a	Bodnár J.	91a	— szf. utcái	78b
Ashworth J. H.	70b	Bender, K.	73b	Bohnenblust G.	80a	— Törvényhatósági	
Auburtin: Agache ..	91b	Benedek, XV., pápa:		Bókay A.	79b	biz.	78b
Aufhauser J. B.	81a	De Waal	94b	— J.: Madelung ..	67a	Buday D.	70a
Aughinbaugh W.	86a	Benedek Sándor	88b	Bolland, W.	90a	— Gy.	76a
Ausztria. Stat. Zentral-		Benisch A.	79a	Bolza Gy.	92b	Buddha: Grimm	66a
komm. Berufs-		Benton, C. F.	72b	Bopp K.: Lambert ..	63a	Buffaló educ. union ..	79b
statistik	68b	Berényi P.	87a	Bornhak, K.	73a	Buomberger, F.	71a
— Österr. Staatshaus-		—: Kneppó	89a	Borsodi M.	77a	Burgess J. W.	69a
halt	88b	Berger E.	65b	Bosse E.	82a	Busse, W.	84a
Baath: Stier-Somló ..	79a	Berkeley: Schaefer ..	63a	Bostwick A. E.	62a		
Babson, R. W.	67b	Berlin. Schuldeputation	91a	Bourget, P.	92b	Cadbury, G.	92a
Bach J. S.: Kabay ..	91b	Bernhard M.	76b	Böhmer K.	71a	Campbell, G. W.	63b
Bachman F. P.	79b	Bernstein E.	88a	Boehn, M.	89b	Carmen Sylva	64b
Balás K.	68a, 71a, 86b	Bernstein, O. S.: Orosz-		Bölsche, W.	90b	Carson W. E.	66b
Ballagi A.	94a	ország	74b	Brandenburg E.	93b	Cassel. Gesellsch. f. Ge-	
Balogh J.	73b	Bertalan V.	94b	Breithaupt G. W.	79a	meinwohl.	91a
Baranyay J.	82b	Bertschinger H.: Hel-		Brend W.	68b	Chesterton G. K.	66b
		veticus	85b	Brennkmeier	87b	Chicago. Mun. ref. lib.	
		Besant, A.	63b	Brentano, L.	81b	74a, 85b, 89b, 92b	

- Karl L. 92b
 Károlyi S. 80a
 — : Horváth. 71b
 Katona József. 91a
 — L. 87a
 Kauffmann W. 77a
 Kazinecy F.: Váczy. 95b
 Kearns J. A.: Chicago. 92b
 Kelplflug, E. 86a
 Kemény G. 80b, 81a
 Kempf, R.: Dyhren-
 furth. 71a
 Kenedi G. 70a
 Kereskedelmi múz. kül-
 keresk. hírei. 86a
 Kern, J. 88a
 Kershaw, G. B. 91a
 Kierkegaard: Slotty. 63a
 Kientopf J.: Ritter. 91b
 King, C. L. 84a
 Kinne F. 75b
 Kirsch J. P.: Esser. 64b
 Kittelmann H. 75b
 Klevenz F. 89a
 Klinger M.: Wundt. 95b
 Kneppó S. 89a
 Koczynski, S. 89a
 Kohn O.: Herzl. 67a
 Kolb A. P. 65a
 Kollonics: Réti Illés. 74b
 Kolozsvári függetl. párt. 88b
 Komlóssy F.: Bertalan. 94b
 Koncez A. 93b
 Kormos T. 90b
 Korn, A.: Joachim. 91a
 Kossinna G. 93b
 Kovács J. 83b
 Kováts A. 74a
 Koebel W. H. 67b
 — : Mills. 82b
 Koehne, K. 89b
 Köhalmi B. 78b
 Kölcsény: Vajda. 92b
 Koenig, F. 74a
 Kramár, K. 93a
 Krämer T. 65a
 Kreibitz, K.: Reich. 89a
 Krentz E. 79a
 Kronacher C. 84b
 Krupp: Németország. 70b
 Krusch P. 85a
 Krüger G.: Biblio-
 graphie. 61a
 Kugler F. 94b
 Kun J. 69b, 78a, 79a
 Kunos I. 66b
 Kustermann, F. 85b
- Labour year book. 70b
 Lambert, Jh. 63a
 Lambrecht K.: Kor-
 mos. 90b
 Lamprecht K.: Wundt. 95b
 Lang L. 80a
 Lange B. 65b
 — H. 72b
 Langman H.: Dublin. 66b
 Lanzerotti E. 82b
 Lasz S. 94b
 László szt.: Karácsonyi. 93b
 — Z. 67a
 Laughlin H. H.: Da-
 venport. 66b
 Lea, Ch. H. 63b
 Leake, A. H. 84b
 Le Bon: Vaskó. 67b
 Lehmkuhl A. 64b
 Leong Y. K. 67b
 Leopold M. 86b
 Lers V. 62a
 Lesser L. 84b
 Leutwein, P. 71b
- Levin L. 77a
 Ley L. 76b
 — O.: Ludovici. 94b
 Liefmann R.: Private. 82a
 — : Schönitz. 82a
 Limont-Saint-Jean:
 Tolstoj. 95b
 Lind, P. 63a
 Linden. 90b
 Lindsay V. 92a
 Lindworsky J. 63a
 Lipson E. 83a
 Lloyd C. M. 71a
 — George D. 72a
 Locke: Lange. 65b
 — : Lind. 63a
 — : Schröder. 63a
 Loder R. 76a
 Lang K.: Chicago. 85b
 Lord H. R. 93a
 Lowell A. L. 78a
 — : Ryan. 78b
 Loebl A. H. 83a
 Löhner O. 92a
 Loew E.: Loew W. 89a
 — W. 89a
 Luchaire J. 69b
 Luczewski K. 65b
 Ludovici A. M. 70a, 94b
 Luther M.: Scheel. 95a
- Mach E. 90b
 Mackowsky W. 92a
 Mácza J. 92b
 Madelung A. 67a
 Magyarország. Honvé-
 delmi min. 79b
 — Orsz. munkásbe-
 tegségélyző. 88a
 — Törvények, rend.
 1914. 89a
 — Vallás és közokt-
 min. 81a
 Mahler E. 93a
 Mahling D. 66b
 Mahr: Schaefer. 63a
 Makai Ö. 87a
 Malthus: Reichesberg.
 — : Thompson. 69a
 Manassero B. 77b
 Mannstaedt H. 83b
 Marbe K. 63a
 Marden O. S. 72b
 Marer Gy. 87a
 Margalits E. 92b
 Márki S. 94b
 Marschner R. 88a
 Marx-Petry. 82a
 Matthäus, hl.: Chry-
 sostomus. 64b
 Mausbach J.: Esser. 64b
 Maximilians II.: Ranke. 93b
 Mayer M. E. 74b
 — O. 78a
 — S. 85a
 Mayne C.: Hawthorne. 89b
 Maennel B. 81a
 Mc Call S. W. 78b
 Medgyes S. 75b
 Medicus F. 94b
 Méhly K. 70b
 Meier K. 76a
 Meinecke K. 76a
 Melich J. 90a
 Menadier D. 83a
 Mender F. 86b
 Mensdorff-Pouilly A. 69b
 Meszlény A. 76b
 Meyer F. 75b
 Mielenz J. 71b
 Mieses M. 90a
 Mihályfi A. 91b
- Mill, Oldershaw. 81b
 Millicker B. 94a
 Mills G. J. 82b
 Mohl A. 93b
 Mohr E.: Joel. 81a
 Moldovan G. 94b
 Molhuysen P. C.: Phi-
 lippus. 69b
 Moll B. 87a
 Molsbergen E. C. 94a
 Mombert P.: Private. 82a
 Mongton Ch. H. 86a
 Montell Ch. 89b
 Moorehead W. K. 67a
 Morcovescu A. 84b
 Morgan D. T. 87b
 Morris W. 72a
 Moth A. 62a
 Mózes I.: Nemzeti. 80a
 Mörchen H. 74b
 Mudge I. G. 61b
 Müller F. 90b
 — J. 77a
 — W. 69b
 — Erzbach R. 75b
 — Freienfels R. 64a
 Munro W. B. 61b
 Murko M. 89b
 Münsterberg, H.: Har-
 vard. 63b
 Myers G. 83a
- Nachrichten f. Handel. 81b
 Nagy Gy. 77a
 Napoleon: Vértess. 95b
 Nash J. T. C. 91a
 Naumann F. 91b
 Nederlandsche Coöper-
 bond. 71b
 Neece F. 62b
 Németh A. 81a
 — J. 84b
 Németország. Reichs-
 amt d. Innern. 70b
 — Reichskolonialamt. 85b
 — Reichstag. 88a
 — Statist. Amt. 70b
 Nemzeti Kultúra. 80a
 Nero: Révay. 93a
 Nestriepke S. 71a
 Neubrand A. 89a
 Neue Merkur. 92b
 Neumann F. 77a
 Newton: Lind. 63a
 New York. Public libr.
 61b, 62a
 — Relief for widowed
 mothers. 88a
 Nicholson J. S.: Ran-
 kin. 70b
 Nickell H. 73a
 Niederösterreichischer
 Amtskalender. 78a
 Nietzsche: Bibó. 94b
 — : Ludovici. 94b
 — : Reiner. 66a
 North C. C. 81b
 Nüchter F. 80a
- Öfner J. 95a
 Ohio. Law libr. of the
 Supreme court. 61b
 Oldershaw L. 81b
 Orlando V. E. 78a
 Oroschakoff H. 72b
 Oroszország törv. rend. 74b
 Országos polg. isk. egy. 81a
 Ortutay I. 95a
 Oswald K. 74b
- Österreichisches Frauen-
 stimmrechtskomitee. 79b
- Pálos Ö.: Szegegyon-
 dozó. 79b
 Papp G. 88a
 Páris F. 70a
 Pariser A. L. 88a
 Paquet A. 67a
 Parker W. 72b
 Passow R. 86a
 Paul A. 87a
 Pearson: Dublin. 66b
 Peddie J. T. 86b
 Peters W. 85b
 Petry F. 82a
 Pfeifer H. 74b
 Pharos. 94a
 Philippus de Leyden. 69b
 Phythian-Adams W. J. 66a
 Pius X., pápa: Hilling. 77b
 Platz B. 65b
 Plehn C. C. 88b
 Plenge J. 82a
 Plutarchus: Jehlicska. 64b
 Poliakoff I. J. 72a
 Pollacek K. 74b
 Popp A. 95a
 Poroszország. Min. d.
 Innern. 91a
 Possart E. 95a
 Potthoff H.: Arbeits-
 recht. 70a
 Prendergast W. 84a
 Prevost M. L. 62a
 Pries A. 83a
 Private Unternehmung. 82a
 Prohászka O. 65a
 Pudor H. 92a
 Putlitz E.: Dyhren-
 furth. 71a
- Quillitz H. 73a
- Rademacher A. 65b
 Rákóczi: Ballagi. 94a
 — : Márki. 94b
 — : Szekfü. 95b
 Rákosi J.: Bolza. 92b
 Ranke L. 93a, 93b, 95a
 Rankin M. T. 70b
 Ranschburg P. 64a
 Ratray R. S. 90a
 Rauchhaupt F. W. 73a
 Rechfelden. 76b
 Redont: Agache. 91b
 Reece E. I. 62a
 Reichesberg N. 69a, 83a
 Reiner J. 66a
 Reinke J. 90b
 Reisch R. 89a
 Réthy M. 95a
 Réti Illés E. 74b
 Révay I. 93a
 Reymont W. St. 92b
 Réz M. 73a
 Rheinische Baubera-
 tungsstelle: Fried-
 hofkunst. 92a
 Ricardo: North. 81b
 Rickert H. 95a
 Riedl: Harsányi. 92b
 Rieker K. 79b
 Rieser: Jahrbuch. 61a
 Rietdorf B. 75b
 Risler G.: Agache. 91b
 Riss F. 79b
 Ritter P. 91b
 Robert-Tornow N. 85a
 Robertson D. H. 85b
 Robitsek F. 62a
 Roche D.: Tolstoj. 95b
 Rockefeller J. D. 70b
 Rodes J. 70a
 Rolcke E. 69a

Roman F. W.	85b	Shufeldt R. W.	67a	Taylor G. R.	71b	Vorländer K.: Kant .	63a
Rousseau: Vajda .	92b	Sick W.	74b	Taylor: Kovács .	83b	Vorschriften .	86b
Röttlinger: Alte Buch	61b	Simonfi J.: Harkányi	92b	— H.	69b	Wackernagel R.	93a
Rubinyi M.	90a	Simonyi Zs.	90a	Tényleges birtokos .	76a	Wagner A.	80b
Russel C. E.	80b	Sinzheimer H.: Arbeits-	70a	Terhalle F.	87b	Walb E.	76b
Ryan O.	78b	recht .	70a	Tezner: Wlassics .	73b	Waldkirch E. O.	73b
		Slawitschek R.	78a	Thallóczy L.	93b	Wallenstein: Ranke .	95a
Sachs K. L.	68a, 83a	Slotty M.	63a	Thaly K.: Veszprémy	95b	Wapler R.	70b
Ságuna A.: Moldován	94b	Smith H. F. R.	72a	Thiele A.	91b	Ward G. O.	62b
Sándor VIII. pápa:		Smolka J.	87a	Thomas v. Aquin: Mül-		Washington. Libr. bur.	
Scheffler .	93a	Soderblom N.	66a	ler .	69b	of railway ec.	61b
Savanarola: Ranke .	95a	Sollors E.	89a	Thompson W. S.	69a	Wasielewski W.	63b
Sax E.	87b	Spann O.	82a	Thorpe M.	62b	Wäsch K.	76a
Sayers W. C.	62a	Speyer Y. S.	66a	Thureau-Dangin P.	65a	Weber J. B.	76b
Schab S.	81a	Spiecker W.	70a	Thümmel D. W.	66a	— N.	68a
Schallmayer W.	67a	Spranger E.	72b	Tiburtius J.	82a	— O.: Jeremias .	94b
Schäfer .	65a	Stalman K.	69a	Tisza K.: Zsilinszky	95b	Wegener E.	87b
Schaefer P.	63a	Steche O.	90b	Tolstoi: Tolstoj .	95b	Weidner F.	72a
Scheel O.	95a	Stecker I.: Fischer .	86b	Tolsztoj E.	95b	Weigert J.	72a
Scheffler J.	93a	Steier L.	62b	Tomor E.	91b	Weinel H.	64b
Scheid W.	78a	Stein A.	93a	Tóth L.	70a	Wetterer J.	75a
Scheidweiler P.	92b	— E.: Verein .	79a	— T.	77b	Wenninger M.	85a
Schian M.: Bibliogra-		Stern S.	95a	Töndury H.	82a	Werking het huur bon-	
phie .	61a	Stiebel K. F.	80b	Tremblau E.	76a	stelsel .	71b
Schiavi A.	79a	Stier-Somló F.	79a	Trepper A.	75a	Werminghoff A.	73b
Schiestl A.	84b	Stoll B.	87a	Trócsányi D.	90a	Werne P.	64b
Schiff E.	89b	Stollreither H.	83a	Tugendreich G.: Gu-		Westergaard: Drach-	
— W.	70b	Stoltenberg H. L.	67b	radze .	69a	mann .	82b
Schlegel F.: Horowitz	92b	Struve K.: Russel .	80b	Turati F.: Schiavi .	79a	Weszeley Ö.: Claparède	80a
Schlüter H.	72a	Stuber M.	74b	Twyford H. B.	86b	Wiener Akademie d.	
Schmid C. A.	73a	Stübe R.: Soderblom	66a			Wissensch.	61b
Schmidt J.: Bizony .	86b	Sullivan M.	67b			Wigand E.	90a
— P. W.	65b	Svensson S.	84b	Ude J.	64a	Wilberforce W.: Thu-	
Schopenhauer: Hart-		Sykes G. M.	93a	Ullmann H.	95b	reau-Dangin .	65a
mann .	63a	Szabó L.	62b	Unold J.	64a	Wildner Ö.: Bárczy .	81b
Schönitz H.	82a	— S.	75a			— P.	85b
Schranil R.	79a	Szathmáry Z.: Debre-		Váczy J.	95b	Willems C.	64a
Schrecker J.	84b	cenl .	78b	Vaihinger H.	63a	Willis H. P.	87b
Schroeder O.: Jeremias	94b	Szegénygondozó egy.	79b	— : Campbell .	63b	Winckler H.: Jeremias	94b
Schröder W.	63a	Szekfü Gy.	95b	Vajda V.	92b	Windelband W.	63e
Schuchart Th.	86b	Személyi K.	75b	Valentényi G.	81a	— Rickert .	95a
Schulman L.	85a	Szendrei J.	95b	Vályi Gy.: Réthy .	95a	Wissell R.	88a
Schulthess K.	75b	Szentirmay Ö.	76b	Vámbéry A.: Gold-		Wlassics Gy.	73b
Schultze E.	62a, 80a	Szentpétery L.	93b	zihér .	94b	Wolzenorff K.	73b
Schulz F.	65b	Szilárd Gy.	84b	Vandersmissen L.: Van-		Wotke K.	81a
Schulze-Gaevernitz G.:		Szirtes A.	72b	dervelde .	70a	Wöhle O.	68a
Schönitz .	82a	Szittyay D.	95b	Vandervelde E.	70a	Wundt W.	95b
Schurr A.	76a	Szönyeg L.	83b	Vannucci A.	93a	Wurmbrand N.	73b
Schwann M.	93a	Szóts F.	66a	Vargóci J.: Nemzeti	80a	Wyer J. L.	62b
Schwenn F.	66a	Szövényi G.	68a	Vaskó B.	67b		
Schwerin A.: Lloyd-		Szücsi J.	69a	Vautrin A.	83b		
George .	72a			Verein f. Kommunal-		Zechlin R.	88b
Science française .	66b	Tamás K.	80b	wirtsch .	79a	Ziegler H. E.: Gesell-	
Sebestyén Gy.	90a	Tannenbaum L.	62b	Veress E.	81b	schaft .	63b
Seegelte E.: Svensson	84b	Tao L. K.: Leong .	67b	— Fontes rerum .	93b	Zilsel E.	68b
Seigall J.	67a	Tarnai J.	74b	Vértes J.	95b	Zoltán V.	79a
Seiter R.	75b	— : Beccaria .	73b	— O. J.	80b	Zsilinszky M.	95b
Serban M.	85a	Tas F.	80b	Veszprémy D.	95b	Zuber M.	62b
Seymour Ch.	73a	Tátray J.	91b	Vivian E. O.	82b	Zueblin C.	79a
Shepherd G. M.	86a	Taussig F. W.	82a	Vogel F. M.	86b	Zürich. Statist. Amt .	92a
Sherill C. H.	68a	Tawney R. H.	71a	Vogelsang F.	63a	Zür'chi magy. egy.	69b

A Városi Nyilvános Könyvtár kiadványai

Verzeichnis der Veröffentlichungen der
Budapester Stadtbibliothek

List of publications of the Budapest
Public Library

A Budapesti Városi könyvtár Értesítője. 1—9. évf. 1907—1915.

Evi előfizetés 1 K.

Közlemények

1. Szakkatalógus. 1. füzet: A lakáskérdés és a városépítés kapcsolatos kérdései. 1907. (Elfogyott.)
Pótlék 1907-ről és 1908-ról. (Elfogyott.)
2. Szakkatalógus. 2. füzet: A községi pénzügy. 1908. Ára 2 korona.
3. A választóreform. Válogatott jegyzék a parlamenti és községi választójog és a parlamentarizmus irodalmából. 1909. Ára 1 korona.
4. Szakkatalógus. 3. füzet: Községi szocializmus. Függelékül: Munkaviszonyok községi vállalatokban. 1909. Ára 3 korona.
5. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1909-ről. Ára 1 korona.
6. Emlékirat községi nyilvános könyvtár létesítéséről Budapesten. 1910. (Elfogyott.)
7. Községi nyilvános könyvtár létesítése ügyében tartott szakértekezlet jegyzőkönyve. 1910.
8. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1910-ről. 1911. Ára 1 korona.
9. A Fővárosi Könyvtár osztályozása.
1. Bevezetések. Rövidített osztályozás. Közös alosztások. 1912.
2. Általános munkák. Bölcsélet. Vallás. Egyház. 1912.
10. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1911—12-ről. 1914. Ára 1.50 korona.
11. Mintajegyzék városi nyilvános könyvtárak számára. 1913. Ára 4 korona.

Aktuális kérdések irodalma (Ingyen.)

1. Drágaság. 1910. 2. Jégheány. 1. kiadás. 1910. (Elfogyott.) 3. Kiütéses tifusz. 1910. 4. Jégheány. 2. kiadás. 1910. 5. Városi nyilvános könyvtárak. 1910. (Elfogyott.) 6. Ázsiai kolera. 1910. 7. Tejhiány. 1910. 8. Földgáz. 1911. (Elfogyott.) 9. Kétéves katonai szolgálat. 1911. 10. Közigazgatási tisztviselők képesítése. 1911. 11. A munkabér törvényes védelme. 1911. (Elfogyott.) 12. Választási bíráskodás. 1911. 13. Szociálpolitika. 1912. 14. Szociális magánjog. 1912. 15. Munkaviszony. 1912. 16. Szociális bérpolitika. 1912. 17. Munkásvédelem. 1912.	18. Munkásbiztosítás. 1912. 19. Szociális egészségügy. 1912. 20. Munkásjóléti intézmények. 1912. 21. Munkanélküliség. 1912. 22. Szociális büntetőjog. 1912. 23. Szociális községi közigazgatás. 1912. 24. Szociálpedagógia. 1912. 25. Balkán kérdés. 1. kiad. 1912. 26. A munkanélküliség elleni községi biztosítás. 1913. 27. Balkán kérdés. 2. kiad. 1913. 28. Politikai tömegsztrájk. 1913. 29. Vasúti pályaudvarok. 1913. 30. Az eszperanto és a kiadói érdekek. 1913. 31. Erkölcstelen irodalom elleni küzdelem. 1913. 32. A nők választójoga. 1913. (Elfogyott.) 33. A háború. 1914. Ára 20 f. 34. A Duna. 1916. Ára 50 f.

Fiókok katalógusai

- Az 1. sz. fiókkönyvtár könyvjegyzéke. 1915. [Könyvomat.]
- I. Magyar nyelvű szépirodalom.
 - II. Ismeretterjesztő művek.
 - III. Idegen nyelvű szépirodalom.
- A Deák Ferenc-könyvtár (2. sz. fiók) könyvjegyzéke. I. Magyar könyvek. 1913. Ára 20 f.
- A Százados-úti fiókkönyvtár (3. sz. fiók) könyvjegyzéke. 1914. Ára egyenként 10 f.
- I. Ismeretterjesztő művek. Szépirodalom.
 - II. Ifjúsági művek.

Egyéb kiadványok

- A világháború újabb irodalma. Bp.: Benkő 1915—16. Ára: 1—3. sorozat 20—20 f.; 4. sorozat 30 f.; 5—6. sorozat 40—40 f.
- A kurrens folyóiratok jegyzéke. 1915. Ára 10 f.
- Utmutató a Városi Könyvtár látogatói számára. 2. kiad. 1915. Ára 10 f.
- A községi nyilvános könyvtár részletes pályázati programja. 1911. (Elfogyott.)
- Budapest fővárosi könyvtárainál rendszeresített könyvtári szakvizsga szabályzata. Jegyzetekkel. 1911. Ára 50 f.
- A Fővárosi Könyvtár (rég) szakkatalógusának átnézete és mutatója. (Könyvomat). Ára 5 K.
- A Tizedes osztályozás magyar nyelvű kiadása. (Könyvomat.) Ára 20 K.
- Szabó Ervin. A modern könyvtárápítás némely elvéről, tekintettel a főváros terveire. Előadás. 1911. Ára 1 K.
- A fiókkönyvtárak szabályzata. 1915. Ára 2 f.
- Fiókok ügykezelése. (Könyvomat.) 1913. Ára 2 K.

TÁJÉKOZÁSUL

A Budapesti Városi nyilvános könyvtár központja (IV. Gróf Károlyi-utca 8., I. em. nyitva van minden hétköznap d. e. 9-től esti 8-ig, vasár- és ünnepnapon 10-től 1-ig normanapokon zárva van.

Normanapok: Újév. — Március 15. — Nagypéntek. — Husvét vasárnapja. — Pünkösöd vasárnapja. — Urnapja. — Augusztus 20. — December 25.

Az olvasóterem használatát minden felnőtt számára szabad, sem díj fizetéséhez, sem engedélyhez kötve nincs.

A látogatónak ingyen áll rendelkezésére a ruhatár, hol felsőkabátját és esernyőjét köteles letenni.

Az olvasó- és folyóiratszobába csupán rózsaszínű olvasójegygyel és helyszámmal szabad belépni. Ha az olvasó a folyóiratszobát akarja használni, oda szóló helyszámot kérjen. Ha csupán kézikönyvtári könyvet akar olvasni, a rózsaszínű lapra nem ír föl semmit, azonban a lapot távozásig megőrzi, akkor pedig a helyszámmal együtt leadja az ügyeletes gyakor-
noknak. Ha oly könyvet kíván, mely nincs a kézikönyvtárban, kikeresi címét a katalógusban, a mű helyszámát (a cédula bal sarkán!), szerzője nevét és a mű címét ráírja a rózsaszínű kériőlapra, ezt átadja a gyakor-
noknak és helyén várja meg, míg a könyvet megkapja.

Három katalógus van: betűrendes szerzői, tárgyi és földrajzi katalógus.

Kölcsönzőjegyvet félévre egy korondért minden felnőtt budapesti lakos válthat, ki személyazonosságát és lakása címét elfogadható módon igazolja. Kiskorúért nagykorú állhat

jót. A kölcsönzés határideje 4 hét. Késedelm visszahozás esetén 10 fillér intésdíj és kötetként napi 5 fillér bírság fizetendő.

Fővilágosítást az ügyeletes tisztviselő irodalmi tanácsot, bibliográfiai felvilágosítást a referense könyvtáros ad.

A könyvtár írásban és telefonon is szívesen válaszol hozzá intézett kérdésekre. (Telefon szám 120—15 és 12—56)

Részletesebb útbaigazítást nyújt *Útmutató a könyvtár használatáról* című füzetünk, mely 10 fillérért kapható.

Fiókkönyvtárak

1. sz. fiók. IV. Gróf Károlyi-utca 8. — Hirtelen folyóiratolvasó. Nyitva hétköznap reggel 8-tól este 8-ig, vasár- és ünnepnap 10—1-ig. — Ifjúsági olvasó. Heti nap 12—2-ig és 3—6-ig, vasár- és ünnepnap 10—Normanapokon zárva.

2. sz. fiók. (Deák Ferenc könyvtár.) VII. Almásy-tér. Nyitva hétköznap d. u. 4—8-ig. — Ifjúsági kölcsönző 12—2-ig. Vasár- és ünnepnap d. e. 10—Normanapokon zárva.

3. sz. fiók. X. ker. Százados-út 10. (Fővárosi kislakástelep.) Nyitva hétköznap d. u. 4—8-ig. Vasár- és ünnepnapon zárva.

4. sz. fiók. (Fővárosi Diákmenza könyvtára.) IV. Városház-u. 10. Nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 3—1-ig (csak a Menza tagjai részére).

5. sz. fiók. Kölcsönző állomás az Állatkertben.

DESIDERATA

Acta Societatis Jablonovianae 1, 5—6.
Nova acta 1—9. Preisschriften 1—36.
Agathon: Les jeunes gens d'aujourd'hui.
Anthrophyteia 1.
Archaeologiai közlemények 1—2, 21.
Arndt: Entwicklung Deutschlands. z. Industriestaate.
Athenaeum kézi lexikona.
Ausweise u. d. auswärt. Handel d. Österr.-Ung. Monarchie. 1831—49, 1850—60, 1874.
Bancroft: Gesch. d. Ver. Staaten 8—10. 1864—75.
Beaulieu: Essais histor. s. l. causes de la Rév. 1801.
Bergmann: Zollsystem-Frage. Bevölkerung u. Viehstand v. Ungarn. 1857.
Boesigk: Syst. Verz. v. Büchern betr. d. Literatur d. Privatunter-
richts. 1857.
Chardon: A propos d'une union douanière.
De la Gorce: Hist. de la 2. République franç. 1—2.
Deutsch-franz. Krieg 1870—71. 1: 2.
Droysen: Gesch. preuss. Politik 1—14.
Eberstadt: Handbuch d. Wohnungs-
wesens.
Eisler: Philosophenlexikon.
— Wörterbuch d. philosoph. Begriffe 1—3.
Emerson: Az emberi szellem képviselői.
Enzyklopädie d. math. Wissenschaften.
Friedrich: Bibliotheca orientalis 1, 3.
Führer auf d. deutschen Schifffahrts-
strassen 3.
Gallois: Hist. d. journaux et d. journalistes de la Rév. franç. 1—2.
Gesch. tech. u. nat. Verh. d. evang. Landbewohner im Deutschen Reich 2: 7—10.

Gesellschaft österr. Volkswirte Verhandlungen 1900.
Gesetz-Sammlung f. d. kgl. Preuss. Staaten. 7. Aufl. 6—9.
Glaubrecht: Die Teilg. d. Eigentums in Ober- u. Nutzigentum 1849.
Grätzer: Der Praktiker.
Green: Gesch. d. engl. Volkes 2.
Grundsteuerentlastung in Österreich. 1857.
Grunzel: Zoll- u. Handelsbündnis mit Deutschland.
Hand- & Lehrbuch d. Staatswiss. 1: 7—8, 18.
Handel- u. Industrie Ungarns. Jahres-
ber. 1860—62, 1904—06, 1910, 1912.
Harkányi: Holnap asszonyai.
— Holnap férfai.
Hazai közmunka és közl. ügyek tört. és fejl. 1885.
Hettner: Grundzüge d. Länderkunde 1.
Hoffmann-Wagner: Magyarország virágos növényei.
Huszadik század 1—2, 4.
Jacob: Staatsfinanzwiss. 1821.
Jahrbuch d. dtschnat. Handlungs-
gehilfen 1910—16.
Jahrbuch v. Kinderschutz u. Jugend-
wohl. Hamb. 1911—12.
Jahrbuch f. Nationalök. u. Stat. N. F. 21: 2—3, 5.
Keleti szemle 14.
Krapf: Handb. d. Zoll- u. Staats-
monopolien. 1811.
Laband: Staatsrecht d. Dtschen Reiches 3.
Lavergne: Economie rurale de la France depuis 1789. 1866.
Magyar stat. évkönyv. 1872—73. [1889—92. 2 péld.] 1894.
Magyarországi szocializmus munkásmozgalmak 1900—01.
Manninger: Onomatologia medica.
Márkus: Felsőbírók elvi hatá-
rozatai 6—17.

Meyer: Gesch. d. Altertums 1—48.
Michoff: Population de la Turquie de la Bulgarie au 18—19. s. S.
Militärische Rundschau 1.
Munkások ujsága 1848. szept. —dec.
Müller: Krieg in Süd-Afrika 1899.
Nagy: Magyarország családai 1.
Navy league annual 1—2.
New international year book 19.
Paulsen: Kant.
Pázmány Péter összes művei.
Revue Slave 4—17.
Roll: Enzykl. d. Eisenbahnw. 2. Aufl.
Rückblicke auf d. Entwicklung d. Volkswirtsch. 1866—67, 1868.
Scharling: Bankpolitik.
Schriften d. Zentralist. f. Volksw. 6, 8—9, 13, 15, 18, 21, 24, 26, 28.
Sombart: Moderne Kapitalismus.
Springer: Staat u. Nation.
Statistische Übers. d. Waarenverkehr u. Zoll-Ertrag 1842—1848—73.
Stoll: Suggestion u. Hypnotismus.
Szalay-Baróti: Magyarország története.
Tagányi: Földközösségek története Magyarországon.
Tarczai: Német világ Budán. 18.
—: Török világ Budán. 1897.
Tarczy: Budai Sárospárd. 1883.
Teutsch: Abriss d. Gesch. Siebenbürgens. 1.
Ueberweg: Grundriss d. Gesch. Philos. Neueste Aufl.
Vámbéry-Kálmán: Magyar-német jogi szótár.
Wallace: Geogr. Verbreitung Tiere.
Worms: Association douanière franco-allemande.

A BUDAPESTI VÁROSI KÖNYVTÁR ÉRTESÍTŐJE

1916
X. ÉVFOLYAM 4-6. SZÁM

TARTALOM:

A Központi Könyvtár új szerze- ményei 1916 júl.-dec.	129	Pénzügy	155
Általános munkák	129	Néprajz	157
Bölcsélet	132	Nyelvészet	157
Vallás. Egyház	134	Természettudomány	157
Társadalomtudomány	135	Alkalmazott tudományok	157
Statisztika. Népszégtan	137	Közegészségügy	157
Államtudomány	138	Kereskedelmi ismeretek	159
Társadalmi kérdés	140	Művészet. Városépítés	159
Jogtudomány	143	Irodalom	159
Közigazgatás	146	Történelem	160
Jótékonyág	147	Földrajz	160
Közüktatás	148	Életrajzok. Emlékiratok	161
Közügazdaság	150	A Budapesti gyűjtemény gyara- podása	162
Bányászat	151	A Kézikönyvtár gyarapodása	166
Mezőgazdaság	151	Adományozók jegyzéke	171
Iparpolitika	152	Hírek és közlések	172
Közükekedés	153	Név- és címmutató a szerze- mények jegyzékéhez	174
Kereskedelem	154	Betűrendes tárgymutató a szerzemények jegyzékéhez	181
Pénz. Hitelügy	154		
Biztosításügy	155		

E szám ára 40 fillér

BULLETIN DER
STADTBIBLIOTHEK
VON BUDAPEST

1916 10. JAHRG. Nr. 4-6

BULLETIN OF THE
BUDAPEST
PUBLIC LIBRARY

1916 10th YEAR No 4-6

LEZÁRATOTT 1917 FEBRUÁR 1-ÉN

TÁJÉKOZÁSUL

A Budapesti Városi nyilvános könyvtár központja (IV., Gróf Károlyi-utca 8., I. em.) nyitva van minden hétköznap d. e. 9-től esti 8-ig, vasár- és ünnepnapon 10-től 1-ig; normanapokon zárva van.

Normanapok: Újév. — Március 15. — Nagypéntek. — Husvét vasárnapja. — Pünkösd vasárnapja. — Úrnapja. — Augusztus 20. — December 25.

Az olvasóterem használata minden felnőtt számára szabad, sem díj fizetéséhez, sem engedélyhez kötve nincs.

A látogatónak ingyen áll rendelkezésre a ruhatár, hol felsőkabátját és esernyőjét köteles letenni.

Az olvasó- és folyóiratszobába csupán rózsaszínű olvasójegygyel és helyszámmal szabad belépni. Ha az olvasó a folyóiratszobát akarja használni, oda szóló helyszámot kérjen. Ha csupán kézikönyvtári könyvet akar olvasni, a rózsaszínű lapra nem ír föl semmit, azonban a lapot távozásig megőrzi, akkor pedig a helyszámmal együtt leadja az ügyeletes gyakor-noknak. Ha oly könyvet kíván, mely nincs a kézikönyvtárban, kikeresi címét a katalógusban, a mű helyszámát (a cédula bal sarkán !), szerzője nevét és a mű címét ráírja a rózsaszínű kéréslapra, ezt átadja a gyakor-noknak és helyén várja meg, míg a könyvet megkapja.

Három katalógus van: betűrendes szerzői, tárgyi és földrajzi katalógus.

Kölcsönzőjegyvet félvre egy koronáért minden felnőtt budapesti lakos válthat, ki személyazonosságát és lakása címét elfogadható módon igazolja. Kiskorúért nagykorú állhat jó. A kölcsönzés határideje 4 hét. Késedelmes vissza-

hozás esetén 10 fillér intésdíj és kötetenként napi 5 fillér bírság fizetendő.

Fővilágosítást az ügyeletes tisztviselő ad, irodalmi tanácsot, bibliográfiai fővilágosítást a reference könyvtáros.

A könyvtár írásban és telefonon is szívesen válaszol hozzá intézett kérdésekre. (Telefon-szám 120—15 és 120—56)

Részletesebb útbaigazítást nyújt Útmutató a könyvtár használatáról című füzetünk, mely 10 fillérért kapható.

Fiókkönyvtárak

1. sz. fiók. IV. Gróf Károlyi-utca 8. — Hírlap- és folyóiratolvasó. Nyitva hétköznap 8-tól 2-ig, vasár- és ünnepnap 10—1-ig. Kölcsönző. (IV. Királyi Pál-utca 11.) hétköznap 10—1-ig és 4—1/8-ig. — Ifjúsági kölcsönző (IV. Királyi Pál-utca 11.), hétköznap 1—4-ig, vasár- és ünnepnap 10—1-ig. Normanapokon zárva.

2. sz. fiók. (Deák Ferenc könyvtár.) VII. ker., Almásy-tér. Nyitva hétköznap d. u. 4—8-ig. — Ifjúsági kölcsönző 12—2-ig. Vasár- és ünnepnap d. e. 10—1-ig. Normanapokon zárva.

3. sz. fiók. X. ker., Százados-út 10. (Fővárosi kislakástelep.) Nyitva hétköznap d. u. 4—8-ig. Vasár-, ünnepnap és normanapokon zárva.

4. sz. fiók. (Fővárosi Diákmenza könyvtára.) IV. ker. Városház-u. 10. Nyitva d. e. 8—12-ig és d. u. 3—1/2-ig (csak a Menza tagjai részére).

5. sz. fiók. Kölcsönző állomás az Állatkertben.

A Városi Könyvtár szerzeményeinek válogatott jegyzéke 1916 július—december havában*

Verzeichnis ausgewählter Zugänge der Stadtbibliothek, Juli bis Dezember 1916
Select list of new accession, July to December 1916

O Általános munkák

Allgemeines — General works

012 Egyéni bibliográfiák

Biobibliographie

Bibliography of individual authors

Carpenter, Edw.] A bibliography of the writings of E. C. London: Allen & Unwin 1916. 14 p. 0120/24

Meckauer, Walt. Bergson-Bibliographie. — Meckauer: Intuitionismus u. Bergson. 1917. p. IX—XIV. 150—60. 36126

Stöhr, A. Ernst Mach. — Wien. Universität. Feierl. Inauguration d. Rektors, 1916/17. p. 37—46. 4753/14

014.4 Folyóiratindexek

Zeitschriftenregister

Indexes of periodicals

Bulletin de l'Institut international de statistique. Table des matières contenus dans les tomes 1—20. 109 p. — Bulletin de l'inst. intern. de statist. 20. 1916. Suppl. 753

Szabadalmi közlöny. Jegyzék azokról az iparjogi törvényekről és rendeletekről, amelyek a M. kir. szabadalmi hiv. 20 évi fennállása alatt a Szabadalmi közlönyben megjelentek. Bp.: Pallas [1916.] 23 p. — Szabadalmi közlöny. Melléklet. 579/101

015 Nemzeti bibliográfiák

Nationalbibliographien

National bibliographies

Corns, Albert R. & Archibald Sparke. A bibliography of unfinished books in the English language. With annotations. London: Quaritch 1915. 255 p. 01542/1

Halbjahrsverzeichnis der im deutschen Buchhandel erschienenen Bücher, Zeitschriften und Landkarten. T. 1-2. Bearb. v. d. Bibliogr. Abt. d. Börsenvereins d. dtischen Buchhändler. Halbjahr 1— . 1916— . Lpzg.

1. Titelverzeichnis.
2. Register.

01543/22

Nederlandsche bibliographie. Lijst van nieuw verschenen boeken, muziek, kaarten enz. 1915— . 's-Gravenhage: Nijhoff.

q 01549/5

016 Szakbibliográfiák

Spezialbibliographien

Bibliographies of special subjects

Budapest. Városi nyilvános könyvtár. A Duna. — Die Donau. — Le Danube. Bp.: Háziny. 1916. 33 p. — Budapest. Városi nyilván. kvt. Aktuális kérdések irodalma, 34. 01630/22/34

Edkins, Jos. Books and papers for the study of Chinese Buddhism.

— Edkins: Chinese Buddhism. 1916. p. 403—19. A 51.24/1

Egyesült Államok. Library of Congress. List of reference on prison labor. Comp. under the dir. of Herm. H. B. Meyer. Washington: Gov. pr. off. 1915. 74 p. 01633/54

* A háborúra és a vele összefüggő politikai és közgazdasági kérdésekre vonatkozó irodalmat lásd: A világháború újabb irodalma c. jegyzékeinkben. Eddig megjelent hét sorozat. (Egyenként 20—40 fillér.)

Goldsmith, Peter H. A brief bibliography of books in English, Spanish and Portuguese, rel. to the republics commonly called Latin American, with comments. New York: Macmillan 1915. XIX, 107 p. **01698/1**

Hacker Ervin. Forrásművek a rabmunkáról. — Hacker: Rabmunka. 1916. p. VII—XII. **36005**

Held, Hans Ludw. Deutsche Bibliographie des Buddhismus. Eine Übersicht über deutschsprachliche buddhistische und buddhologische Buchwerke, mit ausschliesslicher Berücks. des Buddhismus als Religionswissenschaft. München: Hans Sachs-Verl. 1916. VIII, 190 p. **q 0162/12**

Hill, Winifred C. A. select bibliography of publications on foreign colonisation. Aberdeen: Univers. pr. 1915. 48 p. (Royal colonial inst. bibliographies, 1.) **01632/26**

Jordan, Louis Henry. Comparative religion; its adjuncts and allies. Oxford: Univers. pr. 1915. XXXII, 574 p. **0162/11**

New York State library. Selected national bibliographies. Albany: Univers. 1915. 58 p. (Library school bull. 38.) **01601/1**

Palmer, Thomas W. Guide to the law and legal literature of Spain. Prep. under the dir. of Edwin M. Borchard. Washington: Gov. pr. off. 1915. 174 p. (Library of Congress.) **q 01634/65**

Pasteiner Iván. Adalékok a magyar főiskolai oktatás bibliográfiájához. Bp.: Egyet. ny. 1916. 56 p. — Budapest. Egyetem. Könyvtár címjegyzékének mell. 1. **01637/30**

Schaefer, Wilh. Die Feuerversicherungsliteratur. Hannover: Rechts- . . . wissenschaftl. Verl. 1915. p. 465—524. (Aus: Dtsches Feuerversicherungswesen.) **01638/87**

Sipos Kámilló, lécfalvi. A nemzetiségi kérdés könyvészetéhez. 1— . k. Kolozsvár: Emke 1915— . **01632/23**

Stephens, Ethel. American popular magazines. A bibliography. Boston: Boston book co. 1916. 32 p. **01605/3**

Vierordt, Herm. Medizingeschichtliches Hilfsbuch mit bes. Berücks. der Entdeckungsgeschichte und der Biographie. Tübingen: Laupp 1916. VII, 469 p. **01661/1**

Werner, Johs. Die neuen theologischen Enzyklopädien. Lpzg: Heinsius 1916. 52 p. (Aus: Theolog. Jahresber.) **35083**

017 Katalógusok

Kataloge — Catalogs

Buch und Bild. Jahresrundschaу der Zeitschrift für Bücherfreunde. 1916— . Lpzg. **0174/55**

1916— . Hg. v. Geo. Witkowski.

Budapest. Egyetem. Nemzetgazdasági statisztikai szeminárium. Könyvtárának katalógusa. Szerk. Krisztics Sándor & Márki Hugó. Bp.: Franklin 1916. VI, 298 p. **01638/85**

Budapest. Fővárosi pedagógiai könyvtár. Könyvjegyzék. 1— . r. — Katalog der Städtischen pädagogischen Bibliothek. Bp. 1. Neveléstudomány. 1916. XII, 208 p. **01637/31**

Budapest. Nemzeti múzeum könyvtára. Címjegyzék. 5. A magyar és magyarországi időszaki sajtó időrendi áttekintése, 1705—1867. Összeáll. Kereszty István. Bp. 1916. 98 p. (Catalogus biblioth. Museae nat. Hungar. 5.) **0171/81**

Magyarország. Vallás- és közoktatásügyi minisztérium. A budapesti könyvtárakba és intézetekbe járó természettudományi, orvosi és mezőgazdasági folyóiratok jegyzéke. Összeáll. Körösy Kornél & Lenhossék Mihály. Bp.: Kilián 1916. 53 p. **0171/79**

Rosenthal, Ludw., München. Handschriften und Miniaturen aus Europa, Asien und Afrika, 8—19. Jahrh. München 1915. 99 p. **q 0900/11**

Wien. Hofbibliothek. Katalog der Buchkunstausstellung. Wien 1916. VIII, 100 p. **0900/12**

02 Könyvtárügy

Bibliothekswesen — Library economy

Boyd, Clarence Eug. Public libraries and literary culture in ancient Rome. Chicago: Univers. pr. 1915. 77 p. **0274/192**

Brade, L. Illustriertes Buchbinderbuch. [1882.] 6. neuberb. Aufl. v. Hans Bauer und Paul Kersten. Halle a. d. Saale: Knapp 1914—16. X, 486 p. 24 t. **0257/14**

[Byles, R. B.] The card index system. London: Pitman [1916.] X, 121 p. (Pitman's pract. primers of business.) **0253/41**

- Chandler, Alice G.** The country library versus the donor and the architect. Boston: Wright & Potter 1915. 9 p. 0220/16
- Clavié, Marcel.** La vie nouvelle des bibliothèques municipales de la ville de Paris. Paris: Alcan 1916. 38 p. 0274/203
- Dewey, Melvil.** Decimal classification and relative index for libraries, clippings, notes, etc. [1895.] 9. rev. ed. New York: Lake Placid club 1915. 856 p. 0254/36
- Egyesült Államok. Kongresszus.** Proceedings of the librarians' first convention in New York 1853. New York: Murray 1915. 63 p. 0206/1
- Egyesült Államok. Bureau of education.** Public, society and school libraries. Washington: Gov. pr. off. 1915. 258, IV p. (Bull. 652.) 0270/16
- Frankfurt a. M. Freiherrlich Carl v. Rothschild'sche öffentliche Bibliothek.** Benutzungsordnung, 1916. Nebst Anleitung zur Benutzung. Frankfurt a. M.: Knauer 1916. 17 p. 0274/205
- Frankfurt a. M. Freiherrlich Carl v. Rothschild'sche öffentliche Bibliothek.** Bibliotheks- und Hausordnung, 1916. Frankfurt a. M.: Knauer 1916. 11 p. 0274/206
- Frankfurt a. M. Freiherrlich Carl v. Rothschild'sche öffentliche Bibliothek.** Fachübersicht der Lesesaal-Bibliothek. Frankfurt a. M.: Knauer [1916?] 7 p. 0274/207
- Harnack, Adolf.** Die Benutzung der Königlichen Bibliothek und die deutsche Nationalbibliothek. — Harnack: Friedens- & Kriegsarbeit. 1916. p. 227—61. 36125
- Herrigel, Herm.** Volksbildung und Volksbibliothek. Eine Abrechnung. Jena: Diederichs 1916. 31 p. 0201/2
- Leipzig. Börsenverein der deutschen Buchhändler.** Denkschrift zur Einweihungsfeier der Deutschen Bücherei. Lpzg 1916. 215 p. 16 t. 0270/18
- Leipzig. Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler.** Urkunden und Beiträge zu ihrer Begründung und Entwicklung. 10. Ausg. Lpzg 1915. 115 p. VIII t. q 0270/15
- Leipzig. Zentralstelle für volkstümliches Büchereiwesen.** Aufgabe, Organe, Ausbreitung und Würdigung der neueren Bestrebungen im deutschen volkstümlichen Büchereiwesen. Lpzg: Thomas 1916. 30 p. 3 t. 0206/2
- Magyarország. Országos közművelődési tanács.** Évi beszámoló a Vasárnapi Könyvről. 1915/16— Bp. 0281/18
- Massachusetts. Free public library commission.** Free public library buildings — a roll of honor. Boston: Wright & Potter 1915. 15 p. 0220/17
- Massachusetts. Free public library commission.** Our service to Massachusetts towns. Boston 1915. [4] p. 0218/17
- Massachusetts. Library club.** Outlines for an hour's exercise on How to use the library, with children of the highest grammar grade. Massachusetts [1915. 4 p.] 0255/5
- Potter, Alfred Claghorn.** The library of Harvard university. Descriptive and historical notes. [1903.] 3. ed. Cambridge: Harvard univers. pr. 1915. 170 p. 0277/16
Bibliography: p. 156—67.
- Rösl, J.** Verzeichnis der öffentlichen schweiz. Bibliotheken. Bern: Semminger 1916. VIII, 168 p. 0270/17
- Somerville. Public library.** By-laws of the Board of trustees. Somerville 1915. [5] p. 0218/19
- Szabó Ervin.** Munkásképzés és munkáltató-érdek. 1917. (A Magy. gyáriparból.) R 027.6
- Wiesner Jak.** Der ungarische Buchhandel. Bp.: Hornyánszky [1916.] 70 p. 0204/5

028.8 Mintakatalógusok

Musterkataloge — Aids to readers

- Booth, Mary Josephine.** List of material which may be obtained free or at small cost. Chicago: American libr. assoc. 1915. 67 p. 0288/79
- Németország. Generalsekretariat der kath. Jugendvereinigungen.** Einrichtung von Lesemappen. Düsseldorf: Schwann 1916. 24 p. (Vorstandsheft 6.) 0216/6
- Powys, John Cowper.** One hundred best books. With commentary and an essay on books and reading. New York: Shaw 1916. 73 p. 0288/80

07 Ujságírás

Zeitungswesen — Journalism

Klein, Felix Jos. Friedensjustiz und Presse. Bonn 1916. P 347.919.1

Peters, Franz. Der Beruf des Journalisten. Hg. v. Verb. d. schlesischen Presse. Breslau 1916. P 07(43)

Pitroff Pál. A győri sajtó története (1728—1850). Győr: Város kiad. 1915. 150 p. 35013

Unger, Ant. Alf. Betrachtungen über das Zeitungswesen. Frankfurt a. M.: Blazek & Bergmann 1916. 60 p. 0204/6

I Bölcsélet

Philosophie — Philosophy

Amersfoort (Hollande). École internationale de philosophie. [Prospectus.] Amersfoort 1916. P 1(07)

Baege, M. H. Die Naturphilosophie von Ernst Mach. Berlin: Psychol.-soziol. Verl. 1916. 31 p. 35633

Baldwin, James Mark. Genetic theory of reality, being the outcome of genetic logic as issuing in the aesthetic theory of reality called pancalism. New York: Putnam 1915. XVII, 335 p. 35503

Cay v. Brockdorff, Br. Die Wahrheit über Bergson. Berlin: Curtius 1916. 55 p. 35420

Fischer, Paul. Nietzsche Zarathustra und Jesus Christus. [1910.] 2. Aufl. Stuttg.: Verl. d. ev. Gesellsch. 1914. VIII, 88 p. 34979

Hager, Wilh. Bergson als Neu-Romantiker mit bes. Berücks. von M. Maeterlinck. Diss. München 1916. VIII, 80 p. 34827
Bibliographie: p. VI—VIII.

Henning, Hans. Ernst Mach als Philosoph, Physiker und Psycholog. Lpzg: Barth 1915. XVIII, 185 p. 35952
Bibliographie: p. XI—XVIII.

Husserl, Edm. Ideen zu einer reinen Phänomenologie und phänomenologischen Philosophie. Buch 1—
== Jahrbuch f. Philos. 2. 1916. p. 1—319. 4874/2

Jerusalem, [Wilh.] Bevezetés a filozófiába. [Einleitung in die Philosophie. 1899.] Ford. Schöpflin Aladár. Bp.: Franklin 1916. 255 p. (Kultura & tudomány) 35926

Lasson, Geo. Was heisst Hegelianismus? Berlin: Reuther & Reichard 1916. 36 p.
== Philosophische Vortr. 11. 4767/10

Meckauer, Walt. Der Intuitionismus und seine Elemente bei Henri Bergson. Lpzg: Meiner 1917. XIV, 160 p. 36126
Bibliographie: p. IX—XIV, 150—60.

Paulsen, Frdr. Einleitung in die Philosophie. [1892.] 27—28. Aufl. Stuttg.: Cotta 1916. XVIII, 466 p. 36022

Schmidt, Heinr. Philosophisches Wörterbuch. [1912.] 2. umgearb. & verm. Aufl. Lpzg.: Kröner 1916. 264 p. (Kröners Taschenausg.) 35571

Scholz, Heinr. Die Hauptschriften zum Pantheismusstreit zwischen Jacobi und Mendelssohn. Berlin: Reuther & Reichard 1916. CXXVIII, 364, 22 p.
== Neudrucke seltener philos. Werke, Bd 6. 4766/6

Vaihinger, Hans. Nietzsche als Philosoph. [1902.] 4. Aufl. Berlin: Reuther & Reichard 1916. 80 p. 35596

Wasmann, Erich. Ernst Haeckels Kulturarbeit. Freiburg i. Br.: Herder 1916. 54 p. (Stimmen d. Zeit. Erg.-He, 1.) 35082

II Metafizika

Metafizik — Metaphysics

Conrad-Martius, Hedwig. Zur Ontologie und Erscheinungslehre der realen Aussenwelt. Verbunden mit einer Kritik positivistischer Theorien.
== Jahrbuch f. Philos. & phänomen. Forschung, 3. 1916. p. 345—542. 4874/3

Du Bois-Reymond, Emil. Über die Grenzen des Naturerkennens. Die sieben Welträtsel. Vortr. [1881.] 7. Aufl. Lpzg: Veit 1916. 119 p. 35660

Einstein, A. Die Grundlage der allgemeinen Relativitätstheorie. Lpzg: Barth 1916. 64 p. 35181

Ihmels, Karl. Die Entstehung der organischen Natur nach Schelling, Darwin und Wundt. Eine Untersuchung über den Entwicklungsgedanken. Lpzg: Scholl 1916. 103 p. 35590

Simmel, Geo. Das Problem der historischen Zeit. Berlin: Reuther & Reichard 1916. 31 p.
== Philosophische Vortr. 12. 4767/11

13 Okkult tudományok

Ockultismus — Occultism

Benedikt, Mor. Leitfaden der Rutenlehre (Wünschelrute). Berlin: Urban & Schwarzenberg 1916. XVI, 80 p. 34739

Haack, Ernst. Die Sekte der Szientisten oder Gesundbeter. Schwerin 1916. P 614.26

Kleuker, Karl. Lehre und Heilverfahren der Szientisten (der sog. Gesundbeter) mit einem Charakterbilde der Begründerin des Szientismus [Mary Baker Eddy]. Lpzg 1916. P 614.26

15 Lélektan

Psychologie — Psychology

Breuer, Jos. & Sigm. Freud. Studien über Hysterie. [1895.] 3. Aufl. Lpzg: Deuticke 1916. VI, 269 p. 34885

Erdmann, Benno. Methodologische Konsequenzen aus der Theorie der Abstraktion. Berlin: Reimer 1916. p. 487—521. (Sitzungsber. d. königl. preuss. Akad. d. Wiss. 22.) 35854

Freud, Sigm. Über Psychoanalyse. Vorlesungen. [1910.] 3. Aufl. Lpzg: Deuticke 1916. 62 p. 34889

Freud, Sigm. Vorlesungen zur Einführung in die Psychoanalyse. T. 1— . Lpzg: Heller 1916— . 35371

Grau, Kurt Joachim. Die Entwicklung des Bewusstseinsbegriffes im 17—18. Jahrhundert. Halle a. S.: Niemeyer 1916. VIII, 242 p. (Abhandl. z. Philosophie & ihrer Gesch. 39.) 34912

Marbe, Karl. Die Rechenkunst der Schimpansen im Frankfurter Zoologischen Garten nebst Bemerkungen zur Tierpsychologie und einem offenen Brief an Herrn Krall. Lpzg: Teubner 1916. p. 135—85. (Fortschr. d. Psychologie und ihrer Anwendungen, 4. 3.) 35511

Marcinowski, J. Ärztliche Erziehungskunst und Charakterbildung. Die sittlichen Werte der psycho-analytischen Behandlung nervöser Zustände. München: Reinhardt 1916. 55 p. 35070

Pfänder, Alex. Zur Psychologie der Gesinnungen. T. 1-2. == Jahrbuch f. Philosophie und phänomenologische Forschung. 1 16. 2. p. 325—99; 3. p. 1—125. 4874

Ruederer, Hans. Über die Wahrnehmung des gesprochenen Wortes. Eine experimentell-psychologische Untersuchung. Diss. Borna-Lpzg: Noske 1916. 56 p. 35194

Wheeler, Olive A. Anthropomorphism and science. A study of the development of ejective cognition in the individual and the race. London: Allen & Unwin 1916. 254 p. 34902

16 Logika

Logik — Logic

Hochstetter-Preyer, Agnes. Das Beschreiben. Eine logische Untersuchung zur positivistischen Methodenlehre. Diss. Halle 1916. 89 p. 36030

Kloss, M. Der Allgemeinwert technischen Denkens. Rede. Berlin: Dtsche Schriftverl. 1916. 15 p. 35638

Kraus, Emil. Der Systemgedanke bei Kant und Fichte. Berlin: Reuther & Reichard 1916. 63 p. == Kantstudien, 37. 4765/37

Ritzel, Herm. Über analytische Urteile. Eine Studie zur Phänomenologie des Begriffs. Diss. Halle a. d. S.: Niemeyer 1916. 92 p. 35191

17 Erkölcshölcsélet

Ethik — Ethics

Foerster, F. W. Az élet művészete. [Lebensführung. 1909.] 2. jav. kiad. Bp.: Stephaneum 1915. VIII, 280 p. (Szoc. missziótárs. kiadv.) 35631

Hildebrand, Dietr. Die Idee der sittlichen Handlung. == Jahrbuch f. Philos. & phänomen. Forschung, 3. 1916. p. 126—251. 4874/3

Rauch, Andr. Das Lohnmotiv in der katholischen Moral. Diss. Mainz: Kirchheim 1916. 50 p. 36164

Sawicki, Franz. Der Sinn des Lebens. Eine katholische Lebensphilosophie. [1913.] 2. verb. Aufl. Paderborn: Bonifazius-Druck. 1916. XIII, 340 p. (Kath. Lebenswerte, 1.)

35322

Stuhlmann Patrik. Etikai problémák. Bp.: Eggenberger 1916. 196 p.

35774

2 Vallás. Egyház

Religion. Theologie

Religion. Theology

Clemen, Karl. Die Reste der primitiven Religion im ältesten Christentum. Giessen: Töpelmann 1916. VIII, 172 p.

35394

Czakó Ambró. A katolikus papság lélektana. Valláspszichológiai tanulmány a magyar róm. kath. papságról. Bp.: Rényi 1916. 171 p.

35539

Harnack, Adolf. Die Askese.

== Harnack: Friedens- & Kriegsarbeit. 1916. p. 141–61.

36125

Heim, Karl. Leitfaden der Dogmatik. Zum Gebrauch bei akademischen Vorlesungen. T. 1— . [1912.] 2. veränd. Aufl. Halle a. S.: Niemeyer 1916— .

34958

Prohászka Ottokár. A szép szeretet anyja. Elmélkedések. Bp.: Szoc. misszió-társ. 1916. 190 p.

35521

Schermann, Thdr. Die kirchliche Überlieferung des 2. Jahrhunderts. Paderborn: Schöningh 1916. VIII, 575–750 p.

== Schermann: Allg. Kirchenordnung, 3.

31683/3

Szabó Vendel. Az egyház tévedhetetlenségének tárgyköre. Győr: Győregyházmegyei alap kny. 1916. 172 p. (Dogmabölcséleti tanulmányok, 1.)

35477

Ürmösi József. A lelkipásztori gondozás és a gazdasági szociális kérdés. Bp.: Kókay 1916. 113 p.

34927

28 Keresztény felekezetek

Christliche Konfessionen

Christian churches and sects

Bergmann, Cornelius. Die Täuferbewegung im Kanton Zürich bis 1660. Lpzg: Heinsius 1916. X, 176 p. (Quellen und Abhandlungen z. schweiz. Reformationsgesch. 2.)

Bibliographie: p. VII–X.

35364

Boros János. Az Unió (hitgyesülés) kezdete Lugoson és Jakabffy Miklós táblabíró működése. Lugos: Virányi ny. 1915. 111 p.

35311

Payr Sándor. Fláciánus elkészek Magyarországon. Egyháztörténeti értekezés. Pozsony: Wigand 1916. 40 p. (A Theologiai szaklapból.)

35404

Schubert, Hans v. Die sogen. Slavenapostel Constantín und Methodius. Aus den Beziehungen Deutschlands zum Südosten. Vortr. Heidelberg: Winter 1916. 32 p.

35186

Webb, Robert C. The real Mormonism. A candid analysis of an interesting but much misunderstood subject in history, life and thought. New York: Sturgis & Walton 1916. XII, 463 p.

35856

29 Vallástudomány

Religionswissenschaft

Science of religion

Dannholz, J. J. Im Banne des Geisterglaubens. Züge des animistischen Heidentums bei den Wasu in Deutsch-Ostafrika. Lpzg: Verl. d. Ev.-luth. Mission 1916. 133 p. 9 t.

35416

Makkai Sándor. A hit problémája. Vallásfilozófiai tanulmány. 1— . r. Bp.: Kókai 1916— .

35708

Von der Pfordten, Otto. Religionsphilosophie. Berlin 1916. 150 p. (Samml. Götschen, 772.)

35313

Webb, Clement C. J. Group theories of religion and the individual. London: Allen & Unwin 1916. 207 p.

35507

291+299 Nem keresztény

vallások

Nicht-christliche Religionen

Non-Christian religions

Beckh, Herm. Buddhismus. Buddha und seine Lehre. Bd 1–2. Berlin 1916. (Samml. Götschen.)

A 54.29/11

A Csend hangja. Töredékek az Arany Szabályok könyvéből. Naponkénti használatra a tanulmányoknak. Sanskritből ford. & jegyzetekkel ell. H. P. B. Angolból ford. G. M. M. Bp.: Kilián [1916.] 78 p.
A 54.29/9

Edkins, Jos. Chinese Buddhism: a volume of sketches, historical, descriptive, and critical. [1879.] Popular ed. London: Paul, Trench 1916. XXXIII, 453 p. A 51.24/1

Frölich, Rich. Tamulische Volksreligion. Ein Beitrag zu ihrer Darstellung und Kritik. Lpzg: Ev.-luth. Mission 1915 63 p.
A 54.29/10

Goldziher, Ignaz. Stellung der alten islamischen Orthodoxie zu den antiken Wissenschaften. Berlin: Akad. d. Wiss. 1916. 46 p. (Aus: Abhandlgen d. Kgl. preuss. Akad. d. Wiss. 1915. Phil.-hist. Klasse, 8.) A 50.29/7

Lehmann, Friedr. Rud. Mana. Eine begriffsgeschichtliche Untersuchung auf ethnologischer Grundlage. Diss. Lpzg 1915. 60 p.
Bibliographie: p. 7—10. 8403

Mong Dsi (Mong ko). [Aufzeichnungen.] Aus dem Chinesischen verdeutscht und erl. v. Rich. Wilhelm. Jena: Diederichs 1916. XIX, 206 p. A 51.29/2

Roeder, Günther. Urkunden zur Religion des alten Ägypten. Übers. & eingel. v. —. Jena: Diederichs 1915. LX, 332 p. (Otto: Religiöse Stimmen der Völker) 35614

3 Társadalom- tudomány

Sozialwissenschaft — Sociologie

Cohn, Geo. Ethik und Soziologie. Lpzg: Barth 1916. IX, 316 p. 35284

Hecker, Jul. F. Russian sociology. A contribution to the history of sociological thought and theory. New York: Columbia univers. pr. 1915. 309 p. (Studies in hist., ec. & publ. law, 161.) A 47.30/29
Bibliography: p. 292—96.

Historisch-politische Blätter für das katholische Deutschland. Bd 157— . München 1916— . 4896
157— . Hg. v. Geo. Jochnner.

Salandra, Ant. La teoria economica della costituzione politica di Achille Loria. [1886.]
== Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 243—59. 36228

Wundt, Wilh. Die Gesellschaft. T. 1—2. Lpzg: Kröner 1917.
== Wundt: Völkerpsychologie, 7—8. 10722/8

301.3 Kultúra. Civilizáció

Kultur — Culture

Hull, Ernest R. Civilisation and culture. London: Sands 1916. 207 p. 35709

Wilson, Woodrow. On being human. New York: Harper 1916. 55 p. 35730

302.5 Család. Nemi élet

Familie. Geschlechtsverkehr

Family. Sexual life

Ehrenberg, Rich. Die Familie in ihrer Bedeutung für das Volksleben. Jena: Fischer 48 p. 35576

Eulenburg, Albert. Moralität und Sexualität. Sexualethische Streifzüge im Gebiete der neueren Philosophie und Ethik. Bonn: Marcus & Weber 1916. 92 p. 35610

Henne am Rhyn, Otto. Prostitution und Mädchenhandel. Neue Enthüllungen aus dem Sklavenleben weisser Frauen und Mädchen. [1903.] 3. verm. Aufl. Lpzg.: Ronniger [1916.] 80 p. 35677

Leathley, S. A. The history of marriage and divorce. London: Long 1916. 160 p. 35734

Lütgert, Wilh. Ethik der Ehe. Halle (Saale) 1916. (Flugschr. d. Bundes z. Erhaltung d. deutschen Volkskraft, 1.) P 302.57

Meisel-Hess, Grete. Das Wesen der Geschlechtlichkeit. Die sexuelle Krise in ihren Beziehungen zur sozialen Frage und zum Krieg. Bd 1—2. Jena: Diederichs 1916. XXXV, 666 p. 35370

Pappritz, Anna. Prostitution und Abolitionismus. Lpzg [1916.] (Flugschr. d. Dtschen Gesellsch. z. Bekämpfung d. Geschlechtskrankheiten, 21.) P 351.764(43)

Pehm, József. Az édesanya a vallás, társadalmi kérdés és költészet tükrében. 11. bőv. kiad. Bp.: Stephaneum ny. 1916. 230 p. 36118

Royden, A. Maude (bev.) Downward paths. An inquiry into the causes which contribute to the making of the prostitute. London: Bell 1916. XIII, 200 p. 35556
Bibliography: p. 197—200.

303.2 Faj szociológia

Soziologie der Rasse

Social anthropology

Beneke, Rud. Über Krankheitsvererbung u. Krankheitsanlage. Halle 1916. P 614.19

Bristol, Lucius Moody. Social adaptation. A study in the development of the doctrine of adaptation as a theory of social progress. Cambridge: Harvard univers. pr. 1915. XII, 356 p. 35831
Bibliography: p. 335—42.

Clarke, Edwin Leavitt. American men of letters. Their nature and nurture. New York: Columbia univers. 1916. 169 p. (Studies in hist., ec. & publ. law, 168.) 35877

Evans, Maur. S. Black and white in South East Africa. A study in sociology. Pref. by Matthew Nathan. [1910.] 2. ed. London: Longmans, Green 1916. XX, 341 p. 1 t. 35455

Nasmyth, Geo. Social progress and the Darwinian theory. A study of force as a factor in human relations. Introd. by Norman Angell. New York: Putnam 1916. XXIII, 417 p. 36247

Rüdin, Ernst. Studien über Vererbung und Entstehung geistiger Störungen. T. 1— . Berlin: Springer (Monogr. a. d. Gesamtgeb. d. Neurologie & Psychiatrie, 12— .) 35390
1. Zur Vererbung und Neuentstehung der Dementia praecox. 1916. IV, 172 p.
Bibliographie: p. 170—72.

Veit, [Joh.] Die Bedeutung der körperlichen und geistigen Gesundheit für die Ehe und die Nachkommenschaft. Halle 1916. P 614.17

Woodruff, Chas. E. Medical ethnology. London: Heinemann [1915.] XI, 321 p. 34875

Zsidókérdés

Dukas, Rosa. Die Motive der preussischen Judenemanzipation von 1812. Diss. Borna-Lpzg 1915. 64 p. 35971

Grossmann Zsigmond. A magyar zsidók V. Ferdinánd alatt (1835—48). Bp.: Egyenlőség kvkiadóhiv. 1916. 43 p. 35369

Guttmann Henrik. A haldokló falu. Bp.: Politzer 1916. 55 p.
== Zsidó problémák, 1. 4870/1

Népünk vallás és foglalkozás szerint. 1916. R 312.97 (439)

Süssmann, Art. Das Erfurter Judenbuch (1357—1407). Lpzg: Fock 1915. i26 p. 35400

Zsidó problémák. 1— . k. Bp. 1916—
1— Szerk. Guttmann Mór & Henrik. 4870

307 Társadalmi lélektan

Gesellschaftspsychologie

Social psychology

Farkas Geiza. Az emberi csoportok lélektana. Bp.: Grill 1916. 240 p. (Társ.-tud. kv. Új sor.) 35612

Kraškovíć, Ludw. Die Psychologie der Kollektivitäten. Vortr. A. d. Kroatischen übers. v. Sigm. v. Posavec. Vukovar: Srijemske novine 1915. VIII, 142 p. 35014
Bibliographie: p. III—VIII.

Le Bon, Gust. Lois psychologiques de l'évolution des peuples. [1894.] 12. éd. Paris: Alcan 1916. 200 p. (Biblioth. de philosophie contemp.) 36142

Leopold [Lajos.] Prestige. Ein gesellschaftspsychologischer Versuch. [1912.] Nach den ung. & engl. Ausg. neu bearb. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht 1916. 431 p. 35655

308 Szociográfia

Soziale Zustandsschilderung

Sociography

Lothar, Rud. Die Seele Spaniens. München: Müller 1916. 354 p. 36124

309 Társadalomtörténet

Kulturgeschichte

History of civilisation

Erdélyi László. Árpád-kori társadalomtörténetünk legkritikusabb kérdései. Bp.: Franklin 1915. 177 p. (A Történeti szemléből.)

== Kolozsvári értek. a magy. műv.-tört. köréből, 6. 3822/6

Ernst, Vikt. Die Entstehung des niederen Adels. Berlin: Kohlhammer 1916. 96 p. 35536

Haltenberger, Mich. Primitive carriers in land transportation. New York 1915. p. 729-46. (Bull. of the Amer. geogr. soc. 47. 10.) 35271

Hoernes, Mor. Kultur der Urzeit. Bd 1— Berlin (Samml. Göschel, 564) 35312/1
1. Steinzeit. 1916. 146 p.

Heer, Albert. Das Feuerlöschwesen der guten alten Zeit. Zürich: Füssli 1916. 123 p. 35668

Kerekes György. Polgárosztályunk kifejlődésének nehézségei a 17. században. Kassa előkészítése a Rákóczi-fölkelésre (1688—1700). Bp.: Lampel 1916. 43 p. (Iparosok olvasótára, 22. 8.) 34838

Mayer, Ernst. Hundertschaft und Zehntschaft nach niederdeutschen Rechten. Heidelberg: Winter 1916. 174 p.
== Deutschrechtliche Beitr. 11. 1. 4903/11

Rawlinson, H. G. Intercourse between India and the western world from the earliest times to the fall of Rome. Cambridge: Univers. pr. 1916. VI, 196 p. 1 t. A 54.90/3

San Salvatore, Gr. Der galante König und sein Hof. Ein Sittenbild a. d. 18. Jahrhundert. [1912.] Berlin: Borngräber [1916.] 469 p. (Bücher d. galanten Zeitalters, 5.) 35772

Schaeffer, Henry. The social legislation of the primitive Semites. New Haven: Yale univers. pr. 1915. XIV, 245 p. 34866

Varga Zsigmond. Az ókori keleti népek művelődéstörténete, kül. tek. a bibliára. 1— . k. Pápa: Ref. főisk. kny. 1915— . A 50.90/8

Ziegler, Theobald. Die geistigen und sozialen Strömungen Deutschlands im 19. und 20. Jahrhundert. [1899.] Neue, vollst. überarb. Volksausg. Berlin: Bondi 1916. VII, 636 p. 35666

31 Statisztika. Népszégtan

Statistik. Demologie

Statistics. Demography

Ausztria. Népszámlálás. 1910. Berufstatistik nach den Ergebnissen der Volkszählung 1910. Böhmen. Wien: Hof- & Staatsdr. 1916. 351 p.

== Ausztria. Statist. Zentralkomm. Österr. Stat. N. F. 3. 8. 629/103

Bortkiewicz, L. v. Über die Zeitfolge zufälliger Ereignisse. == Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 30—111. 753/41

Forcher, H. Zu den Anwendungen der Wahrscheinlichkeitsrechnung in der mathematischen Statistik. == Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 196—215. 753/41

Giusti, U. Sur la mesure de la densité des agglomérations urbaines en général et, en particulier, des agglomérations italiennes. == Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 224—41. 753/41

Gumbel, E. J. Die Berechnung des Bevölkerungsstandes durch Interpolation. Lpzg: Vogel 1916. 88 p. 35153

Godfrey, E. H. Statistical organisation in Canada. == Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 242—57. 753/41

Journal de la Société de statistique de Paris. Année 56— . 1915— . Paris. 4848

Kleeberg, Rud. Die Nationalitätenstatistik, ihre Ziele, Methoden und Ergebnisse. Weida i. Th.: Thomas & Hubert 1915. 198 p. 35650

Kurkin, P. I. Die Semstwo-Sanitätsstatistik des Moskauer Gouvernements. Ihre historische Entwicklung und ihre gegenwärtigen Ergebnisse. Lpzg: Vogel 1916. VI, 108 p. (Archiv f. soz. Hyg. & Demographie. Erg.-H. 3.) A 47.31/3

Meuriot, P. De l'état présent de la statistique religieuse en Europe et hors d'Europe. == Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 330—51. 753/41

Nerschmann, Osk. Gewerbliche Produktionsstatistik. Lpzg: Teubner 1916. 385 p. (Dtsches stat. Zentralbl. Erg.-H. 8.) 35896
Bibliographie: p. 374—76.

Schiff, W. Die Statistik der Haushaltsrechnungen. == Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 761—69. 753/41

Szekeres János. A vakságügyi statisztika főbb eredményei. Bp.: Pesti kny. 1916. 43 p. (A Magyar stat. közleményekből.) 8429

Van der Borgh, R. Die Sicherung internationaler Vergleichbarkeit der Wohnungsstatistik.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 944—69. 753/41

Waber, Leop. Die zahlenmäßige Entwicklung der Völker Österreichs, 1846—1910. [Und] der Länder der ungarischen Krone, 1840—1910. Brünn: Stetter 1916. 133 p. (Aus: Statist. Monatschr.) 35402

Würzburger, E. Zur Frage der Einkommenstatistik.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 797—806. 753/41

312 Népesedés

Bevölkerungsbewegung — Population

Beusch, P. Wanderungen und Stadtkultur. Eine bevölkerungspolitische und sozial-ethische Studie. M. Gladbach: Volksverl. 1916. 112 p. 1 t. 35514

Budapest. Statisztikai hivatal. Budapest halandósága 1908 és 1909-ben. (Az 1910—13. főadatokkal.) — Die Sterblichkeit der Stadt Budapest, 1908—09. (Mit den Hauptabgaben für 1910—13.) Bp.: Kilián 1916. XLVII, 28, 125, 126 p.
== Budapest. Statiszt. hiv. Statiszt. közlemények, 51. 648/49

Colesco, L. Aperçu sur la technique et les résultats du recensement général de Roumanie.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 112—38. 753/41

Csehország. Statistisches Landesamt. Die Wanderbewegung der Bevölkerung des Königreichs Böhmen, auf Grund der Volkszählung v. 31. Dez. 1910 und die Saisonauswanderung aus den Gemeinden Böhmens nach den Erhebungen v. J. 1913. Dtsche Ausg. Prag 1916. 132, 56 p. 2 t.
== Csehország. Statist. Landesamt. Mitteilungen, 24. 1. 1137/24

Huber, M. Table de durée des mariages en France d'après le recensement de 1906, les décès et divorces de 1906—09.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 258—69. 753/41

March, L. La statistique internationale du mouvement de la population d'après les registres d'état civil, 1901—10.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 270—305. 753/41

Meuriot, P. Le mouvement migratoire contemporain à Paris et à Londres.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 306—19. 753/41

Schneider. Ein Jahr Todesursachenstatistik im Regierungsbezirk Arnsberg. Berlin: Schoetz 1916. 81 p.
== Veröffentlichungen a. d. Geb. d. Medizinallverwaltung, 5. 6. 4807/56

Tshuprow, A. Zur Frage des sinkenden Knabenüberschusses unter den ehelich Geborenen.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 378—492. 753/41

312.12 Születések korlátozása

Geburtenrückgang

Limitation of natality

Nicolai, E. Sur la fécondité des mariages et le nombre des enfants par famille.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 352—60. 753/41

Szentiványi Ferenc. Az egyke a Tisza-Maros szögében. 1916. R 312.12 (439.36)

312.222 Gyermekhalandóság

Kindersterblichkeit — Infant mortality

Kahle, Mart. Geburten und Säuglingssterblichkeit im Lichte der Fortpflanzungsökonomie. Diss. München 1916. 116 p. 36083

Rosenfeld, Siegf. Die Kindersterblichkeit in Österreich und ihr Verhältnis zur Säuglingssterblichkeit. Lpzg: Hölder 1916. 142 p. 34920

Szana [Sándor]. Die Bewertung der Säuglingssterblichkeitsziffern. Lpzg 1916. (Aus: Dtsche med. Wochenschr.) R 312.222.1 (439)

Szana Sándor. A magyar gyermekhalandóság értékelése és a védelem alapelvei. 1915. (A Bpesti orvosi ujság tud. közleményei.) R 362.7 (439)

32 Államtudomány

Staatswissenschaft — Political science

Cassirer, Ernst. Freiheit und Formen. Studien zur deutschen Geistesgeschichte. Berlin: Cassirer 1916. XVIII, 574 p. 36258
Boriték: 1917.

Kun József, barabási. Bevezetés a politikába. Bp.: Franklin 1916. 187 p. 35956

Marquardt, Heinz. Adam Müllers Stellung in der ideengeschichtlichen Entwicklung der Sozialökonomie. Diss. Freiburg i. Br. 1915. 134 p. 35972

Penn, Wm. The peace of Europe: The fruits of solitude and other writings. [1690.] Introd. by Jos. Besse. London: Dent [1916.] CLIII, 292 p. 36222

Salandra, Ant. Politica e legislazione. Saggi racc. da G. Fortunato. Bari: Laterza 1915. VI, 500 p. (Bibliot. di cult. mod.) 36228

Stier-Somlo, Fritz. Grund- und Zukunftsfragen deutscher Politik. Bonn: Marcus & Weber 1917. XII, 392 p. 36113

Stier-Somlo, Fritz. Politik. [1907.] 3. verb. & erg. Aufl. Lpzg: Quelle & Meyer 1916. 175 p. (Wissenschaft & Bildung, 4.) 35202

Winkelmann, Therese. Zur Entwicklung der allgemeinen Staats- und Gesellschaftsanschauung Voltaire's. München: Duncker & Humblot 1916. XII, 72 p. (Staats- & sozialwiss. Forschgen, 188.) 34807
Bibliographie: p. IX—XII.

Wolzendorff, Kurt. Staatsrecht und Naturrecht in der Lehre vom Widerstandsrecht des Volkes gegen rechtswidrige Ausübung der Staatsgewalt. Zugleich ein Beitrag zur Entwicklungsgeschichte des modernen Staatsgedankens. Breslau: Marcus 1916. XIV, 535 p. (Untersuchgen z. dtshen Staats- & Rechtsgesch. 126.) 35178

Zillig, Paula. Die Theorie von der gemischten Verfassung in ihrer literarischen Entwicklung im Altertum und ihr Verhältnis zur Lehre Lockes und Montesquieus. Diss. Würzburg 1916. 86 p. 36002

321.82 Demokrácia

Demokratie — Democracy

Drerup, Engelb. Aus einer alten Advokatenrepublik. (Demosthenes und seine Zeit.) — Anh.: Der Krieg als Erwecker literarischer Kunstformen. Paderborn: Schöningh 1916. 211 p. 35609

Salmon, Edw. Shakespeare and democracy. London: McBride, Nast 1916. 58 p. 35274

Starosolskyj, Wolodymyr. Das Majoritätsprinzip. Wien: Deuticke 1916. X, 158 p. — Wiener staatswiss. Studien, 13. 2. 3927/40

Wilson, Woodrow. The new freedom. London: Dent 1916. 287 p. (Wayfarer's libr.) 35729

322 Állam és egyház

Staat und Kirche — State and church

Krix, Leonh. Friedrich Wilhelm I. und die katholische Gemeinde Potsdam. Diss. Berlin 1915. 77 p. 36000
Bibliographie: p. 7—10.

Sägmüller, Johs B. Der rechtliche Begriff der Trennung von Kirche und Staat. Rottentburg 1916. P 348.71

Störmann, Ant. Die städtischen Gravamina gegen den Klerus am Ausgange des Mittelalters und in der Reformationszeit. Münster: Aschendorff 1916. XXII, 324 p. (Reformationsgesch. Stud. 24/26.) 35282
Bibliographie: p. X—XII.

323 Belpolitika

Innere Politik — Home politics

Deák Ferenc Husvéti cikke és a kiegyezést védő beszéde. [1865.] Bevezetést írta Payer Gyula. Bp.: Lampel [1916.] 61 p. (Magy. kvt. 829.) 35736

Müsebeck, Ernst. Die ursprünglichen Grundlagen des Liberalismus und Konservatismus in Deutschland. Berlin: Mittler 1915. 40 p. (Aus: Korrespondenzbl. d. Gesamtver. d. dtshen Geschichts- & Altertumsvereine.) 36105

Ngaosiang Tchou, Louis. Régime des capitulations et la réforme constitutionnelle en Chine. Thèse. Cambridge 1915. VIII, 230 p. A 51.32/10

Pollak, Gust. Fifty years of American idealism. The New York Nation, 1865—1915. Selections and comments. Boston: Mifflin 1915. IX, 468 p. 35136

325.1 + 325.3 Kivándorlás.

Gyarmatosítás

Auswanderung. Kolonisation

Emigration. Colonisation

Dutt, Romesh. The economic history of India under early British rule, from the rise of the British power in 1757 to the accession of Queen Victoria in 1837. [1901.] 4. ed. London: Paul, Trench 1916. XXIV, 436 p. A 54.38/1

Magyarország. Kivándorlási tanács. Iratai. 1— . Bp. 1916— . 4950

Magyarország. Kivándorlási tanács. A háború utáni sürgős teendők a kivándorlás és visszavándorlás tárgyában. Jelentés. Bp. 1916. 120 p.

== Magyarország. Kivándorlási tanács. Iratai, 2. 4950/2

Plügge, W. Innere Kolonisation in Neuseeland. Jena: Fischer 1916. IV, 148 p.
== Probleme d. Weltwirtsch. 26. 519/18

Powers, Caleb & Rich. W. Austin. The immigration bill and the presidents veto. Speeches. Washington 1915. P 325.12(73)

327 Külpolitika

Auswärtige Politik — Foreign politics

Clements, Paul H. The Boxer rebellion. A political and diplomatic review. New York: Columbia univers. 1915. 243 p. (Studies in hist., ec. & publ. law, 160.)
== Bibliography: p. 223—33. A 51.32/9

Deutsche Politik. Wochenschrift für Welt- und Kulturpolitik. Jg 1— . 1916— . Weimar. 4923
1— . Hg. v. Ernst Jäckh, Paul Rohrbach, & Phil. Stein.

Fritzsche, Kurt. Die Englandpolitik Friedrich Wilhelms IV. Dresden: Globus-Verl. 1916. 131 p. (Biblioth. f. Volks- & Weltwirtsch. 13.) 35408

Roloff, Gust. Die Orientpolitik Napoleons I. Weimar: Kiepenheuer 1916. 99 p.
== Deutsche Orient-Bücherei, 16. A 56.32/11/16

Rose, J. Holland. The development of the European nations, 1870—1914. [1905.] 5. ed. London: Constable 1916. XIX, 660 p. 35861

33 Társadalmi kérdés

Soziale Frage — Social question

Pályi Ede. Az új ember erkölcstana. Időszerű államregény. Bp: Singer & Wolfner 1916. 207 p. 35399

Rassbach, Erich Karl. Betrachtungen zur wirtschaftlichen Lage der technischen Privatangestellten in Deutschland. Karlsruhe i. B.: Brau 1916. VI, 298 p. (Volkswirtsch. Abhandl. d. badischen Hochschulen. N. F. 35.) 36272

331 Munkáskérdés

Arbeiterfrage — Labor question

Backert, E. Geschichte der Brauereiarbeiterbewegung. Berlin: Verb. d. Brauerei- & Mühlenarbeiter 1916. 606 p. 35476

Bernheim, Ernst. Auslese und Anpassung (Berufswahl und Berufsschicksal) der Arbeiterschaft in der Heizungsfabrik von Gebrüder Sulzer A.-G. in Oberwinterthur. Bern: Stämpfli 1916. XII, 288 p. (Beitr. z. schweizer. Wirtschaftskunde, 7.) 35527

Britschgi-Schimmer, Ina. Die wirtschaftliche und soziale Lage der italienischen Arbeiter in Deutschland. (Ein Beitrag zur ausländischen Arbeiterfrage.) Karlsruhe i. B.: Braun 1916. XII, 178 p. 34864
Bibliographie: p. IX—XII.

Cohen, Jul. Henry. Law and order in industry. 5 years experience. New York: Macmillan 1916. XVIII, 292 p. 35280

Egyesült-Államok. Commission on industrial relations. [Report. 1—2.] — Final report. Washington 1915—16. 35144

Landau, Joh. Die Arbeiterfrage in Deutschland im 17. & 18. Jahrh. und ihre Behandlung in der deutschen Kameralwissenschaft. Diss. Zürich 1915. XV, 299 p. 35706
Bibliographie: p. IX—XV.

Németország. Törvények, rendeletek. Die Arbeiterschutzvorschriften im Deutschen Reich zur Durchführung der §§ der Gewerbeordnung. Zsgest. im Reichsamt des Innern. Berlin: Reichsdr. 1915. XVIII, 559 p. 35492

331.2 Munkabér

Arbeitslohn — Wages

Boos, Roman. Der Gesamtarbeitsvertrag nach schweizerischem Recht. Deutsche Geistesformen deutschen Arbeitslebens. München: Duncker & Humblot 1916. IX, 329 p. 35607
Bibliographie: p. 326—29.

Brassey, Earl. Work and wages, the reward of labour and the cost of work. London: Longmans, Green 1916. X, 200 p. 35386

Loria, Achille. Il salario. Milano: Vallardi 1916. 253 p. (Bibliot. di scienze ec. & soc.) 35887

Sinzheimer, Hugo. Ein Arbeitstarifgesetz. Die Idee der sozialen Selbstbestimmung im Recht. München: Duncker & Humblot 1916. X, 270 p. 35605

331.3+331.4 Női- és gyermekmunka

Frauen- und Kinderarbeit
Labor of women and children

Bernays, Marie. Untersuchungen über den Zusammenhang von Frauenfabrikarbeit und Geburtenhäufigkeit in Deutschland. Berlin: Moeser 1916. 112 p. (Schr. d. Bundes deutscher Frauenvereine.) 35470

Egyesült Államok. Children's bureau. Industrial series. No 1— . Washington 1915— . 3240

Sumner, Helen L. & Ella A. Merritt. Child labor legislation in the United States. Washington: Gov. pr. off. 1915. 1131 p. —= Egyesült Államok. Childrens bur. Industrial ser. 1. 3240/1

331.61 Munkanélküliség

Arbeitslosigkeit — Unemployment

Mayr, G. v. & L. Varlez. La statistique du chômage. —= Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 1090—1132. 753/41

Munkanélküliség elleni küzdelem magyarországi egyesülete. A munkapiac megszervezése és a munkaközvetítés. 1—2. k. Bp.: Benkő 1914—16. —= Munkanélküliség ell. küzd. magyarorsz. egyes. kiadv. 3. 11. 3691

Willits, Jos. H. Steadying employment. With some facts on unemployment in Philadelphia. Philadelphia 1916. V, 104 p. (Annals of the Amer. acad. of pol. & soc. science. Suppl.) 35624

331.78 Cselédek

Dienstboten — Domestic servants

Berger, Rich. Die Dienstboten in Baden. M.-Gladbach 1915. (Staatsbürgerbibliothek, 66.) P 331.78 (434.6)

Berger, Rich. Die häuslichen Dienstboten nach dem Kriege; Dienstbotenvereine. M.-Gladbach 1916. P 331.78

Steinwedel, Alfred. Beiträge zur Geschichte des hannoverschen Gesinderechts. Diss. Göttingen 1915. 56 p. 35443

331.88 Szakszervezetek

Gewerkschaften — Trade unions

Grant, Luke. The National erectors' association and the International association of bridge structural ironworkers. Washington 1915. 192 p. —= Egyesült Államok. Commission on industrial relations. [Report, 1] 35144/1

Henry, Alice. The trade union woman. New York: Appleton 1915. XXIV, 314 p. 35128 Bibliography: p. 297—303.

Németország. Deutsche evangelische Arbeitsorganisationen. Begründungssammlung, 1916. Bericht. Berlin 1916. P 331.887 (43)

Umbreit, Paul. Soziale Arbeiterpolitik und Gewerkschaften. Berlin: Generalkomm. d. Gewerkschaften Dtschlands 1916. 143 p. 35123

Wolman, Leo. The boycott in American trade unions. Baltimore: Univers. pr. 1916. 148 p. (John Hopkins univers. studies in histor. & pol. science, 34. 1.) 35157

331.89 Sztrájk

Arbeitseinstellungen — Strikes

Janes, Geo. Milton. The control of strikes in American trade unions. Baltimore: Univers. pr. 1916. 131 p. (Johns Hopkins univers. stud. in hist. 34. 3.) 36193

Kenedi László. Munkaviszályok Magyarországon. Bp.: Athenaeum 1915. 92 p. 8344

West, Geo. P. Report on the Colorado strike. Washington 1915. 189 p. —= Egyesült Államok. Commission on industrial relations. [Report, 2.] 35144/2

333.32 Lakáskérdés*Wohnungsfrage — Housing*

Ausztria. Finanzministerium. Statistik über die Ergebnisse des Arbeiterwohnungsgesetzes 1902 in den Jahren 1902–13. Wien: Hof- & Stsatsdr. 1916. 186 p. 8370

Beuster, Fritz. Die Finanzierung neuer Vororte. Gemeinnützige Aktienbanken für das Gross-Berliner Siedlungswesen. Berlin 1916. P 333.323.5 (43) Gross-Berlin

Booth, Percival. Der Erlass des Ministeriums des Innern in Sachsen v. 10. Nov. 1913 über Erleichterungen im Kleinwohnungsbau. Lpzg: Teubner 1916. 34 p. 35459

Budapest páholy. Szabályrendelet a lakás-felügyeletről. Tervezet. 1916. R 614.383(439)

California. Commission of immigration and housing. Advisory pamphlet on camp sanitation and housing. San Francisco 1915. 56 p. 35384

Flügge, C. Grossstadtwohnungen und Kleinhauussiedelungen in ihrer Einwirkung auf die Volksgesundheit. Jena: Fischer 1916. VI, 160 p. 35578

Gross Berliner Verein für Kleinwohnungswesen. Anleitung zur Gründung einer Aktiengesellschaft mit kleinen Aktien im Dienste des Kleinwohnungswesens. Berlin: Heymann 1916. 20 p. — Gross Berliner Ver. f. Kleinwohnungswesen. Schr. 4. 4764/4

Kruschwitz. Die sächsischen Gemeinden und der Kleinwohnungsbau. Dresden: Zentralst. f. Wohnungsfürsorge i. Sachsen 1916. 111 p. (Freie Beitr. z. Wohnungsfrage in Sachsen, 3.) 36014

Németország. Reichstag. 1. Bericht der 10. Kommission zur Beratung aller das Wohnungswesen betr. Anträge und Petitionen. Berlin: Heymann 1916. 25 p. — Németország. Reichstag. Ber. d. Komm. 1916. 2. 1300/1

Németország. Schutzverband für deutschen Grundbesitz. Zur Wohnungsfrage. Wie verschafft man der minderbemittelten Bevölkerung die billigste und zweckmässigste Wohngelegenheit? Preisschriften. Berlin: Puttkammer & Mühlbrecht 1916. XV, 367 p. 35249

Seyfart, Walt. Hausbesitzerkammern. Spandau 1916. 24 p. — Schriften d. Zentralverb. d. Haus- & Grundbesitzerver. N. F. 21. 6. 3515/21

Todd, Rob. E. Right methods in a housing bureau. New York 1915. P 333.827.1

334 Szövetkezés*Genossenschaftswesen — Co-operation*

Grabein, M. [etc.] Einkaufsvereinigungen auf dem Lande. Mit Beitr. v. —, N. Feldmann [etc.] München: Duncker & Humblot 1916. 111 p. — Schriften d. Ver. f. Sozialpol. 151. 2. 3358/152.2

Hart, T. C. Organization of co-operative marketing associations. Toronto 1915. (Ontario. Dept. of agricult. Cooperation & markets branch. Bull. 234.) P. 334.63

Magyarországi szövetkezetek szövetsége. Szövetkezeti előadások a lelkészek számára 1916. R 334(439)

Németország. Zentralverband der Haus- und Grundbesitzervereine. Hausbesitzergenossenschaften. Spandau 1916. 40 p. — Schriften d. Z. H. G. V. N. F. 21. 5. 3515/21

Ritthausen. Denkschrift zum 50jährigen Bestehen des Landwirtschaftlichen Kreditvereins in Sachsen mit einem Überblick über die Organisation des ländlichen Bodenkredits in Deutschland. Dresden: Meinhold 1916. 79 p. 6 t. 8337

335 Szocializmus*Szocializmus — Socialism*

Brock, A. Clutton. Socialism and the arts of use. London: Fabian soc. 1915. 14 p. — Fabian tract, 177. 3270

Damaschke, Adolf. A földreform. [Die Bodenreform. 1902.] Ford. Déri Imre. Bp.: Stephaneum 1916. III, 182 p. 35942

Dödy. A legyőzhetetlen ország. Bp.: Lampel 1916. 138 p. 34332

Die Glocke. Sozialistische Halbmonatsschrift. Jg 1— . 1915/16— . München. 4953

Hartmann, Ludo M. Christentum und Sozialismus. 3. Aufl. München 1916. P 335.75

Hepner, Adolf. Jos. Dietzgens philosophische Lehren. Stuttg.: Dietz 1916. 186 p. 34860

Munkások zsebnaptára. 1 — . év. 1917—
Bp. 4941

1— . Szerk. Révész Mihály.

Pease, R. Edw. The history of the Fabian society. London: Fifield 1916. 288 p.

35273

Robbins, E. C. Socialism. White Plains, N. Y.: Wilson 1915. XVII, 223 p. (The Handbook ser.)
Bibliography: p. IX—XVII. 35199

Salandra, Ant. Socialismo antico. (1889.)
== Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 287—314. 36228

Salandra, Ant. Un caso del socialismo di stato. Lo stato assicuratore. (1881.)
== Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 157—206. 36228

Spargo, John. Marxian socialism and religion. A study of the relation of the Marxian theories to the fundamental principles of religion. New York: Huebsch 1915. XXI, 187 p. 35148

Walling, Wm Engl. [etc.] The socialism of to day. A source-book of the present position of the socialist and labor parties in all countries. By -, J. G. Phelps Stokes, Jessie Wallace Hughan, [etc.] New York: Holt 1916. XVI, 642 p. 35832

Webb, Sidney. Towards social democracy? A study of social evolution during the past three-quarters of a century. London: Fabian soc. 1916. 48 p. 35553

Young, Art. Nichols. The single tax movement in the United States. Princeton: Univers. pr. 1916. X, 340 p. 35711

339.5 Parasztság

Bauernfrage — Small holders

Heck, Phil. Pflughafte und Grafschaftsbauern in Ostfalen. Tübingen: Mohr 1916. VII, 206 p. 34962

Prutz, Hans. Der Kampf um die Leibeigenschaft in Livland. München: Akad. d. Wiss. 1916. 54 p. (Sitzungsberichte d. Akad. d. Wiss.) 35319

Wittschieben, Otto. Die Bauernlegungen in Steiermark, 1903—1912. — Die Zwangsversteigerungen land- und forstwirtschaftlicher Grundstücke in Steiermark, 1903—12. Graz: Leuschner & Lubensky 1916. X, 127 p.
== Stajerország. Statist. Landesamt. Statist. Mitteilungen. 27. 4605/27

339.6 Nőkérdés

Frauenfrage — Women's question

Anthony, Katharine. Feminism in Germany and Scandinavia. New York: Holt 1915. V, 260 p. 35135
Bibliography: p. 253—55.

Gleichen-Russwurm, Alex. v. Die gebildete Frau. Ein Berater für den gesellschaftlichen und geistigen Wirkungs- und Pflichtenkreis. Stuttg.: Union dtische Verl.-Ges. 1916. VII, 257 p. 35997

Künstler, Fanny. Die Kulturtat der Frau. Wien: Braumüller 1916. XI, 258 p. 35927

Nőtisztviselők lapja. A Nőtisztviselők orsz. egyesülete hiv. közlönye, 1— . 1915— . Bp. 1— . Szerk. Gergely Janka. 1038

Perczelné Kozma Flóra. Felolvasások és közlemények. 1909—15. 1—2. k. Ipolyság: Neumann 1915. 35267

Wolf, Gertraud. Der Frauenerwerb in den Hauptkulturstaaten. Nach amtlichen statistischen Quellen. München: Beck 1916. XI, 258 p. 35671
Bibliographie: p. VIII—XI.

Zahn, F. Die Frau im Erwerbsleben der Hauptkulturstaaten.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 1278—95. 753/41

34 Jogtudomány

Rechtswissenschaft — Law

Bozi, Alfr. Im Kampfe um ein erfahrungswissenschaftliches Recht. Lpzg: Unesma 1917. XVI, 196 p. 36122

Dungern, Otto Frhr v. [etc.] Grundlinien einer juristischen Studienordnung. Von —, Armin Ehrenzweig, Max Layer [etc.] Graz 1916. R 34 (071.1) (436.01)

Degré Lajos. A jogtalanság tartalmi dualizmusának tanához. Pécs: Wessely & Horváth 1915. 52 p. 35115

Emge, C. A. Über das Grunddogma des rechtsphilosophischen Relativismus. Berlin: Rothschild 1916. 66 p. 36285

Jogi dolgozatok. A Jogtudományi közlöny 50 éves fennállásának emlékére. Bp.: Franklin 1916. 766 p. 35923

Magyarország. Törvények, rendeletek. 1915.
Országgyűlési törvénycikkek. Jegyzetekkel
ell. Gaár Vilmos. Bp. 1916. 4951

Stark, Bernh. Die Analyse des Rechts. Eine Beschreibung der Rechtsdinge auf Grund der Psychophysiologie des Organismus. Wien: Braumüller 1916. XI, 437 p. 36154

341 Nemzetközi jog

Internationales Recht — International law

Balch, Thomas. International courts of arbitration. [1874.] 6. ed. with introd. & add. notes by Thom. Willing Balch. Philadelphia: Allen, Lane 1915. XXIV, 78 p. 8328

Baumann, Egbert. Anstellung und Besoldung im Konsulardienst Grossbritanniens, der Vereinigten Staaten von Amerika, Frankreichs, Österreich-Ungarns und Deutschlands. Diss. Kiel 1915. XVI, 165 p. 36225

Bolm, E. Die gemischten Gerichte in Aegypten, ihre Zuständigkeit und ihre legislativen Befugnisse. Diss. Göttingen 1915. 132 p. 35445

Frisch, Hans v. Der völkerrechtliche Begriff der Exterritorialität. Wien: Hölder 1917. 100 p. 36279

Kercea, Nic. Die Staatsgrenze in den Grenzflüssen. Völkerrechtliche Abhandlung. Berlin: Ebering 1916. XXVI, 183 p. 35523
Bibliographie: p. XI—XXVI.

Lampert, U. Die völkerrechtliche Stellung des apostolischen Stuhles. Trier 1916. P 341.215

Root, Elihu. Addresses on international subjects. Coll. & ed. by Rob. Bacon & James Brown Scott. Cambridge: Harvard univers. pr. 1916. IX, 463 p. 35869

342 Közjog

Staatsrecht — Constitutional law

Clement, Ernest Wilson. Constitutional imperialism in Japan. New York: Columbia univers. 1916. 104 p. (Acad. of pol. science. Proceedings 6. 3.) A 52.34/1

Graff, Adolf Wilh. Das Recht und die Praxis der Gesetzgebungsinitiative in Deutschland. Diss. Lpzg: Glausch 1915. XVI, 169 p. 35755
Bibliographie: p. VII—XI.

Jungheim, B. Die Geschäftsordnung für den Reichstag, mit Anmerkungen. Berlin: Heymann 1916. 262 p. 35562

Salandra, Ant. La dottrina della rappresentanza personale. [1875.]
— Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 1—34. 36228

Magyarország

Buza László. A képviselőház házszabályai. Államjogi tanulmány. Sárospatak: Ref. főisk. kny. 1916. 91 p. 35479

Buza László. A magyar szent korona igényei a volt mellékkországokra. 1916. R 342 (439)

Buza László. A magyar trónörökösben megkívántató kellékek. Bp.: Franklin 1916. 20 p. (A Jogtudományi közlönyből.) 35853

Csekey, [István.] Über das handschriftliche Original der ungarischen Pragmatischen Sanktion. Tübingen: Laupp 1916. 100 p. (Aus: Archiv d. öff. Rechts.) 36093

Karácsonyi János. A magyar nemzet történeti joga hazánk területéhez a Kárpátoktól le az Adriáig. Nagyvárad: Szt László-ny. 1916. 160 p. 35113

Magony József. A magyar címer és a magyar zászló. Temesvár: Hunyadi kny. 1916. 24 p. 35000

Szabó Dezső. Küzdelmeink a nemzeti királyságért, 1505—26. Bp.: Franklin 1917. 226 p. — Magyar nemzet önállóságáért vívott küzd. tört. I. 36079/1

Szászy Béla. Az osztrák-magyar közjogi közöség minősítése. 1916. R 342.23 (439:436.01)

343 Büntetőjog

Strafrecht — Criminal law

Angyal Pál. A visszaható erő az anyagi büntetőjogban. Bp.: Akad. 1916.
— Ertekezések a filoz. & tars. tud. köréből, 1. 9. 3126/1

Baumgarten Izidor. Büntetőjogi tanulmányok. 1—3. k. Bp.: Grill 1885—1916. 35925

Cohn, Manfred. Das Problem der Bestrafung des Ehebruchs. Breslau: Schletter 1916. V, 77 p. (Strafrechtl. Abhandlgen, 190.) Bibliographie: p. III—V. 35837

Hacker Ervin. A rabmunka. Tanulmány a börtönügy köréből. Pécs: Wessely & Horváth ny. 1916. XII, 239 p.

Bibliográfia: p. VII—XII.

36005

Heller Erik. A hatóságok büntetőjogi védelméről szóló 1914: XL. t.-c. Jegyzetekkel. Pécs: Wessely & Horváth 1916. 103 p. (A Büntügyi szemle törvénytára.)

36007

Hoegel, Hugo. Freiheitsstrafe und Gefängniswesen in Österreich von der Theresiana bis zur Gegenwart. Graz: Moser 1916. IV, 152 p.

35916

Hoegel, H. Die Statistik der Straffälligkeitsursachen. == Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 988—1016.

753/41

Mahler Sándor. A kísérlet a magyar pénzügyi büntetőjogban. Bp.: Globus 1916. 15 p. (Az Ügyvédek lapjából.)

35686

Mayer, Ernst. Geschwornengericht und Inquisitionsprozess. München: Duncker & Humblot 1916. XXI, 379 p.

35388

Pollitz, Paul. Die Psychologie des Verbrechers. [1908.] 2. Aufl. Lpzg: Teubner 1916. 128 p. (Natur & Geisteswelt, 248.)

35618

Steinecker Ferenc. A hamisítások tilalmazása. Az 1895: XLVI. t.-c. magyarázata. Bp.: Eggenberger 1916. XVI, 368 p.

35773

Weiss Ödön. Visszaható erő és Kbt. 327. §. A culpa és annak határai. Érdek és érdekvédelem. Jogvédelmi rendszerünk egyes sérelmei és hiányai. Pécs: Wessely & Horváth 1916. 55 p.

35951

344 Katonai büntetőjog

Militärstrafrecht — Military criminal law

Lévai Rud. Die neuesten prinzipiellen Entscheidungen der obersten militärischen Gerichtshöfe. [Bp.]: Beck 1915. 62 p.

35600

Szentirmay Ödön. A katonai büntetőjog történeti fejlődésének megvilágítása. 1916.

R 344.1

347 Magánjog

Privatrecht — Private law

Ágoston Péter. A jövő polgári törvénykönyvének tervezete. Nagyvárad: Nagyváradai társ.-tud. társ. 1916. 46 p. (A Munkásügyi szemléből.)

35988

Gutheil Jenő. A tévedés mint házassági akadály. Értekezés. Veszprém: Egyházmegyei kny. 1916. V, 126 p.

35461

Löbl, Rich. Vereinheitlichung des Privatrechtes der Binnenschiffahrt. Bericht. Bp.: Háziny. 1916. 18 p.

8372

Nyulászi János. Jelzálogjogunk reformja. Pénzügyintézetek mobilitása. Briefhypothek. Biztosítási jelzálogjog. Előadás. Bp.: Franklin 1916. 25 p.

3804/52

== Magyar jogászegyl. értekezések. Új f. 12. 77.

Rakonitz Dezső. Veszélyviselés a bérletnél és haszonbérletnél a polgári törvénykönyv tervezete alapján. Bp.: Grill 1916. 90 p.

35641

Rehfish, Hans J. Die rechtliche Natur der Enteignung. Berlin: Ebering 1916. VIII, 60 p.

35676

Reimann, O. & C. Vigelius. Handbuch für Standesbeamte, mit einem Kommentar des Personenstandsgesetzes und mit Musterformularen. Freiburg i. Br.: Bielefeld 1915. 221 p.

34978

Salandra, Ant. Su la istituzione del divorzio in Italia. (1903.) == Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 349—423.

36228

Szászy Béla. Az alapítvány létrejöttelének kérdése a birói joggyakorlatban. Bp.: Franklin 1916. 44 p. (A Jogtud. közlönyből.)

35848

Szokola Leó. Csecsemő- és gyermekvédelem a polgári törvénykönyv javaslatában. 1916. (Stefánia-szöv. kiadv. 7.)

R 347.64 (439)

Urbach Lajos. A légi jogról, kül. a légi állami felségjoghoz és a telektulajdonhoz való viszonyában. Előadás. Bp.: Hornyánszky 1916. 28 p.

36192

347.7 Kereskedelmi jog

Handelsrecht — Commercial law

Hevesi Illés. Biztosítási jogunk reformja és az újabb külföldi törvényhozás. 1916.

R 347.764 (439)

Schuster Rud. A találmányi szabadalmakról szóló törvényjavaslat előadói tervezete és ennek indokolása. Kiadja a Kereskedelemügyi minisztérium. Bp.: Athenaeum 1916. 142 p.

8391

- Streit, Franz.** Die privatrechtliche Regelung des Börsentermingeschäfts nach dem Börsengesetz v. 8. Mai 1908. Diss. Göttingen: Huth 1915. VIII, 91 p. 35444
Bibliographie: p. V—VII.

347.9 Perrendtartás

Zivilprozessordnung
Civil procedure

- Bacsó Jenő.** A polgári perrendtartás tankönyve. Bp.: Grill 1917. VIII, 328 p. (Magy. jogi tankvek gyűjt.) 35747
- Deinhardt, Rich.** Deutscher Rechtsfriede. Beiträge zur Neubelebung des Güterverkehrs. Lpzg.: Scholl 1916. X, 256 p. 35587
- Vinkler János.** Peregyezség. Perjogi tanulmány. Bp.: Stephaneum 1915. 360 p. 35851

348 Egyházjog

Kirchenrecht — Canon law

- Grohmann, Egm.** Die wichtigsten Reformen Pius X. Ergänzung zu den Lehrbüchern des kath. Kirchenrechts. Wien: Kuppitsch 1916. 47 p. (Prüfungskandidat. Nachtr.) 35016
- Hilling, Nik.** Der kanonische Eheprozess. Bonn: Hanstein 1916. 73 p.
== Hilling: Quellensamml. f. d. geltende Kirchenrecht, 6. 33238/6
- Hilling, Nik.** Die kirchlichen Büchergesetze. Bonn: Hanstein 1916. 58 p.
== Hilling: Quellensamml. f. d. geltende Kirchenrecht, 5. 33238/5
- Hilling, Nik.** Die kirchlichen Strafgesetze (Censurae latae sententiae). Bonn: Hanstein 1916. 63 p.
== Hilling: Quellensamml. f. d. geltende Kirchenrecht, 4. 33238/4
- Ploskál-Tempis Rudolf.** A magyar királyi kegyúri jog fejlődése és jellege. Bp.: Franklin 1916. 111 p. 34929

35 Közigazgatás

Verwaltung — Administration

- Abignente, Giov.** La riforma dell'amministrazione pubblica in Italia. Bari: Laterza 1916. XVI, 370 p. (Bibliot. di cultura mod.) 36143

- Baumgarten Nándor.** Jogerő a közigazgatási eljárásban. Bp.: Grill 1917. 348 p. 35673

- Egyed István.** Az alsófokú közigazgatási bíráskodás. Bp.: Háziny. 1916. 36 p. (A Városi szemléből.) 35374

- Kérészy Zoltán.** Adalékok a magyar kamarai pénzügyigazgatás történetéhez. Bp.: Benkő 1916. 201 p. 35435

- Layer, Max.** Zur Lehre vom öffentlich-rechtlichen Vertrag. Eine Studie aus dem österreichischen Verwaltungsrecht. Graz: Leuschner & Lubensky 1916. 69 p. 35073

- Le Baron, Pierre.** De l'acte d'administration en droit civil français. Thèse. Paris 1916. 291 p. 36194

- Senger, Bruno.** Aufnahme und Einbürgerung nach deutschem Verwaltungsrecht. Diss. Greifswald 1915. 97 p. 35965

- Thiel, Vikt.** Die innerösterreichische Zentralverwaltung. 1564—1749. I. Die Hof- und Zentralbehörden Innerösterreichs, 1564—1625.
== Archiv f. österr. Gesch. 105. 1916. p. 1—209. 4569/79

- Tomcsányi Mór.** Jogerő a közigazgatási jogban. Bp.: Franklin 1916. 93 p. 35849

350.8 Köztisztviselők

Öffentliche Beamte — Civil service

- Kulemann, W.** Die öffentlichen Beamten. Berlin: Simion 1916. 59 p. (Volkswirtschaftl. Zeitfr. 294/95.) 35634
- Magyarország. Törvények, rendeletek. 1916.**
A m. kir. minisztérium 1916: 2550. M. E. számú rendelete az állami alkalmazottak gyermekeinek nevelését előmozdító segítéséről. Bp.: Egyet. ny. 1916. 26 p. 35906
- Most, Otto.** Zur Wirtschafts- und Sozialstatistik der höheren Beamten in Preussen. München: Duncker & Humblot 1916. 42 p. 35196

351.7 Rendészet

Polizeiwesen — Police

- Blavier, Kurt.** Das Recht der ortspolizeilichen Vorschriften der Gemeinden nach deutschem Verwaltungsrecht. Diss. Breslau 1915. VIII, 54 p. 35964
Bibliographie: p. VI—VIII.

Bragard, Wilh. Darf die Polizei Auskunft verlangen? Diss. Berlin 1915. X, 92 p. 35998

Dorning Henrik. Külföldi rendőrségek. A német, osztrák és francia rendőrségek szervezése és működése. Bp.: Pátria 1916. 190 p. (Rendőrségi szaktanf. kiadm. 1.) 35348

Loomann, Theil. Die Rechtsverhältnisse öffentlicher Strassen in Preussen mit bes. Berücks. der Provinz Hannover. Hannover: Helwing 1917. 56 p. 35919

Rédey Miklós. A rendőri szolgálat vezérfonal. Bp.: Pátria 1916. IV, 126 p. (Rendőrségi szaktanf. kiadm. 2.) 36270

352 Községi igazgatás

Gemeindeverwaltung — Local government

Baker, Abby Gunn & Abby Huntington Ware. Municipal government of the city of New York. [1906.] Rev. ed. Boston: Ginn 1916. X, 388 p. 1 t. 35855

Bullock, Edna D. [szerk.] Short ballot. New York: Wilson 1915. XVIII, 160 p. (Handbook ser.) 35165
Bibliography: p. IX—XVIII.

Bing, Mathilde. Das Verhältnis von Stadt und Staat in Hamburg. Hamburg: Boysen 1916. 51 p. 35242
Bibliographie: p. 49—51.

Lindemann, Hugo. Über Begriff und Bedeutung der Kommunalwissenschaft. Nebst Führer durch die kommunalpolitische Literatur. Berlin: Vorwärts 1916. 100 p. 3758/18
== Sozialdemokratische Gemeindepol. 18.

Munro, Wm Bennett. Principles and methods of municipal administration. New York: Macmillan 1916. IX, 491 p. 35303

Nagel, Herm. G. Die Entstehung der Strassburger Stadtverfassung. Diss. Strassburg 1916. 78 p. 36003

Sophia. Stadtgemeinde. Die Stadt Sophia und deren Gemeinde-Selbstverwaltung. Sophia: Gluschkow 1916. 68 p. A 49.34/10

Verein für Kommunalwirtschaft und Kommunalpolitik. Denkschrift über die Arbeiten in den ersten 4 Jahren seines Bestehens. Berlin: Stein 1915. 63 p. 4821/1
== Verein f. Kommunalwirtsch. Vereinsschr. 1.

Waite, Henry M. The commission-manager plan in actual operation. Discussion. Baltimore 1915. P 352.051.1(73)

36 Jótékonyág. Szegényügy

Armenwesen — Charity organization

Baum, Marie. Die Wohlfahrtspflege, ihre einheitliche Organisation und ihr Verhältnis zur Armenpflege. Lpzg: Duncker & Humblot 1916. 23 p. 3631/40
== Schriften d. dtischen Ver. f. Armenpflege, 104.

Behr-Pinnow, [Karl F. L.] v. Die Schäden des Ammenwesens und ihre Bekämpfung. Lpzg 1916. (Aus: Der Frauenarzt.) P 613.953

Looh, C. S. Statistics of public poor relief in some capital towns. 753/41
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 1053—79.

Ravizza, Alessandrina. Sette anni di vita della Casa di lavoro. Memorie ined. pubbl. per cura della Soc. Umanitaria. Milano: Coop. tip. [1916.] XXVI, 255 p. 36145

362.7 Anya- és csecsemővédelem

*Mutter- und Säuglingsschutz
Protection of maternity*

Apponyi Albert gr. Az anya- és csecsemővédelem a képviselőházban. A. A. beszédje & Sándor János válasza. 1916. (Stefánia szöv. kiadv. 6.) R 362.7 (439)

Báthory Nándorné. Anyák-köre. Bp.: Posner 1916. 19 p. 3397/33
== Társadalmi múz. kiadv. 33.

Heim Pál. A dajka- és csecsemő-otthonokról, a csecsemő-kórházról. Bp.: Pápai 1916. 13 p. (Az Orvosi hetilapból.) 35007

Károlyi Lászlóné grófné. Az anya- és csecsemővédelemről. 1916. R 362.71 (439)

Klumker, Chr. J. Die öffentliche Kinderfürsorge eine Kulturaufgabe unseres Volkes. Frankfurt a. M. 1916. P 362.7 (43)

Kovácsics Sándor. Az anya- és csecsemővédelemről. Pápa 1916. R 613.953

Madzsar József. Mit akar a Stefánia-szövetség? 1916. R 362.71 (439)

Országos gyermekvédő liga. A gyermek-védelmi központ munkaterve és épületének tervezési programja. Bp. 1916. 23 p.

B 362/98

Stefánia szövetség. A szövetség programja. 1916. (S. Sz. kiadv. 1.)

R 362.71 (439)

Stefánia szövetség az anyák és csecsemők védelmére. Az anyasági biztosítás. Szak-tanácskozmány. Bp. 1916. XIX, 67 p.

35336

Szana Sándor. Irányeszmék a magyar népese-dési politikához. 1916.

R 362.7 (439)

Temesváry Rezső. Az anya- és csecsemő-védelem. 1916.

R 362.71 (439)

362.8 Ifjúkorúak védelme

Jugendfürsorge — Care of the young

Slingerland, Wm H. Child welfare work in Pennsylvania. A co-operative study of child-helping agencies and institutions. — Suppl.: A child welfare symposium. New York: Russell Sage found., Dept. of child-helping 1915.

35137

Szeged. Fiatalok szegedi felügyelő hatósága. Jelentés. 1915— . Szeged. 4944

Vogt, P. Die Hamburgischen Gesetze über die öffentliche Jugendfürsorge, mit Anm. v. [Johs.] Petersen & P. V. [1911.] 2. erw. Aufl. Hamburg 1916. VI, 117 p. (Boysens Samml. Hamb. Gesetze, 8.)

35287

366.1 Szabadkőművesség

Freimaurerei — Freemasonry

Bischoff, Friedrich. Religion und Freimaurerei. Eine Zeitbetrachtung. Jena 1916. (Tat-Flugschr. 15.)

P 366.1 : 291.12

Caspari, Otto. Die Bedeutung des Freimaurertums; seine Ethik, Religion und Weltanschauung. [1889.] 3. verm. & verb. Aufl. Berlin: Unger 1916. XV, 268 p.

34980

Demokrácia páholy. A Magyarországi szim-bólikus nagypáholy védelme alatt dolgozó Demokrácia szabadkőműves páholy 25 évi működésének története. Irta Verő György. Bp. 1916. 232 p. (Demokrácia p. kvtára, 100.)

B 366/16

Clausen, Ernst. Die Freimaurer. Einführung in das Wesen ihres Bundes. Berlin: Unger [1916.] 42 p.

35608

Kovács Gábor és Nagy Zoltán. Jánosnap beszédek. Debrecen 1915.

R 366.1 (439)

Ohr, Wilh. Der französische Geist und die Freimaurerei. Lpzg.: Koehler 1916. XV, 209 p.

35602

László Szigfrid. Kitartás a szabadkőműves munkában. Bp.: Márkus 1916. 24 p.

== Demokrácia páholy kvtára, 97. 3159/97

37 Közoktatás

Unterrichtswesen — Education

Ayres, Leonard P. & May Ayres. School buildings and equipment. Cleveland: Survey committee of Cleveland found. 1916. 117 p. (Cleveland education survey.)

35131

Baden-Powell, Rob. Young knights of the Empire. Their code and further scout yarns. London: Pearson 1916. 210 p.

35292

Ballai Károly. A magyar kisdednevelés fejlődéstörténetének vázlata, 1843—1914. Bp.: Athenaeum 1916. 16 p.

35327

Berlin-Friedenau. Zentral-Arbeitsstätte für Jugendbewegung und Jugendpflege. Prospekt. 1916. 23 p.

34995

Cubberley, Ellwood P. Public school administration. A statement of the fundamental principles underlying the organization and administration of public education. New York: Mifflin 1916. XVIII, 479 p.

35130

Dewey, John. Democracy and education. An introduction to the philosophy of education. New York: Macmillan 1916. XII, 434 p.

35340

Eberhard, Otto. Bildungswesen und Schulreform in der neuen Türkei. Dresden-Blasewitz: Bleyl & Kaemmerer 1916. 63 p. (Zur Päd. d. Gegenw. 42.)

A 56.37/1

Faber, R. A. Die Errichtung eines Volksschwimmbadens mit Brausebädern für Schulen und Allgemeinheit in Verbindung mit einer Lohnwäscherei in Radebeul. Lpzg 1916.

R 371.764

Fischer, R[ich.] Beiträge zu einer Statistik der deutschen Lehrerschaft. Ergebnisse der von der Statistischen Zentralstelle des Deutschen Lehrervereins am 1. April 1913 veranstalteten Erhebung. Lpzg.: Klinkhardt 1916. 46 p. (Schr. d. Statist. Zentralst. d. dtischen Lehrerver. 4.)

8412

Galambos Ede. Hasznos tudnivalók a testnevelés keretébe tartozó iskolai évközi és szünidei kirándulásoknál. Bp.: Heisler & Kózló 1916. 18 p.

== Magyarország. Orsz. testnevelési tanács munkálatai, 7. 1228/8

Grunder, F. Landerziehungsheime und freie Schulgemeinden in Deutschland, England, Frankreich und der Schweiz. Lpzg: Klinkhardt 1916. 209 p. (Pädagogium, 7.) 36019
Bibliographie: p. 207-9.

Hanmer, Lee F. & Aug. H. Brunner. Recreation legislation. [1914.] Rev. ed. New York: Russel Sage found. 1915. 99 p. 35156

Herget, Ant. Die wichtigsten Strömungen im pädagogischen Leben der Gegenwart. T. 1-4. Wien: Haase 1914-16. (Päd. Schr. d. Ztschr. Schaffende Arbeit & Kunst in d. Schule.) 34153

Magyarország. Törvények, rendeletek. 1891. A kisdédóvónó (kisdédóvó) képző intézetek tanterve. Bp.: Egyet. kny. 1916. 17 p. 36035

Magyarország. Törvények, rendeletek. Utasítás az állami elemi népiskolák gondnoksága és az állami elemi népiskolák tanítói, illetve az igazgató-tanítói számára az 1868: XXXVIII, 1876: XXVIII, 1907: XXVI és 1908: XLVI. t.-c. végrehajtása tárgyában. Bp.: Egyet. ny. 1916. 191 p. 36036

Meyer, H. Th. Matth. Die Einheitsschule. Begriff und Wesen. Lpzg: Teubner 1916. 60 p. (Säemannschr. f. Erziehung, 14.) 35414

Stolze, Alfred. Die deutschen Schulen und die Realschulen der südschwäbischen Reichsstädte bis zur Mediatisierung. Diss. Weimar: Hof-Buchdr. 1916. XI, 86 p. 34829

Wagner, J[oh.] Ph[il.] Lichtbilder- und Kinovorträge im Dienste des Unterrichtes. Dresden 1916. P 371.66

371.8 Pályaválasztás

Berufswahl — Vocational guidance

Péchy-Horváth Rezső. Tengerészpályák. Bp.: Magy. Adria egyes. 1916. 58 p.
== Magyar Adria kv. 2. 12. 4714/12

Ruttmann, W. J. Berufswahl, Begabung und Arbeitsleistung in ihren gegenseitigen Beziehungen. Lpzg: Teubner 1916. 107 p. (Natur & Geisteswelt, 522.) 35620

Stocker, O. Erfahrungen in der Berufsberatung. Vortr. Zürich 1916. P 371.8(43)

Strauch, Friedr. Wilh. Der Arzt und die Berufswahl unserer Kinder. Halle (Saale) 1916. (Flugschr. d. Bundes z. Erhaltung d. deutschen Volkskraft, 4.) P 371.8

373 Középiskola

Mittelschule — Secondary education

Bittenbinder Miklós. A leányközépiskolák szervezésének kérdése. 1916. R 373.512(439)

Magyarország. Törvények, rendeletek. 1916. A leányközépiskolák szervezete és rendtartása. Bp.: Egyet. ny. 1916. 128 p. 8408

Magyarország. Törvények, rendeletek. 1916. A leányközépiskolák tanítástervei. Bp.: Egyet. ny. 1916. 76 p. 8407

Magyarország. Törvények, rendeletek. 1911. A női kereskedelmi szaktanfolyamok szervezete. Bp.: Egyet. ny. 1916. 16 p. 36034

Ulbricht, Willibald. Die Mädchenfortbildungsschule im Dienste der Volkserziehung. Vortr. München: Callwey [1916.] 10 p.
== Dürerbund. Flugschr. 161. 3821

374 Szabadoktatás

Volkshochschulwesen

Extension courses

Hildebrandt, Else. Die schwedische Volkshochschule. Ihre politischen und sozialen Grundlagen. Berlin: Heymann 1916. XVI. 155 p. (Zentralst. f. Volkswohlf.) 34917
Bibliographie: p. XIV-XVI.

Magyarország. Országos szabadoktatási tanács. Ügyrend. Bp. 1916. 8 p. 35304

378 Egyetemek

Universitäten — Universities

Finkey Ferenc. Ellenvélemény a sárospataki akadémia áthelyezésének kérdéséhez. Sárospatak 1916. (A Sárospataki ref. lapokból.) R 378.13(439)

Kiss Jenő, zilahi. Tegnap és ma; a sárospataki ref. főiskola Miskolcra való áthelyezése kérdéséhez. Sárospatak 1916.

R 378.13 (439)

Kiss Sándor. Néhány szó a sárospataki ref. főiskola akadémiai tanári karának emlékiratára. Sárospatak 1916.

R 378.13 (439)

Péter Mihály. Indokolt-e a sárospataki akadémiai tanárok állásfoglalása a főiskola akadémiajének Miskolcra való áthelyezése tárgyában? Sárospatak 1916. (A Sárospataki ref. lapokból.)

R 378.13 (439)

Pozsony. Egyetem. A pozsonyi m. kir. Erzsébet-tudományegyetem irataiból. 1915/16—tanév. 1—f. — Ex actis Universitatis scientiarum regiae Hungaricae Elisabethinae Pozsonyensis. Pozsony 1916—

4902

38 Közgazdaság

Volkswirtschaft — Political economy

Brentano, Lujo. Die Anfänge des modernen Kapitalismus. Festrede. Nebst: 1. Begriff & Wandlungen d. Wirtschaftseinheit. 2. Der vierte Kreuzzug. 3. Handel, Puritanismus, Judentum und Kapitalismus. München: Akad. d. Wiss. 1916. 199 p.

8366

Diehl, Karl. Theoretische Nationalökonomie. Bd 1—Jena: Fischer.

36259

1. Einleitung in die Nationalökonomie. 1916. IX, 500 p.

Cahn, Herm. Capital to-day. A study of recent economic development. New York: Putnam 1915. X, 313 p.

35126

Moret, Jacques. L'emploi des mathématiques en économie politique. Paris: Giard & Brière 1915. 271 p.

35969

Oppenheimer, Franz. Wert und Kapitalprofit. Neubegründung der objektiven Wertlehre. Jena: Fischer 1916. X, 229 p.

35332

Sombart, Werner. Der moderne Kapitalismus. Bd 1—[1902.] 2. Neubearb. Aufl. München: Duncker & Humblot 1916—

35569

Stamp, J. C. British incomes and property: the application of official statistics to economic problems. London: King 1916. XV, 537 p. (Studies in ec. & pol. science, 47.)

34878

A Világpiac. Közgazdasági hetilap. 1—évf. 1915—Bp.

4839

1—Szerk. Kósa Miklós.

Weber, Adolf. Unser Wirtschaftsleben als Gegenstand des Universitätsunterrichts. Tübingen: Mohr 1916. 88 p.

35059

380.9 Gazdaságtörténet

Wirtschaftsgeschichte

Economic history

Caspari, Lorenz. Die Entwicklung des Hannauer Edelmetallgewerbes, 1597—1873. Elberfeld: Wuppertaler Druck. 1916. 148 p.

35324

Hóman Bálint. Magyar pénztörténet, 1000—1325. Bp.: Akad. 1916. 710 p.

35653

Bibliográfia: p. 6—9. és minden fejezet élén.

Huse, Charles Phil. The financial history of Boston, 1822—1909. Cambridge: Harvard univers. pr. 1916. IX, 395 p.

35872

Luck, Walt. Die Prignitz, ihre Besitzverhältnisse vom 12. bis zum 15. Jahrhundert. Voruntersuchung: Die terrae der Prignitz und ihre gegenseitige Abgrenzung. Diss. München 1916. VI, 49 p.

36046

Sipos Kámilló, léczfalvi. Az 1840-es évek közgazdasági eszmeköre. [1910.] 2. kiad. Bp.: Saj. kiad. 1916. 84 p.

35189

Spieß, Werner. Das Marktprivileg. Die Entwicklung von Marktprivileg und Marktrecht insbes. auf Grund der Kaiserurkunden. Heidelberg: Winter 1916. p. 297—439.

== Deutschrechtliche Beiträge, 11. 3,

4903/11

Zöllner, Geo. Die Zunftverfassung in Leipzig bis z. J. 1600. Halle: John 1915. 106 p.

35642

381.2 Üzemtan

Betriebslehre — Factory organization

American academy of political and social science. Personnel and employment problems in industrial management. Philadelphia 1916. VIII, 326 p.

== Annals of the Amer. acad. of pol. & soc. sc. 154.

3057/74

Boruttau, H[einr.] Die Arbeitsleistungen des Menschen. Einführung in die Arbeitsphysiologie. Lpzg: Teubner 1916. 88 p. (Natur & Geisteswelt, 539.)

34477

Diestel, Friedr. Der landwirtschaftliche Arbeitsverbrauch in seiner Bedingtheit durch Betriebsweise und Arbeitsverfassung. Diss. Rostock: Pätz 1915. 66 p. 35858

Gantt, H. L. Industrial leadership. Addresses. New Haven: Yale univers. pr. 1916. XII, 128 p. 35145

Gilbreth, Frank B. & Lillian M. Gilbreth. Fatigue study. The elimination of humanity's greatest unnecessary waste. New York: Sturgis & Walton 1916. 159 p. 35874

Kühnlein, Alex. Der Arbeitsverbrauch in bäuerlichen Betrieben. Neue Methoden zur wissenschaftlichen Behandlung dieses Problems. Diss. Rostock: Pätz 1915. IV, 360—508 p. (Archiv f. exakte Wirtschaftsforsch. 7 2/3.) 35840

Lahy, J. M. Le système Taylor et la physiologie du travail professionnel. Paris: Masson 1916. X, 198 p. 36251

Novák Sándor. Nagyobb ipari és kereskedelmi vállalatok adminisztratív szervezése. 1—2. r. Bp.: Franklin 1914—16. 34931

381.32 Kartellek. Trösztök

Kartelle — Cartels. Trusts

Bachmann, Ferd. Organisationsbestrebungen in der deutschen Tuch- und Wollwarenindustrie. Karlsruhe i. B.: Braun 1915. VIII, 123 p. (Volkswirtschaftl. Abhandl. d. badischen Hochschulen. N. F. 32.) 34888

Dos Passos, John R. Commercial mortmain. A study of the trust problem. New York: The Bench & Bar co. 1916. VIII, 101 p. 35871

Timmermann, Karl. Das Kartellproblem in der rheinisch-westfälischen Zementindustrie. Diss. Borna-Lpzg: Noske 1916. VIII, 103 p. 35715

381.6 Közélelmezés. Drágaság

Lebensmittelversorgung. Teuerung
High cost of living

Fischer, I. What an international conference on the high cost of living could do.
== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 575—86. 753/41

Fischer, J. W., Jr. [etc.] Outlets and methods of sale for shippers of fruits and vegetables. By —, J. H. Collins and Wells A. Sherman. Washington: Gov. pr. off. 1915. 27 p.
== Egyesült Államok. Dept. of agricult. Bull. 266. 4285

Moomaw, Clarence W. & M. M. Stewart. Apple market investigations, 1914/15. Washington: Gov. pr. off. 1915. 23 p. 12 t.
== Egyesült Államok. Dept. of agricult. Bull. 302. 4285

Shaw, Arch Wilkinson. Some problems in market distribution. Cambridge: Harvard univers. pr. 1915. 119 p. 35857

Schloesser, Rob. Denkschrift: Konsumenten-kammern. Köln-Mülheim 1916. P 381.622

Sherman, Wells A. [etc.] Peach supply and distribution in 1914. By —, Houston F. Walker & L. Herb. Martin. Washington: Gov. pr. off. 1915. 15 p. 1 t.
== Egyesült Államok. Dept. of agricult. Bull. 298. 4285

Sherman, Wells A. [etc.] Rail shipments and distribution of fresh tomatoes, 1914. By —, Paul Froehlich & Houston F. Walker. Washington: Gov. pr. off. 1915. 12 p.
== Egyesült Államok. Dept. of agricult. Bull. 290. 4285

Weld, L. D. H. The marketing of farm products. New York: Macmillan 1916. XIV, 483 p. 35146
Bibliography: p. 467—76.

382 Bányászat

Bergbau — Mining

Dyes, Wilh. A. Ist Bergbau als Industrie oder als Spekulation zu betrachten? Die Londoner Minenfinanz. Vortr. Halle (Saale): Knapp 1916. 36 p. 8360

Az Erdélyi gázmezők térképe. Bp.: Államny. 1915. 59 × 46 cm. T 591

Muedge, Karl Max. Über den Ursprung der ersten Metalle, der See- und Sumpferzhüttung, der Bergwerksindustrie und ihrer ältesten Organisation in Schweden. Jena: Fischer 1916. XIII, 166 p.
== Probleme d. Weltwirtschaft, 25. 519/17

383 Mezőgazdaság

Landwirtschaft — Agriculture

Agrar-Kompass. Jahr- und Adressbuch der österreichischen Landwirtschaft. [1—.] Wien 1916—
1— . Hg. v. Rud. Hanel. 4938

Alvinczy Mihály. A többtermelés könyve vagy a kisgazda tudománya. Bp.: Lampel 1916. 497 p. **35269**

Bolle, Joh. Die Bedingungen für das Gedeihen der Seidenzucht. Berlin: Parey 1916. 51 p. (Flugschr. d. Dtschen Gesellsch. f. angew. Entomologie, 4.) **35427**

Böhme, Karl. Landwirtschaft und national-liberale Partei. Berlin 1916. **P 383.2(43)**

Csehország. Statistisches Landesamt. Anbau und Erntestatistik sowie Statistik der wichtigsten Zweige der landwirtschaftlichen Industrie in Böhmen, 1913/14. Dtsche Ausg. T. 1—2. Prag 1914—16. 48, 70 p. **1137/23**
 — Csehország. Statist. Landesamt. Mitteilungen, 23. 2.

Heinrich, Gust. Die Vorräte der Erde an Phosphorsäure und anderen künstlichen Düngemitteln und die intensive Landwirtschaft. Diss. Berlin 1916. 88 p. **35995**

Jowanowitsch, B. Die landwirtschaftlichen Nutztiere im Königreiche Serbien, ihr Wert und ihre Verteilung auf die einzelnen Viehhaltungen. — Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 611—18. **753/41**

Kovács Rezső. A többtermelés tanítói és szökevényei. Bp. 1916. (Neuschlosz páholy kv. 6.) **R 383.21(439)**

Morcovescu, Alex. Die Viehzucht in Rumänien. Diss. Neustrelitz: Bohls 1915. VII, 110 p. Bibliographie: p. III—V. **A 49.38/62**

Procopie - Dumitrescu, Eug. Weizenpreis, Weizenanbaufläche, Weizenimport und Weizenerte in England, 1848—1911. Statistische Untersuchung. Diss. Bucuresti: Göbl 1915. 37 p. 32 t. **35758**
 Bibliographie: p. 35—36.

Révész István. A hazai bolgár és bolgárrendszertű kertészetek statisztikai ismertetése. Bp.: Pátria 1915. 31 p. 1 t. (A Köztelekből.) **34973**

Ricci, U. Statistique internationale des superficies et des productions agricoles. — Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 675—763. **753/41**

Salandra, Ant. La questione politica dell'agricoltura. (1885.) — Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 209—40. **36228**

Sanford, Albert H. The story of agriculture in the United States. Boston: Heath 1916. IV, 394 p. **35867**

Strakosch, Siegr. v. Die Grundlagen der Agrarwirtschaft in Österreich. Eine handels- und produktionspolitische Untersuchung. Wien: Tempsky 1916. VIII, 440 p. **35422**

Szilágyi Gyula. A mezőgazdasági iparok fejlesztéséről és az iparok hatása a többtermelésre. 1916. **R 383.21**

383.1 Földbirtok

Grundbesitz — Property in land

Ábrahám Sándor. Városi belsőségek értékszámítása. A telekbecslés elmélete. Szilágy-somló: Heimlich 1916. 84 p. **36233**

Brauer, Th. Bodenfrage und Arbeiterinteresse. Jena: Fischer 1916. VI, 217 p. **35910**

Darmstaedter, Fritz. Die Entstehung der Rentengutgesetzgebung. Ein Beitrag zur Geschichte der inneren Kolonisation in Preussen. Berlin: Dtsche Landbuchh. 1915. 39 p. **4901/17**
 — Schriften z. Förderg d. inn. Kolonisation, 17.

Kampf, R. Der Grundstückswert. Handbuch zur Ermittlung des Werts ländlicher und städtischer Grundstücke. T. 1—2. Berlin: Paschke 1916. **35190**

Kenéz Béla. Nép és föld. Bp.: Grill 1917. XXIV, 476 p. (Gazdasági élet statiszt. A. 1.) **35957**

Koch. Städtische Ansiedlungs- und Bebauungsfragen. Berlin-Friedenau 1916. 52 p. **4821/7**
 — Verein f. Kommunalwirtsch. & Kommunalpol. Vereinsschr. 7.

Nagy Emil. A kisbérletek általánosítása. 1916. **R 383.132 (439)**

Oroszország. Földművelésügyi minisztérium. Denkschrift über die russische Agrarreform 1909—13. Verf. v. russischen Landwirtschaftsministerium. [Petersburg 1914.] Weimar: Kiepenheuer 1916. 57 p. **A 47.38/15**

Rieht, Jos. Das Erbbaurecht in Frankfurt a. M. Vorw. v. Heinr. E r m a n n. Frankf. a. M.: Blazek & Bergmann 1916. XII, 84 p. **36106**
 Bibliographie: p. X—XII.

Salandra, Ant. La riforma agraria. (1900.) — Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 317—46. **36228**

384 Iparpolitika

Industriepolitik — Industry

American academy of political and social science. National industries and the federal government. Philadelphia 1916. VI, 319 p. **3057/72**
 — Annals of the Amer. acad. of pol. & soc. sc. 152.

Ausztria. Handelsministerium. Gewerbe-statistisches Departement. Die Gewerbe-genossenschaften und deren Verbände in den im Reichsrat vertretenen Königreichen und Ländern. Abt. 1—2. Wien: Hof- & Staatsdr. 638

1. Kataster der Gewerbe-genossenschaften. T. 1—8. 1912—14.
2. Statistik der Gewerbe-genossenschaften. 1915. XVII, 1233 p. V t.

Egyesült Államok. Bureau of foreign and domestic commerce. Some aspects of the iron and steel industry in Europe. Washington 1915. P 384:672 (4)

Fay, Albert H. Production and distribution of explosives in the United States during 1914, and coal-mine accidents due to explosives. Washington 1915. (U. S. Bur. of mines.) P 384:662 (73)

Leiter, Herm. Die Leinen-, Hanf- und Jute-Industrie. Wien: Hölzel 1916. 103 p. 1 t. (Heiderich: Wirtschaftsgeogr. Karten v. Österr.-Ung. 16.) 8359

Riedler, A. Emil Rathenau und das Werden der Grosswirtschaft. Berlin: Springer 1916. VIII, 249 p. 35665

Rüst, Ernst. Eine schweizerische Versuchsstätte und Beratungsstelle für Industrie und Gewerbe. Zürich: Rascher 1916. (Schr. f. schweizer Art & Kunst, 41/42.) P 384.001

385 Közlekedés

Verkehrswesen — Communication

Bormann, Alex. Hans. Der Kraftwagenverkehr insbes. in Deutschland. Diss. Berlin 1916. 106 p. 35970

Jackman, W. T. The development of transportation in modern England. Vol. 1—2. Cambridge: Univers. pr. 1916. 35550

Klofetz, Karl. Verkehrsfragen im Ausgleiche mit Ungarn. Wien 1916. (Aus: Allg. Tarif-anzeiger.) R 385(436)

Magyar aero-szövetség. Magyarország nemzetközileg elismert aeronautikai és aviatikai sportfőhatósága. Évkönyv. 1915. Bp. 4863

385.3 Postaügy

Postwesen — Post

Brust, Karl. Die Ursachen der grösseren oder geringeren Reineinnahmen der deutschen, britischen und russischen Post- und Telegraphenverwaltung, 1901—10. Diss. Berlin 1916. 80 p. 35999

385.5 Vasutak

Eisenbahnen — Railways

Sármezey Endre. Gazdasági vasutak fejlesztő hatása gazdasági termelésünkre. 1915. R 385.511.1(439)

Glücklich, Eug. Organisation und Personalvorschriften der k. k. österr. Staatsbahnen. Wien: Hof- & Staatsdr. 1916. XIV, 277 p. 36010

385.6 Hajózás

Schiffahrt — Shipping

Bennett, Ira E. [etc.] History of the Panama canal, its construction and builders. By —, John Hays Hammond, Patrick J. Lennox, [etc.] Washington: Histor. publ. co. 1915. XI, 543 p. 8371

Bleyer, Jos. Die zwischenstaatlichen Fragen des öffentlichen Donaurechtes. Donaukonferenz 1916. Bp.: Háziny. 1916. 19 p. 8373

Groetschel, Otto. Die Abgabentarife auf den preussischen Kanälen. Diss. Jena: Kämpfe 1915. VIII, 95 p. 35636

Heiderich, Franz. Die Donau als Verkehrsstrasse. Wien: Deuticke 1916. 55 p. 1 t. 35533

Kvassay [Jenő]. Die Schiffahrt auf der ungarischen Donau. Bp.: Pátria 1916. 47 p. 8 t. 35050

Lemarchand, Geo. L'après guerre et la victoire économique. Le port de Paris et ses affluents commerciaux. Paris: Dunod & Pinat 1916. 278 p. 36180

MacElwee, Roy Sam. Wesen und Entwicklung der Hamburger Hafenbaupolitik im besonderen von 1815—1888. Diss. Berlin: Schade 1915. 143 p. 35627
Bibliographie: p. 129—33.

Meyer. Die Donau im Rahmen der mittteleuropäischen Verkehrs- und Wirtschaftspolitik und die Verbindungen mit den deutschen Wasserstrassen. Hameln 1916.

R 385.6(43) Duna

Niederberger, Leonz. Der Suezkanal. Limburg a. Lahn 1916. P 385.62 Szuez

Talley, Geo. A. The Panama canal. An elucidation of its governmental features. [1915.] Rev. ed. Wilmington, Delaware: Star publ. co. 1916. 234, VIII p. 35237

386 Kereskedelem

Handel — Commerce

Brown, Harry Gunnison. International trade. A study of the economic advantages of commerce. New York: Macmillan 1915. XII, 193 p. 35296

Egyesült Államok. Bureau of foreign and domestic commerce. Tobacco trade of the world. Washington 1915. P 386:679.7(∞)

[Jellinek Henrik]. Adalékok a magyar gazdasági élethez. Kereskedelmünk állása a nemzeti életben. Irta Censor. Bp.: Hunnia 1916. 163 p. 35538

Nagy József. A debreceni kereskedő társulat, 1715—1915. Debrecen: A város kny.-váll. 1916. 18 p. 35905

Rosinski, Stefan. Der Getreidehandel im Königreich Polen und die deutschen Getreidezölle. Diss. Posen: Winiewicz 1916. XII, 148 p. 34830
Bibliographie: p. VII—IX.

Stichel, Bernh. Argentinien als Absatzgebiet der Eisenbahnbedarfsindustrie unter bes. Berücks. Deutschlands. Diss. Hamburg: Lütcke & Wulff 1916. 120 p. 35714
Bibliographie: p. 3—5.

386.3 Vámügy

Zollwesen — Customs

Horstmann, Heinz. Handelsverträge und Meistbegünstigung. Berlin: Heymann 1916. VIII, 18 p. 35640

A Magyar mezőgazdasági vámpolitikai központ kiadványai. 1— . k. Bp. 1916— . 4957

Rubinek Gyula. Kereskedelmi szerződésünk Ausztriával. Bp. 1916. 51, II p. 4957/1
== Magyar mezőgazd. vámpol. közp. kiadv. 1. 11.

Rubinek Gyula. Mezőgazdaságunk kívánásai a vámszerződés és vámtarifatörvény tekintetében. Bp. 1915. 18 p. 4957/1
== Magyar mezőgazd. vámpol. közp. kiadv. 1. 10.

Schulz Manó. Favámok. Bp.: Károlyi ny. 1916. 15 p. 36276

387 Pénz- és hitelügy

Geld und Kredit — Money. Credit

Beckerath, Herb. v. Kapitalmarkt und Geldmarkt. Eine ökonomische Studie. Jena: Fischer 1916. IX, 197 p. 35577

Goschen, visc. The theory of the foreign exchanges. London: Wilson 1916. XV, 152 p. 35862

Liszka Viktor. Kursregulierende, wechselndverzinsliche Obligationen. 1916. R 387.5(439)

Makai Ödön. Gründungswesen und Finanzierung in Ungarn, Bulgarien und der Türkei. Berlin: Paschke 1916. XVI, 377 p. 35510
Bibliographie: p. XIII—XV.

Pályi Melchior. Romantische Geldtheorie. München 1916. 56 p. 36162

Powell, Ellis T. The evolution of the money market (1385—1915). London: Financial news 1915. XV, 732 p. 35691

387.1 Bankügy

Bankwesen — Banking

Eisfeld, Kurt. Das niederländische Bankwesen. T. 1—2. Haag: Nijhoff 1916. 35920

Marcuse, Paul. Die Bankreform in den Vereinigten Staaten von Amerika. Stuttg. Enke 1915. 73 p. (Finanzwirtschaftl. Zeitfr. 18.) 35635

Németország. Zentralverband der Haus- und Grundbesitzervereine. Ein Zentralpapier für Stadtschaften und Einrichtung einer Stadtschaftsbank. Spandau 1916.

P 387.725(439)

Seidel, Max & Johs. Pfitzner. Das Sparkassenwesen. Wien: Deuticke 1916, IV, 118 p.

== Wiener staatswiss. Stud. 13. 3. 3927/41

Uhlig, Fritz. Die Chemnitzer Stadtbank, 1848—1914. Diss. München 1916. VI, 131 p.

35447

387.7 Hitel

Kreditwesen — Credit

Walli. Schaffung von Pfandbriefanstalten für städtische Hausgrundstücke. Vortr. Spandau: Zentralverb. d. Haus- & Grundbesitzerver. Deutschlands 1915. 59 p. (Aus: Verhandlgen d. Kriegstagung d. Zentralverb.)

35323

Wiener, Rob. & Ludwig Abrahamsohn. Realkredit und Privatkapital. Berlin: Reimer 1916. 65 p.

34734

388 Biztosításügy

Versicherungswesen — Insurance

Czuber, E. Die Zukunft des Versicherungswesens in Österreich. Wien: Manz 1916. 82 p.

35625

Wyler, Jul. Die Tontinen in Frankreich. München: Duncker & Humblot 1916. VIII, 138 p. (Staats- u. sozialwiss. Forschungen, 189.)

36111

388.4 Társadalmi biztosítás

Sozialversicherung — Social insurance

Bellom, M. La statistique internationale de l'assurance contre l'invalidité.

== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 909—43. 753/41

Coman, Katharine. Unemployment insurance. New York 1915. P 388.45

Edvi-III László. A munkásbiztosítás bajai. 1915. (A Bp.-i építőmesterek . . . ipartestületének évkönyvéből.) R 386.4 (439)

Kalmár Jenő. A munkásbiztosítási törvény (1907 : XIX. t.-c.) törvényhozási előmunkálatai. Szabadka: Hungária kny. 1916. 444 p.

35839

Lohmar, Paul. Schattenseiten der Reichs-Unfallversicherung . . . und ihre Bekämpfung. Berlin: Heymann 1916. IV, 66 p.

35629

Schulz, H. Die Ungültigkeit von Verhältniswahlen. Berlin: Springer 1916. 54 p. (Aus: Monatsschr. f. Arbeiterversicherung.)

35424

Somló Jenő. A magyar munkásbiztosítás. Népies ismertetés. Bp.: Lampel 1916. 135 p. (Iparosok olvasótára, 2/4.)

35259

389 Pénzügy

Finanzwesen — Public finance

Husson, Léon. Les services industriels de l'état et leurs méthodes financières. Thèse. Paris 1916. 152 p.

36201

Poroszország. Statistisches Landesamt. Finanzstatistik der preussischen Städte und Landsgemeinden, 1911. T. 1—2. Berlin.

1. Ostpreussen. 1914. VIII, 324 p.

2. Westpreussen. 1915. VIII, 282 p.

== Poroszország. Statist. Landesamt. Preuss. Statist. 243. 1301/212—13

Salandra, Ant. La progressione dei bilanci negli stati moderni. (1879.)

== Salandra: Politica e legislazione. 1915. p. 108—54. 36228

Steiger, J. (szerk.) Der Finanzhaushalt der Schweiz. Bd 3—4. Bern: Stämpfli. 34355

3. Die Kantone. 1915. LVIII, 415 p. 3 t.

4. Die Gemeinden. 1916. VII, 227 p.

Wallon Dezső. A magyar állami számvitel kézikönyve. Az 1—2. részt írta Nagy Lajos. [1901.] 2. kiad. Bp.: Athenaeum 1916. 415 p.

35486

Zahn, F. Internationale Finanzstatistik.

== Bulletin de l'Inst. intern. de statist. 20. 2. 1916. p. 807—62. 753/41

389.2 Állami adók és illetékek*Staatssteuern und Gebühren**National taxes*

Baltes, Eug. Die subjektive und objektive Steuerpflicht in den deutschen Vermögenssteuergesetzen. Diss. Würzburg 1915. VI, 70 p. 35637

Denkschrift der Handels- und Gewerbekammern in Böhmen betr. das nächste Kontingent der allgemeinen Erwerbsteuer. Prag 1916. P 389.24 (436.01)

Egyesült Államok. National tax association. Report of the Committee on the federal income tax. San Francisco 1915. P 389.25(73)

Gerloff, Wilh. Die steuerliche Belastung in Deutschland während der letzten Friedensjahre. Gutachten. Hg. v. Reichsschatzamt. Berlin: Heymann 1916. 89 p. 8416

Graminger, Mart. Zur Frage der Genossenschaftsbesteuerung. München 1916. 89 p. 36163

Hauß, Albert. Ungenützte Steuerquellen. Besteuerung der Kunstwerke und Kunstsammlungen. Dresden 1916. P 389.359 (43)

Haenel, Hans Geo. Die Quittungssteuer. Unter bes. Berücks. der Gesetzgebungen Österreichs, Frankreichs und Englands sowie der deutschen Reichsgesetzentwürfe. Diss. Borna-Lpzg 1915. XI, 190 p. 35757
Bibliographie: p. VII—XI.

Loewenfeld, W. Die Ermässigung der Besitzwechselabgaben. Vortr. Spandau: Zentralverb. d. Hausbesitzerver. 1915. 47 p. 35326

Moll, Walt. Staat und Abgabenrecht. Finanzpolitische Richtlinien. Berlin: Heymann 1917. 54 p. 36009

Post, Louis F. Taxation of land values. An explanation with answers to typical questions of the reform advocated by Henry George. [1894.] 5. ed. Indianapolis: Bobbs-Merrill co. 1915. 179 p. 35365

Rautter, Helmuth v. Presentin gen. v. Sozialpolitische Gedanken bei den preussischen Klassen- und Einkommensteuerprojekten vor 1850. Diss. Breslau: Genossensch.-Büchdr. 1916. XVIII, 73 p. 35838
Bibliographie: p. III—XIII.

Winter, Kurt. Die Vermögenssteuern der deutschen Bundesstaaten und der schweizerischen Kantone. Diss. Geithain: Schmidt 1915. XI, 105 p. 35626
Bibliographie: p. VII—XI.

Wolf, Jul. Die Steuern in Deutschland. Ein Leitfaden. [1912.] 2. Aufl. Berlin: Rothschild 1915. 30 p. 8330

389.65 Községi üzemek*Gemeindebetriebe — Municipal ownership*

Csehország. Statistisches Landesamt. Statistik einiger Arten von Gemeindeunternehmungen, 1910—11 in Böhmen. Deutsche Ausg. Prag 1916. 69, 83 p. 1137/21
Csehország. Stat. Landesamt. Mitteilungen, 21. 2.

Deutscher Verein von Gas- und Wasserfachmännern. Die deutsche Ausstellung „Das Gas“, seine Erzeugung und seine Verwendung, München 1914. München: Oldenbourg 1916. VII, 176 p. 5233

Hochström, N. Die öffentliche Elektrizitätsversorgung als Einnahmequelle für den Staat. Studie über die Frage: Besteuerung oder Verstaatlichung. Stuttg.: Lucke 1916. 95 p. 36159

Holmes, Fred L. Regulation of railroads and public utilities in Wisconsin. London: Appleton 1915. XI, 375 p. 35141

Nasch, Karl. Die Berliner Rieselfelder. Städtischer Eigenbetrieb und Kleinverpachtung. Berlin: Heymann 1916. XII, 131 p. 35060
Bibliographie: p. XI—XII.

Negri, Gius. Il pane municipale. Milano: Pirola 1916. 39 p. 36198

Verein für Kommunalwirtschaft und Kommunalpolitik. Öffentlicher Betrieb und Konzessionswirtschaft. Berlin-Friedenau: Dtscher Kommunal-Verl. 1915. 72 p. 4821/2
Verein f. Kommunalwirtsch. Vereinsschr. 2.

389.7 Községi adók*Gemeindesteuern — Local taxes*

Oehler, Helmuth. Die Entwicklung des Kommunalsteuerrechts für die preussischen Städte seit der Stein'schen Städteordnung, 1808. Diss. Düsseldorf: Dietz [1915.] 168 p. 35967

Salandra, Ant. Il riordinamento delle finanze comunali. (1878.)
 == Salandra: Política e legislazione. 1915. p. 35—106. 36228

39 Néprajz

Ethnologie — Ethnology

Andrian-Werburg, Ferd. Frhr. v. Prähistorisches und Ethnologisches. Wien: Hölder 1915. VIII, 438 p. 34392

Bulat, Pet. P. Christoph. Die Schelten aus dem Tierreich im Slavischen. Diss. München 1916. XV, 83 p. A 47.39/12

Frazer, J. G. Questions on the customs, beliefs, and languages of savages. [1907.] Cambridge: Univers. pr. 1916. 51 p. 34370

4 Nyelvészet

Philologie — Philology

Czebe Gyula. A veszprémi oklevél görög szövege. Bp.: Akad. 1916. 114 p.
 == Értekezések a tört. tud. köréből, 24. 3. 4305/24

Gondán Felicián. A középkori magyar Pálosrend és nyelvméltai. (Festetich és Czech-kodex.) Pécs: Taizs ny. 1916. 142 p.
 Bibliográfia: p. 139—42. 35411

Kis-Erős Ferenc. A magyar nyelv rendszeresen vizsgálva. Kalocsa: Szerző 1915. XVI, 605 p. 36282

Kúnos Ignác. Török nyelvkönyv. 1— . r. Bp.: Athenaeum 1916— . A 49.49/4

Die Weltsprache. Ein Ruf an die Gesamtmenschheit. Dresden 1916. P 408.9

5 Természettudomány

Naturwissenschaft — Science

Bartucz [Lajos]. Die Körpergrösse der heutigen Magyaren. Braunschweig: Vieweg 1915. p. 44—59. (Aus: Archiv f. Anthropologie. 8270

Bella Lajos. A Herman Ottó-barlang holocénkori régiségei. — Alluvialzeitliche Funde aus der Herman Otto-Höhle. Bp.: Fritz 1916. p. 18—46. A (Barlangkutatásból.) [Magyar & német.] 35395

Hayek, Aug. Edler v. Die Pflanzendecke Österreich-Ungarns. Bd 1— . Lpzg: Deuticke 1916— . 8321

László Gábor. A tőzeglápok és előfordulásuk Magyarországon. A vegyi és fizikai vizsgálatokat végezte Emszt Kálmán. Bp.: Fritz 1915. 155 p. IV, X t. (Földtani int. kiadv.) 8268

Schaffer, F. X. Grundzüge der allgemeinen Geologie. Lpzg: Deuticke 1916. VIII, 492 p. 35598

Szandovics Rud. A Rákospöldeke flórájának főbb jellemvonásai. Értekezés. Bp.: Fritz 1914. 31 p. (A Földrajzi közleményekből.) B 581/3

Wiesner, [Jul.] v. Erschaffung, Entstehung, Entwicklung und über die Grenzen der Berechtigung des Entwicklungsgedankens. Berlin: Paetel 1916. 252 p. 35947

6 Alkalmazott tudományok

Angewandte Wissenschaften

Useful arts

613 Közegészségügy

Gesundheitswesen — Public health

Budapest. Kerületi munkásbiztosító pénztár. Egészségügyi szaktanácskozás, 1916. Bp.: Posner 1916. 134 p.
 == Társadalmi múz. kiadv. 34. 3397/34

Prausnitz, W[ilh.] Grundzüge der Hygiene unter Berücks. der Gesetzgebung des Deutschen Reichs und Österreichs. [1891.] 10. verm. Aufl. München: Lehmann 1916. IV, 725 p. 35694

Teleky, Ludw. Grundzüge der sozialen Fürsorge in der öffentlichen Gesundheitspflege. Für österr. Krankenpflegerinnen. Wien: Hölder 1917. IX, 198 p. (Lehrbücher f. Krankenpflegeschulen, 2.) 36283

613.2 Táplálkozáshigiéne

Ernährungshygiene — Food hygiene

Bucányi Gyula. Természetes táplálkozás és gyógyhatása. Bp.: Légrády [1916.] 400 p. 35373

Chittenden, Russell H. Ökonomie in der Ernährung. [Economy in food. 1905.] Dtsch v. Suchier. 2. Aufl. München 1916. P 613.2

Edelmann, Rich. Húshigiéne. [Fleischhygiene. 1902.] 3. kiad. után ford. Frank József és Graf Miksa. Bp.: Magy. orsz. állatorvos-egyes. 1916. XX, 448 p. 4 t. (Állatorvosi kézikvt. 20.) 36016

Maurizio, A. Die Getreidenahrung im Wandel der Zeiten. Zürich: Füssli 1916. V, 237 p. 35281

Mendel, Lafayette B. Changes in the food supply and their relation to nutrition. New Haven: Yale univers. pr. 1916. 91 p. 35278

Pritzker, J. Der Tabak und das Rauchen. Zürich: Füssli [1916.] 78 p. 35430

Rubner, M[ax]. Über Nährwert einiger wichtiger Gemüsearten und deren Preiswert. Berlin: Hirschwald 1916. 32 p. (Aus: Berliner klinische Wochenschr.) 35052

Ude, Joh. Rauchsklaverei und Kultur. Graz [1916.] (Zeit- & Streitschriften, 4.) P 613.82

Weiss, Karl. Die Irrtümer der modernen Abstinenzbewegung. Graz: Styria 1916. 71 p. 35559

614.21 Orvosügy

Ärztewesen — Physicians

Egyesült Államok. Civil service. Nurse instruction for civil service examinations. New York: Civil serv. chronicle 1916. 14 p. 35865

Freytmuth, A. Arzt und Gemeinde. Lpzg: Repertoire-Verl. 1916. 25 p. 35770

614.5 Fertőző betegségek

Ansteckende Krankheiten

Contagious diseases

Friedrich Vilmos. A tuberkulózis és az ellene való védekezés. 1916. R 614.542

Maher, Stephen J. The bacterial flora of trees and men. Address. Connecticut 1915. P 614.56

Neisser, Albert. Die Geschlechtskrankheiten und ihre Bekämpfung. Vorschläge und Forderungen für Ärzte, Juristen und Soziologen. Berlin: Springer 1916. XII, 331 p. 35911
Bibliographie: p. 326—28.

Varrier-Jones, P. C. Tuberculosis and the working man. An appeal to friendly societies. Cambridge 1916. P 614.542

Weiss Emil. A venereás betegségek elleni védekezés új rendszeréről. A védőállomásokról és a profilaktikus első segélynyújtásról. 1— . k. Bp.: Szerző 1916— . 35031

614.7 Városi egészségügy

Stadthygiene — Hygiene of cities

Niggemeyer, Heinr. Die Beschädigung der Vegetation durch Rauch mit bes. Berücks. des rheinisch-westfälischen Industriegebiets. Münster i. W.: „Der Westfale“ Druck. 1915. 56 p. 35632

Schapiro, B. Über Müllverbrennungs-Anlagen. Berlin: Polytechnische Buchh. 1916. 29 p. (Aus: Sozial-Technik.) 35682

Zuliani, Aug. I cimiteri e la loro natura demaniale di beni d'uso pubblico. Firenze: Riv. d. comuni 1915. 17 p. (Commentario di legislazione comunale e provinciale, 13.) 35337

614.77 Vízvezeték

Wasserversorgung — Waterworks

Weyrauch, Rob. Wasserversorgung der Ortschaften. [1914.] 2. neubearb. Aufl. Berlin 1916. 139 p. (Samml. Götschen, 5.) 35392

Weyrauch, Rob. Verbesserung der Wasserbeschaffenheit. Hebung des Wassers. Aufbewahrung des Wassers. Leitung und Verteilung des Wassers. Literaturverzeichnis. 2. Aufl. Lpzg: Kröner 1916. XVI, 734 p.
 — Weyrauch: Wasserversorgung d. Städte, 2. 7816/2

65 Kereskedelmi ismeretek

Handelskunde — Commerce

Mataja, Vikt. Die Reklame. Eine Untersuchung über Ankündigungswesen und Werbetätigkeit im Geschäftsleben. [1910.] 2. Aufl. München: Duncker & Humblot 1916. VIII, 495 p. 36127

Ruben, Paul (szerk.) Die Reklame. Ihre Kunst und Wissenschaft. Unter Mitarb. bekannter Fachleute hg. [Bd] 1—2. Berlin: Paetel 1914—15. 8365
 1. [1913.] 4. Aufl.

Walter, Albert. Die Reklame der Städte. Berlin: Union 1916. 72 p. 35053

7 Művészet

Kunst — Fine arts

Hausenstein, Wilh. Rokoko. Französische und deutsche Illustratoren des 18. Jahrhunderts. [1911.] 2. Aufl. München: Piper 1916. 139 p. 8356
 Bibliographie: p. 128—135.

Jánosi Béla. Schedius Lajos esztétikai elmélete. Bp.: Akad. 1916. 57 p. 3899/23
 — Ertekezések a nyelv- és széptud. köréből. 23. 6.

Molnár Géza. Általános zenetörténet. 1—2. k. Bp.: Rozsnyai 1911—16. 36085
 1. A legrégebbi időkől 1600-ig. 1911. VII, 214 p.
 2. 1600-tól napjainkig. 1916. IV, 311 p.

Strzygowski, Jos. Die bildende Kunst des Ostens. Ein Überblick über die für Europa bedeutungsvollen Hauptströmungen. Lpzg: Klinkhardt 1916. 86 p. 28 t. A 50.08/2/3
 — Bibliothek d. Ostens, 3.

725 Városépítés

Städtebau — Town planning

Beutinger, E. Die künstlerische Gestaltung der Industriebauten. München: Callwey [1916.] 37 p. 3821
 — Dürerbund. Flugschr. 154.

Bredt, F. W. Friedhof und Grabmal. Düsseldorf: Schwann 1916. 211 p. 34965

Graveson, S. My villa garden. London: Headley 1915. 124 p. 34848

Langen, Gust. Städtebau, Siedlungswesen, Wohnwesen. Ein Führer durch das Wandermuseum. Berlin: Heymann 1916. 199 p. 35238

Lechner Jenő. A pártázatos reneszánsz építés Magyarországon határai körül. Bp.: Pátria 1915. 45 p. 5224

Massachusetts. House of representatives. Commission to investigate building laws. Report relative to the construction, alteration and maintenance of buildings. Boston: Wright & Potter 1915. 160 p. 35307

Robinson, Charles Mulford. City planning. With special reference to the planning of streets and lots. [Width & arrangement of streets. 1911.] Reissue, rev. New York: Putnam 1916. XIV, 344 p. 35159

Smith, Thomas. The book of dry-wall gardens. London: Headley [1915.] 136 p. 34852

Wiedenhofer, Jos. Die bauliche Entwicklung Münchens vom Mittelalter bis in die neueste Zeit im Lichte der Wandlungen des Baupolizeirechtes. München: Reinhardt 1916. VIII, 205 p. 35333

8 Irodalom

Literatur — Literature

Frankó Iván. A veres zsidófiú története. Bp.: Kókai 1916. 54 p. A 47.32/63/1
 — Ukrán kv. 1.

La Revue de Hollande littéraire, artistique, documentaire. Année 1 — 1915 — Paris. 1 — Réd.-en-chef: G. S. de Solpray. 4935

Varga Bálint & Sztripszky Hádor (ford.)
Ének Ihor hadairól és a palócokról. Bp.:
Fritz 1916. 54 p.

== Ukrán kv. 2.

A 47.32/63/2

Willamowitz-Moellendorff, Ulrich v. Die
Ilias und Homer. Berlin: Weidmann
1916. VI, 523 p.

35448

9 Történelem

Geschichte — History

Driault, Éd. & G[abr.] Monod. Histoire
politique et sociale. Évolution du monde
moderne, 1815—1915. [1909.] 5. éd. Paris:
Alcan 1916. VII, 699 p. (Bibliot. d'hist.
contemp.)

36185

Forrer, Emil. Zur Chronologie der neuassy-
rischen Zeit. Lpzg: Hinrichs 1916. 36 p.

== Mitteilungen d. Vorderasiat. Gesellsch. 20. 1915. 3.
A 50.08/5

Fruin, Rob. Tíz év a németalföldi szabadság-
harcból. 1588—98. 1— . k. [Tien jaren uit
den tachtigjarigen oorlog. 1861.] Ford. Antal
Géza. Bp.: Akad. 1916— . (M. t. akad.
kvkiadó váll. Uj f.)

35890

Gibbons, Herb. Ad. The foundation of the
Ottoman Empire. A history of the Osman-
lis up to the death of Bayezid I.
(1300—1403.) Oxford: Clarendon pr. 1916.
379 p.

A 56.90/15

Bibliography: p. 319—68.

Herbert, Sidney. Modern Europe, 1789—1914.
London: Macmillan 1916. XII, 262 p.

35698

Mahler, Ed. Handbuch der jüdischen Chrono-
logie. Lpzg: Fock 1916. XVI, 635 p. (Schr.
d. Gesellsch. z. Förderung d. Wiss. d.
Judentums.)

35528

Bibliographie: p. 629—35.

Pollard, A. F. Anglia története. [The history
of England. 1912.] Ford. Bálint Ernő.
Bp.: Franklin 1916. 202 p. (Kultura &
tudomány.)

35116

Ross, John. The origin of the Chinese people.
Edinburgh: Oliphants 1916. XX, 189 p.

A 51.57/1

Schäfer, Dietr. Weltgeschichte der Neuzeit.
Bd 1—2. [1907.] 7. Aufl. Berlin: Mittler
1917.

35987

Vári Rezső. Történeti intézetek Rómában.
Bp.: Akad. 1916. 84 p. 5 t.

35720

Windelband, Wilh. Geschichtsphilosophie.
Kriegsvorlesung. Hg. v. Wolfg. Windel-
band & Bruno Bauch. Berlin: Reuther
& Richard 1916. 68 p.

== Kantstudien, 38.

4765/38

Magyar történelem

Hodinka Antal. Az orosz évkönyvek magyar
vonatkozásai. „Az orosz évkönyvek teljes
gyűjteménye“ köteteiből ford. Bp.: Akad.
1916. 510 p.

35564

Pethő Sándor. A szabadságharc eszméi. Bp.:
Élet 1916. 224 p.

35739

Vasshegyi Emilia. II. Endre keresztes-
hadjárata. Érték. Bp.: Neuwald 1916. 60 p.

35029

Német történelem

Colvin, Ian D. The Germans in England,
1066—1598. London: Nat. review off. 1915.
XXXI, 262 p.

34874

Naudé Gie, Stef. Franç. Die Kandidatur
Ludwigs XIV. bei der Kaiserwahl v. J.
1658. Diss. Berlin 1916. 108 p.

36097

Ward, Ad. Will. Germany, 1815—90. Vol.
1— . Cambridge: Univers. pr. 1916— .
Bibliography: 1. p. 549—76.

35452

91 FÖLDRAJZ

Geographie — Geography

Becker Vendel. Temesvár kulturgeográfiai
hatása a délvidékre. Szeged: Szerző 1916.
76 p.

35684

Hartleben, A. Karte der Donau von ihrem
Ursprunge bis an die Mündung. 1:300,000.
2. Aufl. Wien: Hartleben [1916.] 9 t. T 585

Izsóf Alajos. Túl a nagy vizeken. Bp.: Élet
1916. 316 p.

36081

Molsbergen, E. C. Godée. Reizen in Zuid-
Afrika in de hollandse tijd. Deel 2.: Tochten
naar het noorden, 1686—1806. 'S-Graven-
hage: Nijhoff 1916. XL, 310 p. 13 t.

== Werken uitg. d. de Linschoten-vereeniging, 12.
3991/13

92 Életrajzok. Emlékiratok

Biographien. Memoiren

Biography. Memoirs

Arnold, Ernst. Der Pfarrer und Magister Tinius, ein Raubmörder aus Büchersammelwut. Lpzg: Reclam 1915. 96 p. (Berühmte Kriminalfälle, 10. Universalbibliothek, 5816.)
0901/3

Bibl, Vikt. Die Korrespondenz Maximilians II. Bd 1— . Wien: Holzhausen 1916—
== Veröffentlichungen d. Komm. f. neuere Gesch. Österr. 14—
4843/14

Carpenter, Edw. My days and dreams. Autobiographical notes. London: Allen & Unwin 1916. 340 p.
35502
Bibliography: p. 323—32.

Charmatz, Rich. Minister [Karl Ludw.] Frhr v. Bruck, der Vorkämpfer Mitteleuropas. Sein Lebensgang und seine Denkschriften. Lpzg: Hirzel 1916. X, 281 p.
35622

Charnwood, lord. Abraham Lincoln. London: Constable 1916. VIII, 479 p. (Makers of the 19. century.)
35505

Ernest, Gust. Richard Wagner. Sein Leben und Schaffen. Berlin: Bondi 1915. VIII, 537 p.
35329

Fels, Mary. Joseph Fels; his life-work. New York: Huebsch 1916. 271 p.
36221

Fógel Sándor. Celtis Konrád és a magyarországi humanisták. Bp.: Hornyánszky 1916. 74 p. 1 t.
35537

Fournier, [Aug.] I. Napoleon életrajza. 1— . k. [Napoleon I., eine Biographie. 1886—89.] A 3. jav. kiadást ford. Supka Géza. Bp.: Akad. 1916— . (M. t. akad. kvkiadó váll. Uj f.)
35891

Keller, Gottfr. Leben, Briefe und Tagebücher, auf Grund d. Biographie Jak. Baechtolds dargest. & hg. v. Emil Ermattinger. Bd 1— . Stuttg.: Cotta 1915—
36123

Koepper, Gust. Alfred Krupp. Ein Lebensbild für das deutsche Volk. Lpzg: Hesse & Becker 1916. 240 p. (Bannerträger f. Deutschland & Vaterland, 3.)
35630

Kocmata, Karl F. Hermann Bahr Österreichs Breitmäul. Wien 1916.

P 92.8 Bahr Herm.

Kohut, Adolf. Gustav Freytag als Patriot und Politiker. Berlin: Schall 1916. 305 p.
35544

Kováts Gyula. Hajnik Imre emlékezete. Bp. 1916. 15 p. 1 t.
== Emlékbeszédek a Magy. tud. akad. elhunyt tagjai fölött, 17. 8.
4053/13

Kozma Andor. Baksa Sándor emlékezete. Bp. 1916. 13 p.
== Emlékbeszédek a Magy. tud. akad. elhunyt tagjai fölött, 17. 9.
4053/13

Morley, John. Tanulmányok. Ford. Tarnai János. Bp.: Akad. 1916. VIII, 320 p. (Akad. kvkiadó váll.)
35892

Morley, John. Carlyle.
== Morley: Tanulmányok 1916. p. 1—61.
35892

Morley, John. Joseph de Maistre.
== Morley: Tanulmányok. 1916. p. 205—73.
35892

Morley, John. Macaulay.
== Morley: Tanulmányok. 1916. p. 172—204.
35892

Olcott, Charles S. The life of Wm McKinley. Vol. 1—2. Boston: Mifflin 1916.
35878

Palóczi Edgár. Báró Tóth Ferenc, a Daranellák megerősítője (1733—93). Bp.: Athenaeum 1916. 340 p. 12 t.
35782

Popper-Lynkeus, Jos. Selbstbiographie. Lpzg: Unesma 1917. 143 p.
36114

Putnam, Geo. Haven. Memories of a publisher, 1865—1915. New York: Putnam 1916. X, 494 p.
0204/8

Révész Imre. Bod Péter mint történetíró. Kolozsvár 1916.
R 902

Schleicher, Berta. Malwida v. Meysenbug. Ein Lebensbild zum 100. Geburtstag der Idealistin. Berlin: Schuster & Loeffler 1916. 283 p.
35669
Bibliographie: p. 275—77.

Schmidt, Franz. Burghard v. Schorlemmer-Alst. M. Gladbach: Volksver.-Verl. 1916. 79 p. (Führer d. Volkes, 21.)
35994

Schmidt, Franz. Herm. v. Mallinckrodt. M. Gladbach: Volksver.-Verl. 1916. 65 p. (Führer d. Volkes. 19.)
35993

Sotheran, Charles. Horace Greeley and other pioneers of American socialism. Foreword by W. J. Ghent & reminiscences of Ch. S. by Alice Hyneman Sotheran. New York: Kennerley 1915. LXVIII, 349 p.
35139

Suess, Ed. Erinnerungen. Lpzg: Hirzel 1916. IX, 451 p.
35986

Szelényi Ödön. Tessedik Sámuel élete és munkássága (1742—1820). Bp.: Lampel 1916. 51 p. (Iparosok olvasótára, 22. 7) 34837

Takáts Sándor. Zrínyi Miklós nevelőanyja [Lobkovitz Éva]. Bp.: Franklin 1917. 141 p. 36098

Teghze Gyula. Jászai Viktor emlékezete. Beszéd. Debrecen 1916. 32 p. (Debrecen. Egyetem. Emlékbeszéd, 1.) 35306

Viszota Gyula. Széchenyi Hitel c. művének keletkezése. 1916. (A Bpesti szemléből.) R 92.32 Széchenyi

A Budapesti gyűjtemény gyarapodása az 1916. évben *)

Zugangsverzeichnis der Budapester Sammlung im Jahre 1916

List of works added to the Budapest Collection in 1916

017 Könyvtári jegyzékek

Kataloge — Catalogues

Budapest. Egyetem. A nemzetgazdasági-statisztikai szeminárium könyvtárának katalógusa. Szerk. Krisztics Sándor és Márki Hugó. Bp.: Franklin ny. 1916. VI, p. 298 c. B 017/138

Budapest. Fővárosi pedagógiai könyvtár. Könyvjegyzék. 1. r. — Katalog d. Städt. päd. Bibliothek. Bp.: Háziny. 1916. B 017/137

Budapest. Nemzeti múzeum könyvtára. A magyar és magyarországi időszaki sajtó időrendi áttekintése. 1705—1867. Összeáll. Kereszty István. Bp. 1916. 98 p. (Catalogus Biblioth. museae nat. Hungar. — Budapest. Nemz. múz. könyvtára. Címjegyzék, 5. B 017/78/5

Budapest. Városi nyilvános könyvtár. Az 1., 2. & 3. sz. fiók könyvjegyzéke. 1—3. r. 1916. Bp. B 017/131—133
1. Csermekék könyvei. 24 p.
2. Ifjúsági könyvek. 1. sor. 64 p.
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 64 p.

Budapest. Városi nyilvános könyvtár. A Duna. — Die Donau. — Le Danube. Bp. 1916. 33 p. B 016/11/34
== Aktuális kérdések irod. 34.

Budapest. Városi nyilvános könyvtár. 1. sz. fiók. Ismeretterjesztő művek jegyzéke. 1—2. r. Szépirodalmi művek jegyzéke. 1—2. r. Bp. 1916. [Litogr.] B 017/143

Az Est könyvadásító osztályának könyvjegyzéke. Bp.: Élet ny. 1916. 31 p. B 017/130

Magyarország. Vallás- és közoktatásügyi minisztérium. A budapesti könyvtárakba és intézetekbe járó természettudományi, orvosi és mezőgazdasági folyóiratok jegyzéke. Összeáll. Körösy Kornél & Lenhossék Mihály. Bp.: Kilián 1916. 53 p. B 017/136

02 Könyvtárügy

Bibliothekswesen — Library economy

Gulyás Pál. Mátyás király könyvtára. Bp.: Franklin 1916. 68 p. B 027/38

Hlatky Tivadar. A klinika könyvtára. — Budapest. Egyetem. Klinika bőr- & nemibetegék számára. 1916. p. 75—88. B 378/45

057+059 Címtárak. Naptárak

*Adressbücher. Kalender
Directories. Calendars*

Budapest. Tőzsde. A budapesti árú- és értéktőzsde tagjainak névjegyzéke. 1916. B 057/17

Közhasznú és mulattató nemzeti vagy hazai kalendárium, mind a két magyar hazában lakó katolikusok, evangélikusok és ó hitűek számára. 1—47. foly. Pest 1815—61. B 059/9

1815—24. Ujdonnan új gazdaságbeli hazai kalendárium.

1825. Legújabb statisztikai, gazdaságbeli, közhasznú és mulattató pesti nemzeti vagyis hazai kalendárium.

1826—61. Boríték: Trattner Mátyás (később Trattner és Károlyi) magyar nemzeti kalendáriuma.

*) Ebbe a jegyzékbe nincsenek felvéve a folytatásos munkák az egy lapos régi (17. és 18. századbeli) nyomtatványok, valamint a múlt évben megjelent háborús nyomtatványok, melyek külön gyűjteményt fognak alkotni s melyeknek száma már eddig is megközelíti a háromezretet.

Magyar kereskedelmi almanach. 1. év. 1845.
Szerk. Szalkay Gergely. Pest: Landerer
& Heckenast ny. [1844.] B 057/15
[Több nem jel. meg.]

2 Vallás. Egyház

Religion. Theologie

Breyer István. Ünnepi szentbeszéd 1915 aug.
15-én a Budavári koronázó főtemplom 900
éves fennállásának jubileumi ünnepségén.
Bp.: Stephaneum 1915. 15 p. B 252/14

Simon Ferenc. Egyházi szózat, melyet ápril
hó 2-án a budai nemzeti őrsereghez, midőn
a szerencsésen kivitt reformokért istennek
háláját bemutatá, a budavári főplébánia-
templomban mondott. Buda: Egyet. ny.
1848. 7 p. B 252/20

307 Társadalmi lélektan

Gesellschaftspsychologie — Social psychology

Bányai Elemér. Zuboly könyve. B. E. válo-
gatott munkái. Összáll. Mikeš Lajos. Bp.:
Újságírók egyes. 1916. 288 p. B 928/3

Halmi József. A pesti front. Bp.: Galantai
1916. 61 p. B 307/5

Kovács Lydia. Két esztendő. Képek a pesti
frontról. Bp.: Pallas 1916. 133 p. B 307/4

35 Közigazgatás

Administration — Administration

Budapest. Polgármester. Előterjesztés a
fővárosi alkalmazottak részére családi pótlék
rendszeresítése iránt. Bp.: Háziny. 1916. 13 p.
Bq 352/92

Budapest. Polgármester. Előterjesztés a
székesfőváros népjóléti igazgatásának szer-
vezéséről. Bp.: Háziny. 1916. 144 p.
Bq 361/26

Budapest Polgármester. A székesfőváros
népjóléti igazgatásának szervezése. Bp.:
Háziny. 1916. 6, 2 p. Bq 361/27

Budapest. Szabályrendeletek. 1916. Sza-
bályrendelet a székesfővárosi hivatásos
tűzoltólegénységről. Bp.: Háziny. 1916. 5 p.
Bq 614/204

Szilágyi Hugó. Budapest ujkor, 1906—16.
Bp.: Pénzvilág 1916. 242 p. B 352/10

36 Társadalmi tevékenység

Soziale Wohlfahrtspflege — Philanthropy

A Budapesti közjótékonyosság évkönyve.
1— . 1915— . Kiadja Bp. székesfőváros.
Bp. 1916— . B 362/82

361.93 Háborús segélyakció

Kriegsfürsorge — War and charity

Általános közjótékonyossági egyesület. Műkö-
dése (1904—15). Irta Lányi M. Bp. 1915.
27 p. (A Közjóléti kérdések háborús meg-
világításban c. műből.) B 362/90

Budapest. Árvaszék. Jelentés a hadiárvák
gyámhatósági védelme tárgyában. Bp.:
Háziny. 1916. 20 p. Bq 362/86

**Budapest. Belvárosi polgárok segítő-bizott-
ságának jelentése** 1914 nov.—1915 jan.
működéséről. Bp. 1915. 13 p. B 361/21

Lendl Adolf. Hősökfalva. Bp.: Athenaeum
1916. 51 p. 1 t. Bq 362/97

Pályi [Sándor]. Programm und Auszüge der
im Kriegsjahre 1915/16 in Budapest abge-
haltenen Vorträge des Szabad Lyceums
über die Kriegs-Invaliden-, Witwen- und
Waisen-Frage. Bp.: Autor 1916. 32 p.
B 362/88

Vöröskereszt-egylet. A magyar szent korona
országai Vöröskereszt-egylete szeretetado-
mányosztálya. Jelentés. 1915/16. Bp.
B 361/28

37 Nevelés. Közoktatás

Unterrichtswesen — Education

Budapest, Továbbképző szabad iskola.
Jelentés. 1— . 1915/16— . B 374/8

Országos népoktató egyesület. Kivonat
jelentés 46 esztendő tevékenységéről,
1870—1916. Bp.: Rovó ny. 1916. 7 p.
B 374/21

378 Egyetemek

Universitäten — Universities

Budapest. Egyetem. A gyógyszerészeti tan-
folyam elővizsgálatának programja. Kiadja
a Bölcsészettud. kar. Bp.: Fritz kny.
1916. 9 p. B 378/44

Budapest. Egyetem. Klinika bőr- és nemibetegségek számára. A kir. m. tud. egyetem új klinikája bőr- és nemibetegségek számára. Ismerteti Nékám Lajos. Bp.: Egyetem 1916. 123 p. **B 378/45**

38 Közgazdaság

Volkswirtschaft — Political economy

Budapest. Központi liszt hivatal. A liszt- és kenyérellátás szervezete Budapesten, 1915—16. A Közp. liszt hiv. és a lisztbizottságok működésére von. rendeletek és utasítások összefoglalása az 1916 máj. 31. állapot alapján. Bp.: Háziny. 1916. IV, 80 p. **B 381/9**

Budapest. Tanács III. Előterjesztés a gyár- ipari célokra átengedendő városi ingatlanok eladási feltételeinek megállapítása ügyében. Bp.: Háziny. 1916. 18 p. **Bq 383/31**

385 Közlekedés

Verkehrswesen — Communication

Budapest. Elektromos művek. Az elektromos művek iparvágányára von. végrehajtási és mozdonyvezetői utasítás. Bp.: Háziny. 1916. 34 p. **B 385/69**

Steller Antal. Villamos vasutaink a főváros házi kezelésében és a közúti vasút megváltása. Bp.: Pátria 1916. 5 p. (A Magy. mérnök & építészegyl. közlönyéből.) **Bq 385/81**

385.6 Hajózás

Schiffahrt — Shipping

Kvassay Jenő. A Duna mint a szövetséges államok viziútja. A Duna hajózhatóságáról Galatztól Budapestig 3000 tonnás uszályokkal és kisebb tengeri gőzösökkel. Bp.: Athenaeum 1916. 25 p. **B 385/28**

Magyarország. Közmunka és közlekedési minisztérium. Jelenés a budapesti Duna-rész szabályozása tárgyában. Buda: Államny. 1870. 30 p. 1 t. **B 385/86**

Vizer István. Hazafiúi nézetek s ajánlatok nevezetes alaptervek kivitele tárgyában a Duna-Tiszát egybekötő s hajózható csatornáról; Pest kikötőjéről; valamint a Duna jeges feltorlott árvizei által veszélyeztetett Buda-Pest városai megóvásáról. Az építésben lévő budapesti Lánchídra is figyelve. Pest: Trattner-Károlyi 1845. 40 p. **B 385/74**
Boríték: Szózat a hazához.

389 Pénzügy

Finanzwesen — Public finance

Budapest. Tanács VI. Előterjesztése a tanács pénzügyi ügyosztálynak 120,000.000 Ks törlesztőkölcsön fölvétele iránt. Bp.: Háziny. 1916. 6 p. **Bq 389/103**

Budapest. Törvényhatósági bizottság. Az 1916. évi költségeloirányzat a közgyűlés előtt. Bp.: Háziny. 1916. 48 p. **Bq 389/104**

Pest. Szabályrendeletek. 1868. Pest szab. kir. városhatóságának 1868 : 39.328. sz. határozata: ipar- s kereskedelmi, nemkülönben közigazgatási díjak. Pest: Rudnyánszky ny. 1869. 27 p. **B 389/122**

389.65 Községi üzemek

Gemeindebetriebe — Municipal ownership

Budapest. Elektromos művek. Direktions-bericht der Elektrizitätswerke der Haupt- und Residenzstadt Budapest. 1915— **Bq 389/102**

Budapest. Elektromos művek. Jelentés az elektromos művek számadásáról. 1915— **Bq 389/101**

Budapest. Gázművek. Főzzünk gázzal. Bp. 1916. 14 p. **B 665/7**

Budapest. Szabályrendeletek. 1916. Szabályrendelet a gázszolgáltatásról. 837/1916. sz. Bp.: Háziny. 1916. 7 p. **Bq 389/110**

Budapest. Szabályrendeletek. 1916. Szabályrendelet Budapest gázműveinek igazgatásáról. 836/1916. sz. Bp.: Háziny. 1916. 9 p. **B 389/111**

Budapest. Tanács II. Előterjesztés községi aszfalt-gyár felállítása iránt. Bp. 1914. 14 p. **Bq 389/120**

Budapest. Tanács XII. Jegyzőkönyv a világitási üzemi bizottságnak 1916. jún. 20-án tartott üléséről. Bp.: Háziny. 1916. 5 p. **Bq 389/107**

Budapest. Tanács XVI. Előterjesztés a székesfőváros forrásvizeinek palackozása ügyében. Bp.: Háziny. 1916. 15 p. **Bq 613/82**

613 Közegészségügy

Gesundheitswesen — Public health

Madzsar József. Budapest csecsemőhalandósága a háború alatt. [Bp.: Háziny. 1916.] (A Városi szemléből.) **B 312/21**

Madzsar József. A meddő Budapest. Bp.: Pfeifer 1916. 78 p. (A Stefánia szöv. kiadv. 8.)
B 312/30

614.7 Városi egészségügy

Stadthygiene — Hygiene of cities

Budapest. Közkórházak. Utasítás az elme-
betegosztályon alkalmazott ápolók és ápoló-
nők számára. Bp.: Háziny. 1916. 20 p.
B 614/118

Budapest. Tanács V. Budapest székesfővá-
ros köztisztasági hivatalának előterjesztése
a csarnoki és piaci hulladékok szárítására
szolgáló műtakarmánygyár létesítése tárgyá-
ban. Bp.: Háziny. 1915. 22 p. Bq 614/200

Székely Ágoston. A budapesti Pasteur-intézet
25 évi statisztikája, kapcsolatban a veszett-
ségre vonatkozó gyakorlati kérdésekkel. Bp.
1915. 21 p. B 614/221

62 Technika

Technik — Engineering

Budapest. Tanács XV. Jelentés az 1870 : X.
t.-c. alapján épített rakodópartok javítási
munkái kapcsán felvetődött kérdésekről.
Bp.: Háziny. 1916. 9 p. Bq 626/3

Budapest. Tanács II. A székesfővárosi út-
építésekhez vonatkozó műszaki utasítás. Bp.:
Háziny. 1916. 45 p. Bq 625/4

Király Kálmán. A székesfővárosi útépitésekhez
vonatkozó műszaki utasítás kivonata. Bp.:
Háziny. 1916. 12 p. (A Városi szemléből.)
B 628/2

Király Kálmán. Budapesti Strassenbefestig-
ungen. Berlin 1916. 8 p. (Aus: Techn.
Gemeindeblatt.) B 625/5

655 Könyvkereskedelem

Buchhandel — Book trade

Krasznay István. A nyomdászat. Olvasókönyv
a nyomdász-szakirányú iparostanonciskolák
számára. 1—2. rész. Bp.: Lampel 1914.
(Olvasókönyvek a szakirányú iparostanonc-
iskolák számára.) B 655/3

Rovó Aladár nyomda, Budapest. 1. A katalógus
készítés művészete. 2. Az én szedőgépem. 3.
Művészi színnyomatok. Bp. [1916?] 18 p.
B 655/11

7 Művészet

Kunst — Fine arts

Bér Dezső. Rajzainak és festményeinek ki-
állítás. Bp. 1916. 8 p. B 708/39

Budapest. Szépművészeti múzeum. Képes
tárgymutató a sárosi művészi sorsjáték
kiállításáról. Szerk. Lesskó János. Bp.:
Hornyánszky 1915. 47 p. 63 t. B 750/20

Gyöngyösy Nándor (szerk.) A mai magyar
művészet. Képzőművészeti anthológia. Elő-
szóval ell. Pekár Gyula. 1— . k.
1914/15— . Bp.: Róvó 1916— . B 750/21

Kremmer Dezső. Az első pesti festőiskola.
Felolv. Bp.: Korvin [1916.] 15 p. B 927/4

708 Múzeumok

Museen — Museums

Budapest. Magyar-zsidó múzeum. Katalógus.
1—2. r. Bp.: Franklin 1916. B 708/37

Lázár Béla. A magyar művészet jövője. Bp.:
Dick 1916. 176 p. B 708/41

796.4 Testgyakorlás

Körperübung — Athletics

Magyar atletikai szövetség. 1916 május
28-án a margitszigeti sporttelepen rendez-
endő ifjúsági hadi atletikai bajnoki viadal
sorrendje. Bp.: Hedvig ny. 1916. 11 p.
B 796/23

8 Irodalom

Literatur — Literature

Csergő Hugó. A mi szívünk asszonya. Regény.
Bp.: Dick 1916. 299 p. B 813/12

Földes Imre. Grün Lili. Vigjáték. Bp.: Singer
és Wolfner 1916. 150 p. B 812/3

Gábor Andor. A polgár és egyéb jelenetek.
Bp.: Dick [1915.] 159 p. B 811/1

Krúdy Gyula. Zenélő óra. Elbeszélések. Bp.:
Lampel 1915. 48 p. (Magyar kvt. 806.)
B 307/3

Új idők. Szépirodalmi, művészeti és társ-
adalmi képes hetilap. 1— . évf. 1895— . Bp.
— . Szerk. Herczeg Ferenc. Bq 810/21

902.6 Régészet*Archeologie — Archeology*

Lux Kálmán. Árpádkori építészeti maradványok Óbudán. Bp.: Pátria 1916. 12 p.
(A Magy. mérnök- & építészegylet közlönyéből.) **Bq 902/29**

91 Földrajz*Geographie — Geography*

Budapest. Tanács XV. Előterjesztés az idegenforgalmi iroda ügyében. Bp.: Háziny. 1916. 2 p. **Bq 910/44**

Hasza József. Ujpest rendezett tanácsú város és környéke ismertetése. 4. kiad. Ujpest: Pintér [1915.] 24 p. 1 t. **B 914/20**

[**Molitor, Joh. Clemens.**] Der Wegen des Höchst-tapferen Käyser-Adlers Helden-Thaten Siegesberühmte Donau-Fluss, oder eine genaue Darstellung aller derer Königreiche, so an und um die Donau herum liegen. Von Einem Liebhaber der Erd-Beschreibung. Nürnberg: Bleul 1687. 14 t. 32 p. **B 914/72**

Schmidt, Adolf. Die Donau von Wien bis zur Mündung. Lpzg: Brockhaus 1859. 137 p. (Brockhaus Reisebibliothek.) **B 914/17**

92 Életrajzok. Emlékiratok*Biographien. Memoiren — Biography. Memoirs*

Gönczy Béla. Veres Pálné sz. Beniczky Hermin és gr. Teleki Sándorné sz. Teleki Jozefin grófnő emlékezete. Az Orsz. nőképző-egyesület emlékünnepelei. Bp.: Orsz. nőképző-egy. 1915/16. 78 p. **B 923/28**

Hajós Zsigmond. Emlékbeszéd Bródy Samu arcképének leleplezésekor a Lipótvárosi polgári körben. Bp.: Hungária 1916. [18 p.] **B 923/5**

Hock János. Emlékbeszéd a Hűvös József-serleg felavatásán. Bp.: Józsefvárosi kör 1916. 15 p. **B 363/3**

Lehr Andor emlékezete. Bp.: Fritz 1916. 15 p. (A Bpesti X. ker. főgimn. ért.-ből.) **B 923/27**

A Kézíkönyvtár gyarapodása az 1916. évben*Zugangsverzeichnis der Handbibliothek des Lesesaales im Jahre 1916**List of works added to the Reference library in 1916***03 + 058 Lexikonok. Évkönyvek***Lexika. Jahrbücher**Cyclopaedies. General yearbooks*

The American Whitaker almanac and encyclopedia. Ed. C. W. Whitaker. London 1916. **K 0580/53**

Imperial year book for Dominion of Canada. 1915/16. Montreal. **K 3100/29**

Meyers Kleines Konversations-Lexikon. Bd 1—7. 7. neubearb. & verm. Aufl. Lpzg.: Bibliogr. Inst. 1914. **K 0300/31**

2 Vallás. Egyház*Religion. Theologie*

Raffay Sándor. Magyarázatos újtestamentom. 1. k. Bp.: Luther társ. 1910. **K 2200/6**

3 Társadalomtudomány*Sozialwissenschaft — Sociology*

Schumpeter, Jos. Wie studiert man Sozialwissenschaft? [1910.] 2. Aufl. München: Duncker & Humblot 1915. 54 p. (Schr. d. Sozialwiss. akad. Ver. Czernovitz, 2.) **K 3000/10**

31 Statisztika*Statistik. Demologie — Statistics. Demography*

Budapest. Statisztikai hivatal. Budapest halandósága, 1908—09. (Az 1910—13. főadatokkal.) — Die Sterblichkeit d. Stadt Budapest, 1908—09. (Mit den Hauptangaben f. 1910—13.) Bp.: Kilián 1916. XLVII, 28, 125, 126 p. [Magyar & német.]

== Budapest. Statiszt. hiv. Statiszt. közlemények, 51. **K 3100/46**

Krzyzanowski, Adam & Kaz. Kumaniecki. Statystyka polski. — Handbuch der polnischen Statistik. — Tableau statistique de la Pologne. Kraków: Gebethner 1915. XXXI. 315 p. K 3100/27

Guradze, Hans. Statistik des Kleinkinderalters. Vorw. v. Gust. Tugendreich. Stuttg.: Enke 1916. 28 p. K 3120/2

32 Államtudomány

Staatswissenschaft — Political science

Németország. Alldeutscher Verband. Handbuch. 19. Aufl. München: Lehmann 1915. K 3231/10

Phelps, Edith M. (szerk.) Debaters' manual. New York: Wilson 1915. X, 172 p. == Debaters' handbook ser. [18.] K 3000/7/18

Phelps, Edith M. (szerk.) Selected articles on the initiative and referendum. [1909.] 3. enl. ed. New York: Wilson 1914. XLVI, 209 p. == Debaters' handbook ser. [7.] K 3000/7/7

Phelps, Edith M. (szerk.) Selected articles on the Monroe doctrine. New York: Wilson 1915. XXVIII, 253 p. == Debaters' handb. ser. [26.] K 3000/7/26

Reely, Mary Katharine. (szerk.) Selected articles on immigration. New York: Wilson 1915. 315 p. == Debaters' handbook ser. 30. K 3000/7/30

Zimmermann, Alfred. Geschichte der deutschen Kolonialpolitik. Berlin: Mittler 1914. XVI, 336 p. K 3253/5

33 Társadalmi kérdés

Soziale Frage — Social question

Barthel, Paul. Handbuch der deutschen Gewerkschaftskongresse. Dresden: Kaden 1916. IV, 490 p. K 3318/6

Bullock, Edna D. (szerk.) Selected articles on child labor. [1911] 2. enlarged ed. New York: Wilson 1915. XXVI, 238 p. == Debaters' handbook ser. [11.] K 3000/7/11

Herkner, Heinr. Die Arbeiterfrage. Eine Einführung. Bd 1—2. [1894.] 6. erw. & umgearb. Aufl. Berlin: Guttentag 1916. K 3310/13

1. Arbeiterfrage und Sozialreform. XIV, 502 p.
2. Soziale Theorien und Parteien. XII, 515 p.

Johnsen, Julia E. (szerk.) Selected articles on unemployment. New York: Wilson 1915. XL, 242 p. == Debaters' handb. ser. 32. K 3000/7/32

Kenedi László. Munkaviszályok Magyarországon. Bp.: Athenaeum 1915. 92 p. K 3310/17

Siebertz, Paul. Politisch-soziales Abc-Buch. Ein Handbuch für die Zentrumsparthei. Stuttg.: Süddeutsche Verl.-Buchh. 1900. IX, 677 p. K 3300/8

Sinclair, Upton (szerk.) The cry for justice. An anthology of the literature of social protest. Introd. by Jack London. Philadelphia: Winston 1915. 891 p. K 3300/7

34 Jogtudomány

Rechtswissenschaft — Law

Angyal Pál. A magyar büntetőjog tankönyve. [1]—2. k. Bp.: Athenaeum. K 3430/1
[1.] [Büntetőjogi előadások. 1904.] 2. kiad. 1909. 590 p.
2. Különös rész. 1915. X, 842 p.

Bernolák Nándor. Büntető jogszabályaink gyűjteménye. 1. k. Anyagi jogszabályok. Pécs: Wessely & Horváth 1915. XXXII, 847 p. K 3400/17

Czyhlarz [Karl.] A római jog institúciói. [Lehrbuch der Institutionen. 1889.] Bp.: Grill 1914. VIII, 452 p. (Római jogi gyakorlatok, 8.) K 3470/10

Holtz, L. & F. Kreutz. Das preussische Wassergesetz v. 7. April 1913 mit den Ausführungsverordnungen. Erl. Berlin: Heymann 1916. XVI, 623 p. == Brauchitsch: Preuss. Verwaltungsgesetze, 4. K 3500/15

Myrbach-Rheinfeld, Franz Frhr v. Grundriss des Finanzrechts. 2. veränd. Aufl. München: Duncker & Humblot 1916. XIV, 359 p. == Finger & Frankl: Grundriss d. österr. Rechts, 3. 7. K 3400/40

Révész Béla. Jogi tanácsadó és gyakorlati útmutató pénzügyintézetek és részvénytársaságok számára. Mándy Lajos előszavával. Nyiregyháza: Jóba 1916. 483 p. K 3477/5

Törvénytárak. Döntvénygyűjtemények.

Annuaire de législation française. Publ. par la Soc. des législations comparées. 1914. Paris: Libr. gen. de droit & de jurispr. 1915. XI, 304 p. K 3400/5

Hatályos magyar törvények gyűjteménye. Magyar törvénytár. — Corpus juris Hungarici. Millenniumi emlékkiadás. 1000—1913. Bp.: Franklin 1914. K 3400/2
1000—1911. Szerk. Márkus Dezső. 1912. Szerk. M. D. & Téry Gyula. 1913— . Szerk. T. Gy.

Kneppó Sándor & Berényi Pál. Adóügyi döntvények és határozatok. Bp.: Rényi 1915. 122 p. **K 3400/35**

Magyarország. Törvények, rendeletek. 1914—16. A háborúval kapcsolatostörvények és rendeletek gyűjteménye. Kiadja a Belügy-minisztérium. 1—4. f. Bp. 1915—16. **K 3400/57**

Perjogi döntvénytár. Szerk. Kovács Marcell. Kiadja a Jogtudományi közlöny szerkesztősége. 1. köt. Bp.: Franklin 1916. **K 3400/38**

35 Közigazgatás

Verwaltung — Administration

Bornhak, Konrad. Grundriss des Verwaltungsrechts in Preussen und dem Deutschen Reiche. [1906.] 5. Aufl. Lpzg: Deichert 1916. VI, 205 p. **K 3500/26**

Rüblein Richárd. Az állami nyugdíjtörvény magyarázata. Az állami alkalmazottak, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló 1912: LXV. t.-c. A hadi állapotból folyólag hozott rendeletekkel, magyarázatokkal. Bp.: Tudományegyet. ny. 1916. 338 p. **K 3508/5**

352 Községi igazgatás

Kommunalverwaltung — Local government

Berlin. Magistrat. Armenverwaltung. 2. erg. Aufl. Berlin: Springer 1915. IX, 381 p. —= Berliner Gemeinderecht, 13. **K 3520/55**

London. County council. Comparative municipal statistics 1912/13. Vol. 1. London 1915. **K 3520/21**

Municipal year book of the city of New York. 1915. Prep. under the dir. of the Chamberlain. New York. **K 3520/61**

Pitman's municipal office organisation and management. A manual of information. Ed. by Will. Bateson. London: Pitman [1915.] XIX, 483 p. **K 3520/62**

Stier-Somló, [Fritz] (szerk.) Handbuch des kommunalen Verfassungs- und Verwaltungsrechts in Preussen. Bd 1. Unter Mitw. v. Baath, Buck, [Jul.] Friedrich [etc.] hg. Oldenburg i. G.: Stallang 1914. **K 3520/22**

Szilágyi Hugó. Budapest újkora, 1906—16. Bp.: Pénzvilág 1916. 242 p. **K 3520/60**

355 Hadügy

Heerwesen — Military science

Bulletin der Studiengesellschaft für soziale Folgen des Krieges. 1. 1916. Kopenhagen (Selskabet for social forsken af krigens folger.) **K 3550/12**

Dietz, Heinr. (szerk.) Taschenbuch des Militärrechts für Kriegszeiten. Bd 1—2. Rastatt: Greiser 1915. **K 3550/15**
1. [1912.] 3. Aufl.
2. Nachtr. zur 1—2. Aufl.

Kriegstaschenbuch. Ein Handlexikon über den Weltkrieg. Hg. v. Ulrich Steindorff. Lpzg: Teubner 1916. VI, 346 p. **K 3550/13**

The Navy league annual. Year 8. 1915/16. Ed. by Rob. Yerburgh. London. **K 3590/4**

38 Közgazdaság

Volkswirtschaft — Political economy

Fellner Frigyes. Ausztria és Magyarország nemzeti jövedelme. Bp.: Akad. 1916. 152 p. VII t. **K 3800/7**

Kovács Gábor. A közgazdaságtan elemei. 1. k. Debrecen: Csillag. **K 3800/6**
1. Alapvetés. A közgazdaságtan története. 1915. XI, 291 p.

383 Östermelés

Landwirtschaft — Agriculture

Agrar-Kompass. Jahr- und Adressbuch der österreichischen Landwirtschaft. Hg. von Rudolf Hanel. Wien: Vernay 1916. XVI, 256, 1788 p. **K 3831/3**

Fanning, C. E. (szerk.) Selected articles on the conservation of natural resources. Minneapolis: Wilson 1913. XV, 153 p. —= Debaters' handbook ser. [29.] **K 3000/729**

Schulte im Hofe, A. Die Welterzeugung von Lebensmitteln und Rohstoffen und die Versorgung Deutschlands in der Vergangenheit und Zukunft. Berlin: Mittler 1916. V, 177 p. **K 3833/3**

386 Kereskedelem

Handel — Commerce

Ausztria. Handelsministerium. Zollkompass. Bd 12. Dänemark. T. 1. Die Handelsverträge. Wien: Manz 1916. XXIX, 155 p. **K 3864/3**

Ausztria. Handelsministerium. Zollkompass. Bd 11. Die Niederlande. T. 1. Die Handelsverträge. Wien: Manz 1916. XXII, 173 p. K 3864/3

Ausztria. Handelsministerium. Zollkompass. Bd 10. Österreich-Ungarn. T. 1. Die Handelsverträge. Wien: Manz 1915. XXXV, 708 p. K 3864/3

Ausztria. Handelsministerium. Zollkompass. Bd 13. Schweden. T. 1. Die Handelsverträge. Wien: Manz 1916. XXII, 212 p. K 3864/3

Németország. Reichsamt des Innern. Die Handelsverträge des Deutschen Reichs. Eine Zusammenstellung der geltenden Handels-, Zoll-, Schifffahrts- und Konsularverträge des Reichs und einzelner Bundesstaaten mit dem Ausland. Bd 1—2. Berlin: Mittler 1906—15. K 3863/8

387.1 Bankügy

Bankwesen — Banking

Jaffé, Edgar. Das englisch-amerikanische und französische Bankwesen. — Grundriss d. Sozialök. 5. 2. 1915. p. 191—222. K 3800/25

Schulze-Gaevernitz, Gerh. v. Die deutsche Kreditbank. — Grundriss der Sozialök. 5. 2. 1915. p. 1—189. K 3800/25

388.4 Társadalmi biztosítás

Sozialversicherung — Social insurance

Bullock, Edna D. (szerk.) Selected articles on mothers' pensions. New York: Wilson 1915. XVIII, 188 p. — Debaters' handbook ser. [31.] K 3000/7/31

Halász Aladár. A munkásbiztosítás kézikönyve. Az 1907: XIX. t.-c. magyarázata. [1909.] 3. átdolg. & bőv. kiad. Bp.: Munkásügyi szemle 1916. 426 p. K 3884/2

389 Pénzügy

Finanzwesen — Public finance

Bochkor Károly. A gazdasági számtartás rendszere. (Államháztartás). [1883.] 6. átdolg. kiad. Bp.: Nagel 1906. XV, 596 p. K 3890/12

Bullock, Edna D. (szerk.) Selected articles on single tax. New York: Wilson 1915. XXVIII, 199 p. — Debaters' handb. ser. [28.] K 3000/7/28

Damaschke, Adolf. Die Bodenreform. Grundsätzliches und Geschichtliches zur Erkenntnis und Überwindung der sozialen Not. [1902.] 11. Aufl. Jena: Fischer 1916. XVI, 500 p. K 3351/1

Judson, Katharine B. (szerk.) Selected articles on government ownership of telegraph and telephone. New York: Wilson 1914. XL, 204 p. — Debaters' handb. ser. [27.] K 3000/7/27

Túry Zoltán. 1909: X. t.-c. a jövedelemadórol. (Kiegészítve az 1912: LIII. és 1916: XXVI. t.-cikk rendelkezéseivel.) Bp.: Az Adó szerk. 1916. 111 p. K 3892/4

Wallon Dezső. A magyar állami számvitel kézikönyve. Az 1—2. részt írta Nagy Lajos. [1901.] 2. kiad. Bp.: Athenaeum 1916. 415 p. K 3894/4

4 Nyelvészet. Szótárak

Philologie. Wörterbücher

Philology. Dictionaries

Bischoff, Erich. Wörterbuch der wichtigsten Geheim- und Berufssprachen. Jüdisch-deutsch, Rotwelsch, Kundensprache; Soldaten-, Seemanns-, Weidmanns-, Bergmanns- und Komödiantensprache. Lpzg: Grieben [1915.] VIII, 168 p. K 4300/6

Heyse, Joh. Christ. Aug. Fremdwörterbuch. Neu bearb. v. Karl Böttger. [1804.] 17. Aufl. Lpzg: Reisland 1912. IV, 960 p. K 4300/9

5 Természettudomány

Naturwissenschaft — Science

Binz, Art. (szerk.) Chemische Technologie organischer Industriezweige. Halbbd 1. In Verb. mit P. Alexander, A. Axmacher [etc.] hg. Braunschweig: Vieweg 1915. (Muspriat's enzykl. Handb. d. techn. Chemie. Erg.-Werk, 3.) K 5400/3

61 Orvostudomány

Medizin — Medicine

Beman, Lamar T. (szerk.) Selected articles on prohibition of the liquor traffic. New York: Wilson 1915. LIV, 168 p. — Debaters' handbook ser. [33.] K 3009/7/33

Dornblüth, Otto. Klisches Wörterbuch. Die Kunstausrücke der Medizin. [1893.] 6. verm. Aufl. Lpzg: Veit 1916. 360 p. **K 6100/5**

Magyar gyógyszerkönyv. — Pharmacopoea Hungarica. [Kiadja az Orsz. közegészségi tanács.] [1884.] 3. kiad. Bp.: All. ny. 1909. XX, 430 p. **K 6143/1**

Schwuchow, Peter. Alkoholfibel. Lexikon der Alkoholfrage. [1914.] 3. verb. & verm. Aufl. Berlin: Dtscher Abwehrbund g. d. Ausschreitungen d. Abstinenzbewegung 1915. 180 p. **K 6130/1**

7 Művészet

Kunst — Fine arts

Riemann, Hugo. Musiklexikon. [1884.] 8. vollst. umgearb. Aufl. Berlin: Hesse 1916. XXXII, 1276 p. **K 7800/1**

Thieme, Ulrich (szerk.) Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart. Bd 1—12. Lpzg 1907—16. 1—4. Hg. v. U. T. & Felix Becker. **K 7000/6**

9 Történelem

Geschichte — History

[Gebhardt, B.] Gebhardts Handbuch der deutschen Geschichte. Bd 1—2. [1890.] In Verb. mit R. Loewe, W. Schultze, [etc.] neu hg. v. Ferd. Hirsch. 5. Aufl. Stuttg.: Union 1913. **K 9430/1**

Handbuch für den Geschichtsunterricht. Bd 1—2. Lzg: Quelle & Meyer 1913—1916. **K 9000/8**

1. Hg. v. P. Groebe. 1913. IX, 311 p.
2. In Verb. mit P. Groebe [etc.] hg. v. G. Koch & A. Philipp. 1916. XV, 420 p.

Szentpétery Imre (szerk.) Oklevéltani naptár Brinckmeier, Grotefend és Knauzművének felhasználásával. Bp.: Akad. 1912. 135 p. **K 9020/7**

91 Földrajz

Geographie — Geography

Ausztria. Statistische Zentralkommission. Allgemeines Verzeichnis der Ortsgemeinden und Ortschaften Österreichs nach den Ergebnissen der Volkszählung v. 31. XII 1910. Wien: Hof- & Staatsdr. 1915. VIII, 755 p. **K 91436/2**

Bartholomew, J. G. An atlas of economic geography. Introd. by L. W. Lyde. London: Oxford univers. pr. 1914. LXVI p. 64 t. **K 9120/7**

Guinchard, J. Schweden. Historisch-statistisches Handbuch. T. 1—2. [1900.] 2. Aufl. Stockholm: Norstedt 1913. **K 3080/2**
 1. Land und Volk. XXIII, 850 p.
 2. Gewerbe. XI, 807 p.

Meyer. Physikalischer Handatlas. Lpzg: Bibliogr. Inst. 1916. IV p. 51 t. **K 9120/10**

Robertson, C. Grant & J. G. Bartholomew. An historical atlas of modern Europe from 1789 to 1914. With an historical and explanatory text. Oxford: Milford 1915. 24 p. 36 t. **K 9120/9**

92 Életrajzok. Genealógia

Biographien. Genealogie

Biography. Genealogy

Gothaisches genealogisches Taschenbuch der freiherrlichen Häuser. Jahrg. 67. 1917. Gotha: Perthes 1916. 1120 p. **K 9290/10**

Gothaisches genealogisches Taschenbuch der gräflichen Häuser. Jahrg 90. 1917. Gotha: Perthes 1916. VI, 1120 p. **K 9290/11**

Heydenreich, Ed. [etc.] Handbuch der praktischen Genealogie. Bd 1—2. In Verb. mit Otto Frhr v. Dungern, Otto Forst-Battaglia [etc.] Einl. v. Karl Lamprecht. Lpzg: Degener 1913. **K 9290/8**

Hyamson, Albert M. A dictionary of universal biography of all ages and of all peoples. London: Routledge 1916. XII, 744 p. **K 9200/26**

Die Orden und Ehrenzeichen von Österreich-Ungarn. Lpzg: Ruhl [1915.] 4 p. **K 9290/9**

A Városi Nyilvános Könyvtár adományozóinak jegyzéke az 1916. év 2. felében

Verzeichnis der Spender — List of donors

MAGÁNOSOK					
	drb		drb		drb
Basch Imre szfőv. fogalmazó	250	Matolay Zoltán árvaszéki ülnök, Temesvár	5	Budapesti keresk. testület	17
Beck Dénes, pénzüint. ig.	4	Nagy Emil udv. tan.	1	Budapesti kir. büntető törvényszék	1
Bernáth Gusztáv id. hiv.	72	Nékám Lajos egyet. ny. r. tanár	2	Budapesti ref. keresztyén egyes.	8
Bethlen Balázsne grófnő, Ds	3	Parádi Ferenc közkórházi főorvos, Ds	1	A Cél szerk.	5
Bittenbinder Miklós képezdei tanár	1	Payr Sándor theol. akad. tanár, Sopron	1	Cs. kir. szab. Déli vaspályatársaság	4
Braun Róbertné könyvtári id. hiv.	3	Perczelné Kozma Flóra, Baracska	1	Elmebetegsegélyző egyes.	14
Buza László egyet. tanár, Sárospatak	3	Péter Mihály ref. lelkész, Gálszécs	1	Fiatalokruak bp. felügyelő hatósága	4
Dorning Henrik, rendőrkapitány	1	Pfeiffer Izsák rabbi	1	Fővárosi közmunkák tanácsa	1
Csekey István jogakad. tanár, Kecskemét	1	Siposs Kamilló	3	Hajléktalanok menhelye egy.	1
Czirbusz Géza egyetemi tanár	16	Smolka János	1	M. kir. Honvéd tiszt. övezgyek és árvák segélyellátási int.	7
Czóbel Ernő, főreáliskolai tanár	30	Stern Sámuel ügyvéd	1	Ingyenkenyeregylet	1
Egedy István albiró	5	Strasser Frigyes	3	Kath. sajtóegyesület	6
Elek Artur író	8	Szabó Ervin könyvtárigazgató	13	Kereskedelmi akad.	3
Enyvvári Jenő könyvtári főtiszt	2	Szabó Sándor ügyvéd	1	Magy. bány- és kohóváll. egyes.	14
Fejér Gyula orvos	3	Szana Sándor főorvos	4	Magy. gyáripárosok orsz. szövets.	3
Finkey Ferenc egyet. ny. r. tanár, Pozsony	1	Szászy Béla min. tanácsos	2	Magy. hajózási egyes.	10
Fleischl Róbert műépítész	3	Szentiványi Ferenc árvasz. ülnök, Nagybecskerek	1	Magy. keleti gazd. közp.	8
Fleischl Sándor főkonzul	2	Szentkereszty Zsigmond br. v. b. t. t.	14	Magyar könyvészet szerkesztőse	1
Gömöri Jenő hadapródjelölt	1	Szilágyi Gyula műegy. tan.	1	Magyar mezőgazd. vámpol. közp.	2
Gönczy Béla tanár	2	Sztehló Kornél bankigazg.	1	Magyar országos tűzoltó szövetség	7
Hellebrandt Árpád akad. könyvtáros	12	Szvacsina Károly könyvt. gyakornok	1	Magy. tud. akad. kvkiadó váll.	1
Horváth Károly	1	Tarnay Gyula főispán, Miskolc	2	Magy. vasművek és gépgyárak orsz. egyes.	1
Hory András földmív. min. fogalm.	1	Telcs Béla ügyvéd	1	Magy. zsidómúzeum	2
Ilosvay Lajos államtitkár	1	Townley-Fullam Károly író	5	Magyarországi szövetkezetek szövetsége	2
Kalmár Jenő igazgató, Szabadka	1	Tuszkai Ödön, orvos	5	Múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa	6
Katona Béla szerkesztő	2	Vadász Ede, bankfőtisztv.	2	Nemzeti Kaszinó	4
Király Kálmán	1	Varró István keresk. és iparkamarai előadó	35	Népház, 5. ker.	2
Zilahy Kiss Jenő, Sárospatak	2	Wildner Ödön, tanácsnok	66	Női felsőkereskedelmi isk., 9. ker.	2
Kiss Sándor, Sárospatak	2			Nőtisztviselők orsz. egyes.	3
Kőhalmi Béla könyvtártiszt	13			Orsz. izr. elemi népiskolai tanítóképző intézet	2
Kremmer Dezső könyvtáros	3			Orsz. kath. növédő-egyes.	4
Lupas János	1			Orsz. közegészségügyi tanács	9
Lux Kálmán építész	3			Országos magy. gazdasági egyesület	2
Madzsar József könyvtári aligazgató	4				
Mahler Sándor pénzügyi fogalm., Pozsony	3				
Markusovszky Béla tűzoltó főtiszt	15				

HATÓSÁGOK, INTÉZETEK STB.

BUDAPESTEN

	drb
Állami főreálisk., 6. ker.	5
Állami keresk. isk. tanárképző int.	1
M. kir. Allategészségügyi főfelügyelő	5
Bpesti egyet. kath. főgimnázium	3

	drb		drb		drb
Orsz. testnevelési tanács	5	Újpesti szegény gyermek-		Halle a. S. Bund z. Er-	
Park-klub	1	kórház egyt.	11	haltung u. Mehrung d.	
Pasteur-intézet	7			deutschen Volkskraft . . .	6
Pesti izr. hitközség	5	EGYEBÜTT		Magyaróvár. Orsz. növény-	
Pesti izr. nőegylet	6			term. kísérleti áll.	7
Siketnémák Budapest főv.		Breslau. Kgl. u. Universi-		Nagybecskerek. Torontál	
hozzájárulásával fentart.		tátsbibliothek	2	vármegyei magy. közműv.	
m. k. áll. int.	1	Debreceni közhasznú mun-		egyes.	2
Társadalmi múzeum	9	káskertek egyes.	1	Wien. Bécsi magy. egyes. 26	
Kir. magy. Természettud.		Délmagyarországi tört. és		Wien. Külügyminisztérium 4	
társ.	1	régészeti múzeum társ.,		Wisconsin. State historical	
Tüdőbeteggondozó intézet 2		Temesvár	1	soc. Library	1

HIREK ÉS KÖZLÉSEK

A katonák olvasmánnyal való ellátása 1916 július—december. I. „Könyvet a harctérre” akció. A Vöröskereszt-Egylet Szeretetadomány-osztályától a harctéren küzdő katonák számára helyben és a vidéken gyűjtött olvasmányokból kb. 17.900 könyvet és 48.000 folyóirat példányt vettünk át szakszerű feldolgozás és cenzurálás céljából. A könyvosztály viszont (részben a régebbi gyűjtésekből származó anyagból) 20.250 darab alkalmas könyvet és 53.100 folyóirattal példányt adott át a Szeretetadomány-osztálynak a harcterekre való továbbítás céljából. Ezen olvasmányok nyelv szerint a következőképp oszlanak meg:

	Könyv	Folyóirat
Magyar	7.900 drb	30.600 drb
Német	11.900 „	22.500 „
Román	7.450 „	— „
Szláv	2.000 „	— „

A harcterekről 64 esetben fordultak hozzánk olvasmányért. Ezen kéréseknek eleget téve 255 drb 5 kilós csomagban kb. 2000 drb könyvet és 5000 drb folyóiratot küldöttünk.

Az akció kezdete (azaz 1916 február eleje) óta a Szeretetadomány-osztálytól 97.000 könyvet és 248.000 folyóirattal példányt vettünk át. Ezen mennyiségből eddig 91.100 könyvet és kb. 230.000 folyóirattal példányt adtunk vissza rendezve, mint alkalmas olvasmányt. A harctérre speciális kérésre eddig összesen 386 csomagban kb. 3000 könyvet és 8000 folyóirattal példányt küldöttünk.

II. A sebesültek olvasmánnyal való ellátása. A befolyt adományok esekély mennyisége nem engedte volna meg, hogy a számos könyvkérésnek eleget tegyünk, ha nem álltak volna rendelkezésünkre régebbi készletek. A sebesültek számára a múlt félévben mindössze csak 5900 drb könyv és kb. 1000 folyóirattal példány érkezett be. A Városi Nyilvános Könyvtár duplikatumaiból 1324 drb magyar szépirodalmi művet ajándékozott a sebesülteknek; 1260 drb könyvet pedig a Hadsegélyező Bizottság közvetítésével kaptunk.

A helybeli kórházak közül 13 fordult hozzánk olvasmányért. Összesen 2200 drb könyvet bocsátottunk rendelkezésükre. Ezen kórházak közül hatot első ízben láttunk el olvasmánnyal.

A vidéki kórházak közül 31-nek 144 drb 10 kilós csomagban kb. 3000 drb könyvet és 7000 drb folyóirattal példányt juttattunk. Az ausztriai kórházak közül 66-nak 385 drb 10 kilós csomagban kb. 9000 drb könyvet és 19.000 folyóirattal példányt küldöttünk. Olaszországi internáltak 200 drb könyvet kaptak.

A Rokkantügyi hivatal által rendezett tanfolyamok hallgatói az utóbbi időben gyakran fordultak hozzánk tankönyvekért. Hogy a különféle kéréseknek eleget tehesünk, a Városi Könyvtár 502 K 90 f áron 309 drb tankönyvet vásárolt, melyeknek nagyrészt már kiosztottuk.

III. Néhány összesítő adat: 1914 szept.—1916 dec. A közönség adománya gyanánt eddig 191.000 drb könyv és 653.000 folyóirattal

példány érkezett be. Ezen mennyiségből kb. 94.000 drb könyv és 405.000 drb folyóirat a sebesülteknek volt szánva, a többi a harctérre. A kiadók eddig 142.000 drb könyvet és 550.000 folyóirtpéldányt bocsátottak rendelkezésünkre. 1916 dec. 30-ig tehát kb. 333.000 drb könyvet és 1.200.000 folyóirtpéldányt dolgoztunk fel. A befolyt adományokból eddig 132 helybeli, 411 vidéki és 733 ausztriai kórházat láttunk el olvasmánnyal.

Helybeli kórházaknak kerek 52.000 könyvet és 60.000 folyóirtpéldányt adtunk ki. Vidéki kórházaknak összesen 2668 drb 10 kilós csomagban, 400 drb 1 kilós csomagban és 14 ládában kb. 83.000 könyvet és 387.000 folyóirtpéldányt küldöttünk; ausztriai kórházaknak eddig 3237 drb 10 kilós csomagban és 57 ládában kb. 109.000 drb könyvet és 510.000 folyóirtpéldányt juttattunk; német birodalmi kórházak közül 7 kb. 3500 drb könyvet kapott. Ez összesen kb. 245.000 könyv és 955.000 folyóirat, mindössze kb. 1.200.000 drb.

A könyvtár 1917. évi költségvetése. A székesfőváros háztartásának súlyos megterhelése a háború által ez évben nem engedte a könyvtári hitelek olymértű fokozását, mint a háború előtti években. Látszólag ugyan az emelkedés igen nagy (a személyzeti illetményeknél majd 20.000 K), azonban ez a többlet a szervezések abbanmaradása folytán tényleg legalább ugyanannyival fog csökkenni s így a tényleges emelkedés alig lesz több, mint 1915-ről 1916-ra volt, amikor 1-3/4-o-t tett ki. Egyelőre a Tanács tervezete szerint az előirányzat így alakul:

A kiadás megnevezése	1916.		1917.		
	Központ	Fiókok	Központ	Fiókok	Összesen
	korona		k o r o n a		
Személyzet illetm.	120.762	—	140.350	—	140.350
Segélyek, jutalmak, esti pótlékok	6.000	3.000	6.000	3.500	9.500
Házbér	15.000	4.400	18.000	3.930	21.930
Épületfenntartás	3.000	—	3.000	—	3.000
Fűtés	4.614	—	5.000	—	—
Világítás	2.000	4.000	2.500	4.000	11.900
Vízdíj	400	—	400	—	—
Tisztogatás	5.800	2.400	5.800	3.209	9.000
Butorok pótlása és javítása	4.000	2.500	6.000	1.500	7.500
Könyveszerzés	30.000	30.000	35.000	35.000	70.000
Könyvkötés	12.000	10.000	12.000	10.000	22.000
Katalógusok és értesítők	8.000	3.000	10.000	4.000	14.000
Különlélek	9.000	5.000	9.600	5.000	14.600
Rendkívüli szükséglet	15.000	8.000	17.000	16.000	33.000
Összesen	235.576	72.300	270.650	86.130	356.780

Emelkedést mutatnak a személyzeti kiadások, újlag a fiókok új szükségletei folytán. A külföldi valuta drágulása folytán szükség volt a könyveszerzési hitel emelésére is. Nem emelkedtek, bár az anyagdrágulás megkövetelte volna: a könyvkötészeti kiadások. A butorok céljára felvett összeg emelkedése is alatta van a butordrágulásnak. A katalógusokra felvett összeg emelése is csak a nyomdai árak emelkedésével számol. Látni való, hogy haladásról e költségvetésben sem számolhatunk be, ami emelkedés mutatkozik, az főként a pénz csökkent vásárló ereje folytán vált elkerülhetetlenné, de sajnos, arra sem elég, hogy szolgáltatásainkat ne kelljen megszorítanunk.

Thallóczy Lajos könyvtára. Szerbia volt polgári kormányzója, *Thallóczy Lajos*, ki a herceghalmi vasúti katasztrófában az egész ország s kivált a tudós világ szomorúságára és kárára korai halálát lelte, végrendeletében könyvtárát a Városi Könyvtárra hagyta. A könyvtár Bécsben van, állománya kb. 5—6000 kötet és füzet s főleg a délszláv történelem és politika és magyar történelemre vonatkozólag képvisel jelentős értéket s nevezetes gyarapodást Keleti gyűjteményünk számára, melybe Thallóczy könyvtárát beilleszteni fogjuk. A hagyatéki bíróság a könyvtárnak a Városi Könyvtár részére való kiadását már elrendelte s ezidőszent a gyűjtemény becsomagolva arra vár, hogy a Dunán a hajózás meginduljon.

Adomány kőbányai fiókunk részére. Százados-úti (3. sz. fiókunk) azon a helyen, amelyen most van s abban a helyiségben elérte teljesítőképessége maximumát. Mert míg más fiókjaink 1915-ben és 1916-ban is forgalmuknak erős fokozását mutathatták ki, századosúti fiókunk viszonylag visszafejlődött. Ezért már régebben terveztük más, megfelelőbb elhelyezését, de anyagi okokból sem tehetünk ez irányban újabban semmit. Annál nagyobb az örömünk, hogy a Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. igazgatósága mérlegelve e fiókunk eddigi teljesítményeit, 1916 nov. 29-én megtartott ülésén e fiókunk megfelelő elhelyezése céljára ötezer koronát szavazott meg. Reméljük, hogy a Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. e kulturtette más vállalatokat hasonló cselekvésre fog ösztönözni.

1. sz. fiókunk új helyisége. Központi gyűjteményeink, de főleg a Budapesti és a Keleti gyűjtemény megfelelőbb elhelyezése, de meg a földszinten elhelyezett 1. sz. fiókunk forgalmának nagysága szükségessé tette ennek

a fióknak más helyiségben való elhelyezését. Az új helyiség a IV. ker., Királyi Pál-utca 11. sz. bérház utcára nyíló földszinti és emeleti helyiségeiből áll. A kölcsönző céljait szolgáló földszinti helyiségbe az 1. sz. fiók könyveivel március első napjaiban már be is költöztünk s a kölcsönzés itt március 5-én már meg is indult. Az emeleti helyiségekbe, amelyek olvasótermek lesznek, csak a májusi bérnegyedben költözhünk. Mindaddig az 1. sz. fiók hirlapterme megmarad régi helyén. Az új emeleti helyiségek — ifjúság és felnőttek olvasóterme — nagyság tekintetében megfelelnek a réginek. A felnőttek olvasójában mint eddig is, hirlapokon és folyóiratokon kívül kis kézikönyvtár lesz.

A könyvtár új szervező-szabályrendeletének tervezetét ujabbán a jogügyi bizottság is elfogadta 1916 december 9-én tartott ülésében s a tervezet most újból a tanács, majd a közgyűlés elé kerül.

Új kiadványok. Utolsó Értesítőnk megjelenése óta kiadtuk a *Világháború újabb irodalma* című jegyzékünk *hetedik* füzetét, mely a háborús irodalmat 1916 augusztustól decemberig tartalmazza.

Könyvismertető előadások. A Szabad Lyceummal 1915 év őszén megkezdett szépsikerű kooperációt a mostani téli idényben is folytattuk. Sajnos, a szénhiány megakadályozta a teljes program végrehajtását, — így csak dr. Dienes László könyvtáros tarthatta meg *Mikszáth mint humorista* című előadását a Szabad Lyceum kispesti és újpesti fiókjában, továbbá 1. sz. fiókunkban és *Váradi Irma* az északi főműhelyben *Erdély a regényirodalomban* címmel. *Kóhalmi Béla* előadása (Utopista regények) előreláthatólag az őszre marad.

Személyzeti hírek. Új id. hivatalnokok: *Gross Magda* és dr. *György János*. Visszahelyezte a polgármester úr a Központi Tejhivatalhoz kirendelve volt dr. *Madzsar József* aligazgatót; továbbá *Staindl Mátyás* könyvt. főtisztet, aki a Föv. Pedagógiai könyvtárban volt.

Katonai szolgálatra bevonultak: *Baranyai Bálint*, *Svacsina Károly* gyakor-nokok.

Új gyakornokok: *Hajba Irén*, *Justh Béla*, *Reisch Aranka* és *Vetier Irén*.

(Lezárva 1917 márc. 6.)

Név- és címmutató a szerzemények jegyzékéhez

Autoren- und Titelregister — Index of authors and titles

Abignente	146a	Anthony	143b	Baden-Powell	148b	Bayerischer Landesverb.	
Abraham	152b	Antrim : Ohio	61b	Bahr : Kocmata	161a	gewerbl. Genossen-	
Abrahamsohn : Wiener	155a	Apponyi	147b	Baker	147a	schaft	71b
Agache	91b	Arad. Közműv. int. kv.	61b	Baksay : Kozma	161b	Bayezid I. : Gibbons	160a
Agoston	145a	Arbeitsrecht	70a	Balás	68a, 71a, 86b	Baechtold : Keller	161a
Agrar-Kompass	151b, 168b	Aristoteles	63b	Balch	144a	Baege	132a
Albany, New York state		Ashby	69a	Baldwin	132a	Beard	69b
libr. : New York state		Ashworth	70b	Bálint : Pollard	160a	Beccaria	73b
Alexander : Binz	130a	Auburtin : Agache	91b	Ballagi	94a	Becker F. : Thieme	170a
Alexander : Binz	169b	Aufhauser	81a	Ballai	148b	— V.	160b
Általános közjótékony-		Aughinbaugh	86a	Balogh	73b	Beckerath	154b
sági egyes.	163b	Austin : Powers	140a	Baltes	156a	Beckh	134b
Alte Buch	61b	Ausztria. Finanzmin.	142a	Bányai	163a	Bedő	76b
Altenberg	92b	— Handelsmin.	168b, 169a	Baranyay	82b	Beheim : Sachs	68a
Altmann	72b	— Gewerbestat.		Barcza	68a	Behrmann	94a
Alvinczy	152a	Dept.	153a	Bárczy	81b	Behr-Pinnow	147b
American acad. of pol.		— Népszámlálás. 1910.	137b	Barrès	22a	Bella	157b
& soc. sc.	150b, 152b	— : Ausztria. Sta-		Barta : Nemzeti	8Ca	Bellom	155a
American soc. of mun.		tistische	170b	Barthel	167a	Beman	169b
improvements	91b	— Statist. Zentral-		Bartholomew	170b	Bender	73b
American Whitaker al-		komm.	68b, 88b, 170b	— : Robertson	170b	Benedek XV. pápa : De	
manac	166a	Axmacher : Binz	169b	Bartucz	157b	Waal	94b
Amersfoort. École In-		Ayres L. P.	148b	Bascom	62a	— S.	88b
tern. de philos.	132a	— M. : Ayres	148b	Bateson : Pitman	168a	Benedikt	133a
Amsterdam. Bestuur-				Báthory	147b	Beneke	136a
dersbond : Werking	71b	Baath : Stier-Somló 79a, 168a		Bauch : Windelband	160b	Beniczky : Gönczy	106b
Andler	61a	Babson	67b	Bauer H. : Brade	130b	Benisch	79a
Andrian-Werburg	157a	Bach : Kabay	91b	— S. : Fisher	86b	Bennett	153b
Angell : Nasmyth	136a	Bachman	79b	Baum	147b	Benton	72b
Angyal	73b, 144b, 167b	Bachmann	151a	Baumann	144a	Bér	165b
— : Balogh	73b	Backert	140b	Baumgarten I.	144b	Berényi	87a
Annuaire de législation	167b	Bacon : Root	144a	— N.	146b	Berényi : Kneppó	89a, 168a
Arnold	161a	Bacsó	146a	— : Jogállam	77a	Berger E.	65b
Antal : Fruin	160a			Bay	61a	— R.	141a, 141b

- Bergmann 134a
 Bergson: Cay v. Brock-
 dorff 132a
 — : Hag-r 132a
 — : Meckauer . 129a, 132b
 Berkeley: Schaefer . . 63a
 Berlin. Magistrat . . 168a
 — : Schuldeputation . . 91a
 Berlin-Friedenau. Zen-
 tral-Arbeitsstätte . 148b
 Bernays 141a
 Bernhard 76b
 Bernheim 140b
 Bernolák 167b
 Bernstein E. 88a
 — O. S.: Oroszország . 74b
 Bertalan 94b
 Bertschinger: Helveticus . 85b
 Besant 63b
 Besse: Penn 139a
 Beth 65b
 Bethlen: Herczeg . . . 93b
 Beusch 138a
 Beuster 142a
 Beutinger 159b
 Beutler 89a
 Bibl 161a
 Bibliographie d. theol.
 Lit. 61a
 Bibó 94b
 Bihari 69a
 Binet 80a
 Bing 147a
 Binz 169b
 Bischoff D. 148a
 — E. 169b
 Bismarck: Herschel . . 70a
 Bittenbinder 149b
 Bizony 86b
 Blavier 146b
 Bledsoe 72b
 Bleyer 153b
 Blüher 66b
 Boas 90a
 Bockhor 169a
 Bod: Révész 161b
 Bode 85a
 Boden 84a
 Bodnár 91a
 Bohnenblust 80a
 Bókay A. 79b
 — J.: Madelung 67a
 Bolland 90a
 Bolle 152a
 Bolm 144a
 Bolza 92b
 Boos 140b
 Booth M. J. 131b
 — P. 142a
 Bopp: Lambert 63a
 Borchard: Palmer . . . 130a
 Bormann 153a
 Bornhák 73a, 168a
 Boros 134b
 Borsodi 77a
 Bortkiewicz 137b
 Boruttau 150b
 Bosse 82a
 Bostwick 62a
 Bourget 92b
 Boyd 130b
 Bozi 143b
 Böhme 152a
 Böhmner 71a
 Boehn 89b
 Bölsche 90b
 Böttger: Heyse 169b
 Brade 130b
 Bragard 147a
 Brandenburg 93b
 Brassey 140b
 Brauer 152b
 Bredt 159b
 Breithaupt 79a
 Brend 68b
 Brenninkmeyer 87b
 Brentano 81b, 150a
 Breuer 133a
 Breyer 163a
 Brinckmeier: Szent-
 pétery 170a
 Brinkman 61a
 Bristol 136a
 Britschgi-Schimmer . . 140b
 Brock 142b
 Brockhaus F. A.: Neefe . 62b
 — H. 92a
 Bródy: Hajós 166b
 Brouckère: Vandervelde . 70a
 Brown H. G. 86b, 154a
 — W. J. 83b
 Bröcker 91b
 Bruck: Charnatz 161a
 Brunner: Hammer . . . 149a
 Brust 153b
 Buber 67a
 Buch u. Bild 130b
 Buck: Stier-Somló 79a, 168a
 Bucsanýi 158a
 Budapest. Árvaszék . . 163b
 — Belvárosi polgárok . 163b
 — Egyetem 162a
 — Bölcsészettud. kar . 163b
 — Klinikai bőrbete-
 gek számára 164a
 — Nemzetgazd. stat.
 szeminarium 130b
 — Elektromos művek . 164a, 164b
 — Fővárosi ped. kvt. . 130b, 162a
 — Gázművek 164b
 — Keresk. & iparkam. . 86a
 — Keresk. műz. közg.
 szakkv. 61a
 — Kézületi munkásbzt.
 pénzt. 157b
 — Közkórházak 165a
 — Központi lisztthiv. . 164a
 — Magyar-zsido muz. . 165b
 — Nemzeti muz. kvt. . 130b, 162a
 — páholy 142a
 — Pasteur-int.: Székely . 165a
 — Polgármester 163a
 — Statiszt. hiv. 138a, 166b
 — Szabályrendeletek . 1916. 163a, 164b
 — Szabályrendeletek . 1915–1916. : Buda-
 pest. Közp. lisztthiv. . 164a
 — Szépművészeti muz. . 165b
 — székessöv. utcái . . 78b
 — Szépművészeti muz. . 165b
 — Tanács II. 164b, 165a
 — Tanács III. 164a
 — Tanács V. 165a
 — Tanács VI. 164b
 — Tanács XII. 164b
 — Tanács XV. 165a, 166a
 — Tanács XVI. 164b
 — Továbbképző szabad
 isk. 163b
 — Törvényhatósági bi-
 zottság 78b, 164b
 — Tőzsde 162b
 — Városi nyilv. könyvt. . 129b, 162a
 Budapesti közjótékony-
 ság évk. 163b
 Buday D. 70a
 — Gy. 76a
 Buddha: Grimm 66a
 Buffalo educ. union . . 79b
 Bulat 157a
 Bulletin de l'Inst. intern.
 de statist. 129a
 — d. Studienges. f. szoz.
 Folgen d. Kriegeres . 168b
 Bullock 147a, 167a, 169a
 Buomberger 71a
 Burgess 69a
 Busse 84a
 Buza 144b
 Byles 130b
 Cadbury 92a
 Cahn 150a
 California. Comm. of. im-
 migrat on 142a
 Campbell 63b
 Carlyle: Morley 161b
 Carmen Sylva 64b
 Carpenter 129a, 161a
 Carson 66b
 Caspari L. 150b
 — O. 148a
 Cassel. Gesellsch. f. Ge-
 meinwohl. 91a
 Cassirer 138b
 Cay v. Brockdorff . . . 132a
 Celtis: Fogel 161a
 Censor: Jellinek 154a
 Chandler 131a
 Charnatz 161a
 Charnwood 161a
 Chesterton 66b
 Chicago. Mun. ref. libr. . 74a, 85b, 89b, 92b
 Chittenden 158a
 Cholnoky 94a
 Christensen 67b
 Chrysostomus J. 64b
 Chrysostomus-Baur: . . 64b
 Chrysostomus 80a
 Claparède 87b
 Clark R.: Egyesült Áll. . 84a
 — W. E. 84a
 Clarke 136a
 Clausen 148b
 Clavié 131a
 Clemens 134a
 Clement 144a
 Clements 140a
 Clifford: Rattray 90a
 Cloots: Stern 95a
 Cohn G. 135a
 — J. 66b
 — M. 144b
 Cohen H. 65b
 — J. H. 140b
 Coleman 69b
 Collier: Sullivan 67b
 Collins: Fischer 151b
 Colesco 138a
 Colvin 160b
 Coman 155b
 Conrad 81b
 Conrad-Martius 132b
 Constant: Ullmann . . . 95b
 Constantin: Schubert . . 134b
 Cooper 67b
 Corns 129b
 Cox 87b
 Cronewitz 74a
 Crow 72b
 Crowell 83b
 Csánki 73a
 Csehország. Kereske-
 delmi kamarák: 156a
 — Denkschrift 156a
 — Statist. Landesamt . 138a, 152a, 156b
 Csekey 73a, 144b
 Cseng hangja 135a
 Csörgő 165b
 Cserkúti 67a
 Csernoch 65a
 Csilléry: Budapest . . . 61a
 Csűrös: Debreceni . . . 78b
 Cubberley 79b, 148b
 Curtis: Christensen . . 67b
 Czakó 134a
 Czebe 157a
 Czinder 85b
 Czuber 155a
 Czychlarz 167b
 Dajka 77b
 Damaschke 81b, 84b, 142b, 169b
 — : Wagner 80b
 Dannholz 134b
 Darmstaedter 152b
 Darwin: Hertwig 90b
 — : Ihmels 132b
 Davenport 66b
 Deák 139b
 Debreceni közlöny . . . 78b
 Decker 75a
 Deckert 82b
 Degré 74a, 143b
 Deinhardt 146a
 Demokrácia páholy . . . 148a
 Demosthenes: Drerup . . 139a
 Denkschrift d. Handels-
 kammern in Böhmen . 156a
 Déri: Damaschke 142b
 Desmoullins: Hilt 94b
 Deutsche Bank: Kolozs-
 vári 88b
 Deutsche Politik 140a
 Deutscher Lehrerver. . . 148b
 — Fischer 148b
 Deutscher Ver. v. Gas-
 & Wasserfachmän-
 nern 156b
 Dévay: Fest 94b
 De Waal 94b
 Dewey J. 80a, 148b
 — M. 131a
 Dibelius 94b
 Dickens: Dibelius . . . 94b
 Diehl 150a
 Diemer 83a
 Dienes: Binet 80a
 Diestel 151a
 Dietz 168b
 Dietzen: Hepner 142b
 Dimanstein 70b
 Dixon: Boas 90a
 Dobrefi 84a
 Dóczy 91a
 Dodd 92b
 Dódy 142b
 Doleschall 75a
 Dománovszky 82b
 Donald 85a
 Don Carlos: Ranke . . . 95a
 Dornblüth 170a
 Dornring 147a
 Dos Passos 151a
 Döblin 70a
 Drachmann 82b
 Drerup 139a
 Driault 160a
 Drury 83b
 Dublin 66b, 68b, 88a
 — : Frankel 68b
 Du Bois 67a
 Du Bois-Reymond 132b
 Dukas 136a
 Dungen 143b
 — : Heydenreich 170b
 Dunin-Borkowski: Esser . 64b
 Durkheim: Gehlike . . . 66a
 Dutt 139b
 Dühring 64a
 Düring: Hindhede 91a
 Dyhrenfürth 71a
 Dyes 151b
 Eastman 67a
 Eberhard 148b

- Eberstadt 87b
 Eddy : Kleuker 133a
 Edelman 158a
 Edkins 129b, 135a
 Edvi Illés K. : Jogálm 77a
 — L. 155b
 Eggenchwyl 88b
 Eged 78b, 146b
 Egyesült-Államok. Assoc.
 of life ins. presi-
 dents 87b
 — Bur. of education 131a
 — Bur. of foreign com-
 merce 153a, 154a
 — Children's bur. 141a
 — Civil service 158a
 — Comm. on industr.
 relations 140b
 — Kongresszus. Libra-
 rian 131a
 — Kongresszus. Race
 betterment 67a
 — Library of Congress 129b
 — National civic fed. 89b
 — Nat. mun. league 78b
 — National tax assoc. 156a
 Ehrenbacher 84a
 Ehrenberg 135b
 Ehrenfels 62b
 Ehrenzweig : Dungen 143b
 Einstein 132b
 Eisfeld 154b
 Elliot 68a
 Elliott 69b
 Emge 143b
 Emszt : László 157b
 Endre II. : Vasshegyi 160b
 Engel 77a
 Engels : Hallier 81a
 Eötvös : Bihari 69a
 Erbach-Schönberg 94a
 Erdélyi gázmezők 151b
 Erdélyi L. 93a, 137a
 Erdmann 133a
 Ermann : Rieht 152b
 Ermatinger : Keller 161a
 Ernest 161a
 Ernst 137a
 Esser 64b
 Est 162a
 Euchen 62b, 64a
 Eulenburg 135b
 Evans 136a
 Eymieu 64a
 Faber 148b
 Fabian soc. : Pease 143a
 Fackeldey 75a
 Fackler 63b
 Fanning 168b
 Farkas 136b
 Farquhar 66a
 Fay 153a
 Fehr 68a
 Feifalik 85a
 Feldmann : Grabein 142b
 Fellner 81b, 88b, 168b
 Fels J. : Fels 161a
 — M. 161a
 Ferdinand I. : Ranke 93b
 — V. : Grossmann 136b
 Fest 94b
 Feuerbach : Girkon 65b
 Fichte : Kraus 133b
 — : Medicus 94b
 Fickner 83a
 Findeisen 83b
 Finkey 74a, 149b
 Fischel : Boehn 89b
 Fischer J. W. 151b
 — P. 132a
 — R. 89b, 148b
 Fisher 86b, 151a
 Flügge 142a
 Fögel 161a
 Foght 84b
 Fontes rerum Hungari-
 carum 93b
 Forcher 137b
 Forrer 160a
 Forst-Battaglia 68a
 — : Heydenreich 170b
 Forster 77b
 Foster 80b
 Fortunato : Salandra 139a
 Fournier 161a
 Földes B. 86a
 — L. 165b
 Förster : Aristoteles 63b
 Foerster 80a, 133b
 Frank : Edelman 158a
 Frankel 68b
 Frankfurt a. M. Frei-
 herl. Carl v. Roth-
 schild'sche öff. Bib-
 lioth. 131a
 Franklin B. 83b
 — F. 84a
 Frankó 159b
 Frayser 79b
 Frazer 157a
 Freud 133a
 — : Breuer 133a
 Freymuth 158b
 Freytag : Kohut 161b
 Friedhofkunst 92a
 Friedrich d. Grosse :
 Kugler 94b
 Friedrich J. : Stier-Somló 168a
 — V. 158b
 — Wilhelm IV. :
 Fritzsche 140a
 — I. : Krix 139b
 Frisch E. : Neue Merkur 92b
 — H. 144a
 Fritzsche 140a
 Frolich : Sherman 151b
 Fröllich 135a
 Fruin 160a
 — : Philippus 69b
 Fulton 80a
 Fürst 76a
 Fürstenberg 84a
 Gaár : Magyarország 144a
 Gábor 165b
 Galambos 149a
 Gantt 151a
 Gebhardt 170a
 Gehlke 66a
 Gehrman 78b
 Geller 76b
 Gelling 75a
 George : Post 156a
 Gergely : Nötisztviselők 143b
 Gerloff 156a
 Gerstner 83b
 Gesellschaft f. Tierpsych. 63b
 Ghent : Sothoran 161b
 Gibbons 160a
 Gilbreth F. B. 151a
 — L. M. : Gilbreth 151a
 Giles 91a
 Gini 81b
 Girkon 65b
 Giusti 137b
 Gleichen-Russwurm 143b
 Gleisner 78a
 Glenn 67b
 Glocke 142b
 Glücklich 153b
 Goddard : Boas 90a
 Godfrey 137b
 Goldschmidt 85a
 Goldsmith 130a
 Goldstein 88b
 Goldziher 94b, 135a
 Gondán 157a
 Gondos : Glenn 67b
 Goschen 154b
 Gowin 83b
 Gothaisches genealog.
 Taschenb. d. frei-
 herl. Häuser 170b
 — gräfl. Häuser 170b
 Goedel 87b
 Gönczy 166b
 Görgy I. 94b
 — A. : Görgy I. 94b
 Grabein 142b
 Grabowsky 69b
 Graf : Edelman 158a
 Graff 144b
 Graminger 156a
 Grandvilliers 70a
 Grant 141b
 Gras 82b
 Grau 133a
 Graveson 159b
 Greeley : Sothoran 161b
 Grimm 66a
 Grohmann 145a
 Gromaire 69b
 Gross 74a
 Gross Berliner Ver. f.
 Kleinwohnungswesen 71b, 142a
 Grosseteste : Vogelsang 63a
 Grossmann H. : Finde-
 sen 83b
 — Zs. 136b
 Grotelend : Szentpétery 170a
 Groebe : Handbuch 170a
 Groetschel 153b
 Gruber : Eucken 64a
 Grunder 149a
 Guastalla : Vannucci 93a
 Guinchard 170b
 Gulyás I. : Harsányi 92b
 — P. 162b
 Gumbel 68b, 137b
 Guradze 69a, 167a
 Gutheil 145b
 Guttmann H. 136b
 — Zsidó 136b
 — M. : Zsidó 136b
 Guttry : Reymont 92b
 Guyau : Luczewski 65b
 Gürtler 86a
 Gygax : Helveticus 85b
 Gyomai : Jogálm 77a
 Gyöngyösi 165b
 Györfly 68b
 György 70a
 Haack 133a
 Haas K. 88a
 — W. 67b
 Haase 80b
 Haberland 88b
 Haberlandt : Fürstenberg 84a
 Hacker 130a, 145a
 Hager 132a
 Hajnik : Kovács 161b
 Hajós 166b
 Halász 169a
 Halbjahrsverzeichnis d.
 im dtschen Buchhan-
 del ersch. Bücher 129b
 Hallewies : Berger 65b
 Hallier 81a
 Halmay 78a
 Halmi 163a
 Haltenberger 69a, 94a, 137a
 Hamann 74a
 Hamburg. Szabályrende-
 letek : Vogt 148a
 Hamilton 81b
 Hammer 74a
 Hammerton 67b
 Hammond 94a
 — J. H. : Bennett 153b
 Hampel 84b
 Handbuch f. d. Ge-
 schichtsunterricht 170a
 Hanel : Agrarkompass 151b
 Hanmer 149a
 Hantos 87a
 Harburger 77b
 Harnack 131a, 134a
 Harrington : Smith 72a
 Harsányi 92b
 Hart 142b
 Hartleben 160b
 Hartmann F. : Besant 63b
 — K. 63a
 — L. M. 142b
 Harvard psychol. stud. 63b
 — univers. Library :
 Potter 131b
 Haskins 93a
 Hasselriis : Bay 61a
 Hasza 166a
 Hatályos magy. törv.
 gyűjt. 167b
 Hatton 88b
 Hauff 156a
 Hauptmann 74a
 Hausenstein 159a
 Hawthorne 89b
 Hayek 157b
 Haynald : Szittyay 95b
 Haeckel 67a
 — : Wassmann 132b
 Haenel 156a
 Heck 143a
 Hecker 135a
 Heer 137a
 Heiti 75a
 Heiderich 153b
 Heigel 69b
 Heim K. 134a
 — P. 147b
 Heinrich 152a
 Hecker 90b
 Helander 87a
 Helbeck : Lloyd-George 72a
 Held 130a
 Helfritz 78b
 Heller 145a
 Hellwig 92a
 Helveticus 85b
 Hemsterhuis : Lange 65b
 Henne am Rhyn 135b
 Henning 132a
 Henry 141b
 Hepburn 87a
 Hepner 142b
 Herbert 160a
 Herczeg E. 93b
 — F. : Új idők 165b
 Herget 80b, 149a
 Heringa 86a
 Herkner 70b, 167a
 Herman : Bella 157b
 — : Lasz 94b
 Hermes Trismegist 63b
 Herpay : Koncz 93b
 Herrigel 131a
 Herrmann 72b
 Herrschman : Reisch 89a
 Herschel 70a
 Hertrich 92a
 Hertwig 90b
 Herz 90b
 Herzl 67a
 Herzog 86a
 Hesecke 75b
 Hessel 82b
 Heubusch 75b
 Hevesi 145b
 Heyde 63a

- Heydenreich 170b
 Heyse 169b
 Hézser 94a
 Hickmann 94a
 Hildebrand 133b
 Hildebrandt 149b
 Hilgard 85b
 Hill 130a
 Hillenberg 91a
 Hilling 77b, 146a
 Hilt 94b
 Hinchman 80b
 Hindhede 91a
 Hirsch F.: Gebhardt 170a
 — P. 78b
 Hirschfeld 73a
 Historisch-pol. Blätter 135a
 Hitler 62a
 Hlatky 162b
 Hobhouse: Leong 67b
 Hobson 70b
 Hochstetter 64a
 Hochstetter-Preyer 133b
 Hochström 156b
 Hock 166b
 Hodinka 160b
 Hofbauer A. 78a
 — D.: Hofbauer 78a
 Holdsworth 87a
 Holmes 156b
 Holtz 167b
 Homan 150b
 Homer: Willamowitz-Moellendorff 160a
 Horger 90a
 Horn 71b
 Horstmann 154a
 Horváth D. 74a
 — J. 71b
 —: Szendrei 95b
 Horwitz 92b
 How to economise 81b
 Höchtl: Oroszország 74b
 Hoegel 145a
 Hoerner: Private 82a
 Hoernes 137a
 Huber 69b, 138a
 Hubert 76a
 Huch 64a
 Hughan: Walling 143a
 Hull 135b
 Humble 62a
 Humboldt: Trócsányi 90a
 Hungaricus 72a
 Hunt 62a
 Hunter 72a
 Huntington 66b
 Hunzinger 65a
 Huse 150b
 Husson 155b
 Hussler 132b
 Hutchinson 85b
 Hüyös: Hock 166b
 Hyamson 170b
 Hyneman-Sothoran: Sothoran 161b
 Ihmels 132b
 Ihrig 71a
 Ilibert 73a
 Illés 93b
 Imperial year book 166a
 International assoc. of bridge iron workers: Grant 141b
 Isenkrahe 64b
 Izsófi 160b
 Jackman 153a
 Jacobi: Scholz 132b
 Jaffé B. 75b
 — E. 169a
 Jagow 82b
 Jahn 68a
 Jahrbuch d. Intern. Ver-eingg. f. vergl. Rechts-wiss. 61a
 — d. techn. Zeitschr.-Lit. 61a
 Jakabffy: Boros 134b
 Janes 141b
 János 159a
 Jarrett 72a
 Jászai: Teghze 162b
 Jäckh: Deutsche 140a
 Jäger: Wlassics 73b
 Jéhlicska 64b, 65a, 67b
 Jellinek 154a
 Jeremias 94b
 Jerusalem 132b
 Jézus: Fischer 132a
 —: Weinle 64b
 —: Wernle 64b
 Jireček 83a
 Joachim 91a
 Joachimsen 93b
 Jochnier: Historisch 135a
 Joël 80b, 81a
 Jogállam perrendtartási füzetek 77a
 Jogi dolgozatok 143b
 Jogtudományi közlöny: Perjogi 168a
 Johnsen 167a
 Johnston 62a
 Jones 88b
 Jordan 130a
 Journal de la Soc. de stat. de Paris 137b
 Jowanowitsch 152a
 József fhg.: Ortutay 95a
 Juba 79a
 Judik 84a
 Judson 169b
 Julian 92a
 Jungheim 144b
 Kabay 91b
 Kahle 138b
 Kahn 87a
 Kalkschmidt 71b
 Kalmár 155b
 Kammerer 90b
 Kampf 152b
 Kant 63a
 —: Kraus 133b
 —: Vaihinger 63a
 Kaplan 64a
 Karácsonyi 93b, 144b
 Karl 92b
 Karolyi L. 147b
 — S. 80a
 —: Horváth 71b
 Katona J. 91a
 — L. 87a
 Kauffmann 77a
 Kazimezy: Váczy 95b
 Kearns: Chicago 92b
 Keilpflug 86a
 Keller 161a
 Kemény 80b, 81a
 Kempt: Dyhrenfurth 71a
 Kenedi G. 70a
 — L. 141b, 167b
 Kenéz 152b
 Kercea 144a
 Kerekes 137a
 Kereskedelmi múz. kül-keresk. hírei 86a
 Kereszty: Budapest. Nemzeti múz. 130b, 162a
 Kérészy 146b
 Kern 88a
 Kershaw 91a
 Kersten: Brade 130b
 Kientopf: Ritter 91b
 Kierkegaard: Slotty 63a
 King 84a
 Kinne 75b
 Király 165a
 Kirsch: Esser 64b
 Kis-Erös 157a
 Kiss J. 150a
 — S. 150a
 Kittelmann 75b
 Kleeberg 137b
 Klein 132a
 Kleuker 133a
 Klevenz 89a
 Klinger: Wundt 95b
 Klotetz 153a
 Kloss 133b
 Klumker 147b
 Knauz: Szentpétery 170a
 Kneppó 89a, 168a
 Koch 152b
 — G.: Handbuch 170a
 Kocmata 161a
 Koczynski 89a
 Kohn: Herzi 67a
 Kohut 161b
 Kolb 65a
 Kollonics: Réti Illés 74b
 Kolozsvári függetl. párt 88b
 Komlóssy: Bertalan 94b
 Koncz 93b
 Kormos 90b
 Korn: Joachim 91a
 Kósa: Világpiac 150b
 Kossinna 93b
 Kovács G. 148b, 168b
 — L. 83b
 — M.: Perjogi 163a
 — R. 152a
 Kovácsics 147b
 Kováts A. 74a
 — Gy. 161b
 Kozma A. 161b
 — F.: Perczelné 143b
 Koebel 67b
 —: Mills 82b
 Koehne 89b
 Köhalmi 78b
 Kölcsey: Vajda 92b
 Koenig 74a
 Koepfer 161a
 Körösy: Magyarország 130b, 162b
 Közhasznú & mulattató 143b
 kalendárium 162b
 Krall: Marbe 133a
 Kramár 93a
 Kraskovic 136b
 Krasznay 165a
 Kraus 133b
 Krämer 65a
 Kreibitz: Reisch 89a
 Kremmer 165b
 Krentz 79a
 Kreutz: Holtz 167b
 Kriegstaschenbuch 168b
 Krisztics: Budapest. Egyetem 130b, 162a
 Krix 139b
 Kronacher 84b
 Krüdy 165b
 Krupp: Németország 70b
 — A.: Koepfer 161a
 Krusch 85a
 Kruschwitz 142a
 Krüger: Bibliographie 61a
 Krzyzanowski 167a
 Kugler 94b
 Kulemann 146b
 Kumaniecki: Krzyzanowski 167a
 Kun 69b, 78a, 79a, 138b
 Kunos 66b, 157a
 Kurkin 137b
 Kustermann 85b
 Kühnlein 151a
 Künstler 143b
 Kvassay 153b, 164a
 Labour year book 70b
 Lahy 151a
 Lambert 63a
 Lambrecht: Kormos 90b
 Lampert 144a
 Lamprecht: Heydenreich 170b
 —: Wundt 95b
 Landau 140b
 Lang B. 65b
 — L. 80a
 Lange 72b
 Langen 159b
 Langman: Dublin 66b
 Lányi: Altalanos 163b
 Lanzerotti 82b
 Lasson 132b
 Lasz 94b
 Laszlo G. 157b
 — Sz. 148b
 — szt.: Karácsonyi 93b
 — Z. 67a
 Laughlin: Davenport 66b
 Layer 146b
 —: Dungen 143b
 Lázár 165b
 Lea 63b
 Leake 84b
 Leathley 135b
 Le Baron 146b
 Le Bon 136b
 —: Vaskó 67b
 Lechner 159b
 Lehmann 135a
 Lehmuhl 64b
 Lehr 166b
 Leipzig. Börsenverein d. deutschen Buchhändler 131a
 — Deutsche Bucherei 131a
 — Zentralst. f. volkstüm. Bucherwesen 131a
 Leiter 153a
 Lemarchand 153b
 Lendl 163b
 Lenhossék: Magyar-ország 130b, 162b
 Lennox: Bennett 153b
 Leong 67b
 Leopold L. 136b
 — M. 86b
 Lers 62a
 Lesser 84b
 Lesskó: Budapest. Szép-műv. múz. 165b
 Leutwein 71b
 Léval 145a
 Levin 77a
 Levy L. 76b
 — O.: Ludovici 94b
 Liefmann: Private 82a
 —: Schönitz 82a
 Limont-Saint-Jean: Tolsztoj 95b
 Lincoln: Charnwood 161a
 Lind 63a
 Lindemann 147a
 Linden 90b
 Lindsay 92a
 Lindworsky 63a
 Lipson 83a
 Liszka 154b
 Lloyd 71a
 Lloyd-George 72a
 Lobkovitz: Takáts 162a
 Locke: Lange 65b
 —: Lind 63a
 —: Schröder 63a

- Locke: Zillig 139a
 Loder 70a
 Lohmar 155b
 London. County council 168a
 London J.: Sinclair . . 167b
 Long : Chicago 85b
 Looch 147b
 Loomann 147a
 Lord 93a
 Loria 140b
 — : Salandra 135b
 Lothar 136b
 Louis XIV.: Naudé Gie 160b
 Lowell 78a
 — : Ryan 78b
 Loebel 83a
 Löbl 145b
 Löhrner 92a
 Loew E.: Loew 89a
 — W. 89a
 Loewe: Gebhardt . . . 170a
 Loewenfeld 156a
 Luchaire 69b
 Luck 150b
 Luczewski 65b
 Ludovici 70a, 94b
 Luther: Scheel 95a
 Lux 166a
 Lütgert 135b
 Lyde: Bartholomew . . 170b
- Macaulay: Morley . . . 161b
 Mac Call 78b
 Mac Elwee 154a
 Mach 90b
 — : Baegge 132a
 — : Henning 132a
 — : Stöhr 129a
 Mac Kinley: Olcott . . 161b
 Mackowsky 92a
 Mácza 92b
 Madelung 67a
 Madzsar 147b, 164b, 165a
 Magony 144b
 Magyar athletikai szöv. 165b
 — aero-zöv. 153a
 — gyógyszerkönyv . . 170a
 — keresk. almanach . 163a
 — mezőgazd. vámpol. közp. 154b
 Magyarország. Belügy- min.: Magyarország 168a
 — Honvédelmi min. . 79b
 — Keresk. min.: Schuster 145b
 — Kivándorlási tanács 140a
 — Közmunka & közlekedési min. 164a
 — Országos közegész- ségi tanács: Magyar 170a
 — Orsz. közműv. ta- nács 131b
 — Orsz. munkásbeteg- segélyző 88a
 — Orsz. szabadokt. ta- nács 149b
 — Törvények, rend. 1891. 149a
 — 1868—908. 149a
 — Törvények, rend. 1907.: Kalmár . . . 155b
 — Törvények, rend. 1911. 149b
 — Törvények, rend. 1912.: Rüblein . . . 168a
 — : Tury 169b
 — Törvények, rend. 1914. 89a
 — Törvények, rend. 1914—16. 168a
 — Törvények, rend. 1915. 144a
- Magyarország. Törvé- nyek, rend 1916.
 — : Tury 169b
 — Törvények, rend. 1917.: Halász . . . 169a
 — Törvények, rend.: Szabadalmi közlöny 129a
 — Vallás & közokt. min. 81a, 130b, 162b
 Magyarországi szövetke- zetek 142b
 Maher 158b
 Mahler E. 93a, 160a
 — S. 145a
 Mahling 66b
 Mahr: Schaefer 63a
 Maistre: Morley . . . 161b
 Makai 87a, 154b
 Makkai 134b
 Mallinckrodt: Schmidt 161b
 Malthus: Reichenberg . 69a
 — : Thompson 69a
 Manassero 77b
 Mándy: Révész 167b
 Mannstaedt 83b
 Marbe 63a, 133a
 March 138a
 Marciniowski 133b
 Marcuse 154b
 Marden 72b
 Marer 87a
 Margalits 92b
 Márki H.: Budapest. Egyetem 130b, 162a
 — S. 94b
 Márkus: Hatályos . . . 167b
 Marquardt 138b
 Marschner 88a
 Martin: Sherman . . . 151b
 Marx: Petry 82a
 Massachusetts. Free publ. lib. comm. . . 131b
 — House of represen- tatives 131b
 — Library club 131b
 Mataja 159a
 Matthäus: Chrysosto- mus 64b
 Mátyás I.: Gulyás . . . 162b
 Maurizio 158a
 Mausbach: Esser . . . 64b
 Maximilian II.: Bibl . 161a
 — : Ranke 93b
 Mayer E. 137a, 145a
 — M. E. 74b
 — O. 78a
 — S. 85a
 Mayne: Hawthorne . . 89b
 Mayr 141a
 Maedge 151b
 Maennel 81a
 Maeterlinck: Hager . . 132a
 Meckauer 129a, 132b
 Medgyes 75b
 Medicus 94b
 Méhely 70b
 Meier 76a
 Meinecke 76a
 Meisel-Hess 135b
 Melich 90a
 Menadier 83a
 Mendel 158a
 Mendelssohn: Scholz . 132b
 Mender 86b
 Mensdorff-Pouilly . . 69b
 Merritt: Sumner . . . 141a
 Meszlény 76b
 Methodius: Schubert . 134b
 Meuriot 137b, 138a
 Meyer 154a, 166a, 170b
 — F. 75b
 — H. B.: Egyesült Áll. 129b
 — H. Th. M. 149a
- Meysenburg: Schleicher 161b
 Mielenz 71b
 Mieses 90a
 Mihályfi 91b
 Mikes: Bányai 163a
 Mill: Oldershaw 81b
 Milleker 94a
 Mills 82b
 Mohl 93b
 Mohr: Joël 81a
 Moldovan 94b
 Molhuysen: Philippus . 69b
 Molitor 166a
 Moll B. 87a
 — W. 156a
 Molnár 159a
 Molsbergen 94a, 160b
 Mombert: Private . . . 82a
 Mong Dsi 135a
 Mong ko: Mong Dsi . . 135a
 Mongton 86a
 Monod: Driault 160a
 Monroe: Phelps 167a
 Monteil 89b
 Montesquieu: Zillig . . 139a
 Moomaw 151b
 Moorehead 67a
 Morcovescu 84b, 152a
 Moret 150a
 Morgan 87b
 Morley 161b
 Morris 72a
 Most 146b
 Moth 62a
 Mózes: Nemzeti 80a
 Mörschen 74b
 Mudge 61b
 Municipal year book . 168a
 Munkánélküliség elleni küzd. magyarorsz. egyes. 141a
 Munkások zsebnaptára 143a
 Munro 61b, 147a
 Murko 89b
 Müller A.: Marquardt . 138b
 — F. 90b
 — J. 77a
 — W. 69b
 Müller-Erbach 75b
 Müller-Freienfels . . . 64a
 Münsterberg: Harvard 63b
 Müsebeck 139b
 Myers 83a
 Myrbach-Rheinfield . . 167b
- Nachrichten f. Handel . 81b
 Nagel 147a
 Nagy E. 152b
 — Gy. 77a
 — J. 154a
 — L.: Wallon 155b, 169b
 — Z.: Kovács 148b
 Napoleon I.: Fournier 161a
 — : Roloff 140a
 — : Vértess 95b
 Nasch 156b
 Nash 91a
 Nasmyth 136a
 Nathan: Evens 136a
 National erectors assoc.: Grant 141b
 Naudé Gie 160b
 Naumann 91b
 Navy league annual . . 168b
 Nederlandsche biblio- graphie 129b
 — Coöper. bond 71b
 Neefe 62b
 Negri 156b
 Neisser 158b
 Nékám: Budapest. Egyet. 164a
 Németh A. 81a
 — J. 84b
- Németsország. Allident- scher Verb. 167a
 — Börsenverein der dtschen Buchhänd- ler: Halbjahrsver- zeichnis 129b
 — Deutsche ev. Ar- beitsorganisationen 141b
 — Generalsekretariat d. kath. Jugendver. . . 131b
 — Reichsamt d. Innern . . 70b, 169a
 — Reichskolonialamt . . 85b
 — Reichstag 88a, 142a
 — Schutzverb. f. dtschen Grundbesitz 142a
 — Statist. Amt 70b
 — Törvények, rend. 140b
 Zentralverb. d. Haus- besitzerver. 142b, 155a
 Nemzeti kultúra 80a
 Néptűnk 136b
 Nero: Révay 93a
 Nerschmann 137b
 Nestripke 71a
 Neubrand 89a
 Neue Merkur 92b
 Neumann 77a
 Newton: Lind 63a
 New York. Public libr. . 61b, 62a
 — Relief f. widowed mothers 88a
 — state library 130a
 Ngaosiang Tchou . . . 139b
 Nicholson: Rankin . . . 70b
 Nickell 73a
 Nicolai 138b
 Niderberger 154a
 Niederösterreichischer Amtskalender 78a
 Nietzsche: Bibó 94b
 — : Fischer 132a
 — : Ludovici 94b
 — : Reiner 66a
 — : Vaihinger 132b
 Niggemeyer 158b
 North 81b
 Novák 151a
 Nötsitzviselők lapja . . 143b
 Nüchter 80a
 Nyulási 145b
- Ofner 95a
 Ohio. Law libr. of the Supreme court 61b
 Ohr 148b
 Olcott 161b
 Oldershaw 81b
 Oppenheimer 150a
 Orden & Ehrenzeichen 170b
 Orlando 78a
 Oroschakoff 72b
 Oroszország. Földmív. min. 152b
 — Törvények, rend. 74b
 Országos gyermekvédő liga 148a
 — népoktató egyes. . . 163b
 — nőképző-egyesület : Gönczy 166b
 — polg. isk. egy. . . . 81a
 Ortutay 95a
 Oswald 74b
 Oehler 156b
 Österreichisches Frauen- stimmrechtskomitee 79b
- Palmer 130a
 Palóczy 161b
 Pálos: Szegénygondozó 79b

Pályi E.	140a	Quilitz	73a	Ruben	159a	Schulze-Gaevernitz	169a
— M.	154b			Rubinek	154b	— : Schönitz	82a
— S.	163b			Rubinyi	90a	Schumpeter	166b
Papp	88a	Rademacher	65b	Rubner	158a	Schurr	76a
Pappritz	135b	Raffay	166a	Russel	80b	Schuster	145b
Paquet	67a	Rákóczi : Ballagi	94a	Ruttmann	149a	Schwann	93a
Páris	70a	— : Márki	94b	Rüblein	168a	Schwenn	66a
Pariser	88a	— : Székfü	95b	Ruederer	133b	Schwerin : Lloyd George	72a
Parker	72b	Rakonitz	145b	Rüdin	136a	Schwuchow	170a
Passow	86a	Rákosi : Bolza	92b	Rüst	153a	Science française	66b
Pasteiner	130a	Ranke	93a, 93b, 95a	Ryan	78b	Scott : Root	144a
Paul	87a	Rankin	70b			Sebestyén	90a
Paulsen	132b	Ranschburg	64a			Seegelke : Svensson	84b
Payr	134b	Rassbach	140a			Segall	67a
Pearson : Dublin	66b	Rathenau : Riedler	153a	Sachs	68a, 83a	Seidel	155a
Pease	143a	Ratray	90a	Ságuna : Moldován	94b	Seiter	75b
Péchy-Horváth	149a	Rauch	133b	Salandra	135b, 139a,	Senger	146b
Peddie	86b	Rauchhaupt	73a	143a, 144b, 145b,		Serban	85a
Pehm	136a	Rechfelden	76b	152a, 152b, 155b,	157a	Seyfart	142a
Pekár : Gyöngyösy	165b	Rautter	156a	Salmon	139a	Seymour	73a
Penn	139a	Ravizza	147b	Sándor VIII. pápa :		Shakespeare : Salmon	139a
Percezelne Kozma	143b	Rawlinson	137a	Scheffler	93a	Shaw	151b
Perjogi döntvénytar	168a	Rechfisch	145b	— J. : Apponyi	147b	Shepherd	86a
Pest. Szabályrende-	164b	Rédey	147a	Sanford	152a	Sherill	68a
tek. 1868.	150a	Redont : Agache	91b	San Salvatore	137a	Sherman	151b
Péter	132a	Reece	62a	Sármezey	153b	— : Fischer	151b
Peters F.	85b	Reely	167a	Savonarola : Ranke	95a	Shufeldt	67a
— W.	148a	Reichsberg	69a, 83a	Sawicki	134a	Sick	74b
Petersen : Vogt	100b	Reimann	145b	Sax	87b	Siebertz	167b
Pethő	82a	Reiner	66a	Sayers	62a	Simmel	133a
Petry	133b	Reinke	90b	Sägmüller	139b	Simon	163a
Pfänder	74b	Reisch	89a	Schab	81a	Simonfi : Harkányi	92b
Pfeifer	155a	Réthy	95a	Schaffer	157b	Simonyi	90a
Pfitzner : Seidel	94a	Réti illés	74b	Schallmayer	67a	Sinclair	167b
Pharus	167a	Révay	93a	Schapira	158b	Sinzheimer	141a
Phelps	170a	Révész B.	167b	Schäfer	65a	— : Arbeitsrecht	70a
Philipp : Handbuch	69b	— I.	152a, 161b	— D.	160a	Sipos	130a, 150b
Philippus de Leyden	66a	— M. : Munkások	143a	— P.	63a	Slawitschek	78a
Phythian-Adams	168a	Revue de Hollande	159b	Schaefer	130a	Slingerland	148a
Pitman's municipal off.	132a	Reymont	92b	Schaeffer	137a	Slotty	63a
Pitroff	146a	Réz	73a	Schedius : Jánosi	159a	Smith, H. F. R.	72a
Pius X. : Grohmann	77b	Rheinische Baubera-		Scheel	95a	— T.	159b
— : Hilling	65b	tungsstelle : Fried-	92a	Scheffler	93a	Smolka	87a
Platz	88b	hofkunst	92a	Scheid	78a	Suess	161b
Plehn	82a	Ricardo : North	81b	Scheidweiler	92b	Société d. législation	167b
Plenge	146a	Ricci	152a	Schelling : Ihmels	132b	comp. : Annuaire	167b
Ploskal-Tempis	64b	Rickert	95a	Schermann	134a	Soderblom	66a
Plutarchus : Jehlicska	140a	Riedl : Harsányi	92b	Schian : Bibliographie	61a	Sollors	89a
Pfüge	72a	Riedler	153a	Schiavi	79a	Solpray : Revue	159b
Poliakoff	74b	Rieht	152b	Schiestl	84b	Sombart	150a
Pollacek	139b	Rieker	79b	Schiff E.	89b	Somerville. Public libr.	131b
Pollak	160a	Riemann	170a	— W.	70b, 137b	Somló	155b
Pollard	145a	Rieser : Jahrbuch	61a	Schlegel : Horwitz	92b	Sophia. Stadtgemeinde	147a
Pollitz	95a	Rietdorf	75b	Schleicher	161b	Sothoran	161b
Popp	161b	Ristler : Agache	91b	Schloesser	151b	Spann	82a
Popper-Lynkeus	91a	Riss	79b	Schlüter	72a	Spargo	143a
Porosorszag. Min. d.	155b	Ritter	91b	Schmid	73a	Sparke : Corns	129b
Innern.	133b	Ritthausen	142b	Schmidt A.	166b	Speyer	66a
— Statist. Landesamt	143a	Ritzel	133b	— F.	161b	Spiecker	70a
— Törvények, rend.	85a	Robbins	143a	— H.	132b	Spieß	150b
1916. : Myrbach-	170b	Robert-Tornow	85a	— J. : Bizony	86b	Spranger	72b
Rheinfeld	85b	Robertson C. G.	170b	— P. W.	65b	Stalman	69a
Posavec : Kraskovic	159b	— D. H.	85b	Schneider	138a	Stamp	150a
Possart	62a	Robinson	159b	Scholz	132b	Stark	144a
Post	95b	Robitsek	62a	Schopenhauer : Hart-		Starosolskyj	139a
Potter	70a	Roche : Tolsztoj	95b	mann	63a	Steche	90b
Potthoff : Arbeitsrecht	154b	Rockefeller	70b	Schorlemer-Alst.		Stecker : Fisher	86
Powell	140a	Rodes	70a	Schmidt	161b	Stefánia szövetség	148a
Powers	131b	Rohrbach : Deutsche	140a	Schönitz	82a	— : Madzsar	147b
Powys	150a	Rolcke	69a	Schöpfli : Jerusalem	132b	Steier	62b
Pozsony. Egyetem	158a	Roloff	140a	Schränil	79a	Steiger J.	155b
Prausnitz	84a	Roman	85b	Schrecker	84b	Stein A.	93a
Prendergast	156a	Root	144a	Schroeder : Jeremias	94b	— E. : Verein	79a
Presentin : Rautter	62a	Rose	140a	Schröder	63a	— : Oehler	156b
Prevost	83a	Rosenfeld	138b	Schubert	134b	— Ph. : Deutsche	140a
Pries	158a	Rosenthal	130b	Schuchart	86b	Steindorf : Kriegs-	168b
Pritzker	152a	Rosinski	154a	Schulman	85a	taschenbuch	168b
Private Unternehmung	134a	Ross	160a	Schulte im Hofe	168b	Steinecker	145a
Procopie-Dumitrescu	65a, 134a	Rousseau : Vajda	92b	Schulthess	75b	Steinwedel	141b
Prohászka	143a	Rovó nyomda	165a	Schultze E.	62a, 80a	Stern	95a
Pruz	136a	Royden	136a	— W. : Gebhardt	170a	Stichel	154a
Pudor	135a	Roeder	135a	Schulz F.	65b	Stiebel	80b
Putnam	131b	Rösl	131b	— H.	155b	Stier-Somlo	79a, 139a, 168a
Putlitz : Dyhrenfurth	61b	Röttinger : Alte Buch	61b	— M.	154b	Steller	164a

- Stephens 130a
 Stewart : Moomaw 151b
 Stocker 149a
 Stokes : Walling 143a
 Stoll 87a
 Stollreither 83a
 Stoltenberg 67b
 Stolze 149a
 Stöhr 129a
 Störmann 139b
 Strakosch 152a
 Strauch 149b
 Streit 146a
 Struve : Russel 80b
 Strzygowski 159a
 Stuber 74b
 Stuhlmann 134a
 Stübe : Soderblom 66a
 Suchier : Chittenden 158a
 Sullivan 67b
 Sulzer : Bernheim 140b
 Sumner 141a
 Supka : Fournier 161a
 Süßmann 136b
 Svensson 84b
 Sykes 93a
 Szabadalmi közlöny 129a
 Szabó D. 144b
 — E. 131b
 — L. 62b
 — S. 75a
 — V. 134a
 Szalkay : Magyar 163a
 Szana 138b, 148a
 Szandovics 157b
 Szász 144b, 145b
 Szathmáry : Debreceni 78b
 Széchenyi : Vízota 162b
 Szeged. Fiatalokörök 148a
 Szegénygondozó egyes 79b
 Székely 165a
 Szekeres 137b
 Székfi 95b
 Szélenyi 162a
 Személyi 75b
 Szendrei 95b
 Szentirmay 76b, 145a
 Szentiványi 138b
 Szentpétery 93b, 170a
 Szilágyi Gy. 152b
 — H. 163a, 168a
 Szilárd 84b
 Szirtes 72b
 Szittyay 95b
 Szokola 145b
 Szönyey 83b
 Szóts 66a
 Szövényi 68a
 Sztripszky : Varga 160a
 Szücsi 69a
 Takáts 162a
 Talley 154a
 Tamas K. 80b
 —, Szent : Müller 69b
 Tannenbaum 62b
 Tao : Leong 67b
 Tarnai 74b
 — : Beccaria 73b
 — : Morley 161b
 Tas 80b
 Tátray 91b
 Taussig 82a
 Tawney 71a
 Taylor : Kovács 83b
 — : Lahy 151a
 — G. R. 71b
 — H. 69b
 Teghze 152b
 Teleky L. 158a
 — S. : Gönczy 166b
 Temesváry 148a
 Tényleges birtokos 76a
 Térly : Hatályos 167b
 Terhalle 87b
 Tessedik : Szelényi 162a
 Tezner : Wlassics 73b
 Thallóczy 93b
 Thaly : Veszprémy 95b
 Thiel 146b
 Thiele 91b
 Thieme 170a
 Thomas v. Aquin : Müller 69b
 Thompson 69a
 Thorpe 62b
 Thureau-Dangin 65a
 Thümmel 66a
 Tiburtius 82a
 Timmermann 151a
 Tinius : Arnold 161a
 Tisza : Zsilinszky 95b
 Todd 142b
 Tolsztoj E. 95b
 — L. : Tolsztoj 95b
 Tomcsányi 146b
 Tomor 91b
 Tóth F. : Palóczy 161b
 — L. 76a
 — T. 77b
 Tondury 82a
 Tremblau 76a
 Trepper 75a
 Trocsányi 90a
 Tshuprow 138b
 Tugendreich : Guradze 69a, 167a
 Turati : Schiavi 79a
 Tury 169b
 Twyford 86b
 Ude 64a, 158a
 Uhlig 155a
 Uj idők 165b
 Ulbricht 149b
 Ullmann 95b
 Umbreit 141b
 Unger 132a
 Unold 64a
 Urbach 145b
 Ürmösi 134a
 Váczy 95b
 Vaihinger 63a, 132b
 — : Campbell 63b
 Vajda 92b
 Valentényi 81a
 Vályi : Réthy 95a
 Vámbéry : Goldziher 94b
 Van der Borgh 138a
 Vandersmissen : Vander-
 velde 70a
 Vandervelde 70a
 Vannucci 93a
 Varga B. 160a
 — Zs. 137a
 Vargóczi : Nemzeti 80a
 Vári 160b
 Varlez : Mayr 141a
 Varrier-Jones 158b
 Vaskó 67b
 Vasshegyi 160b
 Vautrin 83b
 Veit 136a
 Verein f. Kommunal-
 wirtsch. 79a, 147a, 156b
 Veres : Gönczy 166b
 Veress 81b
 — : Fontes rerum 93b
 Verő : Demokrácia 148a
 Vértes J. 95b
 — O. J. 80b
 Veszprémy 95b
 Vierordt 130a
 Vigelius : Reimann 145b
 Világpiac 150b
 Vinkler 146a
 Vízota 162b
 Vivian 82b
 Vizer 164a
 Vogel 86b
 Vogelsang 63a
 Vogt 148a
 Voltaire : Winkelmann 139a
 Von der Pfordten 134b
 Vorländer : Kant 63a
 Vorschriften 86b
 Vöröskereszt-egylet 163b
 Waber 138a
 Wachernagel 93a
 Wagner A. 80b
 — J. Ph. 149a
 — R. : Ernest 161a
 Waite 147b
 Walb 76b
 Waldkirch 73b
 Walker : Sherman 151b
 Wallenstein : Ranke 95a
 Walli 155a
 Walling 143a
 Walton 155b, 169b
 Walter 159a
 Wapler 70b
 Ward A. W. 160b
 — G. O. 62b
 Ware : Baker 147a
 Washington. Libr. bur.
 of railway ec. 61b
 Wasielewski 63b
 Wasmann 132b
 Wäsch 76a
 Webb C. C. J. 134b
 — R. C. 134b
 — S. 143a
 Weber A. 150b
 — J. B. 76b
 — N. 68a
 — O. : Jeremiás 94b
 Wegener 87b
 Weidner 72a
 Weigert 72a
 Weinl 64b
 Weiss E. 158b
 — K. 158a
 — Ö. 145a
 Weiterer 75a
 Weld 151b
 Weltsprache 157a
 Wenninger 85a
 Werking v. het huurbon-
 stelsel 71b
 Werminghoff 73b
 Werner 130a
 Wernle 64b
 Westergaard : Drachmann 82b
 West 141b
 Weszely : Claparède 80a
 Weyrauch 158b, 159a
 Wheeler 133b
 Whitaker : American 166a
 Wiedenhofer 159b
 Wien. Akademie d. Wiss. 61b
 — Hofbibliothek 130b
 Wiener 155a
 Wiesner 131b, 157b
 Wigand 90a
 Wilberforce : Thureau-
 Dangin 65a
 Wildner Ö. : Bárczy 81b
 — P. 85b
 Wilhelm : Mong Dsi 135a
 Willamowitz-Moellen-
 dorff 160a
 Willems 64a
 Willis 87b
 Willits 141a
 Wilson 135b, 139a
 Winckler : Jeremias 94b
 Windelband Wilh. 63a, 160b
 — : Rickert 95a
 — Wolf : Windelband 160b
 Winkelmann 139a
 Winter 156b
 Wissell 88a
 Witkowsky : Buch u. Bild 130b
 Wittschleben 143a
 Wlassics 73b
 Wolf G. 143b
 — J. 156b
 Wolman 141b
 Wolzendorff 73b, 139a
 Woodruff 136a
 Wotke 81a
 Wöhrle 68a
 Wundt 95b, 135b
 — : Ihmels 132b
 Wurmbbrand 73b
 Würzburger 138a
 Wyr 62b
 Wyler 155a
 Yerburgh : Navy 168b
 Young 143a
 Zahn 143b, 155b
 Zechlin 88b
 Ziegler H. E. : Gesell-
 schaft 63b
 — Th. 137a
 Zillig 139a
 Zissel 68b
 Zimmermann 167a
 Zoltán 79a
 Zöllner 150b
 Zrinyi : Takáts 162a
 Zuber 62b
 Zuboly : Bányai 163a
 Zuliani 158b
 Zueblin 79a
 Zürich. Statist. Amt 92a
 Zürichi magy. egy. 69b
 Zsidó problémák 136b
 Zsilinszky 95b

Betűrendes tárgymutató a szerzemények jegyzékéhez

Sachregister — Subject index

Állam és egyház 139b
 Állami adók és illetékek 89b, 156a
 Államtudomány 69a, 138b, 167a
 Alkalmazott tudományok 90b, 157b
 Általános munkák 61a, 129a
 Anya- és csecsemővédelem 147b

Bankügy 87a, 154b, 169a
 Bányászat 151b
 Belpolitika 70a, 139b
 Bibliográfiák 61a, 129a, 129b
 Biztosítástudomány 87b, 155a
 Bölcsélet 62b, 132a
 Büntetőjog 73b, 144b

Címtárak 162b
 Civilizáció 66b, 135b
 Család 66b, 135b
 Cseledek 141a
 Csődjog 70b

Demokrácia 69b, 139a
 Döntvénygyűjtemények 167b
 Drágaság 84a, 151a

Egyéni bibliográfiák 129a
 Egyetemek 81a, 149b, 163b
 Egyház 64b, 134a, 163a, 166a
 Egyházjog 77b, 146a
 Elettrajzok 94a, 161a, 166b, 170b
 Emlékiratok 94a, 161a, 166b
 Elméleti pedagógia 80a
 Erkölcselelmélet 64a, 133b
 Ekványok 166a

Fajszociológia 66b, 136a
 Fertőző betegségek 158b
 Földbirtok 84b, 152b
 Földrajz 94a, 160b, 166a, 170b
 Folyóiratindexek 129a

Gazdasági leírás 82a
 Gazdaságtörténet 82b, 150b
 Genealógia 170b
 Gyarmatosítás 139b
 Gyermekhalandóság 69a, 138b
 Gyermekmunka 71a, 141a

Háborús segélyakció 163b
 Hadügy 168b
 Hajózás 153b, 164a
 Hitel 86b, 87b, 154b, 155a

Ifjúkoriak védelme 148a
 Indián-kérdés 67a
 Iparpolitika 85a, 152b
 Irodalom 92b, 159b, 165b

Jogtudomány 72b, 143b, 167b
 Jótékonykodás 79a, 147b

Kartellak 83b, 151a
 Katalógusok 130b, 131b, 162a
 Katonai büntetőjog 75a, 145a
 Kereskedelem 86a, 154a, 168b
 Kereskedelmi ismeretek 159a
 Kereskedelmi jog 76a, 145b
 Keresztény felekezetek 65a, 134a
 Kivándorlás 139b
 Könyvészet 61a, 129a
 Könyvkereskedelem 165a
 Könyvtári jegyzékek 130b, 162a
 Könyvtárgy 61b, 130b, 162b
 Közegészségügy 91a, 157b, 164b
 Közlekedés 84a, 151a
 Középiskola 80b, 149b
 Közgazdaság 81b, 150a, 164a, 168b
 Közigazgatás 77b, 78b, 79a, 146a, 147a, 163a, 168a

Közjog 72b, 144a
 Közlekedés 85b, 153a, 164a
 Közoktatás 79b, 148b, 163b
 Községi adók 156b
 Községi igazgatás 78b, 147a, 168a
 Községi üzemek 89a, 156b, 164b
 Köztisztviselők 78a, 146b
 Kultúra 66b, 135b
 Külpolitika 140a

Lakáskérdés 71a, 142a
 Lélektan 63a, 133a
 Lexikonok 166a
 Logika 133b

Magánjog 75a, 145a
 Magyar történelem 93a, 160b
 Megyei igazgatás 79a
 Metafizika 132b
 Mezőgazdaság 151b
 Mintakatalógusok 131b
 Munkabér 71a, 140b
 Munkanélküliség 141a
 Munkáskérdés 70a, 140b
 Múzeumok 165b
 Művészet 91b, 159a, 165b, 170a
 Művészeti és irodalmi tulajdonjog 76b
 Mozgófényképek 92a

Naptárak 162b
 Négerkérdés 67a
 Német történelem 93b, 160b
 Nemi élet 66b, 135b
 Nemkeresztény vallások 66a, 134b
 Nemzeti bibliográfia 129b
 Nemzetközi jog 144a
 Népesedés 68b, 138a
 Népeségügy 68a, 137b
 Néprajz 89b, 157a
 Nevelés 163b
 Nőmunka 71a, 141a
 Nőkérdés 72b, 143b
 Nyelvészet 90a, 157a, 169b

Okkult tudományok 63b, 133a
 Orvostudomány 169b
 Orvostudomány 158a
 Östermelés 84a, 151b, 168b

Pályaválasztás 149a
 Parasztság 72a, 143a
 Pénzügy 86b, 88b, 154b, 155b, 164b, 169a
 Perrendtartás 77a, 146a
 Politika 69a, 70a, 138b, 139b, 140a
 Postaügy 153b

Régészet 166a
 Rendészet 146b
 Részvénytársaságok 76a

Statistika 68a, 137b, 166a
 Szabadkőművesség 79b, 148a
 Szabadoktatás 149b
 Szakbibliográfiák 129b
 Szakszervezetek 71a, 141b
 Szegényügy 79a, 147b
 Szocializmus 72a, 142b
 Szociográfia 77b, 136b
 Szövetkezés 71b, 142b
 Sztrájk 141b
 Születések korlátozása 69a, 138b

Táplálkozashigiéne 158a
 Társadalmi biztosítás 88a, 155a, 169a
 Társadalmi kérdés 70a, 140a, 167a
 Társadalmi lélektan 67b, 136b, 163a
 Társadalmi tevékenység 163b
 Társadalomtörténet 68a, 137a
 Társadalomtudomány 66a, 135a, 166b
 Technika 165a
 Természettudomány 90a, 157b, 169b
 Testgyakorlás 165b
 Történelem 92b, 160a, 170a
 Törvénygyűjtemények 167b
 Trösztök 83b, 151a

Ujságírás 62b, 132a
 Utópiák 72a
 Üzemtan 83a, 150b

Vallás 64b, 66b, 134a, 134b, 163a, 166a
 Vallásos elméletek 64b
 Vallástudomány 65b, 134b
 Vámiügy 154a
 Városépítés 91b, 159b
 Városi egészségügy 158b, 165a
 Vasutak 153b
 Vízvezeték 158b

Zsidókérdés 67a, 136a

A Városi Nyilvános Könyvtár kiadványai

*Verzeichnis der Veröffentlichungen der
Budapester Stadtbibliothek*

*List of publications of the Budapest
Public Library*

A Budapesti Városi könyvtár Értesítője. 1—10. évf. 1907—1916.

Evi előfizetés 1 K.

Közlemények

1. Szakkatalógus. 1. füzet: A lakáskérdés és a városépítés kapcsolatos kérdései. 1907. (Elfogyott.)
Pótlék 1907-ről és 1908-ról. (Elfogyott.)
2. Szakkatalógus. 2. füzet: A községi pénzügy. 1908. Ára 2 korona.
3. A választóreform. Válogatott jegyzék a parlamenti és községi választójog és a parlamentarizmus irodalmából. 1909. Ára 1 korona.
4. Szakkatalógus. 3. füzet: Községi szocializmus. Függelékül: Munkaviszonyok községi vállalatokban. 1909. Ára 3 korona.
5. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1909-ről. Ára 1 korona.
6. Emlékirat községi nyilvános könyvtár létesítéséről Budapesten. 1910. (Elfogyott.)
7. Községi nyilvános könyvtár létesítése ügyében tartott szakértekezlet jegyzőkönyve. 1910.
8. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1910-ről. 1911. Ára 1 korona.
9. A Fővárosi Könyvtár osztályozása.
1. Bevezetések. Rövidített osztályozás. Közös alosztások. 1912.
2. Általános munkák. Bölcsélet. Vallás. Egyház. 1912.
10. Magyar társadalomtudományi bibliográfia 1911—12-ről. 1914. Ára 1.50 korona.
11. Mintajegyzék városi nyilvános könyvtárak számára. 1913. Ára 4 korona.

Aktuális kérdések irodalma (Ingyen.)

1. Drágaság. 1910. 2. Jéghány. 1. kiadás. 1910. (Elfogyott.) 3. Kiütéses tifusz. 1910. 4. Jéghány. 2. kiadás. 1910. 5. Városi nyilvános könyvtárak. 1910. (Elfogyott.) 6. Ázsiai kolera. 1910. 7. Tejhiány. 1910. 8. Földgáz. 1911. (Elfogyott.) 9. Kétéves katonai szolgálat. 1911. 10. Közigazgatási tisztviselők képzése. 1911. 11. A munkabér törvényes védelme. 1911. (Elfogyott.) 12. Választási bíráskodás. 1911. 13. Szociálpolitika. 1912. 14. Szociális magánjog. 1912. 15. Munkaviszony. 1912. 16. Szociális bérpolitika. 1912. 17. Munkásvédelem. 1912.	18. Munkásbiztosítás. 1912. 19. Szociális egészségügy. 1912. 20. Munkásjóléti intézmények. 1912. 21. Munkanélküliség. 1912. 22. Szociális büntetőjog. 1912. 23. Szociális községi közigazgatás. 1912. 24. Szociálpedagógia. 1912. 25. Balkán kérdés. 1. kiad. 1912. 26. A munkanélküliség elleni községi biztosítás. 1913. 27. Balkán kérdés. 2. kiad. 1913. 28. Politikai tömegsztrájk. 1913. 29. Vasúti pályaudvarok. 1913. 30. Az eszperanto és a kiadói érdekek. 1913. 31. Erkölcstelen irodalom elleni küzdelem. 1913. 32. A nők választójoga. 1913. (Elfogyott.) 33. A háború. 1914. Ára 20 f. 34. A Duna. 1916. Ára 50 f.

Fiókok katalógusai

1. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. Ára 6 fillér.
2. Ifjúsági könyvek. 1. sorozat. 1916 szeptember. Ára 10 fillér.
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. Ára 20 fillér.
4. Német szépirodalom. Regények, elbeszélések. 1916 október. Ára 40 fillér.
Ismeretterjesztő művek. 1915. (Könyomat.)

2. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. Ára 6 fillér.
2. Ifjúsági könyvek. 1. sorozat. 1916 szeptember. Ára 10 fillér.
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. Ára 20 fillér.

3. sz. fiókkönyvtár

1. Gyermekek könyvei. 1916 április. Ára 6 fillér.
2. Ifjúsági könyvek. 1. sorozat. 1916 szeptember. Ára 10 fillér.
3. Magyar nyelvű szépirodalom. 1916 szeptember. Ára 20 fillér.

Egyéb kiadványok

- A világháború újabb irodalma. Bp.: Benkő 1915—17. Ára: 1—3. sorozat 20—20 f ;
4. sorozat 30 f ; 5—7. sorozat 40—40 f.
- A kurrens folyóiratok jegyzéke. 1915. Ára 10 f.
- Utmutató a Városi Könyvtár látogatói számára. 2. kiad. 1915. Ára 10 f.
- A községi nyilvános könyvtár részletes pályázati programja. 1911. (Elfogyott.)
- Budapest fővárosi könyvtárainál rendszeresített könyvtári szakvizsga szabályzata. Jegyzetekkel. 1911. Ára 50 f.
- A Fővárosi Könyvtár (rég) szakkatalógusának átnézete és mutatója. (Könyomat.) Ára 5 K.
- A Tizedes osztályozás magyar nyelvű kiadása. (Könyomat.) Ára 20 K.
- Szabó Ervin. A modern könyvtáráépítés némely elvéről, tekintettel a főváros terveire. Előadás. 1911. Ára 1 K.
- Fiókok ügykezelése. (Könyomat.) 1913. Ára 2 K.
- A fiókkönyvtárak szabályzata. 1915. Ára 2 f.

DESIDERATA

(1917. III.)

- Actualités sociales, Inst. Solvay 2. 8.
Adler: Erste sozialpol. Arbeiterbewegung in Dtschland. 1885.
Akadémiai értesítő 1840: 2, 5—10.
Állami költségvetés. 1873—75, 1878, 1881, 1889, 1891, 1894, 1910.
Archiv f. exakte Wirtschaftsforschg. Erg. H. 2, 16—17.
Athenaeum. Filóz. folyóirat. 10—14, 17—20.
Attelmeyer: 30 Jahre e. Journalisten. Autonomia. 1898—901.
Bericht d. k. k. Gewerbeinspektoren. 1883, 1886, 1888—906, 1908—10.
Bibliotheca geographica. 13—18.
Bibliotheca rerum metallicarum. 1908.
Brentano: Anerbenrecht. 1895.
Bruckner: Gesch. d. Fideicommiss. Bpesti egyetem bölcsészeti karanak naptára 1—21.
Budapesti híradó 1841—43, 1847, 1848. jún. 24.—dec. 31.
Budapesti hírlap. 1852, 1854—60.
Bpesti keresk. és iparkamara jegyzőkv. 1880: IV/16, VI/14, IX/9, XI/11, 1883: 4, 1886: 4.
Bpesti keresk. és iparkamara. Visszapillantás 1901—04, 1908, 1910—11.
Budapesti közlöny 1916: 62, 125.
Buddhas Reden v. Neumann.
Budinczky: Rechtsfragen a. d. Geb. d. Fideicommisslehre. 1862.
Budwinski's Sammlung d. Erkenntn. d. k. k. Verwaltungsgeschichtshofes. 1882—906, 1911: Finanzrecht.
Corpus juris Hungarici. 2. 1751.
Corvina. 1881—83, 1893, 1898—904.
Denkschrift ü. d. Kartellwesen. 2—4. 1906/8.
Deutschum im Ausland. 1—18.
Dudek: Kritikal. tanulm. Acsády Ignác „A magy. birod. tört.” c. művéről.
Dürer-Bund. Flugschr. 15, 24, 26.
Élet. Szerk. Vikár Béla. 1.
Erdélyi múz.-egyes. kiadv. 1, 4.
Értekezések a bölcséleti tud. köréből. 1: 1—4, 6—8, 10—11; 5—8.
Értekezések a nyelv- és széptudományok kör. 1: 10, 2: 1—2, 4, 6, 9; 4: 7—8, 8: 10, 18: 2, 5—10, 19: 2.
Ertl: Landwirtschaft. Genossenschaftswesen in Dtschland. Év krónikája (Egyházi közl. kiad.) 1904 és előttek, 1908ss.
Falk: Emlékbeszédek. 1898.
Familienfideicommiss Vorlauf. Entw. e. Gesetzes. 1903.
Fejér: Jurium ac libertatum religionis codicillus dipl. 1847.
Filangieri: Ansichten ü. Familienfideicommiss.
Földtani int. Évkönyv. 4: 3, 6: 1.
Frankfurter Zeitung. 1914. Jul. 1916: 181—187, 195, 210.
Friedjung: Aktenstücke z. gross-serbischen Bewegung in Österr.-Ungarn.
Gazdasági egyes. orsz. szövets. Évkönyv 12.
Gazdák évkönyve 1—5, 7ss.
Gobineau: Versuch ü. d. Ungleichheit d. Menschenrassen. 2—4.
Helfert: Gesch. d. österr. Revolution. 2.
Helfert: Gesch. Österreichs. 1. 1869.
Helmholtz: Vorträge.
Herrmann: Technische Fragen d. Volkswirtschaft. 1891.
Hildebrand: Theorie d. Geldes.
Histor. Aktenstücke ü. d. Ständewesen in Österreich. 5—6. 1848.
Hivatalos közlöny. 1912: 1—2.
Ifjúsági irodalom. Krit. folyóirat. Szeged 1902.
30 Jahre dtsche Arbeit im Auslande.
Jovanović: Englische Bibliogr. ü. d. oriental. Frage in Europa.
Julius Caesar összes munkái. Ford. Szenczy. 1. 1840.
Kliegl: Figyelmeztetés az új egysínű vaspályára. 1848.
Kommunalpolitische Blätter. 1912: 9—12.
Kongress d. D. Ges. z. Bekämpfung d. Geschlechtskrankheiten. 1—2. 4ss.
Leusse: La paix par l'union douanière. 1888.
Lewis: Recht d. Familienfideicommiss. 1868.
Lindemann-Ettlinger: Gesch. d. dtschen Literatur.
Lombroso: Der Verbrecher.
Magy. könyvkereskedők évk. 1876—78, 1890—1892, 1894—1900.
Magy. orvosok és természetvizsg. nagygyűlésének munk. 4—5, 32—34.
Magy. szót. kor. orsz. helységnévtára. 1882, 1898, 1900.
Magy. tud. akad. almanach. 1833—6, 1839, 1844, 1846, 1848—60.
Magyarország tiszt. cím- és névtára. 1887—8, 1902, 1906, 1913.
Magyarországi latin és görög szer-tartású egyh. önkormányzatát szervező gyűlés naplója. 2. 1870.
Maskowsky: D. Gebundtheit d. Grund u. Bodens.
Millenium. 1. 1893.
Mitteilung ü. d. Verhandl. d. Landwirtschaftsrates. 1—16.
Morvay: A céhrendszert a 16—17. században.
Mosso: Ermüdung.
Möller: Aus d. amer. Werkstattpraxis.
Nachrichten ü. Industrie, Handel u. Verkehr. 70, 76, 77: 3, 78: 3, 79—80, 81: 3, 82: 7, 88: 2—12, 89—90.
Nagy Iván: Magyarországi családai. 1—2, 9—12.
Near east. 1—5.
Nemzeti színházi zsebkönyv. 1843, 1847, 1849—53, 1855—56, 1857—61.
Nép barátja. 1848: 22—26, 1849: 1; 3—4, 6—8, 10ss.
Népelem. 1848: 1—15.
Népszava naptár. 1900, 1907.
Neue Zürcher Zeitung 1916: 767, 921, 1277.
Ney Ferenc: Az első magy. festészeti akad. gyűmolító társ. évkönyve 1846—51.
Norddeutsche allgemeine Zeitung 1916. I. Ausg.: 1, 3, 6, 15, 26, 29, 31, 32, 40; 2. Ausg.: 1, 6, 15, 26, 29, 32, 41.
Nörtenberg: Volksbibliothek.
Orsz. magy. iparműv. társ. Évi jel. 1895—96, 1898, 1906.
Österr. Agrartag Verhandl. 2, 7ss.
Österr. Statistik. 60: 3: 2; 68—82; 83: 2—5; 84—91.
Pesti műegylet évkönyve. 1855, 1859, 1861ss.
Radikális. 3—4.
Radikállap. 1848: 1—18, 20—23.
Rákócziánium, középisk. Mária kongr. Értesítő 1—14.
Ratzel: Städte & Kulturbilder aus Nordamerika 2.
Rickert: Grenzen d. naturwiss. Begriffsbildg.
Riesbeck: Briefe e. reis. Franzosen ü. Deutschland. 1. 1784.
Salza: Lehre v. Familienfideicommissen.
Schlauch beszédei és dolgozatai. 2. kiad. 3—4.
Schleiermacher: Werke. 1—4.
Schopenhauer: Sammtl. Werke. Hg. v. Grisebach.
Schröder: Hochzeitsbräuche d. Esten 1888.
Soziale Bücherei. 1, 4, 8.
Steinmetz: Ethnolog. Stud. z. Entwickl. d. Strafe.
Székely: Művészet és erkölcs.
Szilágyi: Catalogus codicum Bibliothecae univ. Bpestinensis. 1881.
Thomsen: Palestina-Lit. 1—2.
Tözsde almanach. 1: 1907.
Új század. 3: 5, 27; 4: 44—52; 5.
Ukrainische Nachrichten 1—21, 85—87, 98—99.
Übersicht ü. d. amtli. Massnahmen während d. Krieger. 3. Ausg. Nachtr. 2.
Városey: A magy. kath. alapítványok jogi természetéről.
Weller: Index pseudonymorum 1—3: 1862—67.
Winninger: Biographisches Lex. berühmter Juden.
Zeitschr. f. Krüppelfürsorge. 1—7.